



Programma Windenergie Amsterdam

2030

Selectie uit 2000 zienswijzen



Windfarm Amsterdam
augustus 2024

LEESWIJZER

Dit document bevat een selectie van de ingediende zienswijzen op het Programma Windenergie Amsterdam voorjaar 2024.

In de samenvatting zijn de kernpunten uit de zienswijzen vanuit vijf verschillende perspectieven weergegeven.

Voor elke zienswijze zijn ook nog apart de kernpunten weergegeven.

De zienswijzen vertegenwoordigen de meningen van de belanghebbenden die binnen 2000 meter van de projectlocaties wonen.

Inhoudsopgave

Kernpunten van de bezwaren

Samenvatting van bezwaren tegen het Programma Windenergie Amsterdam

De complexe verhouding tussen hernieuwbare energie, gezondheid en natuur in het Amsterdamse beleid.

Kritiek op Amsterdams Gebruik van Wetenschappelijke Rapporten en Adviezen Betreffende Windenergie

Mening over Participatie en Inspraak in Plan Windenergie Amsterdam

Waarom Windalarm vindt dat Amsterdam de negatieve effecten van windturbines niet volledig belicht

Kaart zoekgebieden met turbine posities in Amsterdam Zuidoost

Algemene zienswijzen

TAC advies RES 29 september 2020

Zienswijze Gemeente De Ronde Venen

Zienswijze Gemeente Oostzaan

Zienswijze Windalarm Amsterdam

Zienswijze advies Expertgroep Gezondheid

Zienswijze advies SARA

Zienswijze PlanMER en PWA – Abcoude

Zienswijze UNESCO werelderfgoed

Zienswijze geen noodzaak extra windturbines in Zuidoost

Zienswijze waarden in evenwicht

Zienswijze compensatie waardedaling, overlast en natuur

Zienswijze BVV Linnaeus en Frankendael

Zienswijze gebied 6A niet geschikt

Zienswijze mogelijkheden in de haven niet geoptimaliseerd in PlanMER en PWA

Zienswijze participatie volgens Klimaatakkoord.

Bundel zienswijzen Diemerscheg

Bundel zienswijzen De Hoge Dijk

Bundel zienswijzen Zuidoost

Kernpunten van de bezwaren

Deze samenvatting groepeerde de bezwaren kernpunten vanuit vijf verschillende perspectieven.

Samenvatting van bezwaren tegen het Programma Windenergie Amsterdam

Veel inwoners en organisaties maken bezwaar tegen het Programma Windenergie Amsterdam (PWA) en de bijbehorende planMER. De bezwaren richten zich op verschillende aspecten van het programma, waaronder de **locatiekeuze, participatieproces, de impact op de gezondheid van omwonenden, de natuur en de recreatie.**

Prioriteit voor de haven: Een veelgehoord bezwaar is dat de gemeente de haven niet als prioriteitsgebied voor windenergie aanwijst, terwijl daar de meeste ruimte is en de minste overlast zou zijn voor omwonenden en natuur. De Stedelijke Adviesraad RES Amsterdam (SARA) heeft unaniem geadviseerd om de haven te maximaliseren voor windenergie, maar de gemeente geeft hier onvoldoende gehoor aan.

Alternatieven: Er wordt gepleit voor het onderzoeken van alternatieven, zoals **zonne-energie, repowering van bestaande windturbines en investeren in windenergie op zee**, om de druk op de overige zoekgebieden te verminderen.

Gezondheid: Er zijn zorgen over de **gezondheidseffecten van windturbines op omwonenden**, met name door geluidsoverlast en slagschaduw. De gehanteerde normen in de planMER worden als te soepel beschouwd en er wordt gepleit voor strengere normen en meer onderzoek naar de effecten van laagfrequent geluid.

Natuur en recreatie: Ook de **impact op de natuur en recreatie** wordt als een belangrijk bezwaar gezien. Zo wordt gevreesd voor schade aan beschermde natuurgebieden en aantasting van de leefomgeving van dieren. De gemeente zou te weinig rekening houden met de effecten op recreatiegebieden en de bezwaren van omwonenden.

Participatie en draagvlak: Het participatieproces wordt door veel bewoners en organisaties als onvoldoende ervaren. Er wordt te weinig geluisterd naar de zorgen van bewoners en er is te weinig ruimte voor inspraak.

Transparantie: De besluitvorming over de locatiekeuze wordt als onvoldoende transparant beschouwd. Bewoners missen een duidelijk afwegingskader en vinden dat de gemeente onvoldoende informatie verstrekt over de gemaakte keuzes.

Overige bezwaren: Naast de bovengenoemde bezwaren zijn er nog andere punten van kritiek, zoals de **financiële compensatie voor omwonenden, de impact op de woningwaarde en de onduidelijkheid over de grondposities van de zoekgebieden.**

Hoewel er geen positieve geluiden te vinden zijn over het PWA zelf, worden er in de zienswijzen wel **constructieve suggesties** gedaan voor verbetering van het programma. Zo wordt bijvoorbeeld gepleit voor:

- **Maximalisatie van windenergie in de haven**, omdat dit de minste overlast zou veroorzaken voor omwonenden en natuur.
- **Investeren in alternatieven zoals windenergie op zee en zonne-energie** om de druk op de overige zoekgebieden te verminderen.
- **Een verbeterd participatieproces** waarbij er meer ruimte is voor inspraak van bewoners en er beter geluisterd wordt naar hun zorgen.
- **Meer onderzoek naar de effecten van windturbines op de gezondheid van omwonenden, met name op het gebied van laagfrequent geluid**, en het hanteren van strengere normen.
- **Meer aandacht voor natuurbescherming** bij de ontwikkeling van windenergie in Amsterdam.
- **Een helder afwegingskader en meer transparantie** in de besluitvorming over de locatiekeuze.

De complexe verhouding tussen hernieuwbare energie, gezondheid en natuur in het Amsterdamse beleid.

De houding van de gemeente Amsterdam ten opzichte van de verhouding tussen hernieuwbare energie, gezondheid en natuur is een complex vraagstuk dat veel discussie oproept. Hoewel de gemeente de wens heeft om te verduurzamen en in te zetten op hernieuwbare energie, blijkt uit de zienswijzen dat de waarden 'gezondheid' en 'natuur' vaak ondergeschikt worden gemaakt aan de doelstelling om hernieuwbare energie te realiseren.

Gezondheid en Natuur als ondergeschoven kindjes:

- De weerstand tegen het PWA komt voort uit de angst dat de plaatsing van windturbines negatieve gevolgen zal hebben voor omwonenden (geluidsoverlast, slagschaduw) en het milieu (schade aan flora en fauna, aantasting van landschap).
- De kritiek in de zienswijzen richt zich op de **locatiekeuze** van de windturbines, de **ontoereikende aandacht voor de gezondheidseffecten**, de **beperkte impactstudies op de natuur** en het **gebrek aan inspraak** tijdens het participatieproces.

Prioriteit voor de haven: Een terugkerend punt in de zienswijzen is de oproep om de haven te prioriteren voor windenergie. Deze locatie wordt gezien als een gebied waar de overlast voor omwonenden en de schade aan de natuur relatief beperkt is. De gemeente lijkt deze oproep echter niet volledig te omarmen, wat tot frustratie leidt bij bewoners.

Conclusie: De gemeente Amsterdam bevindt zich in een spagaat. Aan de ene kant de ambitie om te verduurzamen en te voldoen aan de vraag naar hernieuwbare energie. Aan de andere kant de wens om de leefbaarheid van de stad te beschermen en rekening te houden met de zorgen van haar inwoners. De zienswijzen laten zien dat de balans tussen deze belangen nog niet optimaal is gevonden, waarbij de nadruk lijkt te liggen op het realiseren van de doelstelling voor hernieuwbare energie.

Kritiek op Amsterdams Gebruik van Wetenschappelijke Rapporten en Adviezen Betreffende Windenergie

De zienswijzen, afkomstig van bezorgde burgers, bewonersgroepen en belangenorganisaties, uiten **felle kritiek** op de manier waarop de gemeente Amsterdam omgaat met wetenschappelijke rapporten en adviezen in het kader van het Programma Windenergie Amsterdam (PWA).

De kritiek richt zich op verschillende aspecten:

Negeren en Selectief Gebruik van Informatie:

- **Negeren van kritische rapporten:** De gemeente Amsterdam wordt ervan beschuldigd wetenschappelijke rapporten die **onwelkom** zijn te negeren. Zo wordt er in de bronnen verwezen naar rapporten die aantonen dat extra windturbines op land **niet noodzakelijk** zijn om de klimaatdoelen te halen, maar dat de gemeente deze rapporten naast zich neerlegt.
- **Selectief gebruik van adviezen:** Er wordt kritiek geuit op het feit dat de gemeente Amsterdam adviezen van expertgroepen, zoals de SARA, **selectief overneemt**. Zo wordt het unanieme advies van de SARA om windenergie te concentreren in het havengebied **niet opgevolgd**.
- **Negeren van TAC advies:** Het negeren van het negatieve advies van de TAC uit 2020 over het plaatsen van windturbines in de Amsterdamse Hoofdgroenstructuur is door de gemeente nooit onderbouwd.
- **Negeren van eigen expertgroep:** De gemeente Amsterdam wordt ervan beticht het advies van haar **eigen expertgroep Gezondheid** over een lagere geluidsnorm (42 dB Lden) te negeren.

Gebrek aan Transparantie en Openheid:

- **Geen openheid over afwegingen:** Er is kritiek op het **gebrek aan transparantie** over de manier waarop de gemeente Amsterdam wetenschappelijke inzichten en adviezen betreft bij haar besluitvorming. Bewoners missen een **duidelijk afwegingskader** en vinden dat de gemeente onvoldoende open is over de gebruikte criteria en de gemaakte afwegingen.
- **Geen inzicht in gebruikte data:** De zienswijzen bekritisieren dat de gemeente Amsterdam **geen concreet overzicht** geeft van het huidige aantal windturbines en het toekomstige potentieel, waardoor het onduidelijk is hoe de berekening voor de 127 MW aan windenergie in 2030 tot stand is gekomen.
- **Geen verantwoording over keuzes:** Het **ontbreken van een Health Impact Assessment (HIA)** wordt eveneens bekritiseerd, omdat hierdoor de afwegingen rondom gezondheidsrisico's van windturbines onvoldoende inzichtelijk zijn.

Eenzijdige Focus op Windenergie:

- **Te weinig aandacht voor alternatieven:** De gemeente Amsterdam wordt verweten **te weinig aandacht** te besteden aan alternatieven voor windenergie op land, zoals zonne-energie, energiebesparing en windenergie op zee, ondanks de snelle ontwikkelingen op deze gebieden en de bezwaren tegen windturbines in dichtbevolkte gebieden.
- **Prioritering van economische belangen:** Zienswijzen uit de zorg dat de gemeente Amsterdam **economische belangen** van windenergie ontwikkelaars prioriteert boven de belangen van bewoners en de bescherming van natuur en gezondheid.

Mening over Participatie en Inspraak in Plan Windenergie Amsterdam

De zienswijzen, afkomstig van bewoners en belangenorganisaties in Amsterdam, uiten **forse kritiek** op het proces van participatie en inspraak rondom het Programma Windenergie Amsterdam (PWA).

Belangrijkste punten van kritiek:

- **Negeren van afspraken:** Bewoners voelen zich **niet gehoord** en stellen dat de gemeente Amsterdam afspraken over burgerparticipatie uit het Klimaatakkoord niet is nagekomen. Er wordt gewezen op het negeren van inspraakreacties, zienswijzen en adviezen van expertgroepen zoals de SARA (Stedelijke Adviesraad RES Amsterdam) en de TAC (Technische Adviescommissie).
- **Misleidende informatie en manipulatie:** Bewoners uiten hun zorgen over de manier waarop informatie wordt gepresenteerd en beweren dat de gemeente een eigen waarheid creëert. Zo wordt het document 'Signalen uit de Stad' genoemd als voorbeeld, waarvan bewoners stellen dat het geen representatief beeld geeft van de meningen van de deelnemers aan de inspraak.
- **Gebrek aan transparantie:** De besluitvorming rondom de locatiekeuze voor windturbines wordt als **niet transparant** ervaren. Bewoners missen een duidelijk afwegingskader en vinden dat de gemeente onvoldoende open is over de gemaakte keuzes en de gebruikte criteria.
- **Eenzijdige focus:** Er wordt kritiek geuit op de **eenzijdige focus** van de gemeente op windenergie en het aantal te plaatsen turbines. Volgens de bronnen wordt er te weinig gekeken naar alternatieven zoals zonne-energie en wordt de inbreng van burgers over de locatiekeuze en de inpassing van windturbines in de leefomgeving onvoldoende serieus genomen.

De zienswijzen pleiten voor een **meer inclusieve en transparante aanpak**, waarbij:

- **Burgerparticipatie centraal staat:** Bewoners willen betrokken worden bij de besluitvorming en willen dat hun zorgen en ideeën serieus worden genomen.
- **Meer aandacht is voor alternatieven:** Er wordt gepleit voor een bredere kijk op duurzame energieopwekking, met meer aandacht voor alternatieven zoals zonne-energie en energiebesparing.

- **Duidelijkheid en transparantie:** Bewoners willen een helder afwegingskader, waarin alle belangen op een transparante manier worden meegewogen.

De zienswijzen schetsen een beeld van een **diep verdeelde samenleving** rondom het PWA. De manier waarop de gemeente Amsterdam omgaat met participatie en inspraak wordt door bewoners en belangenorganisaties als **onvoldoende** beoordeeld, wat heeft geleid tot een **gebrek aan vertrouwen** in het proces.

Waarom Windalarm vindt dat Amsterdam de negatieve effecten van windturbines niet volledig belicht

Windalarm beargumenteert dat de gemeente Amsterdam geen volledig beeld schetst van de nadelen van windturbines. Deze zienswijze is gebaseerd op verschillende argumenten die naar voren komen in de ingediende documenten:

1. Ontbreken van een volledig beeld van negatieve effecten:

- **Sociale effecten:** Windalarm bekritiseert Amsterdam voor het niet onderzoeken van de sociale effecten van windturbines, zoals woningwaardedaling en hinder voor omwonenden. De organisatie verwijst hierbij naar de handreiking van de commissie m.e.r. die dergelijke onderzoeken aanbeveelt.
- **Handhaafbaarheid van normen:** Windalarm uit zijn zorgen over de haalbaarheid van de gestelde normen, met name de jaargemiddelde Lden-waarden voor geluid. Volgens de organisatie zijn deze normen niet effectief in het reguleren van de overlast van windturbines.
- **Overlast en hinder:** Windalarm benadrukt de overlast en hinder die windturbines veroorzaken voor omwonenden, vooral in dichtbevolkte gebieden. De organisatie beargumenteert dat deze negatieve effecten onvoldoende worden meegewogen in de besluitvorming.
- **Natuurschade:** Windalarm wijst op de schade die windturbines toebrengen aan de Amsterdamse natuur, met name in de hoofdgroenstructuur.

2. Focus op windenergie, terwijl alternatieven mogelijk zijn:

- **Haalbaarheid klimaatdoelen:** Windalarm stelt dat de plaatsing van windturbines in Amsterdam niet noodzakelijk is om de klimaatdoelen te halen. De organisatie baseert dit op een onderzoek van CE Delft dat aantoonde dat deze doelen ook haalbaar zijn met alternatieve energiebronnen.
- **Potentieel zonne-energie:** Windalarm bekritiseert de gemeente voor het onvoldoende benutten van het potentieel van zonne-energie op Amsterdamse daken.
- **Windenergie voor industrie:** Windalarm hekelt het gebrek aan transparantie over de verdeling van opgewekte energie. De organisatie vermoedt dat een aanzienlijk deel van de groene stroom naar de industrie gaat en niet naar huishoudens, zonder dat dit duidelijk wordt gecommuniceerd.

3. Gebrekkige participatie en gebrek aan transparantie:

- **Invloed windlobby:** Windalarm suggereert dat de besluitvorming rondom windturbines wordt beïnvloed door de windlobby en dat dit ten koste gaat van alternatieven zoals zonne-energie.

- **Negeren van inspraak:** Windalarm bekritiseert de gemeente voor het onvoldoende betrekken van burgers en het negeren van inspraak. De organisatie verwijst naar de vele zienswijzen en inspraakreacties die zijn ingediend, maar volgens hen niet serieus worden genomen.
- **Gebrek aan afstemming met buurgemeenten:** Windalarm uit kritiek op het gebrek aan afstemming met buurgemeenten over de plaatsing van windturbines, ondanks beweringen van de gemeente dat dit wel gebeurt.

4. Onvoldoende benutting van het havengebied:

- **Mogelijkheden in de haven:** Windalarm beargumenteert dat de gemeente de mogelijkheden voor windenergie in het havengebied niet optimaal benut. De organisatie wijst op de beschikbaarheid van brownfields en de mogelijkheid om ruimte-efficiëntere oplossingen te implementeren.
- **Voorkeur voor havengebied:** Windalarm, samen met andere organisaties en bewoners, pleit voor het concentreren van windturbines in het havengebied, omdat dit de overlast voor omwonenden en de schade aan natuurgebieden zou minimaliseren.

Kortom, Windalarm is van mening dat de gemeente Amsterdam eenzijdig de voordelen van windenergie benadrukt en de nadelen bagatelliseert. De organisatie vindt dat er te weinig aandacht is voor de impact op omwonenden, natuur en landschap, en dat er onvoldoende wordt gekeken naar alternatieven en mitigatiemaatregelen.

Kaart zoekgebieden met turbine posities in Amsterdam Zuidoost

Opmerking: alle turbine posities bevinden zich in de Amsterdamse Hoofdgroenstructuur!

De Technische Advies Commissie Hoofdgroenstructuur (TAC) heeft negatief geadviseerd over windturbines in de Hoofdgroenstructuur.

Zie hoofdstuk: "TAC advies RES 29 september 2020"



Algemene zienswijzen

TAC advies RES 29 september 2020

Samenvatting van het TAC-advies over de Regionale Energie Strategie (RES) Noord-Holland Zuid

De Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC) adviseert in haar rapport van 29 september 2020 over de concept Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ) **dat de plaatsing van windturbines in de Hoofdgroenstructuur niet wenselijk is**. De commissie geeft aan dat, hoewel er in het huidige beleid geen specifieke richtlijnen zijn voor de integratie van windturbines in de Hoofdgroenstructuur, de voorkeur uitgaat naar het **volledig uitsluiten van windturbines en zonneweides in deze gebieden**.

Mochten er toch windturbines geplaatst worden, dan adviseert de TAC om te kiezen voor **één of twee geconcentreerde zoekgebieden** met **grote turbines in plaats van meerdere kleinere**. De commissie suggereert locaties zoals het Havengebied (buiten de Hoofdgroenstructuur). De keuze voor grotere turbines en geconcentreerde zoekgebieden wordt gemotiveerd vanuit landschappelijk oogpunt en om de negatieve impact op vogels en vleermuizen te beperken.

De TAC benadrukt het belang van een **integrale benadering** waarbij de energietransitie samengaat met de bescherming van de kwaliteit van het groen en rekening houdt met andere ruimtelijke ontwikkelingen. De commissie adviseert om de inkomsten uit energieopwekking te investeren in het groen en om de plaatsing van windturbines zorgvuldig af te wegen tegen de effecten op flora en fauna.



Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC)

Retouradres: Postbus 2758, 1000 CT Amsterdam

B & W – namens deze de directie Ruimte en
Duurzaamheid
t.a.v. mevrouw J.Kürschner
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Datum 29 September 2020

Behandeld door Dhr. F. Bakkum
Telefoon 020 – 255 15 41 / 15 43
secretariaatTAC@amsterdam.nl

Onderwerp TAC-advies concept Regionale Energie Strategie Noord-Holland – Zuid (RES NHZ)

Geachte mevrouw Kürschner,

In de TAC-vergadering van 1 juli 2020 heeft u een toelichting gegeven op de concept Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ). Aangezien het hier gaat om een visie en een beleidsinstrument die mede betrekking hebben op de Hoofdgroenstructuur, is een advies van de Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC) wenselijk. De TAC is gehouden haar adviezen te baseren op de richtlijnen die zijn vastgelegd in het instrumentarium voor de Hoofdgroenstructuur van de 'Structuurvisie Amsterdam 2040 - Economisch sterk en duurzaam'.

In een eerder stadium heeft de TAC geadviseerd over de Windvisie op 20 november 2012.

Concept Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid (RES NHZ)

De concept Regionale Energiestrategie (RES) is een eerste stap in een langjarige samenwerking om met elkaar te zorgen voor minder CO₂-uitstoot. Stap voor stap gaan we over van fossiele brandstoffen naar duurzame energie. Dit is afgesproken in het nationale Klimaatakkoord van juni 2019. Het doel van de RES is om met de regio maximaal bij te dragen aan de opwekking van duurzame energie (landelijk totaal 35 TWh) en aan de warmtetransitie in de gebouwde omgeving. Noord-Holland Zuid is één van de dertig onderscheiden energieregio's. Daarbinnen vormt Amsterdam één van de zes deelregio's.

De gemeente Amsterdam heeft de ambitie om de stad klimaatneutraal te maken. Grootschalige opwekking van duurzame energie speelt daarin een belangrijke rol. Amsterdam is daarin ambitieus en wil zo veel mogelijk schone energie opwekken op eigen grondgebied. Daarbij zet Amsterdam ook en vooral in op lokaal eigendom van mensen in de stad en het enthousiasme van Amsterdammers die zich bewust zijn van de noodzaak van de energietransitie en zich hier actief voor willen inzetten.

Het aanbod van Amsterdam is om in 2030 663 GWh (0,65 TWh) elektriciteit op te wekken door 283 GWh wind te realiseren in zeven zoekgebieden en 380 GWh zon op grote daken en in restruimtes langs infrastructuur en dubbelgebruik van stedelijke ruimtes. Mocht dit niet lukken in de zoekgebieden of als er een extra opgave komt voor Energieregio Noord-Holland Zuid, dan heeft Amsterdam voor wind en zon 'extra zoekgebieden' benoemd. Daarnaast gaat de gemeente inzetten op 135 GWh zon op kleine daken. Daarmee is in 2030 de helft van alle geschikte daken gebruikt voor zonne-energie.

De volgende locaties zijn als zoekgebieden voor opwekking van windenergie in Amsterdam aangewezen, allen geheel of gedeeltelijk in de Hoofdgroenstructuur binnen verschillende groentypen:

- Het havengebied. Grondgebied van het Havenbedrijf Amsterdam en daarbuiten de gebieden Sloterdijk-west en de Brettenzone.
- De Noorder IJ-plas en havengebied stadsdeel Noord. Gebied van de Noorder IJpolder ten oosten van de A8 en het bedrijventerrein langs het IJ en ten zuiden van de Cornelis Douweweg, inclusief het Keerkringpark.
- Ten noorden van de ring A10 noord. Gebied tussen de ring A10 noord en de hoogspanningsmasten.
- Zeeburgereiland/ IJburg/ Sciencepark. Gebied langs het Amsterdam-Rijnkanaal, langs de A10 Zuid (bij Sciencepark), het IJmeer op enige afstand van (de nieuwe eilanden van) IJburg, en rondom Zeeburgereiland.
- Gaasperplas / Driemond. Gebied langs het Amsterdam-Rijnkanaal, het knooppunt Diemen, het Diemberbos, langs het terrein van Waternet ten zuiden van de Gaasperplas, de Gaasperplas en het Gaasperpark.
- Amstel III en omgeving. Gebied ten oosten van de A2 en in de buurt van het AMC, inclusief het golfterrein De Hoge Dijk.
- Amsterdam-Zuid. Gebied tussen A10, A2 en de Amstel in de kop van de Amstelscheg.

Als extra zoekgebied voor wind en zon geldt het gehele gebied van Landelijk Noord (eveneens Hoofdgroenstructuur) en in het IJmeer, extra zoekgebied voor zon is het zuidelijk deel van de Tuinen van West (deels Hoofdgroenstructuur).

Via informatieavonden en gesprekken met de stad wordt nader bepaald hoe in totaal 17 windturbines te situeren in deze zoekgebieden.

Advies

In het huidige structuurvisiebeleid is opgenomen dat de opgave voor windenergie het Hoofdgroenstructuurbeleid overrulet. In die zin heeft de TAC formeel gezien geen stem. Aangezien bij realisatie de impact op de Hoofdgroenstructuur aanzienlijk kan zijn, waardeert de TAC het dat de projectorganisatie desondanks gevraagd heeft om een advies. We hopen op deze wijze een bijdrage te kunnen leveren aan deze complexe opgave die uiteindelijk ook zal landen in de Omgevingsvisie **en de herijking van de Hoofdgroenstructuur.**

Amsterdam staat voor een omvangrijke stedelijke ontwikkelingsopgave. De ermee gepaard gaande druk op het groen en landschap zal leiden tot een toename van initiatieven en ruimteclaims. Dit gaat bijvoorbeeld om Amstelland en Tuinen van West waar nog veel nieuwe stedelingen bij zullen komen de komende jaren. Maar het gaat ook om nieuwe voorzieningen en infrastructuur en ruimteclaims samenhangend met de duurzaamheidsopgave (warmtestations, windturbines, zonneweiden). De noodzaak om het ongecontroleerd vollopen en verrommelen van open gebieden te voorkomen blijft onverminderd overeind. De TAC constateert dat de

duurzaamheidsopgave nadrukkelijker in het Hoofdgroenstructuurkader moet worden geïmplementeerd bij de actualisatie in het kader van het opstellen van de omgevingsvisie.

De gemeente Amsterdam heeft voorafgaande aan de omgevingsvisie een belangrijk signaal afgegeven met haar **nota Duurzaam Landschap**. Hierin werd het landschap leidend gepositioneerd voor de contouren van de stad en haar stedelijke ontwikkelopgave. Aangegeven werd dat deze mede bedoeld was om het belang van het landschap in de regionale energiestrategie (RES) mee te wegen. **De TAC moet echter constateren dat deze meeweging niet heeft plaatsgevonden, gezien het feit dat de gepresenteerde zoeklocaties voor windenergie in Amsterdam zijn geselecteerd op basis van het ontbreken van beleidsrestricties vanuit het Provinciaal beleid – niet eigen Amsterdams beleid.** De TAC stelt dus voor om het vigerende groen- en landschapsbeleid vanuit Amsterdam hierbij alsnog centraal te stellen, en daarbij de schaal van het landschap en de wijze van landschappelijke inpassing te betrekken. Dit laatste bepaalt in hoge mate of de turbines als horizonvervuiling of als iconisch landschappelijk element ervaren zullen worden.

Hoewel het huidige hoofdgroenstructuurbeleid geen beleidsintenties bevat voor inpasbaarheid van windturbines en zonneweides, doet de TAC graag een voorzet. **Vanuit de landschappelijke en belevingswaarde geredeneerd gaat de voorkeur uit naar het niet inpasbaar verklaren van deze elementen in de Hoofdgroenstructuur, ongeacht het groentype.** Indien toch overwogen wordt vanuit de RESopgave dergelijke elementen in het landschap toe te staan vraagt de TAC dan in ieder geval zonneweiden uit te sluiten en slechts in te zetten op windenergie en op zonne-energie op infrastructurele taluds. Meer specifiek geeft ze bij windturbines er de voorkeur aan om:

- **Ze te concentreren in 1 of 2 van de zoekgebieden;**
- In te zetten op grote turbines (in plaats van meer kleinere);
- **Niet naast hoogspanningsmasten in het landschap bij (inspanningsopgave);**
- Een bestuurlijk heroverwegingsmoment in te bouwen na afschrijving van circa 20 jaar of vervanging wenselijk is.

Qua locaties geeft de TAC de voorkeur aan:

1. **Havengebied (het gedeelte buiten de Hoofdgroenstructuur)**
2. Diemerbos/ Amsterdam Rijn Kanaal
3. Noorder IJ plas (tijdelijk: maximaal 20 jaar t/m afschrijving; dit mag de doorontwikkeling naar een stadspark niet in de weg staan)

Windturbines hebben een effect op vogels door verstoring, barrièrevorming en aanvaring. Dit is erg soortafhankelijk. Gemiddeld genomen hebben hogere turbines minder effect op vogels die overdag actief zijn en soorten die in de buurt foerageren. Deze soorten houden zich meestal lager op en zijn dus gevoeliger voor kleine turbines. Die daarom ook om die reden maar het best kunnen worden vermeden. Doortrekkers en met name de nachttrekkers zitten vaak hoger en zijn daardoor gevoeliger voor hoge turbines. Voor trekvogels kan mogelijk een stilstandvoorziening worden ingesteld, omdat in het algemeen vrij goed bekend is wanneer deze soorten trekken. Voor zowel vogels als vleermuizen geldt dat langs grote wateren gestuwde trek kan optreden. Ze blijven dan een tijdje de oever volgen. Bij een stilstandvoorziening moet daarbij rekening worden gehouden. Voor vleermuizen is de situatie nog nijpender. Probleem is dat, anders dan bij de meeste vogels, vleermuizen door de turbines worden aangetrokken. De aanvaringen zijn dan dus geen toeval meer. **Er zijn een aantal soorten, zoals ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis die in grote aantallen doortrekken en waarvan bekend is dat hun populatie-omvang door turbines in gevaar wordt gebracht.** Voor deze soorten moet echt een stilstandvoorziening als mitigerende maatregel worden ingezet. De turbines moeten in het trekseizoen tijdens bepaalde windluwe dagen op bepaalde momenten van de dag worden stilgezet. Zo niet, dan kan het aantal slachtoffers flink oplopen, waarbij de ontheffing in het kader van de wet Natuurbescherming niet kan worden

verleend. Bij kleine turbines is het probleem voor vleermuizen nog groter, omdat dan ook veel lokaal voorkomende vlak boven de bomen en gebouwen foeragerende soorten slachtoffer worden. Hier helpt ook een stilstandvoorziening niet meer.

Waar het totaal van de zoekgebieden voor wind- en zonne-energie een grote claim lijkt te leggen op de Hoofdgroenstructuur is het duidelijk dat de uiteindelijke keuze en realisatie een beperkter ruimtebeslag zal leggen. Daarbij zien we deze opgave niet uitsluitend als een bedreiging van de Hoofdgroenstructuur, hij biedt ook kansen, die benut kunnen worden vanuit het 'nee tenzij principe' als er bij inpassing aan twee voorwaarden kan worden voldaan.

De eerste betreft het centraal stellen van de kwaliteit van het groen.

De tweede dat opbrengsten voortvloeiend uit de energieopgave rechtstreeks ten goede komen aan het groen. Het verdienvermogen van het landschap kan er op deze wijze mee worden versterkt.

De inpassing van de energieopgave dient in samenhang te worden gebracht met de kwaliteit van het groen en de belangrijkste opgaven die daar mee samenhangen, zoals de veenweiden met bodemdaling, waterpeilen/vernatting en openheid.

Omdat de Amsterdamse landschappen grote verschillen laten zien, is de opgave in de zoekgebieden ook steeds anders; een generieke opgave is te eenduidig om te kunnen beoordelen of ze en in welke prioritering windturbines een bijdrage zouden moeten leveren aan de energieopgave. Dat vergt een nauwkeuriger analyse van de zoekgebieden en voortvloeiend daaruit: een nauwkeuriger definiëring van de opgave in die landschappen.

Hoewel het vanuit de methode van de RES-aanpak begrijpelijk is, constateert de TAC een gebrek aan samenhang met andere opgaven (verstedelijking, mobiliteit, klimaat) die eveneens een hoge mate van urgentie claimen in de toekomst van het landschap. Een waarschuwing lijkt ons daarom op zijn plaats voor een te eenzijdige benadering. We pleiten ervoor om de verschillende opgaven in één samenhangende ontwerpogave te integreren en te beproeven, beginnend met de kaarten van de verschillende opgaven over elkaar heen te leggen. **Illustratief hiervoor is de opgave voor de Noorder IJ-plas: de wens om deze op termijn tot stadspark te ontwikkelen staat op gespannen voet met de wens om hier tegelijkertijd een deel van de windenergieopgave te verdisconteren. De wijze van situering en uitvoering zullen medebepalend zijn voor de vraag of de duurzaamheidsopgave verenigbaar is met de recreatieve opgave.** Op het moment dat deze vanuit stedelijk perspectief resulteert in een ja, vraagt de TAC aandacht voor de impact van windturbines op omliggende (toekomstige) voorzieningen en een goede landschappelijke inpassing van de windturbine(s), zodat ze een logisch onderdeel worden van het landschap in plaats van de beleving van horizonvervuiling. Speciale aandacht is ook nodig voor het ondergronds netwerk dat geen afgeleide is, maar leidend voor de mogelijkheden bovengronds. De ondergrondse infrastructuur blijft liggen en schept condities voor de zonne- en windelementen die komen en gaan.

Het uitgangspunt om de zonne-energieopgave primair binnen de bebouwde omgeving op te lossen is vanuit het oogpunt van Hoofdgroenstructuur te onderschrijven. Daarbij vragen we wel aandacht voor de noodzaak om functies, zon water en groen, op daken te combineren. Zo kan het daklandschap daadwerkelijk optimaal benut worden. De vergroening van de bebouwde omgeving zien we regelmatig terug in initiatieven als aanvulling op het openbare groen. Het zou een gemiste kans zijn als deze tendens door de zonne-energieopgave wordt gefrustreerd. Bovendien komt de combinatie van functies ook ten goede aan het rendement van zonnepanelen door de dempende werking van water en groen op de temperatuur op de daken.

De TAC blijft graag betrokken bij het verdere proces van locatiekeuzes en wijze van positionering in het landschap zodat ze ook gericht kan adviseren.

Hoogachtend,

Dr. M.C. van Schendelen

Drs. ing. N. Bosch

Voorzitter
Technische Adviescommissie
Hoofdgroenstructuur

Secretaris TAC

Samenvatting van de zienswijze van De Ronde Venen en Stichtse Vecht op het PWA

De gemeenten De Ronde Venen en Stichtse Vecht hebben in een brief van 3 juli 2024 hun zienswijze geuit op het Programma Windenergie Amsterdam (PWA) en de bijbehorende plan-MER. De kern van hun betoog is dat ze **tegen de plaatsing van windturbines langs hun gemeentegrenzen** zijn.

De belangrijkste argumenten die ze aandragen zijn:

- **Geen draagvlak onder inwoners:** Zowel in De Ronde Venen als in Stichtse Vecht is er veel weerstand tegen windturbines vanwege zorgen over gezondheidsrisico's en landschappelijke gevolgen.
- **Te weinig aandacht voor landschap:** De gemeenten vinden dat Amsterdam te veel nadruk legt op aspecten als geluid en slagschaduw, terwijl landschap, cultuurhistorie en recreatie ondergeschikt worden gemaakt. Windturbines worden beschouwd als "gebiedsvreemde elementen" die de openheid van het veenweidelandschap aantasten.
- **Klimaatdoelen haalbaar zonder windenergie:** De Ronde Venen en Stichtse Vecht benadrukken dat zij hun duurzaamheidsdoelstellingen willen behalen met zonne-energie en andere vernieuwende technieken.
- **Gebrek aan inspraak:** De gemeenten uiten hun ongenoegen over het gebrek aan inspraak en consultatie in de planvorming. Ze pleiten voor vroegtijdige betrokkenheid van hun inwoners bij initiatieven die de gemeentegrenzen raken.

De gemeenten **dringen er bij Amsterdam op aan om de zoekgebieden langs hun gemeentegrenzen te schrappen** uit het PWA. Ze rekenen erop dat Amsterdam hun standpunten serieus zal meewegen in de besluitvorming.



Het College van Burgemeester en Wethouders Amsterdam

Per e-mail: contactformulier college

c.c. [REDACTED] >

[REDACTED]

DATUM 3 juli 2024

UW KENMERK

ONS KENMERK 2024-018703

UW BERICHT VAN

CONTACTPERSOON [REDACTED]

DOORKIESNUMMER [REDACTED]

E-MAIL [REDACTED]

ONDERWERP

Reactie op plan-MER en Programma Windenergie Amsterdam

Geacht College van Burgemeester en Wethouders Amsterdam,

De colleges van gemeente De Ronde Venen en gemeente Stichtse Vecht hebben kennisgenomen van uw "plan-Milieu Effect Rapportage (plan-MER) en Programma Windenergie Amsterdam ([PWA](#))" In deze brief leest u onze zienswijze op deze documenten.

De colleges zijn ontzet over de gemaakte keuzen

In onze zienswijze op de Nota van Reikwijdte en Detailniveau (NRD) van 31 maart 2023 vroegen wij u om de zoekgebieden langs onze gemeentegrenzen uit de NRD te halen. Het ging hierbij om de gebieden 5A Diemerscheg, 5B Weesperkarspel/Gein, 5C Gaasperplas, 6A Knooppunt Holendrecht en 6B Amstel III. Aan onze zienswijze is toen geen gehoor gegeven. Tegen ons advies in zijn alle genoemde zoekgebieden in de plan-MER wel onderzocht. Op basis daarvan blijkt nu dat alleen zoekgebied 6B Amstel III is afgefallen. We zijn ontzet dat het college van Amsterdam de overige gebieden heeft aangewezen als voorkeurlocaties.

Onze inwoners willen geen windturbines

De afgelopen jaren doorliepen wij een uitgebreid participatieproces met inwoners en andere belanghebbenden over mogelijk geschikte plekken voor zonnevelden en windturbines in De Ronde Venen en Stichtse Vecht. Veel inwoners maken zich zorgen over de gezondheidsrisico's van windturbines en de gevolgen voor het landschap. Zowel de raad van De Ronde Venen als van Stichtse Vecht vindt het belangrijk dat er geluisterd wordt naar inwoners. Daarom besloten zij dat er geen windturbines in de gemeenten geplaatst mogen worden. In de coalitieakkoorden spraken beide coalities af zich ook uit te spreken tegen plannen van omliggende gemeenten om windturbines langs onze gemeentegrenzen te plaatsen.

Om dezelfde redenen ondersteunen wij uw keuze om het Westelijk havengebied als belangrijk zoekgebied aan te wijzen.

De Ronde Venen en Stichtse Vecht behalen hun klimaatdoelstellingen zonder wind

De gemeenteraden sluiten windturbines uit en willen met andere technieken onze duurzaamheidsdoelstellingen behalen. Deze doelstellingen willen de colleges behalen door energie op te wekken met bij voorkeur zonnepanelen op grote daken, met zonnevelden op land en met vernieuwende technieken. Wij zijn als gemeenten op weg om ons RES-bod te behalen met alleen zon. U zou daaraan een voorbeeld kunnen nemen.

Er is te weinig aandacht voor landschappelijke kwaliteit

Op pagina 27 van het PWA blijkt uit de beoordelingstabel duidelijk dat de aspecten geluid, gezondheid en slagschaduw bij de keuze voor zoekgebieden zwaar wegen. Deze aspecten zijn voor de gekozen zoekgebieden namelijk relatief gunstig. De aspecten landschap, cultuurhistorie en recreatie worden daarbij achtergesteld. Dit zorgt ervoor dat zoekgebieden op het platteland automatisch beter scoren. Hierdoor schuiven zoekgebieden naar het platteland aan de gemeentegrenzen en worden - uw en - onze inwoners benadeeld. Ook uw inwoners recreëren namelijk binnen onze gemeentegrenzen, omdat ons landschap met veel cultuurhistorie en natuurwaarden hiervoor een geschikte plek is.

Windturbines zijn landschappelijk ongewenste en in en langs het veenweidelandschap gebiedsvreemde elementen

Dit tast de kwaliteit van het gebied onherstelbaar aan. De openheid van het landschap binnen onze gemeenten is in de kwaliteitsgids Utrechtse landschappen vastgelegd met daarin omschreven dat hekken de enige verticale objecten zijn en dat herkenningspunten niet aanwezig zijn. Windturbines maken een directe inbreuk op deze kenmerken.

Wij vragen u dringend om de zoekgebieden langs onze gemeentegrenzen uit de PWA te halen

Wij staan voor de belangen van onze inwoners en houden vast aan de coalitieakkoorden. Hierboven hebben we onze bezwaren geschetst. We gaan ervan uit dat u onze standpunten serieus meeweegt in uw besluit. Daarom vragen wij u om de zoekgebieden binnen twee kilometer langs onze gemeentegrenzen alsnog te laten afvallen. Het gaat hierbij om de gebieden 5A Diemerscheg, 5B Weesperkarspel/Gein, 5C Gaasperplas en 6A Knooppunt Holendrecht.

Onze inwoners en wijzelf rekenen erop vroegtijdig te worden geconsulteerd

Mochten in bovengenoemde zoekgebieden toch initiatieven worden toegestaan, dan geeft u in het PWA tevens aan hoe deze tot stand zullen komen. In de ontwerpfase een participatieplan vereist (hoofdstuk 3, pagina 43). We rekenen erop dat de inwoners van onze gemeenten in gelijke mate als de inwoners van Amsterdam en vroegtijdig bij de participatie zullen worden betrokken.

In de volgende paragraaf 'Omgevingsplan' (hoofdstuk 3, pagina 44) wordt gesteld dat "Omliggende gemeenten worden geconsulteerd of het initiatief conflicteert met lokale belangen in die gemeente." We rekenen erop dat ook dit in een vroegtijdig stadium zal gebeuren zodat we tijdig kunnen reageren op deze voorstellen.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van de gemeente De Ronde Venen en Stichtse Vecht,

██████████

Burgemeester De Ronde Venen

██████████

Gemeentesecretaris De Ronde Venen

██████████

Burgemeester Stichtse Vecht

██████████

Gemeentesecretaris Stichtse Vecht

REGISTRATIENUMMER

Zienswijze Gemeente Oostzaan

Samenvatting Zienswijze Oostzaan

Oostzaan steunt windenergie in het havengebied van Amsterdam, maar is kritisch over zoekgebieden aan de gemeentegrens. Ze vinden dat woningbouw voorrang moet krijgen en maken zich zorgen over de impact op hun leefomgeving. Oostzaan is teleurgesteld dat het Noorder IJplas niet integraal in het PlanMER is meegenomen en blijft zich verzetten tegen windturbines in dit gebied.

College van burgemeester en wethouders Amsterdam
p/a directeur Ruimte & Duurzaamheid
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Gemeentehuis
Bezoekadres Kerkbuurt 4, 1511 BD Oostzaan
Postadres Postbus 20, 1530 AA Wormer
Telefoon 075 651 2100
Fax 075 651 2244
E-mail antwoord@oostzaan.nl
Internet www.oostzaan.nl

Ons kenmerk 1616061

Datum 17 juli 2024

Onderwerp Zienswijze ontwerp-Programma Windenergie
Amsterdam en PlanMER windenergie gemeente
Amsterdam

Geachte directeur Ruimte & Duurzaamheid,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van het ontwerp-Programma Windenergie Amsterdam (PWA) en het bijbehorende PlanMER. Door middel van deze brief maken wij onze zienswijze op de betreffende stukken kenbaar.

Wij juichen het toe dat de ontwikkeling van windturbines in het havengebied de voorkeur heeft en dat om die reden in het PWA de intentie staat vermeld om het zoekgebied Haven aan te wijzen als versnellingsgebied in de kader van de Renewable Energy Directive III (REDIII). We constateren op basis van het PlanMER dat de volledige resterende ambitie kan worden gerealiseerd in het havengebied, ook met inachtneming van afbreukrisico's en mogelijke mitigerende maatregelen. De (gedeeltelijke) realisatie van het alternatief 'gezondheid' en/of het alternatief 'natuur' uit het PlanMER – met uitsluitend nieuwe windturbines in het havengebied – zou het realiseren van de ambitie van 127 megawatt opgesteld vermogen mogelijk maken.

Dit zou een concentratie van windturbines opleveren in een gebied met groot maatschappelijk draagvlak en met een zo klein mogelijke impact op gezondheid en natuur. We roepen het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam daarom op zich in de verdere uitwerking van de plannen te beperken tot deze alternatieven en daarmee tot ontwikkeling van windturbines in het havengebied. Uiteraard is het voorkomen van negatieve effecten op stadsontwikkelingen in gemeente Zaanstad (en in Amsterdam zelf) daarbij een zeer belangrijk aandachtspunt.

Zoekgebieden aan de gemeentegrens

Vier van de vijf in het ontwerp-Programma Windenergie aangewezen gebieden liggen aan de grens van de gemeente Amsterdam met buurgemeenten. Een zorgvuldig proces waarin de

verschillende belangen goed worden gewogen, is onzes inziens noodzakelijk om te voorkomen dat er besluiten worden genomen die per saldo onomkeerbare negatieve effecten hebben voor onze regio.

Vanwege het gezamenlijke belang om bij te dragen aan de woningbouwopgave van de regio willen wij benadrukken dat windturbines langs gemeentegrenzen alleen mogelijk zijn als deze de ontwikkeling van de benodigde woningbouwlocaties in de buurgemeenten niet belemmeren. Wij refereren hierbij ook aan het Hoofdlijnenakkoord 2024–2028 van het kabinet, waarin is opgenomen dat windturbines zoveel mogelijk op zee zullen worden geplaatst en dat in nieuw te bestemmen gebieden woningbouw voorrang heeft op windturbines.

Noorder IJplas

In het PlanMER wordt vermeld dat de milieueffecten van windturbines in het zoekgebied Noorder IJplas niet worden beoordeeld, omdat deze al zijn onderzocht in het ProjectMER ten behoeve van de lopende vergunningaanvraag in dat gebied, die in behandeling is bij de provincie Noord-Holland. Er wordt tevens vermeld dat het zoekgebied Noorder IJplas al in een eerder PlanMER is opgenomen (PlanMER Windvisie Amsterdam, 2012).

Omdat het ProjectMER een hoger detailniveau heeft dan het huidige PlanMER, wordt er gesteld dat het opnieuw beschouwen van dit zoekgebied niet tot nieuwe of betere inzichten ten aanzien van de inpasbaarheid zou leiden.

Hierin verschillen wij van mening. Opname van het gebied Noorder IJplas in het PlanMER zou inderdaad niet tot significant andere resultaten leiden als het gaat om de milieueffecten in het gebied, of tot andere conclusies wat betreft de inpasbaarheid in het zoekgebied op zich. Maar het op dezelfde manier onderzoeken van de milieueffecten en het beschouwen van het zoekgebied Noorder IJplas in samenhang met alle andere zoekgebieden voor windenergie in Amsterdam zou onzes inziens wel degelijk tot nieuwe en betere inzichten over de inpasbaarheid van windturbines in het gebied kunnen leiden.

In het PlanMER staat (pag.6): ‘Het onderscheid tussen voorkeurs-, reserve- en extra reservegebieden (...) speelt in het MER geen rol, omdat de gemeente Amsterdam de geschiktheid van al deze gebieden op dezelfde manier wil onderzoeken. Welke gebieden vervolgens voor windenergie worden aangewezen (in het Programma Windenergie Amsterdam) is een politieke keuze, waar de informatie uit het MER bij kan helpen.’

We betreuren dat het zoekgebied Noorder IJplas niet in het PlanMER is opgenomen en dat de politieke keuze voor de ontwikkeling van windpark Noorder IJplas niet op basis van een integrale afweging van op dezelfde manier en gelijktijdig verkregen onderzoeksresultaten is gemaakt.

Wij benadrukken nogmaals dat wij het gebied rond de Noorder IJplas ongeschikt vinden voor de bouw van windturbines en dat wij grote zorgen hebben over de gevolgen van de geplande turbines voor gezondheid, natuur, landschap en leefbaarheid. Tevens roepen wij de gemeente Amsterdam op om de buurgemeenten actief te blijven betrekken bij de geplande ontwikkeling van windturbines in het gebied.

Wij zien uit naar uw reactie.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Oostzaan,

de loco-secretaris

de burgemeester

L. Flapper

M. D. Polak

Zienswijze Windalarm Amsterdam

Samenvatting van de Zienswijze Ingediend door Windalarm

Windalarm, een organisatie die zich inzet tegen de plaatsing van windturbines in Amsterdam, heeft een uitgebreide zienswijze ingediend tegen het Programma Windenergie Amsterdam 2030 (PWA). De zienswijze, ondertekend door duizenden Amsterdammers, beargumenteert dat windturbines in Amsterdam noch noodzakelijk noch wenselijk zijn.

Belangrijkste argumenten van Windalarm:

- **Klimaatdoelen reeds haalbaar zonder Amsterdamse windturbines:** Windalarm stelt dat de landelijke doelstelling voor duurzame energieopwekking al gehaald wordt, zelfs zonder de bijdrage van windturbines in Amsterdam. Ze baseren deze bewering op recente data van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) waaruit blijkt dat de 35 TWh doelstelling voor wind- en zonne-energie op land "met gemak en ruim gehaald gaat worden". Volgens Windalarm compenseren technologische verbeteringen in zonnepanelen het wegvallen van de potentiële opwekking door Amsterdamse windturbines ruimschoots.
- **Overlast, hinder en gezondheidsschade voor omwonenden:** Windalarm benadrukt de negatieve effecten van windturbines op omwonenden, zoals geluidsoverlast, slagschaduw en mogelijke gezondheidseffecten. Ze pleiten voor strengere normen, met name voor laagfrequent geluid, en vinden dat Amsterdam de gezondheid van haar inwoners onvoldoende beschermt.
- **Schade aan leefomgeving en natuur:** De plaatsing van windturbines tast volgens Windalarm de leefomgeving en natuur in Amsterdam aan. Ze wijzen op de visuele impact op het landschap en de potentiële schade aan flora en fauna.
- **Gebrekkige inspraak en eenzijdige besluitvorming:** Windalarm bekritiseert het gebrek aan inspraak en de ondoorzichtige besluitvorming rondom windenergie in Amsterdam. Ze stellen dat de gemeente Amsterdam onvoldoende openstaat voor de zorgen van bewoners en vasthoudt aan achterhaald beleid uit 2012, terwijl er inmiddels betere alternatieven beschikbaar zijn.

Concrete verzoeken van Windalarm:

- **Schrappen van zoekgebieden buiten de haven:** Windalarm dringt erop aan om alle zoekgebieden voor windturbines buiten het havengebied te schrappen.
- **Prioriteren van de haven:** De organisatie pleit voor het maximaal benutten van het havengebied voor windenergieopwekking, zonder verdere aantasting van de leefomgeving.
- **Onafhankelijk onderzoek naar nut en noodzaak:** Windalarm dringt aan op een open en onafhankelijk onderzoek naar de noodzaak van windturbines in Amsterdam en de haalbaarheid van alternatieven.
- **Betere bescherming van bewoners:** De organisatie eist strengere, handhaafbare normen voor geluidsoverlast en een grondige evaluatie van de gezondheidsrisico's van windturbines, met inachtneming van de zorgen van de 'expertgroep gezondheid'.

Steun voor andere zienswijzen:

Naast hun eigen bezwaren, spreekt Windalarm ook haar steun uit voor zienswijzen ingediend door andere bewonersgroepen, stichtingen en individuen die zich verzetten tegen de komst van windturbines in Amsterdam en omgeving.

De zienswijze van Windalarm geeft blijk van de grote weerstand die er leeft tegen de komst van windturbines in Amsterdam. De organisatie presenteert een gedetailleerde argumentatie, ondersteund door bronnen en rapporten, om hun standpunt te onderbouwen. Het is aan de gemeente Amsterdam om de ingediende zienswijzen zorgvuldig te wegen en tot een weloverwogen besluit te komen over de toekomst van windenergie in de stad.

College van B&W Amsterdam
Postbus 2758
1000CT Amsterdam

RESAmsterdam@amsterdam.nl

Betreft: Zienswijze Programma Windenergie Amsterdam 2030¹

ZIENSWIJZE WINDALARM

Deze zienswijze wordt ingediend namens 21.868 mensen die sinds 4 januari 2021 de online petitie² op de website van Windalarm hebben getekend.

Windalarm ziet dat het plaatsen van Windturbines in Amsterdam niet noodzakelijk is om de klimaatdoelen van Nederland te halen en constateert dat de plaatsing van deze windturbines leidt tot overlast, hinder/gezondheidsschade bij omwonenden, achteruitgang van de leefomgeving en schade aan de Amsterdamse Natuur.

Doordat het Amsterdamse college al ruim drie jaar lang weigert om inhoudelijk het debat over de nut en noodzaak van windturbines in Amsterdam (en in bredere zin, verdere windturbines op land in Nederland in het algemeen) aan te gaan en ondertussen niet met overtuigende argumenten komt voor de plaatsing van windturbines, zien wij dat dit beleid het draagvlak voor de energietransitie schade toebrengt en de relatie tussen de overheid en burgers verslechterd.

Windalarm heeft inmiddels deelgenomen aan een aantal reflectiegroepen m.b.t. de totstandkoming van het Nederlandse beleid rond windturbines. We zien de dat het beleid grotendeels wordt gedictieerd door de industrie met grote belangen in de duurzame/windindustrie. Daardoor hebben we ons genoodzaakt gezien om zelf CE Delft te laten onderzoeken of windturbines absoluut noodzakelijk zijn voor het behalen van onze klimaatdoelen. Dat blijkt niet het geval.

Voor meer informatie over bovenstaande, zie: www.hetkanmetgemak.nl

De huidige wijze waarop de besluitvorming plaatsvindt en de bepaalde keuzes in (het niet uitvoeren van) onderzoeken voor de Plan-MER laten zien dat de gemeente Amsterdam:

- geen volledig beeld wenst te geven van alle negatieve effecten van windturbines
- niet op een zorgvuldige manier op de gezondheid van haar inwoners (en die van haar buurgemeenten) wil beschermen.
- Niet bereid is om op basis van nieuw inzichten haar beleid te actualiseren. (Dit beleid is gebaseerd op de windvisie uit 2012, die concludeerde dat wind op land nodig is, omdat het op zee niet kan... Inmiddels kunnen we op zee doorgroeien tot 100GW als het moet...)

¹ <https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/duurzaam-amsterdam/windmolens-amsterdam/terinzagelegging-ontwerp-programma/#hf34ebf88-20d9-4e61-92de-b99f82c49277>

² <https://windalarm.amsterdam/petitie>

TEKST UIT PWA

Op pagina 19/20 van de PWA wordt gesteld:

Nationaal beleid

De afspraken van ‘Parijs’ zijn door het Nederlandse kabinet, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties Windturbines in bij de Afrikahaven in het Havengebied Amsterdam Westpoort. Programma Windenergie Amsterdam 2030 20 in 2019 vertaald in maatregelen die ervoor moeten zorgen dat Nederland de klimaatdoelen gaat halen. Eén van de doelen van het Nationaal Klimaatakkoord is om in 2030 84 TWh duurzame energie te kunnen opwekken. Elke gemeente heeft daarmee een doelstelling meegekregen van het rijk om uitvoering te geven aan het Nationaal Klimaatakkoord.

Regionaal beleid: Regionale Energiestrategie 1.0 (RES)

Een groot deel van die 84 TWh kan door windturbines op zee worden opgewekt, maar niet alles. Daarom heeft het rijk bepaald dat een kleiner deel van de behoefte aan duurzame energie op land moet worden opgewekt door windturbines en zonnepanelen. Waar en hoe die energie moet worden opgewekt staat beschreven in 30 Regionale Energie Strategieën (RES). Amsterdam valt in de energie regio Noord-Holland Zuid. In de RES voor Noord-Holland Zuid (2021) staat dat deze regio in 2030 2,7 TWh aan duurzame energie moet opwekken. Amsterdam neemt daarvan 0,7 TWh (677MW) voor haar rekening: 127 MW uit windenergie en 550 MW zonne-energie. In de RES is voor Amsterdam een kaart met zoekgebieden voor zonne- en windenergie opgenomen.

ACHTERGROND

In het klimaatakkoord is afgesproken dat op land 84 TWh hernieuwbare elektriciteit opgewekt dient te worden uit zon en wind³. Van deze doelstelling is 49 TWh te realiseren middels wind op zee en 35 TWh wordt gerealiseerd met grootschalige wind en zon op land, waarbij kleinschalig zon meetelt vanaf 7TWh.

De 35 TWh doelstelling voor grootschalige wind en zon op land wordt ingevuld via de ‘Regionale Energiestrategie’ (RES).

Nederland is opgedeeld in een dertigtal energieregio’s, waarvan er twee in Noord-Holland liggen. RES-regio Noord-Holland Noord en RES-regio Noord Holland Zuid. Alle energieregio’s samen hebben als doel om in 2030 ten minste 35 TWh aan grootschalige duurzame elektriciteit op land op te wekken.⁴

De monitoring van de voortgang van de realisatie van deze 35 TWh wordt gedaan door het PBL.

Monitor RES 2023

Op 7 december 2023 bracht het PBL de Monitor RES 2023⁵ uit, waarin de stand van de RES wordt beschreven.

³

<https://www.klimaatakkoord.nl/binaries/klimaatakkoord/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord/klimaatakkoord.pdf> pagina 158

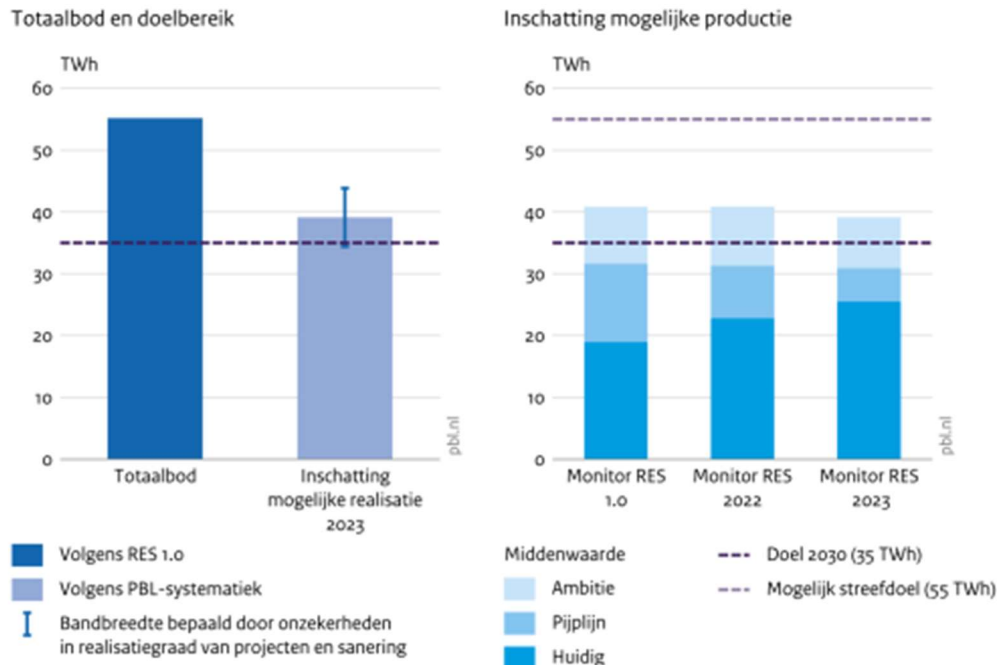
⁴ <https://www.regionale-energiestrategie.nl/werkwijze/doel+van+de+res/default.aspx>

⁵ <https://www.pbl.nl/publicaties/monitor-res-2023>

Hierin wordt aangegeven dat verwachte realisatie (zijnde huidige realisatie en realisatie van projecten waar reeds vergunningen voor zijn afgegeven) voor grootschalig zon- en wind tussen 34,4 en 43,8 TWh uit gaat komen.

Figuur 1

Inschatting productie hernieuwbare elektriciteit, 2030



Bron: CBS, RVO, WindStats, Regionale energiestrategieën 1.0; bewerking PBL

Aangezien vanaf de 7 TWh kleinschalig zon ook meetelt voor de RES, schrijft het PBL:

Kleinschalige zon-pv kan de geschatte productie uit het onderdeel ambitie ophogen

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat kleinschalige zon-pv boven een jaarproductie van 7 terawattuur mee mag tellen voor de RES-doelstelling boven de 35 terawattuur. Kleinschalige zon-pv passeerde in het afgelopen jaar de grens van 7 terawattuur en volgens de *Klimaat- en Energieverkenning* komt hier voor 2030 nog 5 terawattuur bij (PBL et al. 2023). Wanneer we uitgaan van deze ontwikkeling zou de totale productie van hernieuwbare energie die kan worden toegeschreven aan de RES oplopen naar een bandbreedte van 39,4 tot 48,8 terawattuur.

We zien dus dat de 35 TWh doelstelling met gemak en ruim gehaald gaat worden. Er zijn dus geen verdere windturbines op land nodig om onze klimaatdoelstellingen te halen.

Martien Visser

Ook Martien Visser, Lector Energietransitie, komt keer op keer tot de conclusie dat de RES doelstelling met gemak gehaald gaat worden. De meest recente conclusie⁶:

⁶ https://x.com/BM_Visser/status/1802958675222417542



Martien Visser

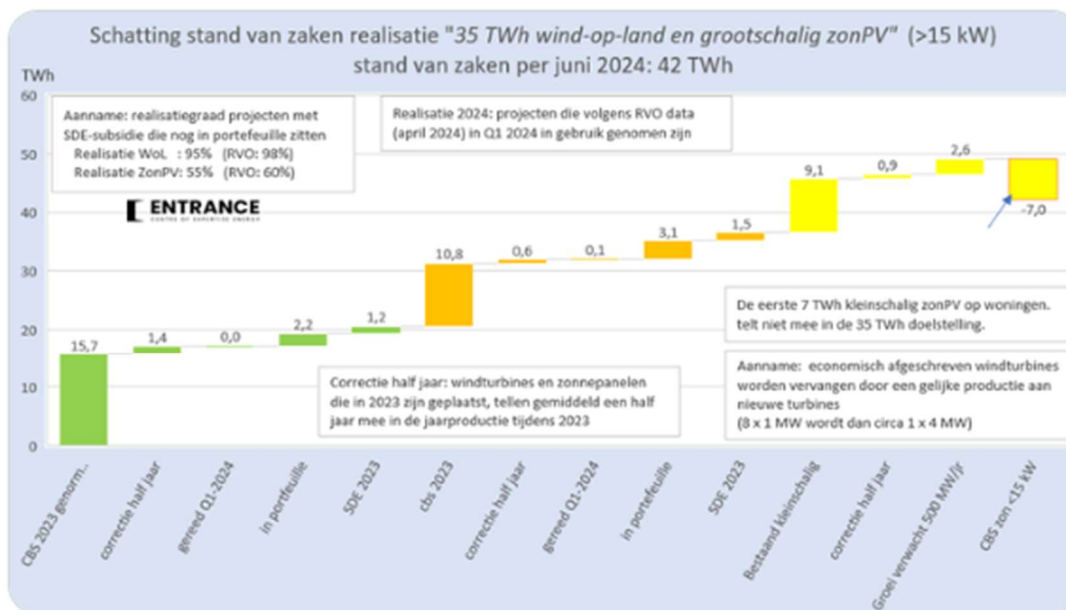
@BM_Visser



Inclusief de uitkomst van wederom een succesvolle SDE-ronde (ditmaal 2023) bereken ik dat Nederland in 2030 op 42 TWh wind op land en grootschalig zonPV gaat uitkomen.

Opnieuw wordt een target ('35 TWh') ruim gehaald. #grafiekvandedag

Translate post



8:57 AM · Jun 18, 2024 · 5,834 Views

Voldoende duurzame elektriciteit zonder verdere groei Wind op Land

Rapport: "Het kan met gemak – met wind op zee en zon op dak"

Windalarm heeft samen met NLVOW (Nederlandse vereniging voor omwonenden Windturbines) onderzocht of het mogelijk is voldoende duurzame elektriciteit op te wekken om een succesvolle energietransitie te realiseren zonder verdere uitbreiding van Wind op land. De conclusie van Windalarm en NLVOW is dat dit kan. Dit staat beschreven in het rapport "Het kan met gemak: Wind op zee en zon op dak."⁷ Dit rapport is beoordeeld door Dr. Walter Manshanden⁸, MKBA expert en voorheen werkzaam bij onder andere TNO. Hij concludeert dat ons rapport een juiste weergave van de feiten is (dat overigens zonder uitzondering is gebaseerd op openbare, bestaande overheidsrapporten).

In Juni 2024 verscheen een update van het rapport "Het kan met gemak". De conclusie hieruit is dat de optie zonder groei van verdere windturbines op land alleen maar gemakkelijker wordt.

⁷ <https://hetkanmetgemak.nl/>

⁸ <https://irp.cdn-website.com/e88c7048/files/uploaded/Second%20opinion%20Het%20kan%20met%20gemak%2017112022%200definitief%20NEO.pdf>

Rapport “Tussen Kolen en Parijs”

Urgenda concludeert in haar rapport ‘Tussen kolen en Parijs’⁹ dat het mogelijk is om een succesvolle energietransitie te hebben, zonder verdere groei op land, zie hieronder (p43):

Urgenda maakte met het EnergieTransitieModel (ETM) van Quintel en met hulp van tientallen experts een berekening: om in 2030 alle energie duurzaam op te wekken. Het Urgenda-scenario voor 2030 gaat uit van per gemeente 9 windturbines van 3,5 MW.²⁵ Dit natuurlijk naast alle andere vormen van duurzame energie, zoals heel veel wind op zee en veel zonne-energie. Inmiddels zijn we wat fusies verder, zijn er nog 355 gemeenten over en dus is het 9 of 10 windturbines van 3,5 MW per gemeente. Twee rijtjes van 4 of 5 windmolens op de lelijkste plekken van iedere gemeente, bijvoorbeeld bij een bedrijventerrein of langs de snelweg, zouden dan voldoende zijn.

Dat wil *niet* zeggen dat iedere gemeente per se 9 windturbines moet plaatsen. Als er op de Maasvlakte veel meer kunnen staan, dan kun je het groene hart ontzien. Als je er meer kunt plaatsen in de Amsterdamse haven, dan kun je er elders minder neerzetten. Of toch meer turbines op zee. Voor de 35 TWh die de RES'en moeten realiseren aan grootschalig zon en wind is al zo'n 10 TWh aan wind geplaatst en zit er nog eens bijna 12 TWh in de pijplijn van reeds toegekende SDE-subsidies. Meer dan voldoende: meer wind op land is dan niet nodig.²⁶

Rapport “Nut en noodzaak extra wind op land in 2030 en 2050. Uiteenzetting mogelijke scenario's en afweging”

In februari 2023 heeft CE Delft onderzoek¹⁰ gedaan naar scenario's en afwegingen voor het halen van de Nederlandse klimaatdoelen, waarbij ook expliciet gekeken is naar scenario's zonder verdere groei van Wind op land.

CE Delft schetst in haar rapport verschillende scenario's en mogelijkheden, elk scenario met haar eigen voor- en nadelen. Het feit dat er meerdere opties op tafel liggen *naast* het scenario waarbij extra windturbines op land worden geplaatst, betekent dat klimaatdoelen kunnen worden gehaald zonder extra windturbines op land.

Naar aanleiding van het uitkomen van dit rapport gaf Marjan Minnesma van Urgenda in de Volkskrant¹¹ het volgende commentaar:

de Volkskrant

a Columns Topverhalen vandaag Opinie Cultuur & Media Podcasts

Opvallender dan die oproep van bekende tegenstanders, is dat Marjan Minnesma zich bij dat standpunt aansluit. ‘Als 80 procent van reeds vergunde en gesubsidieerde windprojecten doorgaan en we besparen door vervoer en huizen te elektrificeren, dan zijn verder geen windmolens op land nodig’, zegt de directeur van klimaatorganisatie Urgenda. Er moet volgens haar wel ruimte blijven voor lokale gemeenschappen om windmolens of zonneweiden neer te zetten als daar veel steun voor is. ‘Maar in drukbevolkte gebieden zoals rond Amsterdam, waar veel weerstand is, zou je nu niet langer projecten moeten doordrukken. Polarisatie kunnen we bij de energietransitie niet gebruiken.’

⁹ <https://res.urgenda.nl/wp-content/uploads/Tussen-kolen-en-Parijs.pdf>

¹⁰ <https://ce.nl/publicaties/nut-en-noodzaak-extra-wind-op-land-in-2030-en-2050/>

¹¹ <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/onderzoek-geen-extra-windmolens-op-land-en-zonneparken-nodig-voor-halen-klimaatdoel~b9e84be3/>

RES NOORD HOLLAND ZUID

De gemeente Amsterdam maakt deel uit van de RES-regio Noord-Holland Zuid. In de PWA geeft de gemeente Amsterdam aan een grote bijdrage te leveren aan de bieding van de RES NHZ; alsof de turbines in Amsterdam onmisbaar zijn om klimaatdoelen te halen.

Hoe groot is die impact? En is die impact dusdanig groot dat hiermee de doelstelling van 35 TWh gevaar loopt?

In de RES Noord-Holland Zuid¹² treffen we hierover de volgende informatie aan:

RES Regio Noord Holland Zuid (p11)



- De RES NHZ heeft een totale bijdrage aan het RES Bod van 2,7 TWh.
- Er wordt 2021 voor 0,7 TWh opgewekt.
- De extra opwek die per 2021 nog gerealiseerd moet worden is 2 TWh (=2000 GWh)
- Deze opwek is verdeeld tussen zonne- en windenergie, met een totale maximale potentie van 2281 GWh.
- Het aandeel windenergie is min. $209 + 38 = 247$ GWh en max. $209 + 75 = 284$ GWh
- Dit is min. 0,25 en max 0,28 TWh
- Voor de realisatie van alle nieuwe opwek zijn 32 zoekgebieden aangewezen.

(Merk op dat door overprogrammering in de RES NHZ wellicht ook niet alles gerealiseerd hoeft te worden om tot 2,7 TWh te komen)

¹² <https://energieregionhz.nl/app/uploads/2021/07/nhz-res-1-20210708.pdf>

Tevens zien we in de eerste RES Monitor NHZ¹³ een extra potentie van 301 GWh (0,30 TWh) vanwege de toegenomen technische potentie van zonnepanelen. (Met dezelfde hoeveelheid zonnepanelen wek je meer elektriciteit op, omdat de panelen beter zijn geworden).

We zien dus dat het annuleren van de potentiële opwek door windturbines van 0,28 TWh gecompenseerd kan worden door de extra technische potentie van zonnepanelen van 0,30 TWh.

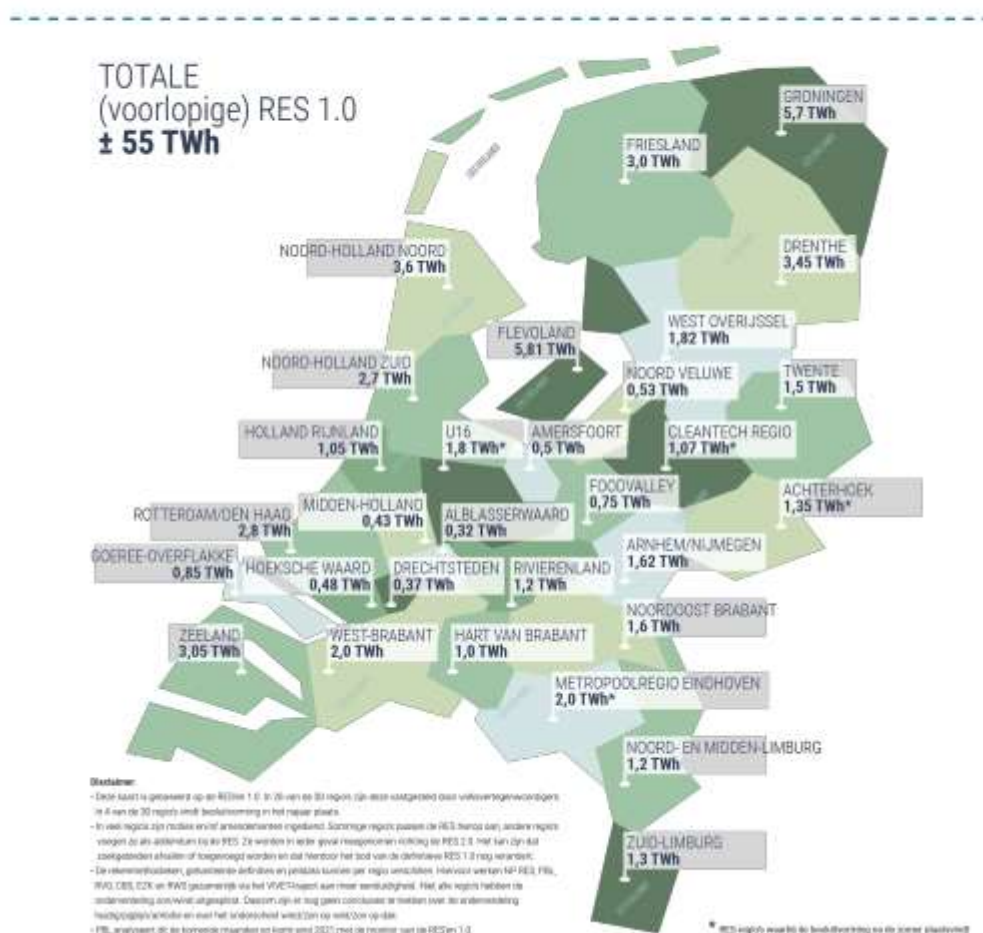
Er is dus wat af te dingen op de nut en noodzaak van windturbines in Amsterdam. Maar de gemeente weigert hierover het gesprek te voeren.

Bod in verhouding tot doelstelling

Er kan wellicht de indruk ontstaan dat het bod van 2,7 TWh een onderdeel is van de landelijke doelstelling van 35 TWh. (Lees: Als NHZ niets levert, komen we tot 35 - 2,7 = 32,3 TWh). Dat is niet correct. Het bod van 2,7 TWh is bod binnen de landelijke RES.

Hieronder een overzicht¹⁴ van de het Nationaal Programma RES met alle biedingen:

Ontwikkeling van het bod



¹³ <https://energieregion.nl/app/uploads/2022/10/nhz-eerste-res-monitor-20221025.pdf>

¹⁴ <https://www.regionale-energiestrategie.nl/documenten/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=1997182> (p14)

Uit het overzicht blijkt dat het 2,7 TWh bod onderdeel is van het totale RES bod van 55 TWh om de klimaatdoelstelling van 35 TWh te halen. (Zie ook de lijn 'mogelijk streefdoel' in de grafiek van het PBL, eerder in dit document)

Conclusie

Conclusie is dat het niet realiseren van windturbines in Amsterdam geen problemen veroorzaakt om de Klimaatdoelstelling van 35 TWh te halen. De doelstelling is/wordt immers al gehaald, en door technische verbeteringen van zonnepanelen wordt het verlies aan opwek gecompenseerd.

ZIENSWIJZE 1

De zin *"Elke gemeente heeft daarmee een doelstelling meegekregen van het rijk om uitvoering te geven aan het Nationaal Klimaatakkoord."* Suggereert dat Amsterdam een individuele doelstelling heeft gekregen. Dat klopt niet. Er is een gezamenlijke/landelijke doelstelling van 35 TWh die reeds gehaald gaat worden, ook indien Amsterdam geen windturbines bijplaatst.

Voorstel is deze zin te schrappen en aan te geven dat de ambitie van Amsterdam een extra realisatie is, bovenop de doelstelling van 35 TWh, die al ruim gerealiseerd gaat worden, en dat het hier slechts een extra Amsterdamse ambitie is, waar bovendien ook nog alternatieven voor zijn.

ZIENSWIJZE 2

De zin: *"In de RES voor Noord-Holland Zuid (2021) staat dat deze regio in 2030 2,7 TWh aan duurzame energie moet opwekken."* Is niet correct. Dat staat niet in de RES NHZ.

In de RES NHZ 1.0¹⁵ staat (op pagina 10):

Elektriciteit (zonne- en windenergie)

Ambitie, potentie en zoekgebieden

In het RES-proces in Noord-Holland Zuid zijn 32 zoekgebieden aangemerkt voor de opwek van zonne- en windenergie. De regio heeft de ambitie om in deze gebieden (2,7 TWh) aan hernieuwbare energie op te wekken in 2030.

En deze 2,7 TWh is uiteindelijk een bieding als onderdeel van een totaalbod van 55TWh dat is gedaan om 35TWh te realiseren. Zolang in totaal de 35 TWh gerealiseerd wordt (wat gebeurt), is het voor de RES NHZ ook niet noodzakelijk deze 2,7 TWh te realiseren.

Het zou goed zijn om duidelijker uit te leggen in de PWA dat de 2,7 TWh een onderdeel is van de totale bieding van 55TWh om de 35 TWh doelstelling te halen. En dat deze doelstelling reeds gehaald is/gaat worden. En dat het niet realiseren van windturbines in Amsterdam dus op geen enkele manier een risico betekent voor het realiseren van landelijke klimaatdoelen.

ZIENSWIJZE 3

Aangezien

- klimaatdoelen reeds gehaald zijn/worden zonder de windturbines van de gemeente Amsterdam en

¹⁵ <https://energieregionhz.nl/app/uploads/2021/07/nhz-res-1-20210708.pdf>

- de windturbines buiten de haven veel meer hinder geven dan gemiddelde windturbines omdat ze in veel dichter bevolkte gebieden staan

dient de gemeente uitgebreid te motiveren waarom deze overlast en hinder te verantwoorden is, in de wetenschap dat deze windturbines niet nodig zijn voor het realiseren van landelijke klimaatdoelen.

Bij uitblijven van een dergelijke motivatie dienen de zoekgebieden (buiten de haven) geschrapt te worden.



The image shows a screenshot of the NVDE website. At the top, there is a navigation bar with a 'Lid worden' button on the left, the NVDE logo (Nederlandse Vereniging Duurzame Energie) in the center, and a search bar on the right. Below the logo, there are menu items: HOME, OVER NVDE, THEMA'S, LEDEN, ACTUEEL, and CONTACT. Below the navigation bar is a large image of a man wearing glasses. Overlaid on the bottom left of this image is a white box containing a social media share icon, the title of an article: 'Remco de Boer, auteur Droomland: "Veel klimaatdoelen zijn gehaald, al beweren sommige politici anders"', the date '4 juli 2024', and a short description: 'Energiedeskundige Remco de Boer is bij velen bekend als de man achter de podcast Studio Energie.'

ZIENSWIJZEN PARAGRAAF 1.4: HOE HEEFT HET GESPREK MET DE STAD PLAATSGEVONDEN?

TEKST UIT PWA

In de PWA wordt de reflectiefase beschreven en wordt gesuggereerd dat het document 'Signalen uit de Stad' een breed gedragen weergave is van de meningen van de deelnemers aan de klankbordgroepen en de stad. Tevens stelt de gemeente dat 'De adviezen en signalen uit de reflectiefase zijn betrokken bij de totstandkoming van plan-MER en het PWA.'

Ook wordt gesuggereerd dat er veel met de adviezen van de SARA is gedaan.

ACHTERGROND

Refectiefase

De reflectiefase was bedoeld om te komen tot een goed afwegingskader. Het document 'Signalen uit de Stad' is dit niet. Het is ook absoluut niet een document dat door de deelnemers aan de reflectiefase gedragen wordt of in overleg met hen is samengesteld.

Hieronder het statement dat 41 deelnemers aan de reflectiefase maakten n.a.v. dit document:

College van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam

t.a.v. Wethouder Marieke van Doorninck

Amsterdam, Vrijdag 21 januari 2022

Geachte mevrouw de wethouder,

Op donderdag 20 januari 2022 heeft u aan de gemeenteraad het afwegingskader 'Signalen uit de Stad' aangeboden. Deelnemers aan de klankbordgroepen hebben geen inzage gehad in het aangeboden afwegingskader.

Afwegingskader voldoet niet

Dit afwegingskader voldoet niet aan wat is beloofd aan de gemeenteraad middels de raadsbrief van 20 april 2021 en op basis waarvan wij deelnemen aan de klankbordgroep, zowel niet qua inhoud als qua proces.

De raadsbrief 20 april 2021¹⁶ over de reflectiefase:

In de reflectiefase wordt toegewerkt naar een afwegingskader². Het afwegingskader wordt gebruikt om zowel locaties als het proces te toetsen. Het resultaat kan onderdeel worden van de overeenkomst met initiatiefnemers. Het afwegingskader wordt voorgelegd aan de raad ter goedkeuring.

Het afwegingskader zal ten minste uitspraken doen over de criteria ten aanzien van gezondheid, natuur en ruimtelijke voorkeuren. En er worden aanvullende (ruimtelijke) opgaven geïnventariseerd, breder dan alleen windenergie. Het afwegingskader wordt zoveel mogelijk met betrokkenheid van belanghebbenden opgesteld, zodat zij maximaal gehoord worden en invloed hebben op de criteria van het afwegingskader.

Dit afwegingskader is niet samengesteld in samenspraak met mij als belanghebbende. Belanghebbenden zijn niet (maximaal) gehoord en hebben geen/onvoldoende invloed gehad op dit afwegingskader. Dit afwegingskader bevat ook geen criteria om zowel locaties als proces te toetsen.

Dit afwegingskader bevat feitelijke onjuistheden.

Ik ben niet akkoord met de inhoud van dit afwegingskader.

¹⁶ [https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10135805/1/A%20-%2004%20Duurzaamheid%20en%20Circulaire%20Economie%20\(29\)%20-%20Raadsinformatiebrief%20afha](https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10135805/1/A%20-%2004%20Duurzaamheid%20en%20Circulaire%20Economie%20(29)%20-%20Raadsinformatiebrief%20afha)

Politieke agenda belangrijker dan zorgvuldigheid

De bovenstaande kritiekpunten zijn door meerdere deelnemers van verschillende klankbordgroepen op meerdere momenten kenbaar gemaakt. Toch heeft u besloten uw afwegingskader aan de gemeenteraad aan te bieden ter vaststelling. Wij betreuren het dat u uw politieke agenda blijkbaar belangrijker vindt dan een met belanghebbenden zorgvuldig samengesteld afwegingskader.

Stoppen deelname reflectiefase

Deelname aan een proces waarin niet geluisterd wordt naar de inbreng van deelnemers, en waar bovendien de resultaten gepresenteerd worden als ware deze breed gedragen door de deelnemers is onjuist en onacceptabel. Het tast de geloofwaardigheid van het bestuur aan.

Op basis van het bovenstaande en voor het behoud van mijn geloofwaardigheid, stop ik mijn deelname aan de reflectiefase zoals de gemeente deze nu inricht

Ik verwacht dat u dit signaal zult aangrijpen om dit afwegingskader *niet* ter goedkeuring aan de gemeenteraad aan te bieden en de reflectiefase opnieuw in te richten met de intentie om *wel* tot een fatsoenlijk afwegingskader te komen. Indien u bewijs levert van die intentie, lever ik graag weer mijn bijdrage.

Met vriendelijke groet,

41 ondertekenaars

Later heeft de gemeenteraad ook geoordeeld dat het document 'Signalen uit de stad' geen afwegingskader is.

De inhoud is echter nog steeds omstreden en het feit dat hier nog steeds aan gerefereerd wordt geeft aan dat de gemeente zich als puntje bij paaltje komt niets aantrekt van bewoners en haar eigen waarheid creëert. (of eigen film, om in de beeldspraak van de Evaluatie van de RES¹⁷ te blijven.)

Doordat er geen afwegingskader was voordat de gemeente het PWA ging opstellen, is het afwegingskader tegelijk met het PWA opgesteld. Hierdoor heeft de gemeente alle mogelijkheden om te puzzelen met de normeringen en kaders om te zorgen dat er een resultaat komt waarmee de ambitie van de gemeente gerealiseerd wordt. Dit is exact wat voorkomen dient te worden en de reden om *vooraf* een afwegingskader op te stellen. Hiervoor waarschuwden we al via inspraak¹⁸ bij de commissie duurzaamheid op 13 maart 2023.

Ook de enige medicus in de expertgroep Gezondheid zegde op omdat er geen goede inhoudelijke discussie gevoerd kon worden:

¹⁷ <https://www.centraledorpenraad.nl/wp/wp-content/uploads/Evaluatie-participatieproces-RES-Amsterdam.pdf>

¹⁸ <https://youtu.be/lmklCcGetVM?feature=shared>

Utrecht 17 februari 2022

Geachte voorzitter expertgroep, beste Niels,

Met veel ongenoegen zie ik mij genoodzaakt mij tot u te wenden over de gang van zaken in de expertgroep. Al enige malen heb ik mij hierover geuit in de groep. De documenten die het secretariaat gisteren heeft rondgestuurd zijn voor mij onacceptabel. Ik had het secretariaat ruim een week geleden een bericht gestuurd, conform hetgeen ik in de expertgroep had gecommuniceerd, dat ik het belangrijk vind dat de beweringen die in het document worden gedaan met wetenschappelijke referenties worden onderbouwd en dat de wetenschappelijke literatuur tot op heden moet worden bijgewerkt en meegenomen in het document. Dat is niet gebeurd. Het voorliggende document is in feite een kopie van het RIVM-rapport en de WHO-richtlijn. Van enig inzicht in wetenschap en wetenschappelijke onderbouwing is geen spoor te bekennen. Eerder heb ik voor Windwiki hierover een methodologische beoordeling gegeven.

De zeer korte termijn van ruim een dag zijn uiteraard onvoldoende om een document op zijn wetenschappelijke waarde te kunnen beoordelen. Maar dat is kennelijk ook niet van belang aangezien er geen wetenschappelijke discussie kan en mag worden gevoerd.

Dit laatste punt is voor mij essentieel. Daar waar het om de gezondheid van mensen gaat, en in het bijzonder kinderen en adolescenten, is het van groot belang dat de wetenschappelijke artikelen op hun validiteit en sterkte van wetenschappelijk bewijs worden getoetst. Deze discussie kan in de groep niet worden gevoerd, zoals door de andere leden en ook door u zijn geuit. Ik trek mij daarom terug uit deze groep en wens ook geen minderheidsstandpunt in te nemen.

Ik stuur een kopie van deze brief ook naar de voorzitter van Windalarm namens wie ik in de expertgroep zitting heb genomen.

Met vriendelijke groet,

Dick Bijl

Vele vragen van de klankbordgroep gezondheid zijn onbeantwoord gebleven.

Ook hier volgde het breed toegepaste concept van de gemeente. Gewoon doorgaan en doen alsof alles goed gaat.

Tijdens de reflectiefase mocht, net als tijdens de RES, de discussie over nut- en noodzaak van windturbines in Amsterdam niet gevoerd worden.

Stedelijke Adviesgroep RES Amsterdam (SARA)

Na de reflectiefase heeft de gemeente de SARA opgericht. Een van de randvoorwaarden was dat de discussie over nut- en noodzaak van windturbines in Amsterdam niet gevoerd mocht worden. Er mocht slechts meegedacht worden over de wijze waarop de gemeente haar ambitie gaat realiseren.

Ook in deze fase moeten we echter concluderen dat met veel adviezen bar weinig is/wordt gedaan, met name op het gebied van normering, monitoring en handhaving.

Ook lijkt de gemeente regelmatig een advies over te willen nemen, maar het idee te hebben dat zaken juridisch niet haalbaar zijn. Als voorbeeld:

46	Advies H4c: neem de inbreng van de werkgroep Handhaving en Monitoring mee m.b.t. laagfrequent geluid
	Onderstaande punten gaan in op verschillende deeladviezen die in het SARA-advies op hoofdlijnen onder H4c zijn beschreven: <ul style="list-style-type: none">- De gemeente neemt de adviezen van de werkgroep Handhaving en Monitoring gedeeltelijk over. Belangrijk aandachtspunt daarbij is dat wat we voorschrijven juridisch haalbaar dient te zijn.

GEBRUIK VAN EENHEDEN DIE ONGESCHIKT ZIJN EN REKENMETHODE DIE ECHTE HINDER VERBLOEMD

In de NRD komt duidelijk naar voren dat de gemeente veel vertrouwen heeft in het rapport van de expertgroep gezondheidseffecten, terwijl de enige medicus uit deze expertgroep is opgestapt en een groot deel van de klankbordgroepleden van deze expertgroep nog steeds een groot aantal onbeantwoorde vragen hebben en een klacht tegen de gemeente die nog steeds niet is afgehandeld. Hierbij ondersteund Windalarm de zienswijze die hierover is ingediend bij de NRD door Jan Hendriks, Dick Bijl, Simone Brands en Edwin van de Ketterij over de wijze waarop de dit expertadvies tot stand is gekomen en de kwaliteit ervan en het uitblijven van de afwikkeling van de klacht hierover.

Tevens wordt gekeken naar jaargemiddelde Lden waardes, waarvan inmiddels duidelijk is dat dit geen goede normering is voor windtubinegeluid, omdat deze niet goed handhaafbaar zijn.

Luister deze Zembla-Podcast¹⁹:

Zembla Podcast: Een achtergehouden rapport over het lawaai van windmolens

07-03-2023

Duizenden mensen in Nederland hebben te maken met geluidsoverlast door windmolens. Ze lijden aan slapeloosheid en hebben als gevolg daarvan gezondheidsklachten. Zembla ontdekte documenten uit 2009 waarin wordt gewaarschuwd voor de geluidsnormen die gelden voor windmolens: ze zouden omwonenden onvoldoende beschermen.

In deze aflevering van de Zembla Podcast praten Wilfried Koomen en Vincent Harmsen over deze documenten, die in opdracht van het ministerie van VROM zijn gemaakt, maar nooit met de Tweede Kamer zijn gedeeld.

Sociale effecten

De gemeente Amsterdam heeft besloten bij de NRD de sociale effecten van windturbines niet te onderzoeken, zoals beschreven in de handreiking²⁰ van de commissie m.e.r.

In de handreiking van de commissie m.e.r. komen bij onderzoek naar sociale effecten onder andere de volgende onderwerpen naar voren:

Thema's	Criteria	Mogelijke methoden/Informatie
Manier van leven Dagelijkse gang van zaken	<ul style="list-style-type: none">• demografische ontwikkeling (bijv. leegloop)• tweespalt tussen bevolkingsgroepen	<ul style="list-style-type: none">• afname van zorginstellingen• afname van voorzieningen als winkels, apotheken, etc.• afname van toegankelijkheid

¹⁹ <https://www.bnnvara.nl/zembla/audio/593110>

²⁰ <https://commissiemer.nl/documenten/00000487.pdf>

Omgeving	<ul style="list-style-type: none"> • laagfrequent geluid • elektromagnetische straling 	
Persoonlijke bezittingen, eigendomsrechten en welvaart	<ul style="list-style-type: none"> • inkomen • WOZ-waarde • gedwongen verhuizing 	<ul style="list-style-type: none"> • waarde ontwikkeling vastgoed (€/jaar) • werkgelegenheidseffecten • gedwongen verhuizingen

Hierover geeft de gemeente aan in de nota van beantwoording:

“In een aantal zienswijzen wordt ook de wens uitgesproken om sociale effecten in beeld te brengen in het MER. Het college heeft daarover eerder aangegeven (in reactie op het advies van SARA) dat die effecten een plaats krijgen in het PWA” (p9)

Als we nu kijken in het PWA, zien we bovenstaande onderwerpen niet terugkomen in de PWA of in het onderzoek van Antea naar de Sociale effecten.

Wij willen dan ook de gemeente alsnog verzoeken dit *wel* te onderzoeken.

ZIENSWIJZE 1

De gemeente Amsterdam heeft besloten om niet de sociale effecten van windturbines te onderzoeken, zoals beschreven in de handreiking²¹ van de commissie m.e.r.

Wij willen dan ook de gemeente alsnog verzoeken dit *wel* te onderzoeken.

ZIENSWIJZE 2:

Wij zien graag dat de gemeente betere garanties geeft dat de normen die toegepast gaan worden handhaafbaar en meetbaar zijn, en geen bewezen niet-handhaafbare jaargemiddelde normen.

Indien dit juridisch niet mogelijk is, dan moet de gemeente concluderen dat de gemeente niet in staat is om de gezondheid van mensen voldoende te beschermen en besluiten niet over te gaan tot plaatsing van windturbines.

ZIENSWIJZE 3:

De expertgroep Gezondheid heeft niet een breed gedragen en onomstreden advies gegeven over te hanteren normen en inzicht in de gezondheidseffecten van windturbines. De huidige normen en afwegingen zijn teveel tot stand gekomen met als doel windturbines mogelijk te maken en niet met als doel de gezondheid van mensen te beschermen.

Recent heeft het RIVM ook haar factsheet moeten rectificeren, en is deze rectificatie niet correct uitgevoerd²²

Wij zouden graag zien dat de gemeente erkent dat het in een dichtbevolkt gebied als Amsterdam heel belangrijk is dat mensen zijn en zich beschermd voelen door de juiste normen. Met het opstappen van Dick Bijl uit de expertgroep en alle vragen die er nog zijn uit de klankbordgroep gezondheid, kan in Amsterdam niet gesteld worden dat dit het geval is.

²¹ <https://commissiemer.nl/documenten/00000487.pdf>

²² <https://www.windwiki.nl/wp-content/uploads/2023/11/Reactie-Windwiki-op-Factsheet-RIVM-16-11-2023.pdf>

De openstaande vragen van de klankbordgroep Gezondheid dienen alsnog beantwoord te worden. Op basis van deze aanvullende antwoorden moet gekeken worden welke risico's er nog zijn in de overgebleven zoekgebieden zijn die nog niet of onvoldoende zijn meegewogen, met de uitdrukkelijke mogelijkheid om zoekgebieden alsnog te schrappen.

ZIENSWIJZE 4:

Wij zien graag dat de gemeente rekenschap geeft van het feit dat het overgrote deel van de deelnemers aan de reflectiefase zich hebben teruggetrokken vanwege het document 'signalen uit de stad'.

Dit document zou geen rol meer moeten krijgen in het verdere traject.

Indien de gemeente ruimte wil geven aan Signalen uit de stad, dan bevelen wij dit document van harte aan: "de ÉCHTE signalen uit de stad"²³



ZIENSWIJZE PARAGRAAF 4.1: HINDER DOOR GELUID

TEKST UIT PWA

De laatste zin onder het kopje 'Hinder door geluid', staat als laatste zin boven het tussenkopje "geluid havigebied" het volgende over de manier waarop de gemeente om wil gaan met Laag frequent geluid:

"Op dit moment lijken de concept-landelijke normen ons geen ruimte te bieden om aanvullende eisen aan initiatieven ten aanzien van laagfrequent frequent te kunnen stellen."

²³ <https://windalarm.amsterdam/a/De-ECHTE-signalen-uit-de-stad>

Wij vermoeden dat het onderstreepte woord in de zin een typefout is en dat de gemeente probeert te stellen:

“Op dit moment lijken de concept-landelijke normen ons geen ruimte te bieden om aanvullende eisen aan initiatieven ten aanzien van laagfrequent geluid te kunnen stellen.”

ACHTERGROND

De Gemeente heeft in de reflectiefase een expertgroep gezondheid een advies²⁴ laten uitbrengen. Hoewel Windalarm van mening is dat dit advies nog niet compleet is en dat er nog veel meer onderzocht dient te worden, stelt het rapport wel (op pagina 4):

Naar concrete normstelling: karakteristieken van windturbinegeluid

Om hinderlijke karakteristieken van geluidsproductie door windturbines tegen te gaan beveelt de expertgroep aan:

1. Een straffactor toe te passen op windturbines die tonaal geluid veroorzaken;
2. Voor laagfrequent geluid een aparte norm te hanteren vergelijkbaar met die in Denemarken;
3. Zoveel mogelijk na te streven om ritmische geluiden tegen te gaan.

De expertgroep benoemd expliciet dat een norm voor laagfrequent geluid dient te worden gesteld.

In het PWA lijkt de gemeente zich neer te gaan leggen bij het feit dat er geen normen voor laagfrequent geluid opgelegd kunnen worden.

ZIENSWIJZE 1

De gemeente moet geen onverantwoorde risico's nemen en tegen het adviesrapport van de experts in gaan door windturbines toe te staan zonder norm voor laag frequent geluid.

Indien de gemeente niet in staat is om normen te stellen aan laag frequent geluid, dan moet de gemeente geen windturbines toestaan.

Wij verzoeken de gemeente bovenstaande uitgangspunt op te nemen in de PWA.

HAVENNOTITIE

HAVEN IN BELEIDSSTUKKEN

In alle beleidsstukken wordt aangegeven dat de gemeente de haven zoveel mogelijk wil prioriteren.

Hierover is een 'Havennotitie' geschreven door een aantal mensen van Windalarm. 'Groene energie opwekken in een Groene stad'.

Daaruit komt naar voren dat er in de haven meer kan dan de gemeente nu lijkt te gaan doen.

Indien de gemeente de haven echt wil prioriteren, dan zal ze met dit PWA daad bij woord moeten voegen.

²⁴ <https://openresearch.amsterdam/nl/page/85742/advies-expertgroep-gezondheidseffecten-windturbines>

ZIENSWIJZE 1

De gemeente heeft een schriftelijke inspraak²⁵ ontvangen met daarin aanscherpingen voor de PWA om de capaciteit in de haven beter te benutten.

Wij verzoeken de gemeente de aanpassingen in deze inspraak over te nemen in de PWA.

ONDERSTEUNING ANDERE ZIENSWIJZEN.

Namens Windalarm ondersteunen we de volgende zienswijzen, die door anderen zijn ingediend:

- Zienswijze van vereniging Gein3Dorp
- Zienswijze van Stichting Bewonersplatform Reigersbos
- Zienswijze van Bewonerscommissie Huurders Eigen Haard Reigersbos 4
- Zienswijze Kumpulan Indonesia Holland Gaasperdam
- Zienswijze Karin Krabbendam, groene volkstouder Frankendael.
- Zienswijze D.A. Ghijsse, Statenlid provincie Utrecht
- Zienswijze Aart Coster namens stichting stop windturbines geingebied
- Zienswijze Peter Vrbeek namens Stichting belangen omgeving Noorder IJplas
- Zienswijzen van Ad Groot, Mark Bakker, Frans Colman, Oda Boersema, Selma Eveleens, Dirk Vonk, Marleen Helleman, Diane Drenth, R. Verschoor, Anja Rutgers van de Loeff, Marlein Bong allen bewoners Amsterdam

ERVARING MET WINDTURBINEBELEID

In de afgelopen drie jaren heeft de gemeente alles in het werk gesteld om haar in 2012 opgestelde en inmiddels achterhaalde windturbinebeleid door te drukken:

- Tijdens de behandeling van de RES 1.0 werd gezegd dat er later nog ruimte was om inhoudelijk te debatteren over de nut en noodzaak van windturbines.
- Bij het vaststellen van de omgevingsvisie van Amsterdam 2050 kon er geen inhoudelijk debat plaatsvinden, want daar werd gezegd dat er in de RES al was besloten.
- De reflectiefase ontspoorde omdat het document 'Signalen uit de Stad' niet het afwegingskader is dat was beloofd en op een onzorgvuldige manier tot stand is gekomen.
- Ondertussen werd in een een-tweetje met de provincie draagvlak geveinsd voor het afschaffen van de enige overgebleven bescherming van burgers tegen windturbines: de 600 meter grens.
- Ondertussen stapte ook de enige medicus uit de expertgroep gezondheid en diende een groot deel van de klankbordgroep gezondheid een klacht in.
- Met de komst van de Sara mocht ook de ambitie van de gemeente niet ter discussie worden gesteld.
- In de NRD werden verzoeken om de volledige impact van windturbines inzichtelijk te maken in de Plan MER afgewezen (Sociale effecten van windturbines niet onderzocht, zoals beschreven in de handreiking²⁶ van de commissie m.e.r., w.o. woningwaardedaling, lfg)
- Doordat een afwegingskader nooit opgesteld is, hebben we hier een PWA die de grenzen bepaald nadat de resultaten bekend zijn om maar de gemeentelijke ambitie door te drukken.
- Inmiddels weten we ook dat klimaatdoelstellingen gehaald worden zonder de windturbines in Amsterdam.

²⁵ <https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/14359828/1/Inspreekreactie+dhr-mw+Ans+Sullot+en+Koko+Barenbrug+-+Windturbines>

²⁶ <https://commissierner.nl/documenten/00000487.pdf>

- Zelfs de adviezen om bij realisatie van windturbines haar bewoners te beschermen door te zorgen voor normen die controleerbaar en handhaafbaar zijn, en die gedragen worden door alle SARA leden, worden niet overgenomen.

Wij verzoeken de gemeente nu om te laten zien dat zij echt begaan is met haar eigen bevolking en deze PWA dusdanig aan te passen dat het ook echt alle nadelige effecten goed onderzocht worden en inzichtelijk gemaakt en dat er werk gemaakt wordt van normen die bewoners ook echt beschermen (ook als dat ten koste gaat van het aantal te realiseren windturbines.)

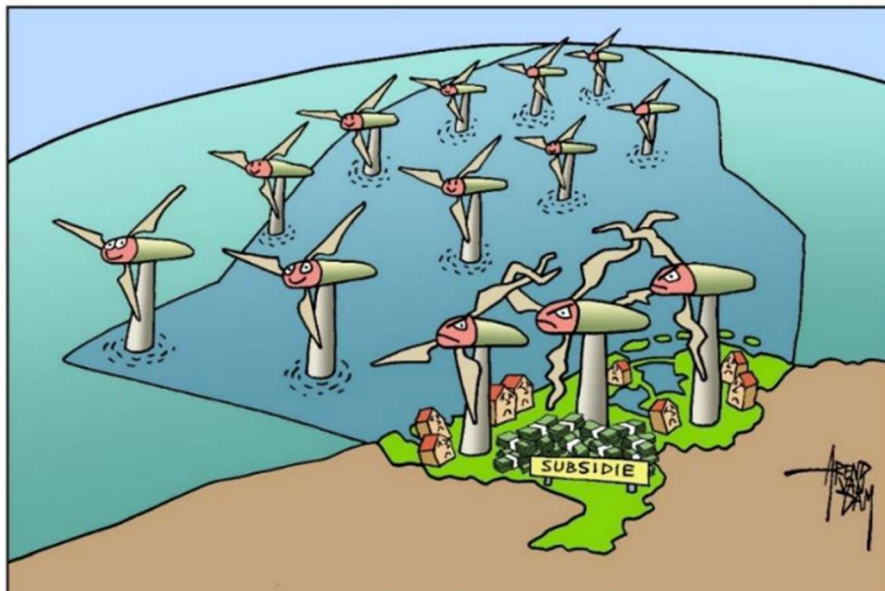
Daarnaast verzoeken we de gemeente om een nut- en noodzaak discussie te voeren over de komst van deze windturbines en alternatieven serieus te onderzoeken.

Namens Windalarm,

Joost de Groot

Joost@carbid.nl

06-14691184



Zienswijze Windalarm Amsterdam-Noord

Samenvatting Zienswijze Windalarm Amsterdam-Noord/ Waterland

Zienswijze met 22 punten tegen het Programma Windenergie Amsterdam (PWA). De zienswijze bekritiseert de huidige plannen en doet concrete aanbevelingen voor een meer verantwoorde aanpak.

Belangrijkste punten van kritiek:

- **Gezondheidseffecten:** de zienswijze pleit voor het hanteren van strengere geluidsnormen (42 dB standaard, 45 dB grens) en een gefaseerde plaatsing van windturbines, beginnend op locaties met de minste geluidsoverlast.
- **Maximalisatie havengebied:** de zienswijze bekritiseert de beperkte ambitie voor windenergie in het havengebied en pleit voor maximale benutting van dit gebied om zo minder geschikte locaties, zoals de Noorder IJplas, te vermijden.
- **Vervroegde repowering:** de zienswijze adviseert om te onderzoeken of bestaande windturbines in de haven vervroegd kunnen worden vervangen door modernere, krachtigere modellen.
- **Meer flexibiliteit in opstelling:** de zienswijze pleit voor het onderzoeken van diverse opstellingsmogelijkheden in de haven, inclusief solitaire turbines en kleine clusters, in plaats van alleen te focussen op clustering.
- **Natuurbescherming:** de zienswijze uit zijn zorgen over de volledigheid van het ecologisch onderzoek en de bescherming van natuurgebieden. Hij pleit voor aanvullend onderzoek en een natuur inclusief ontwerpproces.
- **Hoofdgroenstructuur:** de zienswijze verzet zich tegen plaatsing van windturbines in de hoofdgroenstructuur, vanwege de ecologische en recreatieve waarde van deze gebieden.
- **Draagvlak en participatie:** de zienswijze bekritiseert het gebrek aan draagvlak en participatie in de besluitvorming rondom windenergie. Hij pleit voor een nieuwe participatieronde die voldoet aan het Klimaatakkoord.
- **Sociale effecten:** de zienswijze benadrukt het belang van een grondige analyse van de sociale effecten van windturbines, met name op de leefbaarheid van de stad.

Aanvullende punten:

- Gebruik van wijk specifieke huishoudensgroottes bij het beoordelen van de impact.
- Een gedetailleerdere analyse van potentiële hinder voor omwonenden.
- Het hanteren van een minimumafstand tussen windturbines en woningen.
- Betere afstemming met buurgemeenten.
- Investeren in windenergie op zee als aanvulling op lokale initiatieven.
- Het sluiten van de Ring A10 en andere zoekgebieden buiten de haven uit voor windturbines.
- Een integrale, participatieve benadering bij het selecteren van zoekgebieden.
- Het wachten met de definitieve PlanMER totdat landelijke windturbinenormen zijn vastgesteld.
- Het meenemen van afgevalen zoekgebieden, stadsontwikkelingen en regionale woningbouwplannen in de effectbeoordelingen.
- Een gedetailleerde haalbaarheidsanalyse per zoekgebied.

- Gelijkwaardige behandeling van tuinhuisen en recreatieverblijven als woningen in effectbeoordelingen.
- Onderzoek naar de risico's van BPA-verspreiding door windturbines bij zwemwater.
- Integratie van expertise op het gebied van recreatiebeleving in de PlanMER-fase.
- Een hernieuwde draagvlakmeting voor windturbines in zoekgebieden.

Conclusie:

Deze zienswijze is kritisch over de huidige plannen en pleit voor een meer verantwoorde, gefaseerde en participatieve aanpak. Hij benadrukt het belang van gezondheid, natuur, leefbaarheid en draagvlak bij de besluitvorming rondom windenergie in Amsterdam.

Amsterdam, 17 juli 2024

College van B&W Amsterdam Postbus 2758
1000CT Amsterdam

RESAmsterdam@amsterdam.nl

Van: Camiel Verberne, namens Windalarm Noord-Waterland

Betreft: Zienswijze Programma Windenergie Amsterdam (PWA)

Geachte College,

Als vertegenwoordiger van duizenden ondertekenaars van de Windalarm-petitie in Amsterdam Noord, voormalig lid van de klankbordgroep Noord en de Stedelijk Adviesraad RES Amsterdam (SARA), dien ik hierbij mijn zienswijze in op het Programma Windenergie Amsterdam (PWA).

Namens Windalarm Noord-Waterland ondersteun ik de zienswijzen van:

- J. De Groot (Windalarm Amsterdam)
- Marlein Bong (Windalarm Noord-Waterland)
- Peter Verbeek
- A. Sullot & K. Barenbrug ('PlanMer en PWA optimaliseren mogelijkheden RES 1.0 in de haven niet')

Hieronder volgen mijn persoonlijke zienswijzen.

Zienswijzen Programma Windenergie Amsterdam

Zienswijze 1: expertgroep gezondheid

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

De expertgroep gezondheidseffecten windturbines, ingesteld door de gemeente Amsterdam, heeft geadviseerd* "uit te gaan van een grenswaarde die niet mag worden overschreden en een standaardwaarde waarvan enkel gemotiveerd kan worden afgeweken. De motivatie dient maatregelen/activiteiten te bevatten die de omwonenden handvatten geven om in gesprek te gaan over eventuele overlast. Bij plaatsing van windturbines boven de standaardwaarde dient de gemeente dat te motiveren vanuit een ruimtelijke afweging van alle relevante maatschappelijke belangen."

De adviesgroep stelt 42 dB als standaardwaarde en 45 dB als grenswaarde voor. Ze stellen: "Door te beginnen de plaatsing van windturbines vooral mogelijk te maken op locaties waar deze grens- en standaardwaarden van toepassing zijn, wordt recht gedaan aan de zorgen in de stad over de mogelijke gezondheidseffecten van windturbines."

Advies:

Implementeer een gefaseerde plaatsing van windturbines, waarbij in de eerste fase prioriteit wordt gegeven aan locaties die voldoen aan de voorgestelde standaardwaarde van 42 dB, om zo tegemoet te komen aan de gezondheidszorgen van de inwoners en een solide basis te leggen voor toekomstige ontwikkelingen.

* <https://www.parool.nl/amsterdam/experts-windmolens-amsterdam-moeten-aan-strengere-geluidsnormen-voldoen~bc977c70/>

Zienswijze 2: Maximaliseer windenergie in het havengebied en heroverweeg andere zoekgebieden

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

De gemeentelijke richtlijnen lijken niet volledig tot uiting te komen in de PlanMER en PWA documenten. Het havengebied, oorspronkelijk aangemerkt als voorkeurslocatie door de gemeente, krijgt in het PWA minder nadruk dan verwacht. Er wordt een bescheiden doel van 10 MW voor windenergie in de haven gesteld, zonder plannen om dit te verhogen, ondanks mogelijke kansen door RED III.

Deze aanpak leidt tot een onverwachte situatie waarbij het PWA minder geschikte gebieden in het zuidoosten van de stad aanwijst voor windenergieprojecten, in plaats van het havenpotentieel maximaal te benutten. Bovendien zou volledige benutting van de windcapaciteit in de haven mogelijk de noodzaak wegnemen voor omstreden alternatieven, zoals de voorgestelde ontwikkeling in het Noorder IJplas gebied.

Advies:

Het is raadzaam om de windenergiecapaciteit in de haven écht volledig te benutten om zo de gemeentelijke klimaatdoelen efficiënter te bereiken en de noodzaak voor minder geschikte alternatieve locaties te verminderen.

Zienswijze 3: Vervroegde Repowering Haven

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Het is aan te bevelen om de potentie van vroegtijdige modernisering van windparken te evalueren. Een project-specifiek milieueffectrapport kan de verwachte energieopbrengst in megawatts kwantificeren. Focus zou moeten liggen op het vernieuwen van verouderde windinstallaties, waarbij de gemeente voldoende personele capaciteit hiervoor beschikbaar stelt. Overweeg in dit kader ook de vorming van energieclusters, waar bedrijven zelfvoorzienend kunnen worden qua energieproductie, wat het elektriciteitsnetwerk kan ontlasten.

Voor een effectieve uitvoering is het cruciaal om nauw samen te werken met de havenbeheerder en de huidige exploitanten van de windparken. Door deze aanpak kunnen bestaande locaties efficiënter worden benut en kan sneller aan de gestelde duurzaamheidsdoelen worden voldaan.

Advies:

Zet in op vervroegde repowering (het vroegtijdig vervangen van bestaande windturbines door modernere, krachtigere exemplaren) om de gemeentelijke energieambities sneller te realiseren, bijvoorbeeld door het vervangen van huidige 2 MW turbines door nieuwere 5 MW modellen, wat een significante toename in energieopbrengst zou betekenen.

Zienswijze 4: solitaire windturbines op nieuwe en bestaande plekken in haven

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

De gemeente lijkt terughoudend in het actief zoeken naar mogelijkheden voor extra alleenstaande windturbines en kleine turbinegroepen. Hoewel het MER Addendum Wind op Land van de provincie Noord-Holland (19 augustus 2021) aangeeft dat er ruimte is voor dergelijke opstellingen in het havengebied, wordt deze optie niet proactief onderzocht.

De SARA heeft geadviseerd om in de haven af te stappen van het clusteringsprincipe. Zij stellen dat een flexibele benadering, waarbij zowel alleenstaande turbines als opstellingen van twee of drie turbines worden overwogen, meer kansen zou bieden in het havengebied.

Wethouder Groot Wassink heeft aangegeven dat clustering weliswaar de voorkeur heeft in de RES 1.0 en het huidige PWA, maar dat dit geen absolute vereiste is. Een vrije opstelling wordt niet uitgesloten, mits er sprake is van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing.

Deze benadering lijkt echter niet volledig aan te sluiten bij het streven naar optimale benutting van de beschikbare ruimte in de haven. Een meer proactieve houding ten

aanzien van diverse opstellingsmogelijkheden zou kunnen bijdragen aan een efficiëntere invulling van de windenergiepotentie in dit gebied.

Advies:

Overweeg een actievere benadering in het onderzoeken en faciliteren van diverse windturbine-opstellingen in de haven, inclusief solitaire turbines en kleine clusters, om het volledige potentieel van dit gebied voor windenergie te benutten.

Zienswijze 5: Gebruik correcte huishoudensgrootte op wijkniveau in effectbeoordelingen

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

De PlanMER gebruikt een gemiddelde huishoudensgrootte voor heel Amsterdam (1,89), wat leidt tot een vertekend beeld van de impact van windturbines in specifieke zoekgebieden.

Argumenten:

- Nauwkeurigheid: Het Amsterdamse gemiddelde is niet representatief voor veel wijken.
- Lokale variatie: Significante verschillen tussen wijken, bijvoorbeeld Driemond (2,4), Waterlandpleinbuurt (2,2), Kadoelen (2,5) en Burgwallen-Oude Zijde (1,4).
- Onderschatting impact: Een te laag gemiddelde onderschat het aantal getroffen personen in gebieden met grotere huishoudens.
- Beleidsrelevantie: Accurate gegevens zijn essentieel voor weloverwogen besluitvorming.

Advies:

Gebruik wijkspecifieke huishoudensgroottes bij het beoordelen van de effecten van windturbines. Dit zorgt voor een nauwkeuriger en eerlijker beeld van de potentiële impact op bewoners.

Zienswijze 6: Uitgebreidere analyse van potentiële hinder door windturbines

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

De huidige milieueffectrapportage (m.e.r.) voor windenergie in Amsterdam lijkt onvoldoende gedetailleerd in het in kaart brengen van potentiële hinder voor omwonenden. Een meer diepgaande analyse is noodzakelijk om een volledig beeld te krijgen van de mogelijke impact op de leefomgeving.

Argumenten voor een uitgebreidere analyse:

- **Verschillende hinderpercepties:** Mensen ervaren hinder op verschillende afstanden en geluidsniveaus.
- **Vergelijkbare praktijken elders:** De plan-MER provincie Utrecht (2023) telde gevoelige en overige objecten binnen 500, 750 en 1000 meter.
- **Advies Commissie m.e.r.:** De landelijke Commissie m.e.r. adviseert een telling vanaf specifieke geluidsniveaus.
- **Volledig beeld:** Een gedetailleerde analyse geeft een beter inzicht in de potentiële impact op de omgeving.
- **Onderbouwde besluitvorming:** Meer data leidt tot beter geïnformeerde beslissingen over windturbinelocaties.

Advies:

Breid de m.e.r. analyse uit door:

1. Het aantal woningen binnen afstandscontouren van 600m, 800m, 1000m en 1200m in kaart te brengen.
2. Het aantal gevoelige objecten en overige objecten te tellen vanaf 37 dB Lden en vanaf 40 dB Lden.
3. Deze gegevens mee te nemen in de beoordeling van potentiële locaties voor windturbines.

Deze uitgebreide analyse zal bijdragen aan een meer gedegen afweging van de impact van windturbines op de leefomgeving en zorgen voor een beter onderbouwde besluitvorming.

Zienswijze 7: Hanteer minimumafstand woonwijken

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Het is essentieel dat Amsterdam leert van de aanpak van andere grote gemeenten met betrekking tot de bescherming van de gezondheid van inwoners, zowel binnen de eigen grenzen als in buurgemeenten.

Een goed voorbeeld hiervan is Utrecht, waar de gemeente heeft besloten *:

"Windmolens komen op een afstand van minimaal 800 meter van de omliggende woonwijken van De Meern, Nieuwegein en IJsselstein." Dit beleid is gericht op het minimaliseren van geluidshinder en slagschaduw.

In contrast hiermee staat de situatie bij de Noorder IJplas, waar Amsterdam overweegt een windturbine te plaatsen op slechts 370 meter afstand van een aanzienlijk aantal woningen. Deze benadering wekt zorgen op over de prioriteiten van de gemeente.

Advies:

Stel een ruime minimumafstand vast tussen windturbines en woningen of woonwijken, die duidelijk aantoont dat de gemeente de gezondheid en het welzijn van omwonenden voorop stelt en niet de grenzen van het aanvaardbare opzoekt.

* <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/duurzame-stad/energie/duurzame-energie-in-rijnenburg-en-reijerscop/hoe-kan-het-energielandschap-er-uitzien/>

Zienswijze 8: Onvoldoende afstemming met buurgemeenten bij Amsterdamse windplannen

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Recente berichten tonen aan dat Amsterdam onvoldoende afstemt met buurgemeenten over haar windenergie plannen, ondanks beweringen van het tegendeel.

Argumenten:

- Actief verzet: De Ronde Venen verzet zich tegen mogelijke windturbines op de gemeentegrens.
- Gebrek aan draagvlak: Buurgemeenten, zoals Weesp (nu deel van Amsterdam), uiten zorgen over gezondheidsrisico's en natuurbescherming.
- Grensoverschrijdende impact: Amsterdam overweegt locaties langs gemeentegrenzen zonder voldoende overleg.
- Onvoldoende communicatie: Er is onduidelijkheid over de plannen en mogelijke gevolgen voor omliggende gebieden.
- Conflicterende strategieën: De Ronde Venen zet in op zonne-energie, wat niet lijkt te zijn meegenomen in de Amsterdamse plannen.

Advies:

1. Organiseer direct overleg met buurgemeenten over geplande windturbine locaties.
2. Neem bezwaren en alternatieve voorstellen van buurgemeenten serieus.
3. Heroverweeg locaties die direct grenzen aan buurgemeenten.
4. Ontwikkel een gezamenlijke regionale energiestrategie.
5. Verbeter de transparantie over windplannen en de mogelijke impact.

Door actief samen te werken met buurgemeenten kan Amsterdam bijdragen aan een breed gedragen regionale aanpak van duurzame energie.

Bronnen:

<https://www.weespernieuws.nl/natuur-milieu/natuur-milieu/337827/kritiek-op-windturbineplannen-amsterdam-gezondheid-en-natuur->

https://gemeente.derondevenen.nl/Bestuur_en_organisatie/Actueel/Nieuws/Gemeente_De_Ronde_Venen_is_tegen_mogelijke_locaties_voor_windturbines_in_Amsterdam

Zienswijze 9: Implementeer bovenwettelijke, natuurinclusieve eisen bij windturbineplannen en verbeter ecologisch onderzoek

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Het SARA-advies en de PlanMER benadrukken het belang van natuurbescherming bij de ontwikkeling van windenergie in Amsterdam. Echter, er zijn zorgen over de volledigheid van het ecologisch onderzoek, vooral in Zuidoost.

Argumenten:

- Onvolledig ecologisch onderzoek: De PlanMER lijkt onvoldoende diepgaand onderzoek te hebben gedaan naar de impact op vogels en vleermuizen, vooral in Zuidoost. Dit roept twijfels op over de geschiktheid van bepaalde zoekgebieden.
- Cumulatieve effecten: Er is onvoldoende aandacht voor de gecombineerde impact van windturbines op natuurgebieden en ecologische verbindingzones.
- Risico's voor vogels en vleermuizen: De PlanMER erkent potentiële risico's voor deze soorten, maar de mitigatiemaatregelen lijken ontoereikend.
- Inconsistentie in natuurtoetsen: De ervaring met de natuurtoets voor de Noorder IJplas projectMER toont aan dat zelfs in latere fases ecologisch onderzoek tekort kan schieten.
- Hoofdgroenstructuur: Sommige zoekgebieden overlappen met de hoofdgroenstructuur, wat extra zorgvuldigheid vereist.
- Zie ook: <https://www.uva.nl/content/nieuws/persberichten/2024/07/radars-laten-vogeltrek-en-risico-op-aanvaring-met-windturbines-zien.html>

Advies:

Voer aanvullend, diepgaand ecologisch onderzoek uit in alle zoekgebieden, met speciale aandacht voor Zuidoost en gebieden die overlappen met de hoofdgroenstructuur. Dit onderzoek moet zich richten op vogeltrekroutes, vleermuispopulaties en andere kwetsbare soorten. Implementeer vervolgens een natuurinclusief ontwerp- en planningsproces voor windturbines, gebaseerd op deze uitgebreide ecologische inzichten.

Ontwikkel bovenwettelijke, locatiespecifieke normen voor plaatsing en beheer van windturbines, gekoppeld aan innovatieve mitigatietechnieken. Stel een ambitieus natuurcompensatieprogramma op gericht op netto biodiversiteitswinst, inclusief een robuust, adaptief monitoringssysteem. Deze aanpak zal bijdragen aan een werkelijk duurzame energietransitie die de Amsterdamse natuur versterkt in plaats van belast.

Zienswijze 10: Geen windturbines in de hoofdgroenstructuur van Amsterdam

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

De hoofdgroenstructuur van Amsterdam is van vitaal belang voor de leefbaarheid, biodiversiteit en klimaatbestendigheid van de stad. Het plaatsen van windturbines in deze gebieden zou de integriteit en functionaliteit van deze groene ruimtes ernstig aantasten.

Argumenten:

- Misleidende naamgeving: Zoekgebieden als "Knooppunt Holendrecht" (in werkelijkheid Park De Hoge Dijk) en "Ring A10" (dat Landelijk Noord omvat) verhullen de werkelijke groene aard van deze locaties.
- Ecologische waarde: De hoofdgroenstructuur, inclusief de Diemerscheg (met Diemberbos, Gaasp, Diem en Gein), biedt cruciale habitats voor flora en fauna. Windturbines kunnen deze ecosystemen verstoren.

- Recreatieve functie: Deze groene gebieden zijn essentieel voor de mentale en fysieke gezondheid van stadsbewoners. Windturbines zouden de recreatieve waarde verminderen.
- Klimaatadaptatie: De hoofdgroenstructuur speelt een belangrijke rol in het tegengaan van hittestress en wateroverlast. Deze functie moet behouden blijven.
- Landschappelijke waarde: Deze groene gebieden dragen bij aan het unieke karakter van Amsterdam. Windturbines zouden dit beeld verstoren.

Advies:

1. Sluit de hoofdgroenstructuur, inclusief de misleidend benoemde zoekgebieden, uit als locatie voor windturbines.
2. Heroverweeg de benaming van zoekgebieden om de werkelijke groene aard van deze locaties te weerspiegelen.
3. Focus op alternatieve locaties zoals industriegebieden of op zee.
4. Versterk de bescherming van de hoofdgroenstructuur in het kader van klimaatadaptatie en biodiversiteit.

Door de hoofdgroenstructuur te vrijwaren van windturbines, beschermt Amsterdam haar groene longen en waarborgt ze de vele voordelen die deze gebieden bieden aan zowel mens als natuur.

Zienswijze 11: Amsterdam moet investeren in windenergie op zee naast lokale initiatieven

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Hoewel het Programma Windenergie Amsterdam zich richt op windenergie binnen de gemeentegrenzen, zou Amsterdam ook moeten overwegen te investeren in windenergie op zee, in navolging van andere Europese steden.

Argumenten:

1. Europese voorbeelden: Steden als Kopenhagen en München investeren al in offshore windparken. 1
2. Institutionele investeringen: ABP heeft recent een tender gewonnen voor een offshore windpark. Amsterdam zou kunnen onderzoeken of aansluiting bij dergelijke initiatieven mogelijk is. 2
3. Coöperatieve kansen: In België profiteren energiecoöperaties van windenergie op zee, wat ook voor Amsterdamse coöperaties interessant kan zijn. 3, 4
4. Schaalvoordelen: Windenergie op zee wordt steeds kosteneffectiever en kan een significante bijdrage leveren aan de energietransitie.
5. Minder ruimtelijke impact: Offshore windparken verminderen de druk op het plaatsen van windturbines binnen de stadsgrenzen, waar slechts ruimte is voor 4 tot 8 extra turbines.

Advies:

Onderzoek de mogelijkheden voor Amsterdam om te participeren in offshore windprojecten, naast de geplande lokale initiatieven. Dit kan de energietransitie versnellen, de druk op binnenstedelijke windlocaties verlichten, en Amsterdam helpen sneller klimaatneutraal te worden.

Bronnen:

1. <https://www.parool.nl/columns-opinie/opinie-amsterdam-maak-werk-van-windmolens-in-zee-in-plaats-van-de-stad-ermee-te-belasten~b48a5e97/>
2. <https://nos.nl/artikel/2524114-grootste-windpark-noordzee-wordt-gebouwd-door-pensioenfonds-abp-en-vattenfall>
3. <https://www.rescoop.eu/news-and-events/stories/october-success-story-putting-citizens-at-the-heart-of-offshore-wind-power>
4. <https://www.rescoop.eu/news-and-events/press/belgian-government-wants-significant-citizen-participation-in-offshore-wind-energy>

Zienswijze 12: Heroverweeg de beleidskeuzes voor windenergie en prioriteer draagvlak en participatie

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

De huidige aanpak voor windenergie in Amsterdam, gebaseerd op de Regionale Energiestrategie (RES) uit 2020, heeft geleid tot een gepolariseerde samenleving. Dit komt voort uit het negeren van afspraken over burgerparticipatie uit het Klimaatakkoord en het eenzijdig focussen op ambtelijk vastgestelde zoekgebieden voor windturbines.

Argumenten voor heroverweging:

Polarisatie: De huidige aanpak heeft geleid tot een sterk verdeelde samenleving op het gebied van de energietransitie.

Genegeerde participatie: De afspraken uit het Klimaatakkoord over burgerparticipatie zijn niet voldoende nageleefd bij de start van de RES.

Expertadviezen: De adviezen van de Technische Adviescommissie (TAC) en de Stedelijke Adviesraad Amsterdamse Recreatieterreinen (SARA) pleiten voor concentratie van windenergie in het Havengebied.

Provinciaal beleid: Het coalitieakkoord van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland stelt dat "Voldoende draagvlak en participatie randvoorwaarden zijn" voor Wind op Land.

Maatschappelijk draagvlak: Een focus op het Havengebied kan leiden tot minder weerstand en meer acceptatie onder de bevolking.

Advies:

Herzie de beleidskeuzes voor windenergie in Amsterdam door:

Alle windenergie te concentreren in het Havengebied, conform de adviezen van TAC en SARA.

Het uitgangspunt van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland over te nemen, waarbij voldoende draagvlak en participatie als randvoorwaarden worden gesteld voor windenergie-projecten.

Een nieuwe participatieronde te starten die volledig voldoet aan de afspraken uit het Klimaatakkoord, om zo het vertrouwen van de burgers te herstellen en de polarisatie te verminderen.

Door deze aanpak kan Amsterdam werken aan een meer gedragen en minder controversiële implementatie van windenergie, die beter aansluit bij de wensen en zorgen van haar inwoners.

Zienswijze 13: Sociale effecten

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Het Programma Windenergie Amsterdam (PWA) en de bijbehorende plan-MER richten zich voornamelijk op milieutechnische en ruimtelijke aspecten van windturbineplaatsing. Hoewel het belang van draagvlak en leefomgevingskwaliteit wordt erkend, ontbreekt een diepgaande analyse van sociale effecten in de huidige plan-MER. Dit is een ernstige tekortkoming, gezien de potentiële impact op de leefbaarheid van de stad.

De gemeente Amsterdam heeft een zorgplicht jegens haar inwoners. Zoals wijlen burgemeester Eberhard van der Laan zo treffend zei: "Zorg goed voor onze stad en voor elkaar." Deze woorden moeten leidend zijn bij de besluitvorming over windturbines. Het is daarom cruciaal dat de beoordeling van sociale effecten plaatsvindt in de plan-MER fase, voordat commerciële belangen in latere fases mogelijk de overhand krijgen. In de project-MER fase, waar vaak commerciële partijen de leiding nemen, is de kans klein dat sociale effecten nog volwaardig worden meegenomen.

Advies:

De gemeente Amsterdam moet haar verantwoordelijkheid nemen en de sociale effecten meenemen in deze PlanMER, conform de Handreiking 'Sociale effecten in milieueffectrapportage' van de CommissieMER. Dit is niet alleen een kwestie van zorgvuldigheid, maar een morele plicht om de leefbaarheid van de stad te waarborgen. Door deze handreiking nu al toe te passen, kan een holistische beoordeling worden gemaakt van de impact van windturbines op de gemeenschap. Dit zal leiden tot beter geïnformeerde besluitvorming, mogelijk meer draagvlak onder bewoners, en bovenal, het nakomen van de zorgplicht die de gemeente heeft jegens haar inwoners. Amsterdam verdient niet minder dan een aanpak die de gezondheid en het welzijn van haar bewoners voorop stelt.

Zienswijze 14: Zoekgebieden

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Na bestudering van het Programma Windenergie Amsterdam (PWA) en de bijbehorende plan-MER, blijkt dat gezondheid en leefbaarheid belangrijke aandachtspunten zijn. Het PWA erkent de zorgen van bewoners over mogelijke gezondheidseffecten van windturbines, met name in dichtbevolkte gebieden. De zoekgebieden langs de Ring A10 en in Zuidoost liggen relatief dicht bij woonwijken, wat potentiële risico's met zich meebrengt op het gebied van geluidsoverlast en slagschaduw.

De plan-MER benadrukt het belang van het hanteren van strenge normen voor geluid en afstand tot woningen. Het 'Alternatief Gezondheid' in de MER stelt voor om grotere afstanden aan te houden tussen windturbines en gevoelige bestemmingen, zoals woningen. Dit sluit aan bij de adviezen van de expertgroep gezondheidseffecten windturbines, die pleiten voor het hanteren van een standaardwaarde van 42 dB en een grenswaarde van 45 dB.

Advies:

Sluit de Ring A10 en andere zoekgebieden buiten de haven, zoals die in Zuidoost, tot 2030 en daarna uit voor de plaatsing van windmolens, gezien de nabijheid van woongebieden en de potentiële gezondheidsrisico's. Concentreer windenergie-ontwikkeling in het Havengebied, waar de impact op de gezondheid van bewoners minimaal is. Intensiveer daarnaast de inspanningen voor zonne-energie op daken en onderzoek de mogelijkheid om een deel van de energieopwekking te verschuiven naar windparken op zee, om zo de gezondheid en leefbaarheid in de stad te waarborgen.

Zienswijze 15: Implementeer een integrale, participatieve benadering voor het selecteren van windenergie zoekgebieden in Amsterdam

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Advies:

Implementeer een robuuste en participatieve aanpak bij het bepalen van kansrijke zoekgebieden voor windenergie in Amsterdam. Een ProjectMER alleen is ontoereikend om de geschiktheid van een zoekgebied te bepalen. Volg in plaats daarvan deze stappen:

- A. Bepaal zoekgebieden met actieve burgerparticipatie om draagvlak en begrip te vergroten.
- B. Voer een draagvlakonderzoek uit om te bepalen of initiatiefnemers de afspraken uit het Klimaatakkoord kunnen nakomen.
- C. Gebruik een Maatschappelijke Kosten-Baten Analyse (MKBA) om de voor- en nadelen van plaatsing te evalueren.
- D. Voer als laatste stap een mer-onderzoek uit om de milieueffecten in kaart te brengen.

Deze aanpak zorgt voor een evenwichtige afweging van maatschappelijke, economische en milieuaspecten, resulterend in duurzamere en beter gedragen windenergie-projecten.

Zienswijze 16: Wacht met definitieve PlanMER tot vaststelling landelijke windturbinenormen

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Uit diverse zienswijzen en adviezen blijkt grote bezorgdheid over het ontbreken van landelijke normen voor windturbines. Sinds de Raad van State in 2021 de algemene regels buiten werking stelde, is er onduidelijkheid over de juridische kaders. Veel belanghebbenden, waaronder bewonersgroepen en milieuorganisaties, benadrukken het belang van heldere richtlijnen voor geluid, slagschaduw en veiligheid.

De gemeente Amsterdam lijkt vooruit te lopen op deze nog vast te stellen normen. Dit wekt de indruk dat economische belangen mogelijk zwaarder wegen dan gezondheid, natuur en leefbaarheid. Bovendien wordt het advies van de expertgroep, ingesteld om de gezondheidseffecten te beoordelen, niet volledig gerespecteerd. Dit ondermijnt het vertrouwen in het proces en de intenties van de gemeente.

Het doorzetten van planvorming zonder wettelijke landelijke normen en met onvoldoende aandacht voor het expertadvies, kan leiden tot juridische kwetsbaarheid en maatschappelijke onrust. Het suggereert een voorkeur voor de belangen van initiatiefnemers boven die van bewoners en het milieu.

Advies:

Wacht met deze PlanMER tot de landelijke normen vastgesteld zijn. Dit geeft de gemeente de kans om een zorgvuldiger afweging te maken, met inachtneming van alle belangen. Het toont respect voor het democratische proces en de zorgen van bewoners. Bovendien voorkomt het de schijn van belangenverstrengeling en zorgt het voor een meer transparant en vertrouwenwekkend besluitvormingsproces.

Zienswijze 17: Integreer afgevalen zoekgebieden, geplande stadsontwikkelingen en regionale woningbouwplannen in de effectbeoordelingen

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Het is cruciaal dat de PlanMER een volledig en actueel beeld schetst van de stedelijke context waarin windturbines mogelijk geplaatst worden. Hierbij moet rekening gehouden worden met de volgende aspecten:

Afgevalen zoekgebieden: De argumenten die hebben geleid tot het afvallen van bepaalde zoekgebieden zijn vaak ook relevant voor de resterende gebieden en moeten worden meegenomen in de effectbeoordelingen.

Geplande stadsontwikkelingen: Amsterdam is een dynamische stad met ambitieuze woningbouwplannen. Wethouder Van Dantzig heeft het belang benadrukt van het bouwen van een groot aantal woningen. Deze toekomstige ontwikkelingen kunnen de geschiktheid van zoekgebieden voor windturbines significant beïnvloeden.

Regionale woningbouwplannen: Buurgemeenten hebben ook plannen voor woningbouw binnen de zoekgebieden. Deze plannen zijn niet volledig meegenomen in de huidige effectbeoordelingen, maar kunnen wel degelijk impact hebben op de geschiktheid van locaties voor windturbines.

Onvolledige woningbouwgegevens: Niet alle geplande woningbouw is momenteel meegenomen in de effectbeoordelingen. Dit leidt tot een onvolledig beeld van de toekomstige stedelijke context.

Advies: Neem in de PlanMER zowel de lessen uit afgevalen zoekgebieden, de geplande stadsontwikkelingen van Amsterdam, de woningbouwplannen van buurgemeenten, als alle bekende toekomstige woningbouwprojecten mee in de effectbeoordelingen. Dit zorgt voor een meer complete, relevante en toekomstgerichte analyse, die beter aansluit bij de dynamische realiteit van de stedelijke ontwikkeling in de hele regio. Alleen zo kan een weloverwogen besluit worden genomen over de plaatsing van windturbines dat rekening houdt met alle aspecten van stedelijke groei en ontwikkeling.

Zie ook: <https://www.parool.nl/amsterdam/kritisch-advies-aan-amsterdam-kijk-ook-naar-overlast-van-windmolens-in-toekomstige-wijken~b2f9e446/>

Zienswijze 18: Gedetailleerde haalbaarheidsanalyse per zoekgebied voor realistische inschatting windenergiepotentieel (business case)

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Het is belangrijk om per zoekgebied een gedetailleerder beeld te schetsen van de realiseerbaarheid van windenergie-projecten. Voor kleinere windparken is het essentieel om een realistisch beeld te geven van het haalbare opgesteld vermogen en de financiële levensvatbaarheid. De omvang van het park en eventuele hoogtebeperkingen hebben een directe invloed op de economische haalbaarheid van een project. Bij de beoordeling van de potentie moet rekening worden gehouden met de vereiste afstanden tussen nieuwe turbines onderling en, waar van toepassing, met bestaande windturbines.

Advies:

Voer per zoekgebied een grondige analyse uit van de technische en financiële haalbaarheid van windenergie-projecten, met speciale aandacht voor kleinere parken en gebieden met hoogtebeperkingen, om een realistisch beeld te krijgen van het werkelijk realiseerbare potentieel.

Zienswijze 19: Gelijkwaardige behandeling van tuinhuisen en recreatieverblijven als woningen in effectbeoordelingen

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Het is van cruciaal belang dat de PlanMER een eerlijke en volledige beoordeling maakt van de impact van windturbines op alle vormen van verblijf, inclusief tuinhuisen en recreatieverblijven waar overnacht mag worden. De huidige benadering lijkt onvoldoende rekening te houden met het feit dat deze verblijven vaak langdurig en intensief worden gebruikt, vergelijkbaar met permanente woningen.

Argumenten voor gelijkwaardige behandeling:

Verblijfsduur: Veel tuinhuisen en recreatieverblijven worden gedurende langere periodes bewoond, soms zelfs jaarrond. De impact van windturbines op deze bewoners is daarom vergelijkbaar met die op bewoners van reguliere woningen.

Gezondheidseffecten: Geluid, slagschaduw en andere effecten van windturbines hebben dezelfde impact op de gezondheid en het welzijn van mensen in tuinhuisen en recreatieverblijven als op bewoners van reguliere woningen.

Rechtvaardigheid: Het maken van onderscheid tussen verschillende typen verblijven creëert een ongelijke behandeling van burgers die potentieel worden blootgesteld aan dezelfde effecten.

Sociale waarde: Tuinparken en recreatiegebieden vervullen een belangrijke sociale functie in de stad en dragen bij aan de leefbaarheid en biodiversiteit. Hun waarde moet niet worden onderschat in de afweging voor windturbinelocaties.

Toekomstbestendigheid: Gezien de woningschaarste en veranderende woonpatronen, is het mogelijk dat tuinhuisen en recreatieverblijven in de toekomst een nog prominentere rol gaan spelen in het huisvestingsaanbod.

Advies: Behandel in de PlanMER tuinhuisen en recreatieverblijven waar geslapen mag worden op gelijke voet met permanente woningen bij het beoordelen van de effecten van windturbines. Dit zorgt voor een eerlijkere, meer inclusieve beoordeling die recht doet aan het daadwerkelijke gebruik van deze verblijven en de impact op hun bewoners. Pas de effectbeoordelingen en afstandscriteria dienovereenkomstig aan om een vollediger beeld te krijgen van de potentiële impact van windturbines op alle vormen van bewoning in het studiegebied.

Zienswijze 20: Zorgen over BPA-verspreiding door windturbines bij zwemwater

De plaatsing van windturbines nabij zwemwater bij de Recreatieplas Hoge Dijk en Gaasperplas roept ernstige zorgen op vanwege de mogelijke verspreiding van Bisfenol A (BPA). Volgens de verstrekte gegevens zou één windturbine jaarlijks ongeveer 1,5 tot 8 gram BPA kunnen afgeven, waarbij slechts 1 gram BPA voldoende is om 10 miljoen liter water onbruikbaar te maken. BPA wordt beschreven als een

extreem giftige stof die via de huid kan worden opgenomen, wat vooral zorgwekkend is gezien het feit dat ook kinderen in deze wateren zwemmen.

Het is opmerkelijk dat in de planvorming (PWA/planMER) niet is ingegaan op de hoeveelheid BPA-afgifte door de geplande windturbines. Dit lijkt een ernstige tekortkoming in de milieueffectrapportage, gezien de potentiële gezondheidsrisico's. Het is cruciaal dat er een grondige analyse wordt uitgevoerd van de mogelijke BPA-verspreiding en de gevolgen daarvan voor de waterkwaliteit en de gezondheid van zwemmers, met name kinderen.

Advies:

1. Eis een volledig onderzoek naar de BPA-afgifte van de geplande windturbines en de potentiële impact op het zwemwater.
2. Vraag om openbaarmaking van alle berekeningen en gegevens met betrekking tot BPA-verspreiding.
3. Verzoek om een onafhankelijke beoordeling van de in het artikel genoemde berekeningen.
4. Dring aan op het onderzoeken van alternatieve locaties voor de windturbines en de mogelijkheid van turbinebladen zonder BPA.

Zienswijze 21: Integreer expertise op het gebied van recreatiebeleving in PlanMER-fase windturbine-onderzoek

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

De huidige beoordeling van potentiële windturbinelocaties in de PlanMER-fase lijkt voornamelijk gebaseerd op technische en kwantitatieve analyses, uitgevoerd door adviesbureaus gespecialiseerd in deze aspecten. Hoewel deze expertise waardevol is, schiet ze tekort in het evalueren van de kwalitatieve impact op recreatiegebieden.

Er bestaat grote zorg dat het uitstellen van een grondige analyse van de belevingswaarde van recreatiegebieden tot de projectfase ernstige gevolgen kan

hebben. In de projectfase is de gemeente niet langer de opdrachtgever en kan zij daardoor niet volledig verantwoordelijkheid nemen voor dit cruciale aspect. Dit brengt risico's met zich mee voor de bescherming van recreatieve waarden en het waarborgen van een evenwichtige besluitvorming.

Advies:

- Betrek nu, in de PlanMER-fase, een onafhankelijk onderzoeksbureau met specifieke expertise in landschapsbeleving en recreatie bij de beoordeling van windturbinelocaties.
- Laat dit bureau een grondige analyse uitvoeren naar de effecten van windturbines op de belevingswaarde van nabijgelegen recreatiegebieden, als integraal onderdeel van de PlanMER.
- Integreer de bevindingen van dit onderzoek in de huidige besluitvorming, waarbij de recreatieve waarde even zwaar wordt gewogen als technische en economische factoren.
- Ontwikkel een methodologie die zowel kwantitatieve als kwalitatieve aspecten van recreatiebeleving meeneemt in de beoordeling van potentiële windturbinelocaties.
- Neem de resultaten van dit onderzoek op als bindende voorwaarden voor eventuele toekomstige projectfases, om te garanderen dat de gemeente haar verantwoordelijkheid kan blijven nemen.

Door deze aanpak in de PlanMER-fase te implementeren, kan de gemeente haar verantwoordelijkheid volledig nemen en een meer holistisch beeld verkrijgen van de impact van windturbines. Dit zal leiden tot beter geïnformeerde en evenwichtigere besluitvorming over de plaatsing van windturbines in of nabij recreatiegebieden, en voorkomt dat cruciale aspecten van recreatiebeleving onderbelicht blijven in latere fases van het proces.

Zienswijze 22: Hernieuwde draagvlakmeting voor windturbines in zoekgebieden gezien dalende steun

Graag in de Nota van Beantwoording ter harte nemen:

Er is een zorgwekkende trend waarneembaar in het draagvlak voor windturbines binnen Amsterdam. Deze dalende tendens roept vragen op over de actuele steun voor windenergie-projecten, vooral in de directe omgeving van de voorgestelde zoekgebieden.

Argumenten:

- **Veranderende publieke opinie:** Recent onderzoek wijst op een afnemend draagvlak voor windturbines in stedelijke gebieden.
- **Lokale impact:** Bewoners binnen 2000 meter van een zoekgebied worden het meest direct beïnvloed door de plaatsing van windturbines.
- **Tijdsverloop:** Sinds de initiële draagvlakmetingen kan de publieke opinie significant zijn veranderd.
- **Participatie en transparantie:** Een nieuwe meting zou de betrokkenheid van burgers vergroten en het besluitvormingsproces transparanter maken.
- **Actuele besluitvorming:** Recente inzichten in de lokale steun zijn cruciaal voor een gedegen afweging in het planproces.

Advies:

1. Voer een nieuwe, gerichte draagvlakmeting uit onder belanghebbenden binnen 2000 meter van elk zoekgebied.
2. Gebruik een onafhankelijk onderzoeksbureau om de betrouwbaarheid en objectiviteit te waarborgen.
3. Integreer de resultaten van deze meting in de besluitvorming over de definitieve locaties voor windturbines.

4. Communiceer de uitkomsten transparant naar alle betrokkenen en leg uit hoe deze de planvorming beïnvloeden.
5. Overweeg een periodieke herhaling van dergelijke metingen om veranderingen in het draagvlak te monitoren.

Door een actuele en gerichte draagvlakmeting uit te voeren, kan de gemeente Amsterdam een beter geïnformeerde beslissing nemen over de plaatsing van windturbines. Dit zorgt niet alleen voor een meer democratisch proces, maar vergroot ook de kans op een breed gedragen en duurzame implementatie van windenergie in de stad.

Zienswijze advies Expertgroep Gezondheid

Samenvatting Zienswijze Geluidsnorm Windturbines

Deze zienswijze bekritiseert het Programma Windenergie Amsterdam (PWA) omdat het de aanbeveling van de expertgroep gezondheidseffecten windturbines over de geluidsnorm niet heeft overgenomen.

- **Advies expertgroep:** Tijdens de reflectiefase van het PWA adviseerde de expertgroep een geluidsnorm van **42 dB Lden**. Deze strengere norm zou beter rekening houden met de mogelijke hinder voor omwonenden.
- **PWA negeert advies:** De zienswijze bekritiseert dat het PWA dit advies niet heeft overgenomen en geen 42 dB Lden als geluidsnorm hanteert.
- **Pleidooi voor strengere norm:** De zienswijze pleit voor het in acht nemen van het advies van de expertgroep en het hanteren van een geluidsnorm van **42 dB Lden**.

De zienswijze benadrukt het belang van het beperken van geluidshinder van windturbines voor omwonenden en het volgen van wetenschappelijke adviezen bij het bepalen van de geluidsnorm.

Aan de gemeenteraad van Amsterdam Amsterdam, 16 juli 2024

Geachte gemeenteraad, geacht college,

Hierbij ontvangt u mijn zienswijze op Plan Wind Amsterdam hierna te noemen PWA en de bijbehorende planMER Amsterdam.

Ik ben Marlein Bong en woon in Amsterdam Noord.

Als actief lid van Windalarm (divisie Noord) vertegenwoordig ik vele duizenden ondertekenaars van de petitie van Windalarm in Amsterdam Noord. Tijdens de reflectiefase heb zitting gehad in de klankbordgroep natuur. En het afgelopen jaar heb ik zitting gehad in de SARA, de Stedelijke Adviesraad RES Amsterdam, namens het strikt toepassen voorzorgbeginselprincipe.

Inleiding

In de reflectiefase is de expertgroep gezondheid tot het advies gekomen om een betere norm voor geluid te hanteren dan de WHO norm van 45 dB Lden, namelijk 42 dB Lden.

“De expertgroep meent dat het waardevol is als er ruimte is tussen grens- en standaardwaarde, waarbinnen het bevoegd gezag een expliciete afweging maakt over de effecten van de plaatsing van windturbines voor de omwonenden en de mogelijkheden om deze te mitigeren. Zij adviseert daarom binnen deze bandbreedte een standaardwaarde aan te houden van 42 dB Lden. Dit is, wat de verwachte hinder betreft, vergelijkbaar met de standaardwaarden bij weg- en railverkeer.”

Dit advies hebben we niet teruggezien in de PWA en planMer.

Het is daarom dat ik de volgende zienswijze wil indienen:

Houdt het advies van de expertgroep gezondheid in acht voor wat betreft de geluidsnorm 42 dB Lden.
--

[Advies expertgroep gezondheidseffecten windturbines \(openresearch.amsterdam\)](https://openresearch.amsterdam)

Met vriendelijke groet,

Marlein Bong,

Amsterdam Noord

Zienswijze advies SARA

Samenvatting Zienswijze Havengebied Amsterdam en Windenergie

Deze zienswijze bepleit maximale inzet op windenergie in het havengebied van Amsterdam en dringt aan op concrete politieke sturing om dit te realiseren.

- **Havengebied als focus:** De zienswijze benadrukt het unanieme advies van de Stedelijke Adviesraad RES Amsterdam (SARA) om volledig in te zetten op windenergie in het havengebied.
- **Maximale benutting en sturing:** Er wordt gepleit voor maximale benutting van de ruimte in de haven voor windturbines en concrete politieke sturing om dit te waarborgen, ook als dit ten koste gaat van andere functies in het gebied.
- **Aanbevelingen SARA:** De zienswijze verwijst naar concrete aanbevelingen uit het SARA advies, waaronder:
 - Gebruik maken van 17 reeds onderzochte locaties.
 - Hergebruiken van gesaneerde windturbine locaties.
 - Plaatsen van de grootst mogelijke turbines en aanvragen van ontheffingen.
 - Overwegen van solitaire turbines en kleine clusters.
 - Verplaatsen van de helihaven.
 - Prioriteren van windenergie boven andere functies.
 - Versnelde vervanging van oude turbines (repowering).
 - Verhogen van hoogtebeperkingen in overleg met Schiphol.
 - Stoppen met kolenoverslag.
- **Focus op haalbaarheid havengebied:** De zienswijze adviseert om andere zoekgebieden voor windenergie uit te stellen totdat duidelijk is wat de maximale capaciteit van het havengebied is.
- **Update potentie havengebied:** Er wordt verwezen naar een recente update over de potentie van windenergie in het havengebied, die beschikbaar is via een link naar de agenda van de commissievergadering Duurzaamheid van 4 juli 2024.

De zienswijze benadrukt het belang van daadkrachtig handelen om de gestelde doelen voor windenergie te behalen en ziet het havengebied als de meest geschikte locatie, met minimale impact op andere gebieden en belangen.

Aan de gemeenteraad van Amsterdam Amsterdam, 16 juli 2024

Geachte gemeenteraad, geacht college,

Hierbij ontvangt u mijn zienswijze op Plan Wind Amsterdam hierna te noemen PWA en de bijbehorende planMER Amsterdam.

Ik ben Marlein Bong en woon in Amsterdam Noord.

Als actief lid van Windalarm (divisie Noord) vertegenwoordig ik vele duizenden ondertekenaars van de petitie van Windalarm in Amsterdam Noord. Tijdens de reflectiefase heb ik zitting gehad in de klankbordgroep natuur. En het afgelopen jaar heb ik zitting gehad in de SARA, de Stedelijke Adviesraad RES Amsterdam, namens het strikt toepassen voorzorgbeginselprincipe.

Inleiding

In de SARA waren drie perspectieven vertegenwoordigd: het initiërend perspectief, het neutrale perspectief en het strikt toepassen van het voorzorgsprincipe perspectief (STV). Ik had zitting in perspectief STV.

De SARA heeft geprobeerd een zo breed mogelijk gedragen advies over de PWA aan de wethouder aan te bieden, maar op diverse punten was dat natuurlijk niet mogelijk.

Het advies over de Haven was wel eensluidend, maar op de meeste punten is dit niet terug te zien in de PWA.

Het is daarom dat ik de volgende zienswijze wil indienen:

Hou rekening met het unaniem gedragen advies van de SARA over de Haven.

Geef concrete en maximale politieke sturing aan het invullen van de zoekgebieden in de haven en maak daarin ook sturende keuzes ten opzichte van andere functies in de haven ten gunste van het plaatsen van windturbines.

Amsterdam is 100% eigenaar van de PoA. In die hoedanigheid kan de wethouder maximale druk uitoefenen om waar te maken, dat versnelling in de Haven en de volledige ambitie daar gerealiseerd kan worden.

Uit SARA advies:

Zet bestuurlijk vol in op windturbines in de haven en wees in beleid en als enige aandeelhouder van de haven sturend in het creëren van voldoende ruimte voor windturbines voor de volledige ambitie van Amsterdam. Het gaat om het maken van keuzes tussen plaatsing in industrieel gebied (maatschappelijk voorkeursgebied) ten opzichte van plaatsing nabij natuur en woongebieden. De SARA adviseert daarbij in te zetten op:

- Het gebruik van de 17 nieuwe plekken uit het Bosch & van Rijn-onderzoek uit 2016, waar in 2016/2017 door de gemeente al vergunningen voor zijn aangevraagd. Dit ketste destijds af op nu niet meer van toepassing zijnde provinciale regelgeving
- Zoveel mogelijk hergebruik van de gesaneerde windturbine-plekken
- Het invullen van de RES-ambitie door zo groot mogelijke windturbines te plaatsen en daarvoor ontheffingen aan te vragen, zoals ook gebeurd is in de Noorder IJ-plas
- Het voor de haven loslaten van clustering: solitaire windturbines, tweetallen en drietallen in een vrije opstelling leiden tot meer mogelijkheden in de haven
- Het verplaatsen van de helihaven naar Schiphol – dat is per slot van rekening al een vliegveld
- Het prioriteren van ruimte voor windturbines in de haven t.o.v. andere functies/ruimtegebruik
- Vervroegde re-powering; een project-MER moet uitwijzen hoeveel MW dit oplevert. Zet in op re-powering van oude parken en maak daar ambtelijke capaciteit voor vrij. Denk hierbij ook aan de mogelijkheden om energiehubs te formeren, waarbij de bedrijven hun eigen energie kunnen winnen en daarmee het stroomnet ontlasten. Werk hiervoor samen met het havenbedrijf, de exploitanten van de huidige parken
- Verhoging, in overleg met Schiphol, van de hoogtebependingen om ook in dit gebied hogere turbines mogelijk te maken
- Het versneld stoppen met de kolenoverslag

Schort het openstellen van de overige windzoekgebieden op, totdat duidelijk is wat de Haven maximaal aankan. De wethouder heeft 9 juli jl. aangegeven dat hij niet in de situatie terecht wil komen dat er in Zuidoost windturbines geplaatst gaan worden en dat daarna pas blijkt dat de volledige ambitie in de Haven gehaald kan worden.

Na het uitbrengen van het advies van de SARA is er een belangrijke update geweest van de potentie in de Haven. Deze notitie is gevoegd aan de agenda van de commissie vergadering Duurzaamheid d.d. 4 juli 2024.

Volledigheidshalve plaats ik hierbij de link van dit document;

[Microsoft Word - PlanMER en PWA ontwijken mogelijkheden RES 1.0.docx \(raadsinformatie.nl\)](#)

Met vriendelijke groet,
 Marlein Bong
 Amsterdam Noord

Zienswijze aantal gehinderden

Rekenmethode Aantal Gehinderden Windturbines Schiet Tekort

Deze zienswijze bekritiseert de rekenmethode die gebruikt wordt in het Programma Windenergie Amsterdam (PWA) om het aantal mensen te bepalen dat hinder zal ondervinden van windturbines. Het belangrijkste punt van kritiek is dat het PWA onrealistische gemiddelden hanteert voor huishoudensgrootte en bezettingsgraad van instellingen.

Huishoudensgrootte:

- Het PWA gaat uit van een gemiddelde huishoudensgrootte van 1,89 personen voor heel Amsterdam.
- De zienswijze benadrukt dat dit een vertekend beeld geeft, omdat de huishoudensgrootte in wijken rond potentiële windturbinelocaties vaak hoger ligt dan dit gemiddelde.
- Als voorbeeld noemt de zienswijze de wijken Driemond (2,4 personen per huishouden), Gein (2,0), Waterlandpleinbuurt (2,2), Kadoelen (2,5) en Holendrecht (2,2).

Bezettingsgraad Instellingen:

- Ook voor instellingen waar mensen overnachten, zoals jeugdinstellingen en psychiatrische klinieken, hanteert het PWA een gemiddelde van 1,89 persoon per locatie.
- Volgens de zienswijze is dit een grove onderschatting van het werkelijke aantal mensen dat op deze locaties verblijft en dus mogelijk hinder kan ondervinden van windturbines.

De zienswijze pleit voor een herberekening van het aantal (ernstig) gehinderden, waarbij rekening wordt gehouden met:

- **Wijk specifieke huishoudensgroottes:** In plaats van een gemiddelde voor heel Amsterdam te gebruiken, moet de daadwerkelijke huishoudensgrootte per wijk rond een potentiële windturbinelocatie worden meegenomen in de berekening.
- **Maximale bezettingsgraad instellingen:** Voor instellingen moet gerekend worden met de maximale bezettingsgraad, om zo een realistischer beeld te krijgen van het aantal mensen dat hinder kan ondervinden.

Door deze aanpassingen in de rekenmethode kan een accurater beeld verkregen worden van de daadwerkelijke impact van windturbines op omwonenden.

Aan de gemeenteraad van Amsterdam Amsterdam, 16 juli 2024

Geachte gemeenteraad, geacht college,

Hierbij ontvangt u mijn zienswijze op Plan Wind Amsterdam hierna te noemen PWA en de bijbehorende planMER Amsterdam.

Ik ben Marlein Bong en woon in Amsterdam Noord.

Als actief lid van Windalarm (divisie Noord) vertegenwoordig ik vele duizenden ondertekenaars van de petitie van Windalarm in Amsterdam Noord. Tijdens de reflectiefase heb zitting gehad in de klankbordgroep natuur. En het afgelopen jaar heb ik zitting gehad in de SARA, de Stedelijke Adviesraad RES Amsterdam, namens het strikt toepassen voorzorgbeginselprincipe.

Inleiding

In de SARA waren drie perspectieven vertegenwoordigd: het initiërend perspectief, het neutrale perspectief en het strikt toepassen van het voorzorgsprincipe perspectief (STV). Ik had zitting in perspectief STV.

De SARA heeft geprobeerd een zo breed mogelijk gedragen advies over de PWA aan de wethouder aan te bieden, maar op diverse punten was dat natuurlijk niet mogelijk. Het advies over de Haven was wel eensluitend, maar op de meeste punten is dit niet terug te zien in de PWA.

Het is daarom dat ik de volgende zienswijze wil indienen:

Reken voor het aantal (ernstig) gehinderden met huishoudensgrootte op wijkniveau van het zoekgebied.
Reken voor het aantal (ernstig) gehinderden bij instellingen met de maximale bezettingsgraad.

Er wordt nu gerekend met de gemiddelde huishoudensgrootte Amsterdam (1,89). Dit geeft een vertekend beeld: in de meeste wijken rond zoekgebieden ligt de huishoudensgrootte ver boven dit gemiddelde.

Bijvoorbeeld in Driemond

(2,4), Gein (2,0), Waterlandpleinbuurt (2,2) en Kadoelen (2,5), Holendrecht (2,2).

Ook voor instellingen (jeugdinstelling of psychiatrie instellingen) waar mensen overnachten wordt gerekend met 1,89 inwoner, dit geeft een zeer vertekend beeld in het aantal (ernstig) gehinderen.

Bron: <https://allecijfers.nl/gemeente-overzicht/amsterdam>

Met vriendelijke groet,

Samenvatting Zienswijze Windturbines en Economische Belangen

Deze zienswijze bekritiseert het Amsterdamse bestuur omdat het de voorkeur geeft aan grotere windturbines in het havengebied, in plaats van kleinere turbines die wellicht beter passen bij de omgeving. De zienswijze suggereert dat deze keuze ingegeven wordt door de economische belangen van de windturbine-industrie, die hogere winsten behaalt met grotere turbines, ten koste van de belangen van burgers, natuur, cultuurhistorie en volksgezondheid.

Belangrijkste argumenten:

- **Beschikbaarheid kleinere turbines:** De zienswijze stelt dat het argument van turbinebeschikbaarheid, zoals gebruikt door het bestuur, misleidend is. Als kleinere turbines wel beschikbaar zouden zijn, zou het havengebied waarschijnlijk niet eens als zoekgebied voor windenergie zijn aangemerkt.
- **Gebrek aan innovatie:** De nadruk op steeds grotere windturbines wordt gezien als een teken van een gebrek aan innovatie in de industrie. In andere technologische sectoren, zoals zonnepanelen, auto's en chips, leiden innovaties juist tot kleinere producten met hogere output.
- **Winstmaximalisatie boven algemeen belang:** De zienswijze bekritiseert het bestuur voor het laten prevaleren van de economische belangen van de windturbine-industrie boven het algemeen belang.
- **Pleidooi voor kleinere turbines in havengebied:** De zienswijze roept het bestuur op om enkel windturbines te plaatsen in het havengebied, en daarbij te kiezen voor kleinere modellen die geschikt zijn voor die locatie. Dit, zo wordt beargumenteerd, zou de noodzaak voor windturbines in andere, meer controversiële zoekgebieden, zoals Zuidoost, wegnemen.

Aan: Het College van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam
Postbus 2758
1000CT Amsterdam

P/A RESAmsterdam@amsterdam.nl

Abcoude, 16 juli 2024

Betreft: Zienswijze Plan-Mer en Programma Windenergie Amsterdam

Geacht College van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam

In uw Notitie Reikwijdte en Detailniveau – Plan-MER Programma Windenergie Amsterdam met Datum 12 juli 2023, staat op pagina 12 bij de reactie van het college op zienswijzen die gaan over het concentreren van windenergie in de haven:

“Ten eerste levert de aanvliegroute van Schiphol grote beperkingen op voor de hoogte van de windturbines. Dit terwijl de beschikbaarheid van turbines met een hoogte die nu in het havengebied staan, kleiner wordt. Producenten neigen naar 13 grotere turbines, met name op zee, maar ook op land”.

Hieruit valt maar één conclusie te trekken, namelijk dat indien de turbines met een hoogte die nu in het havengebied staan wél beschikbaar blijven, Zuidoost überhaupt niet als zoekgebied zou zijn overwogen.

Doordat politici de windturbine als het tastbaar symbool van de klimaat transitie hebben gekozen, heeft de turbine industrie een vrijbrief om niet te hoeven innoveren. Immers, deze industrie kan alleen maar meer energie uit een turbine halen wanneer deze groter wordt. Dit i.t.t. andere technische sectoren waarbij innovatie betekent dat een product met de helft van zijn omvang toch 2x zoveel output oplevert ten opzichte van het vorige model. Voorbeelden hiervan zijn; zonnepanelen, automobiellindustrie, chipindustrie etc.

Volstrekt logisch dat de producenten liever neigen naar 13 grotere turbines, i.p.v. meerdere iets kleinere modellen. Immers dan blijft er voor hun onder de

streep meer over en kan meer dividend aan de aandeelhouders worden uitgekeerd.

Het is daarentegen volstrekt onlogisch dat het college van Amsterdam zich voor het karretje van de producenten laat spannen door überhaupt ook maar te willen overwegen om de economische belangen van deze industrie te laten prefereren boven de belangen van burgers, natuur, cultuurhistorie en volksgezondheid.

Middels deze zienswijze wil ik daarom het College van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam met klem vragen om haar (unanieme) voorkeur voor het plaatsen van alle benodigde windmolens in haven (waarmee te verwezenlijken door enkel producenten aan te besteden die turbines willen leveren die voor dat doel geschikt zijn. Ook al zijn dit misschien niet de turbines die deze producenten het beste financiële rendement opleveren.

Hiermee komen de zeer beladen zoekgebieden in Zuidoost te vervallen, zoals verwoord door wethouder Dirk de Jager op de dc-commissie vergadering van 4 juli jl.

L.J. Naber, Abcoude

lrsnbr@gmail.com

0651617804

Zienswijze UNESCO werelderfgoed

Samenvatting:

Deze zienswijze beargumenteert dat de **geplande windturbine locaties** Knooppunt A2-A9 Holendrecht, Gaasperplas en Waterzuivering “Weesperkarspel” **ongeschikt** zijn vanwege hun **nabijheid tot het UNESCO Werelderfgoed "De Hollandse Waterlinies"**.

De belangrijkste argumenten zijn:

- **Visuele integriteit:** De plaatsing van windturbines (met een tiphoogte van 212 meter) op deze locaties zou de open zichtlijnen en daarmee de visuele integriteit van het werelderfgoed aantasten.
- **Provincie Zuid-Holland als precedent:** De provincie Zuid-Holland heeft plannen voor windturbines op 5,4 km afstand van UNESCO Werelderfgoed Kinderdijk (met een tiphoogte van 155 meter) **teruggetrokken** na een negatieve Heritage Impact Assessment.
- **Risico op verlies UNESCO-status:** De zienswijze waarschuwt dat het plaatsen van windturbines op de genoemde locaties kan leiden tot het **verlies van de UNESCO Werelderfgoedstatus** voor de Hollandse Waterlinies, zoals eerder gebeurde met Dresden en Liverpool.

De zienswijze doet de volgende aanbevelingen:

- **Geen windturbines dichterbij dan 5,4 km:** De gemeente Amsterdam zou geen windturbines moeten plaatsen binnen een straal van 5,4 km van het UNESCO Werelderfgoed.
- **Samenwerking met provincie:** De gemeente Amsterdam moet samenwerken met de provincie Noord-Holland om de energietransitie vorm te geven en te voorkomen dat de UNESCO-status in gevaar komt.

Ter ondersteuning van de argumenten presenteert de zienswijze een tabel met de afstanden en tiphoogtes van de windturbines op de verschillende locaties.

Zienswijze Arthur Koks, woensdag 17 juli 2024, Unesco Werelderfgoed

Knooppunt A2-A9 Holendrecht (PWA 6A, met golfterrein en “ons” strandje Hoge Dijk), “onze” Gaasperplas (PWA 5C) en Waterzuivering “Weesperkarspel” (PWA 5 B) alle drie ongeschikt als windturbinelocatie vanwege UNESCO Werelderfgoed “De Hollandse Waterlinies”.

Hierna benoem ik de in concept aangewezen zoekgebieden informeler: Knooppunt, Weesperkarspel en Gaasperplas.

Mijn zienswijze berust voor een belangrijk deel op bijlagen die ik eerst benoem.

1. StellingvanAmsterdam_UnescoWerelderfgoed (kaart)
rechts Fort Nigtevecht, links Fort Abcoude, midden Batterijen aan het Gein. Zie vooral ook de **grenzen** van het werelderfgoed.
2. liggingKnooppuntTovUnesco (afstand van geplande windturbinelocatie tot Unesco Werelderfgoed) (kaart)
3. UnescogebedNHUtrZH (kaart)
4. LiggingWaterzuiveringWeesperkarspel (afstanden en open zichtlijnen erop vanuit Unesco Werelderfgoed) (kaart)
5. [Gebiedsanalyse kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies](#) (het belang van open zichtlijnen), prov. Noord-Holland pag 50: “1. De kernkwaliteiten mogen niet worden aangetast. Dit geldt ook voor de visuele integriteit. Verlies van visuele integriteit betekent dat het Werelderfgoed visueel wordt aangetast door nieuwe ontwikkelingen, of die nu binnen of buiten de begrenzing van het Werelderfgoed

gesitueerd zijn. Instandhouding van de visuele integriteit bestaat uit het bewaren van de zichtbaarheid van de samenhang in het systeem en van de zichtrelaties tussen de elementen. Bij ontwikkelingen is het ook van belang dat de schaal aansluit op die van de linie-elementen. Instandhouding van de visuele integriteit bestaat uit het bewaren van de zichtbaarheid van de samenhang in het systeem en van de zichtrelaties tussen de elementen. Bij ontwikkelingen is het ook van belang dat de schaal aansluit op die van de linie-elementen.“

Hiermee wordt bedoeld dat er geen industriële installaties van 212 m geplaatst mogen worden die zichtbaar zijn vanuit het Unesco werelderfgoed. En alle zichtlijnen onderbreken, zie 12.

6. <https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/praktijkvoorbeelden/overzicht-praktijkvoorbeelden/effectmeting-windturbines-op-werelderfgoed-kinderdijk> (prov. Zuid-Holland heeft windturbines op terrein NedStaal te Alblasserdam ingetrokken na negatieve Heritage Impact Assessment t.a.v. Unesco werelderfgoed Kinderdijk. Ook in verband met zichtlijnen en impact op het landschap)
7. NedSteel_KinderdijkAfstand_afstand UnescoKinderdijk: 5,4 km
8. <https://www.trouw.nl/nieuws/elbedal-dresden-is-geen-werelderfgoed-meer~bab55e18/>
9. <https://www.unesco.nl/nl/artikel/unesco-ontneemt-liverpool-de-werelderfgoedstatus>
10. Plan Wind Amsterdam
[https://assets.amsterdam.nl/publish/pages/1040414/vrm23_35_7_rapport_programma_windenergie_amsterdam_publickssamenvatting_1 .pdf](https://assets.amsterdam.nl/publish/pages/1040414/vrm23_35_7_rapport_programma_windenergie_amsterdam_publickssamenvatting_1.pdf) Hieruit: “Ook landschappelijk zijn de negatieve effecten aanzienlijk, door de aantasting van

landschappelijke waarden en de ligging ten opzichte van UNESCO werelderfgoed. Hierover dient nauwe afstemming met de provincie plaats te vinden.”

11. [Uitvoeringsplan Hollandse Waterlinies 2022-2025](#): Met hieruit:

a. “De Outstanding Universal Values van de Stelling van Amsterdam bestaan uit 3 elementen:

- Het strategische landschap (inundatievelden, schootsvelden en de hoofdweerstandlijn)
- Het watermanagementsysteem (inlaatsluizen, dammen, dijken en kanalen)
- De militaire werken (onder andere forten en batterijen)

Deze drie elementen maken dat het werelderfgoed zo bijzonder is en daarom uniek en onvervangbaar in de wereld.” In Utrecht geldt dat ontwikkelingen die impact hebben op de hoofdweerstandlijn, de inundatiegebieden, de schootsvelden en bijbehorende elementen en de accessen en verdedigingswerken in aanzet niet worden toegestaan.

12. onderbroken Zichtlijnen, hieruit blijkt hoezeer de bestaande open zichtlijnen worden geschonden, waarmee de visuele integriteit wordt geschonden, eerder benoemd bij bijlage 5.

Mijn Betoog:

In bijlage 6 leest u dat de provincie Zuid-Holland het plan om windturbines te plaatsen op het terrein van Nedstaal te Alblasterdam heeft ingetrokken na een negatieve Heritage Impact Assessment (HIA) t.a.v. het Unesco Werelderfgoed te Kinderdijk op 5,4 km afstand van Nedstaal. “De uitkomst van de HIA bood de provincie Zuid-Holland doorslaggevende argumenten om het project niet te

laten doorgaan.” Ook vanwege de impact op het landschap en op de open zichtlijnen. Zuid-Holland vreesde de Unesco werelderfgoedstatus te verliezen, zoals ook Dresden die eerder verloor (bijlage 8) en meer recentelijk ook Liverpool (bijlage 9).

Knooppunt A2-A9 ligt op **3,4** km van Unesco Werelderfgoed “de Hollandse Waterlinies” en de Stelling van Amsterdam. Niet op **5,4** km zoals de afstand Alblasserdam tot Kinderdijk. De tiphoogte van de beoogde windturbine daar bedraagt ook **212** m i.p.v. de **155** m die in Alblasserdam werd beoogd maar waarvoor de prov. Zuid-Holland haar toestemming heeft onthouden met het oog op Unesco Werelderfgoed Kinderdijk.

Het lijkt uitgesloten dat de prov. Noord-Holland medewerking zal verlenen aan een windturbine op knooppunt A2-A9 om precies dezelfde reden: vrees voor het verliezen van de Unesco status. Dit geldt nog sterker voor een turbine bij het zoekgebied waterzuiveringsterrein “Weesperkarspel”. Dit ligt op slechts 890 m van het Unesco werelderfgoed, met een beoogde hoogte van wederom 212 m. De beoogde locatie aan de Gaasperplas ligt op 1,9 km van het Unesco werelderfgoed, weer 212m hoog. Ook hiervoor lijkt de medewerking van de provincie uitgesloten. Hieronder een handige tabel met afstanden tot overwogen turbines en tiphoogten voor diverse locaties.

locatie	code PWA	afstand in km	tiphoogte in m
Kinderdijk	-	5,4	155
Knooppunt	6A	3,4	212
Weesperkarspel	5B	0,89	212
Gaasperplas	5C	1,9	212

De gemeente Amsterdam mag het bevoegd gezag zijn voor solitaire turbines toch is de gemeente afhankelijk van de provincie voor het veranderen van het bestemmingsplan, zoals eerder bleek bij de NoorderIJplas en ook blijkt uit de omgevingswet.

Ik roep de gemeente op om niet op ramkoers met de provincie af te stevenen maar om de hoognodige en dringende energietransitie in samenwerking vorm te geven. Lees ook het citaat in bijlage 10.

“m.b.t. Unesco werelderfgoed dient nauw overleg met de provincie plaats te vinden”.

Van dit nauwe overleg lijkt tot nu toe geen sprake.

Ik nodig de gemeente Amsterdam uit geen windturbines te plaatsen dichtbij Unesco werelderfgoed. In ieder geval niet dichterbij dan de 5,4 km die de provincie Zuid-Holland hanteert t.o.v. Unesco Werelderfgoed Kinderdijk.

Op grond van ditzelfde principe pleit ik ook tegen windturbines in het Diemberbos (stadsdeel Weesp).

Arthur Koks, arthur.koks@gmail.com, Amsterdam 17 juli 2024

Zienswijze geen noodzaak extra windturbines in Zuidoost

Samenvatting:

Deze zienswijze beargumenteert dat de gemeente Amsterdam onvolledige en mogelijk onjuiste informatie gebruikt om de noodzaak van extra windturbines in Zuidoost te onderbouwen.

De belangrijkste punten zijn:

- **De energiebehoefte wordt overschat:** De gemeente baseert zich op een achterhaalde energievisie uit 2021 die geen rekening houdt met de groei van zonne-energie en CO2-reductie door ecosystemen. Volgens de zienswijze is er in september 2023 al bijna voldoende groene stroom voor alle Amsterdamse huishoudens.
- **De bestemming van de energie is onduidelijk:** De gemeente stelt dat de extra windturbines nodig zijn voor huishoudens, maar de zienswijze toont aan dat een aanzienlijk deel van de windenergie naar de industrie gaat. Dit wordt verzwegen door de gemeente.
- **Investeren in isolatie is een beter alternatief:** De zienswijze pleit voor investering in woningisolatie in plaats van windturbines. Dit zou leiden tot lagere energie rekeningen, minder CO2-uitstoot en minder energie-afhankelijkheid.
- **De economische waarde van ecosystemen wordt genegeerd:** De gemeente heeft geen rekening gehouden met de economische waarde van ecosystemen en parken in Zuidoost die door windturbines worden aangetast.

De zienswijze concludeert dat de gemeente Amsterdam bewoners misleidt en onvoldoende onderbouwt waarom extra windturbines in Zuidoost noodzakelijk zijn.

A.M. Meijer

Zienswijze Ontwerp-Programma Windenergie Amsterdam en/of plan-MER.

Aan het college van B en W Amsterdam en raadsleden gemeenteraad Amsterdam,

Als inwoner van Amsterdam en tuinder van volkstuinvereniging Linnaeus wil ik mijn zienswijze geven op uw voornemen om 4-8 windturbines te plaatsen in Amsterdam Zuid-Oost. Met name wil ik me met mijn zienswijze richten op de wethouders en raadsleden van de coalitie Groen Links, PvdA en D'66. Ik ben zeer teleurgesteld dat u zich niet houdt aan uw aanvankelijke opstelling in het coalitie-akkoord: "We willen het potentieel aan windenergie in Amsterdam benutten zonder dat hierdoor onaanvaardbare gezondheidsrisico's ontstaan of de natuur teveel wordt belast." Het is me duidelijk geworden door de digitale informatie-avond op 11 juni en uw raadsvergadering op 4 juli j.l. dat u bij uw voornemen 4-8 extra 'windmolens'¹ te plaatsen in Amsterdam Zuid-Oost gezondheidsrisico's bagatelliseert en wat betreft de natuur (<https://www.amsterdam.nl/projecten/diemerscheg/projecten/>) aan geheugenverlies lijdt. Deze punten worden o.a. door de zienswijze van de Volkstuinders (BVV & Linnaeus en Frankendael) uitgebreid aan de orde gesteld. In mijn zienswijze toon ik dat op basis van de door mij verzamelde informatie geen noodzaak is voor de plaatsing van 4-8 'windmolens' in Amsterdam Zuid-Oost.

Geen noodzaak voor extra windturbines in Amsterdam Zuid-Oost

Samenvatting

Een ernstige tekortkoming van de rapporten over Windenergie Amsterdam is dat een concreet basisoverzicht van het huidige aantal windturbines (plus afgegeven/in pijplijn verkerende vergunningen voor extra turbines en vervangingsvoornemens) en het (toekomstig) vermogen dat zij opwekken ontbreekt. Deze informatie is bij de gemeente bekend maar wordt niet gedeeld; het is daarom onduidelijk voor de lezer hoe het zekere basiswindvermogen zich in de komende jaren zal ontwikkelen.

De berekening voor het behalen van 127 megawatt windenergie in 2030 voor 145.000 huishoudens berust op de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 van juli 2021 en beleidsstukken van 2020 en eerder. Op dat moment was niet bekend dat zonne-energie een grote vlucht zou nemen en dat ecosystemen in hoge mate CO2 vastleggen en reduceren. Zo maakt de Gemeente niet duidelijk waarom meer windenergie nodig is als nu al met zonne-energie voor 290.000 huishoudens duurzame energie opgewekt kan worden. Een motief van de Gemeente voor de plaatsing van extra windturbines kan gevonden worden in de levering van groene energie voor de industrie ten bedrage van 30,8 MW. Door dit niet in haar stukken te melden, misleidt de Gemeente haar bewoners.

1. Berekening voor plaatsing 4-8 extra windturbines in Amsterdam ZO is discutabel.

De opgave zoals Amsterdam die in de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 (8 juli 2021) heeft vastgelegd, is om voor 2030 tenminste 127 MW opgesteld vermogen windenergie voor

¹ (De Gemeente gebruikt consequent de vriendelijk klinkende term 'windmolens' in plaats van de juistere term 'windturbines')

145.000 tot 147.000 **huishoudens** te realiseren op het eigen grondgebied (vrm23_357_rapport_programma_windenergie_amsterdam_publiekssamenvatting_1_.pdf en <https://openresearch.amsterdam.nl/page/94337/ontwerp-programma-windenergie-amsterdam-2030-gemeente-amsterdam>). De 28 windmolens in Amsterdam zouden een gezamenlijk vermogen van 75 MW hebben. De resterende opgave voor 2030 is tenminste 52 MW meer aan windenergie op te wekken. Hiervan is reeds een deel vergund (RWZI Westpoortweg, 9,2 MW). Tevens is er een initiatief in voorbereiding (Noorder IJ-plas / Cornelis Douwesterrein, ca. 16 MW). Er moet dus nog ruimte gevonden worden voor 27 megawatt Windenergie, aldus de Gemeente. Dit komt overeen met het plaatsen van 4 á 8 windturbines. Voor de haven, het voorkeursgebied voor het plaatsen van windmolens zoals de Gemeente beweert, stellen Bosch en Van Rijn dat vanwege opslagen met gevaarlijke stoffen, buisleidingen voor het vervoer van gevaarlijke stoffen (o.a. K1 buisleiding Amsterdam-Schiphol) en hoogtebeperkingen vanwege vliegverkeer geen rendabel windpark met moderne windturbines kan worden ontwikkeld (https://energieregionhz.nl/app/uploads/2020/06/20200220-Quickscan-windenergie-Westpoort_BvR.pdf).

Waar de 28 windmolens in Amsterdam precies staan wordt door de Gemeente niet vermeld. (https://www.amsterdam.nl/nieuws/nieuwsoverzicht/extra-windmolens/?utm_term=20240522&utm_source=nieuwsbrief&utm_content=link_ID0ENHBI&utm_campaign=Nieuwsbrief%2520Duurzame%2520Energie&utm_medium=e-mail). In <https://www.gezondeleefomgeving.nl/sites/default/files/2021-07/Presentatie%20Ruimte%20voor%20Windmolens%2020210616.pdf> van de GGD Amsterdam staan 31 windmolens getekend, waarvan 3 buiten de haven.

Behalve onduidelijkheid over het aantal windmolens is evenmin duidelijk welke windturbines op (korte) termijn vervangen moeten worden (In de Haven staan 18 windturbines uit 2008 die eendaags aan vervanging toe zijn) of mogelijk al vervangen zijn door nieuwere exemplaren met een groter vermogen.

Kijken we dan naar het vermogen van de windmolens. Uitgaande van de informatie van Port Amsterdam is er op dit moment een totaal opgesteld vermogen van circa 73 MW aan windturbines in de haven (<https://www.portofamsterdam.com/nl/nieuws/de-amsterdamse-haven-heeft-er-zes-windmolens-bij>). Sinds 2017 is Amsterdam samen met Eneco eigenaar van windpark Ruigoord. Hier staan negen windmolens, die goed zijn voor 27 MW. De zes (nieuwe) turbines op het Hemwegterrein hebben samen een vermogen van 13,2 MW (<https://group.vattenfall.com/nl/newsroom/persbericht/2021/windpark-nieuwe-hemweg-geopend>). Tellen we hierbij de vier windturbines (9,2 MW) van RWZI Westpoortweg, komen we op 19 windmolens met een capaciteit van 49,4 MW. In de haven is een capaciteit van 73 MW, in totaal levert dit 122,4 MW aan windenergie op. Hoeveel de drie windturbines aan de overkant van het IJ leveren, kan ik niet achterhalen. Mochten de windturbines aan de Noorder IJ-plas / Cornelis Douwesterrein met een vermogen van 16 MW er komen, Provinciale Staten geeft voorsnog geen toestemming, dan komt het totale vermogen op 138,4 MW. Dit is al meer dan de geplande 127 megawatt voor 2030. Op basis hiervan is het niet nodig om 4-8 windmolens in ZO te plaatsen voor 27 MW extra windenergie.

2. Berekening van 127 megawatt aan windenergie houdt geen rekening met grote hoeveelheid zonne-energie op Amsterdamse daken

Het getal van 127 megawatt aan windenergie voor 145.000 tot 147.000 huishoudens is gebaseerd op het Ontwerp Programma Windenergie Amsterdam 2030 en stoelt op de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 van juli 2021. Kijken we naar de beleidsdocumenten in de Omgevingsvisie dan zijn deze allemaal van 2020 of eerder. Er zijn geen wetenschappelijke referenties. Met betrekking tot zonne-energie meldt de Gemeente Amsterdam (<https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/duurzaamheid/duurzame-energie/>): “In Amsterdam is veel dakoppervlak. Die ruimte willen we optimaal benutten voor het opwekken van zonne-energie. Op alle daken samen kan elektriciteit worden opgewekt voor 400.000 tot 500.000 **huishoudens**. We streven ernaar in 2030 50 procent van het geschikte dakoppervlak te benutten voor zonne-energie.”

In september 2023 meldde de gemeente Amsterdam dat er in de stad meer dan een miljoen (250 megawatt) aan zonnepanelen lag (<https://www.parool.nl/amsterdam/meer-dan-een-miljoen-zonnepanelen-in-amsterdam~bd0cd07a1/>). Genoeg voor 120.000 huishoudens, volgens de Gemeente. Dit lijkt erg weinig. Als 127 MW windenergie genoeg is voor 145-147.000 huishoudens, lijkt 250 MW zonne-energie te volstaan voor 290.000 huishoudens. Samen met circa 100 MW windenergie, dus zonder de geplande 27 MW in Zuid-Oost, was dit reeds in september 2023 genoeg voor 404.173 huishoudens en benaderde dit toen al het streefniveau van 430.000 huishoudens in 2030 (<https://regionale-energiestrategie.nl/Nieuws/1575372.aspx?t=Amsterdam-genoege-zon--en-windstroom-voor-80-van-de-huishoudens-in-2030>).

Het is dubieus dat de Gemeente uitgaat van 120.000 huishoudens bij 250 MW aan zonne-energie in plaats van 290.000 huishoudens. De vraag doet zich voor of meer dan de helft van de opgewekte zonne-energie naar de industrie gaat. Dit meldt de Gemeente echter niet.

Een andere vraag is of bij de berekening van 127 MW aan windenergie, zoals vermeld in de Omgevingsvisie Amsterdam 2050 van juli 2021, ook rekening is gehouden met de verminderde vraag naar energie door isolatie van woningen.

3. Windenergie voor Bedrijven

Gelet op de thans aanwezige wind- en zonne-energie in Amsterdam is er geen noodzaak om extra windturbines te plaatsen voor het opwekken van 27 megawatt extra windenergie. De enige verklaring voor het streven van de Gemeente voor 4-8 extra windturbines is dat Amsterdam haar duurzame groene wind-energie niet uitsluitend voor huishoudens wil opwekken, zoals zij stelt in haar doelstelling, maar ook voor de industrie. Deze veronderstelling wordt bevestigd door Port of Amsterdam (<https://www.portofamsterdam.com/nl/ontdek/amsterdam-en-de-haven/klimaatneutraal/energie-windpark-ruigoord-uit-kunst>). De groene stroom van de 9 windmolens in Ruigoord wordt volgens Port of Amsterdam voor 80% aan bedrijven in de haven geleverd. Dat komt neer op 21,6 MW. En de vier windturbines bij RWZI Amsterdam-West (9,2 MW) zijn bestemd voor het Waterschap (https://energieregionhz.nl/app/uploads/2020/06/20200220-Quickscan-windenergie-Westpoort_BvR.pdf). Bij elkaar is minimaal 30,8 MW dus bestemd voor de industrie. Dit betekent dat van de door ons berekende windenergie in Amsterdam van 138,4 minimaal 107,6 MG overblijft voor huishoudens. Op zich is het een goede zaak dat ook bedrijven steeds meer op groene stroom draaien, maar de Gemeente moet hierin wel transparant zijn

en hierbij hoort ook het vermelden van de winsten die met verkoop van groene wind- en zonne-energie behaald worden.

Als echter in ZO windturbines geplaatst moeten worden, omdat windturbines elders in de stad aan de industrie leveren, is er sprake van **misleiding van bewoners**.

4. Rupsje nooit genoeg

De levering van groene energie aan bedrijven kan zeer problematisch worden, vanwege de enorme en toenemende hoeveelheden energie die deze gebruiken. Een voorbeeld hiervan is het 'rupsje nooit genoeg' dat zich in de Haven heeft genesteld in de vorm van een synthetische kerosinefabriek. Het project is een samenwerking tussen energieproducent SkyNRG, KLM, Schiphol en het Amsterdamse havenbedrijf. De Gemeente Amsterdam heeft geïnvesteerd in deze fabriek. De fabriek kost € 400.000.000 (Parool, 8-2-2021) en wordt ontwikkeld door Synkero op het terrein van de Amsterdamse haven. Van hieruit loopt een rechtstreekse pijplijn naar Schiphol. Als alles volgens plan verloopt, staat de fabriek er in 2027 en levert dan 50.000 ton synthetische kerosine per jaar (<https://www.schiphol.nl/nl/schiphol-group/pagina/synthetische-kerosine/>). Voor de productie van 50.000 ton **synthetische kerosine** (precies genoeg voor één retourvlucht per dag per jaar naar NY) is 250 megawatt aan (groene) elektriciteit nodig. Van deze stroom wordt **70% verspild in het productieproces** (SchipholWatch, 04-07-2024). In een publicatie van NLR Netherlands Aerospace Centre staat het volgende: "Rekening houdende met een groei van het aantal vluchten van 0,8% per jaar en efficiëntieverbeteringen door nieuwe technologie en operationele verbeteringen, is de brandstofbehoefte van de Nederlandse luchtvaart in 2030 en 2050 geschat op 3,5 en 3,1 Mt. Afhankelijk van het aandeel synthetische SAF dat wordt gebruikt, naar schatting tussen de 0,7% en 1,6% in 2030, varieert de behoefte aan synthetische SAF voor de Nederlandse luchtvaart tussen de 0,025 en 0,06 Mt in 2030. Om de hoeveelheid in 2030 benodigde synthetische SAF te produceren is 0,7 tot 1,6 TWh (2,4 – 5,6 PJ) nodig. Indien deze energie wordt opgewerkt met state-of-the-art kerncentrales, zijn er daar in 2030 0,06 tot 0,13 van nodig. Alternatief vergt dat in 2030 17 tot 40 windturbines van 12 MW nodig zijn" (<https://reports.nlr.nl/server/api/core/bitstreams/5f438e4e-ce08-4747-bb80-1811a18250d8/content>).

Vanwege de aanslag die op de bevolking en de natuur wordt gepleegd met de plaatsing van windturbines in Amsterdam Z.O., zal de Gemeente Amsterdam duidelijk moeten maken hoe dit zich verhoudt tot de levering van groene energie aan de industrie. Als investeerder in de kunstkerosinefabriek, ziet de Gemeente Amsterdam er kennelijk geen been in dat 70% van de windenergie van 17 tot 40 windturbines van 12 MW verspild wordt in het productieproces van kunstkerosine.

5. Voor de prijs van 4-8 windmolens kunnen Amsterdamse huizen geïsoleerd worden

De ontwikkel- en bouwkosten van windturbines bedragen gemiddeld € 1,2 miljoen/MW, waarvan gemiddeld vijf procent aan vergunningskosten. Het plaatsen van een windturbine van 6 MW kost dus ongeveer € 7,2 miljoen. De Gemeente wil in principe drie windturbines van 6 MW plaatsen en vier kleinere van 2 MW. De geraamde kosten hiervoor zijn circa 30 miljoen. Indien dit geld gestoken zou worden in de isolatie van woningen zal het resultaat aan vele kanten 'snijden': een lagere energierekening, een woningvoorraad die klaar is voor

verdere verduurzaming, minder CO2-uitstoot, en een vermindering van de huidige energieafhankelijkheid (Eichholtz, P. et al. (2023), Al jarenlang hoog rendement van woningisolatie maakt subsidies vrijwel overbodig. ESB, 108(4817), 28-31). In plaats van de plaatsing van 4-8 windturbines in ZO in beschermde natuurgebieden, in recreatiegebieden en met veel weerstand van bewoners vanwege gezondheidsrisico's zou de Gemeente ook aan duurzaamheid en CO2-reductie kunnen werken door isolatie van woningen in Amsterdam. Bovendien zou de Gemeente er goed aan te doen om te berekenen wat het economisch belang van de scheggen is zonder en met aantasting door windturbines (<https://www.wur.nl/nl/waardecreeatie-samenwerking/show-waardecreeatie-samenwerking/de-waarde-van-ecosysteemdiensten-in-de-lutkemeerpolder.htm>) en (<https://www.volkskrant.nl/economie/natuur-in-de-eindhovense-wielewaal-is-3-8-miljoen-euro-per-jaar-waard-kun-je-hier-echt-een-bedrag-op-plakken~b7d727fe/>).

Conclusies

Samenvattend kan geconcludeerd worden dat:

- de Gemeente onjuiste en/of onvolledige cijfers geeft over de energiebehoefte die opgewekt moet worden voor huishoudens
- de Gemeente in haar berekening van groene stroom voor 145.000 tot 147.000 huishoudens in 2030 geen rekening houdt met de reeds ruim voorhanden aanwezige zonne-energie. Wind- en zonne-energie samen leveren op dit moment reeds voor minimaal 404.173 huishoudens groene stroom en benadert nu al het streefniveau van de Gemeente voor 2030, namelijk 430.000 huishoudens.
- de Gemeente de bewoners van Amsterdam misleidt door niet te melden dat groene stroom van Amsterdamse windturbines (en zonnepanelen?) aan de industrie wordt geleverd
- indien groene stroom van wind- en zonne-energie in Amsterdam geleverd wordt aan bedrijven, dient de Gemeente ook duidelijkheid te geven over de kosten en baten hiervan
- de Gemeente kennelijk goedkeurt dat enorme hoeveelheden groene energie gebruikt en verspild worden voor de fabricage van synthetische kerosine
- voor de prijs van de geplande windturbines een aanzienlijke hoeveelheid huizen in Amsterdam geïsoleerd kan worden
- de Gemeente geen berekening heeft gemaakt van het economische belang van het behoud van de ecosystemen en parken in ZO

Vriendelijke groet,

A.M.Meijer
Overtoom 442-1
1054 JV Amsterdam

Zienswijze waarden in evenwicht

Samenvatting: Pleidooi voor evenwichtige afweging bij plaatsing windturbines

Deze zienswijze bekritiseert de aanpak van de gemeente Amsterdam bij de plaatsing van windturbines en pleit voor een meer evenwichtige afweging van alle betrokken waarden.

De auteur stelt dat:

- De gemeente te veel focus legt op het behalen van de eigen doelstelling voor hernieuwbare energie (127 MW windenergie in 2030) en daarbij onvoldoende rekening houdt met andere belangrijke waarden, zoals een gezond leefklimaat voor burgers en natuurkwaliteit.
- De gemeente gevangen lijkt te zijn in het rigide RES-proces en onvoldoende openstaat voor aanpassingen of alternatieven, uit angst voor gezichtsverlies.
- De communicatie met burgers tekortschiet. Burgers voelen zich niet gehoord en ervaren de informatievoorziening als eenrichtingsverkeer.
- Er te weinig aandacht is voor de specifieke kenmerken van de gebieden waar windturbines gepland zijn.

De zienswijze pleit voor:

- Een integrale gebiedsgerichte aanpak waarbij alle relevante waarden (hernieuwbare energie, leefklimaat, natuurkwaliteit) gelijkwaardig worden meegewogen.
- Meer flexibiliteit in het proces en het durven afwijken van de geplande route wanneer de situatie daarom vraagt.
- Open en transparante communicatie met burgers, waarbij hun zorgen serieus worden genomen en hun inbreng invloed heeft op de besluitvorming.

Kortom, de zienswijze roept de gemeente op om te kiezen voor een aanpak die meer recht doet aan de complexiteit van de energietransitie en die draagvlak creëert bij alle betrokkenen.

Geachte gemeenteraad, geacht college,

De ambitie van het gemeentebestuur om in 2030 127 megawatt vermogen aan windenergie te hebben gerealiseerd gaat over waarden, in het bijzonder 'hernieuwbare elektriciteit', 'gezond leefklimaat voor burgers' en 'natuurkwaliteit'.

De uitdaging is om deze waarden bij besluiten gelijkwaardig te wegen maar dat lijkt niet te gebeuren. Kijk naar de opdracht aan Bosch & van Rijn voor de planMER: bepaal zo veel mogelijk potentieel geschikte locaties voor plaatsing van windturbines. Het rapport lezend wordt duidelijk dat de andere twee waarden daarbij als beperkingen zijn onderzocht (voldaan aan geldende richtlijnen en normen qua veiligheid e.d.?). Beleidsmatig betekent dit dat 'hernieuwbare elektriciteit' prioriteit geniet boven 'gezond leefklimaat voor burgers' en 'natuurkwaliteit'.

Burgers voelen zich per definitie aangesproken en betrokken als het om onderwerpen gaat die hun leefomgeving of ruimtelijke ordening betreffen. Dat uit zich in het referendum Hoofdgroenstructuur, de weerstand bij kappen van bomen, het aanwijzen van zoekgebieden wind en locatieonderzoek windturbines daarbinnen. Voor burgers staan dan de waarden 'gezond leefklimaat voor burgers' en 'natuurkwaliteit' direct onder druk.

Voorbeeld: mijn burens maken zich boos over het planMER omdat daarin staat dat er mogelijk windturbines in hun natuur- en recreatiegebied komen. Parken zijn in hun ogen niet van de gemeente maar openbaar bezit waarvan burgers eigenaar zijn, want het betreft hun leefgebied waar zij wandelen en recreëren. Het wordt niet geaccepteerd dat daarop zomaar grote inbreuken op worden gemaakt.

Hier komt bij dat het proces van de RES voor burgers niet echt geloofwaardig overkomt. Het wordt gezien als een lange-termijn-fuikproces-in-stappen; eenmaal gestart is er geen weg terug. Het lijkt erop dat we nu in de staart van de fuik verkeren en zien dat gemeenten worstelen met invullen van concrete locaties voor windturbines en zonneparken en dat burgers dat niet pikken.

Energietransitie is een allesomvattende beweging van vele grootheden en waarden. Nu blijkt dat bepalende grootheden niet zijn voorzien: het vastlopen van het elektriciteitsnetwerk, de onderschatte toename van de elektriciteitsvraag (datacenters, AI-gebruik, electrolyzers), de trage vergroening van de industrie, stagnerende plaatsing van zonnepanelen op bedrijfsgebouwen. De toekomst houdt zich niet altijd aan het lange-termijn-stap-voor-stap RES-proces.

Ook blijkt de nadruk in de RES op het opwekken van hernieuwbare elektriciteit wel erg dominant te zijn. Waarden als 'gezond leefklimaat voor burgers', 'natuurkwaliteit' maar ook 'een woning voor iedereen', 'bereikbaarheid binnen de stad en naar buiten' worden op het tweede plan gezet. Hierdoor wordt samenhang, afstemming en draagvlak gemist en dreigt vertraging en tegenwerking bij de energietransitie.

Het College van Rijksbouwmeester en Rijksadviseurs adviseert daarom om bij inrichtingszaken altijd vanuit de kenmerken van het gebied te denken: welke functies passen van nature het beste bij een bepaald gebied en in hoeverre kunnen verschillende functies (waarden) daarbij worden gecombineerd want ruimte kan maar één keer worden ingekleurd.

Vertaald naar de situatie voor Amsterdam is mijn beeld:

- Er is ingezet op een hoge en forse ambitie (groen college).
- De windambitie wordt als onweerspreekbaar gepresenteerd waardoor weerstand bij burgers groeit (we hebben toch niets in te brengen).
- Omdat de gemeente de windplannen samen met milieubureaus en windcoöperaties in voorlichtingsbijeenkomsten aan burgers presenteert, ontstaat de indruk bij burgers dat de gemeente niet onpartijdig is en onvoldoende opkomt voor de belangen (= waarden) van burgers.
- Nu zoekgebieden beginnen weg te vallen (noord en waarschijnlijk Buiten-IJ) lijkt het of de ambitie dan maar in Zuidoost moet worden ingevuld. De kaarten lijken op voorhand geschud.
- De belofte, dat in het havengebied zoveel mogelijk turbines komen, blijft hangen in aarzelingen en is na twee jaar nog steeds niet duidelijk ingevuld.

Voor mij is de situatie duidelijk: de gemeente lijkt gevangen te zijn in het tamelijk rigide RES-proces en houdt vast aan de eigen ambitie (wil daar geen discussie over want dat is kennelijk gezichtsverlies).

Het pad van een transitie is niet recht; van tijd tot tijd nopen ontwikkelingen om van het pad af te wijken. Mijn ervaring is dat je moet denken in scenario's om te weten wat je in welke situatie moet doen. Communicatie en een sterke sociale dimensie zijn doorslaggevend om burgers (te beginnen met de voorlopers) mee te krijgen. Wat ik merk is dat bezoekers van gemeentelijke informatiebijeenkomsten het gevoel krijgen dat alles al vastligt, en dat zorgen van burgers worden weggewoven, niet serieus worden genomen. Communicatie betekent uitleggen aan burgers wat het beleid is en waarom bepaalde keuzen worden gemaakt; zie afwijkende meningen als gratis advies en een kans om begrip te winnen.

Mijn advies is:

1. Erken dat er onzekerheden en onverwachte gebeurtenissen optreden en ga daarover in gesprek met mensen met andere meningen. Diep argumenten voor en tegen uit en kom dan tot een lijn die wordt gedragen en in ieder geval wordt gerespecteerd.
2. Denk vooruit over extreme invloeden die het proces kunnen verstoren; ontwikkel voor die situaties scenario's.
3. Denklijn: stel de kenmerken van een gebied centraal om waarden concreet te maken en tot een evenwichtig beeld te komen met optimale inzet van waarden.
4. Neem als gemeente een neutraal standpunt in en laat merken dat inbreng van burgers wordt gewaardeerd en invloed heeft. Creëer ruimte voor een iets andere invulling om het doel te bereiken via wat bijgestelde oplossingen.

Hoogachtend,

A. Grool, Amsterdam



Zienswijze compensatie waardedaling, overlast en natuur.

Samenvatting:

Deze zienswijze pleit voor compensatie voor omwonenden en de natuur in Amsterdam bij de plaatsing van windturbines. De auteur stelt dat omwonenden te maken krijgen met overlast, zoals geluidsoverlast, verstoorde slaap, slagschaduw en waardedaling van hun woning.

Daarnaast heeft de plaatsing van windturbines negatieve gevolgen voor de natuur.

De zienswijze doet de volgende aanbevelingen voor compensatie:

Woningwaardedaling:

- **Compensatie:** Eenmalige uitkering gebaseerd op 3,8% van de WOZ-waarde van woningen binnen een straal van 2.500 meter van de windturbine(s). Deze compensatie dient bij aanvang van de exploitatie te worden uitgekeerd en wordt gezien als eenmalige kosten, niet als onderdeel van de winstuitkering.
- **Berekening:** Gebaseerd op het TNO-rapport P10374, rekening houdend met de tiphoogte van de turbine en het afruileffect (woningen dicht bij de turbine ervaren een grotere waardedaling, maar er staan minder woningen).

Overlast:

- **Compensatie:** Jaarlijkse korting op het elektriciteitsverbruik van 10 cent per kWh voor omwonenden binnen een straal van 2.500 meter.
- **Berekening:** Gebaseerd op het jaarverbruik in kWh per huishouden, zonder rekening te houden met eigen opwek door zonnepanelen.

Natuur:

- **Compensatie:** Een compensatiebedrag per hectare afgesproken met de beheerder/eigenaar van het getroffen groengebied.
- **Berekening:** Gebaseerd op de oppervlakte die verloren gaat door de plaatsing van de windturbine, inclusief de fundering, het plaatsingsgebied, ontoegankelijk gebied en de benodigde toegangsweg.

Algemene aanbevelingen:

- De gemeente Amsterdam moet bindende afspraken maken met de exploitant van de windturbine(s) over de compensatieregeling.
- De gemeente moet communiceren met bewoners over de compensatieregeling om draagvlak te creëren.
- Compensatievormen zoals financiële participatie en een omgevingsfonds worden afgeraden, omdat deze geen directe relatie hebben met de negatieve gevolgen voor omwonenden en de natuur.

Belangrijk: De zienswijze baseert zich op een TNO-rapport uit 2022 over de impact van windturbines op huizenprijzen in Nederland.

Betreft Zienswijze ontwerp-Programma Windenergie Amsterdam en/of PlanMER

Geachte leden van de gemeenteraad, geacht college,

Uit het ontwerp-PWA blijkt dat veel locaties voor windturbines dichtbij woongebieden liggen. Dit betekent dat omwonenden diverse vormen van overlast gaan ondervinden, zoals geluidsoverlast, verstoorde slaap (hetgeen kan leiden tot concentratieverlies en ziekte), hinderlijke slagschaduw, waardedaling van de woning, verstoord uitzicht, inbreuk op de natuur (bij plaatsing van een windturbine in natuurgebied).

Gegeven het oorzakelijke verband tussen plaatsing van een windturbine en gevolgen voor omwonenden en natuur, dient er een compensatieregeling te worden afgesproken voor waardedaling van woningen, ondervonden overlast en natuurschade.

Als **maatstaf voor waardedaling van woningen** kan het TNO-rapport P10374 als uitgangspunt worden genomen¹.

Citaten uit dit rapport:

1. De relatief sterke toename van het totale woningwaardeverlies wordt veroorzaakt door twee ontwikkelingen:
 - o i) doordat er meer turbines komen, staan ze onvermijdelijk vaker dicht op huizen en
 - o ii) nieuwe turbines zijn gemiddeld hoger dan bestaande turbines.Zowel een grotere turbinehoogte als een kortere afstand tot de turbine leidt tot een groter huizenprijseffect.
2. Per woning bedroeg de relatieve woningwaardedaling in de nabijheid van windturbines gemiddeld 2.6% in 2020, voor de situatie in 2030 is dat gemiddeld 3.8%.
3. De 10% windturbines met de meeste impact op de woningmarkt in 2030 veroorzaken samen 67% van het totale relatieve woningwaardeverlies; het gaat hier om 60% van alle huizen in de nabijheid van turbines. Deze 'top-10% windturbines' liggen voornamelijk in de Randstad, waar het door de relatief hoge bevolkingsdichtheid moeilijker is om turbines op afstand van woningen te plaatsen.
4. Het huizenprijseffect treedt op binnen een straal van 2.5 km rond een windturbine, waarbij sprake is van een afruil: dicht bij de turbine is het effect per woning groter maar staan doorgaans ook minder huizen. Uit onze analyse blijkt dat bijna 70% van de totale waardevermindering woningen betreft die tussen 1.5 km en 2.5 km van een turbine liggen, terwijl ongeveer 8% van het totale waardeverlies optreedt binnen een straal van 1 kilometer van een turbine.

De **maatstaf voor overlastcompensatie** (hoorbaar geluid, laagfrequent geluid, slagschaduw, horizonverstoring, gevolgen voor nachtrust, concentratievermogen en gezondheid) voor omwonenden is de afstand van windturbine tot woningen. Hierbij kan worden aangesloten bij de bevindingen van TNO, namelijk dat de waardevermindering tot 2,5 km reikt.

¹ TNO 2022 P10374 De verwachte impact van windturbines op huizenprijzen in Nederland. Een ruimtelijke analyse voor de periode 2020-2030.

Als **maatstaf voor natuurcompensatie** geldt de natuuroppervlakte die door de windturbine wordt onttrokken aan de natuur, voor Amsterdam onttrekking aan de Hoofdgroenstructuur. Dit betreft de locatie van de windturbine (fundament, plaatsingsgebied/niet toegankelijke gebied) vermeerderd met de oppervlakte van de te leggen toegangsweg naar de windturbine.

De vorm van compensatie is voor de drie onderscheiden vormen verschillend:

1. Voor **waardedaling** kan worden uitgegaan van de WOZ-waarde in het jaar van oplevering van de windturbine(s) en een gemiddeld percentage van 3.8% van de woningwaarde van de woningen binnen een straal van 2.500 meter van de turbine(s), rekening houdend met het afruileffect en de tiphoogte van de turbine (het TNO-rapport geeft hiervoor aanwijzingen). Het aldus bepaalde compensatiebedrag voor woningwaardedaling wordt eenmalig door de exploitant aan woningeigenaren uitgekeerd bij aanvang van de exploitatie. Het totaalbedrag moet worden gezien als eenmalige kosten en niet als onderdeel van de winstuitkering.
2. Als **overlastcompensatie** is een korting op het elektriciteitsverbruik van omwonenden binnen 2.500 meter een logische vorm. Als hoogte van de vergoeding lijkt 10 cent per kWh rechtvaardig. De vergoeding wordt jaarlijks berekend aan de hand van het jaarverbruik kWh per huishouden (waarbij geen rekening wordt gehouden met eigen opwek door zonnepanelen). De exploitant van de windturbine(s) keert de vergoeding jaarlijks uit.
3. Voor **natuurcompensatie** kan een compensatiebedrag per hectare worden afgesproken met de beheerder/eigenaar van het groengebied.

Mijn advies is:

1. Maak als gemeente in het kader van de vergunningverlening bindende afspraken met de exploitant van de windturbine(s) over de methode en wijze van vergoeding door de exploitant met betrekking tot waardedaling, overlastcompensatie en natuurcompensatie.
2. Ga bij de bepaling van de rekenwijze uit van de methode zoals die door TNO is gebruikt. Communicatie vanuit de gemeente met de huishoudens is daarbij belangrijk voor het verkrijgen van draagvlak.
3. Zie af van compensatievormen als financiële participatie en omgevingsfonds, omdat daarbij een directe en concrete relatie tussen nadeel/overlast voor omwonenden en natuurschade ontbreekt.

A. Grool
Johan Schamppad 37
6711 WT Amsterdam

Samenvatting Zienswijze Volkstuinverenigingen

Deze zienswijze, ingediend door de Bond voor Volkstuinders Amsterdam en verschillende Amsterdamse volkstuinverenigingen, uit kritiek op het Programma Windenergie Amsterdam (PWA) en de bijbehorende effectbeoordeling (PlanMER). De zienswijze beargumenteert dat het PWA de negatieve effecten van windturbines op volkstuinparken onderschat en pleit voor een herziening van het programma.

De belangrijkste punten van kritiek zijn:

- **Kwalificatie tuinparken:** De gemeente kwalificeert tuinparken als "overig object" en houdt daarmee geen rekening met het feit dat in de tuinhuisjes duizenden mensen gedurende een groot deel van het jaar wonen. De zienswijze bepleit een gelijke status voor tuinhuisjes als voor woningen bij de beoordeling van geluidsoverlast.
- **Gezondheidseffecten:** De zienswijze bekritiseert het gebruik van de gemiddelde geluidsnormen Lden en Lnight omdat deze geen rekening houden met piekbelastingen en lange periodes van geluidsoverlast. Bovendien wordt er geen rekening gehouden met de effecten van laagfrequent geluid, slagschaduw en knipperende lichten. De zienswijze pleit voor strengere geluidsnormen en meer onderzoek naar de effecten op de gezondheid.
- **Prioritering Haven:** De zienswijze ondersteunt het advies van de Stedelijke Adviesgroep RES Amsterdam (SARA) om de haven prioriteit te geven bij de plaatsing van windturbines. De gemeente geeft echter de voorkeur aan een gelijktijdige ontwikkeling van de haven en andere zoekgebieden, waaronder de Diemerscheg, waar de negatieve effecten veel groter zijn. De zienswijze beargumenteert dat de volledige energiebehoefte van Amsterdam in de haven gerealiseerd kan worden en dat andere zoekgebieden daardoor overbodig zijn.
- **Natuur en biodiversiteit:** De zienswijze benadrukt het belang van volkstuinparken en omliggende natuurgebieden voor de biodiversiteit. De plaatsing van windturbines in de Diemerscheg zou grote gevolgen hebben voor beschermde flora en fauna, waaronder vogels, vleermuizen en ringslangen. De zienswijze bekritiseert het gebrek aan aandacht voor natuurcompensatie en het voorzorgsprincipe.

De zienswijze doet de volgende aanbevelingen:

- Pas de Europese normen en beschermingsregels toe op volkstuinen.
- Hanteer het voorzorgsprincipe bij de besluitvorming.
- Geef prioriteit aan de haven als locatie voor windturbines.
- Ken meer gewicht toe aan natuur, recreatie en sociale aspecten bij de afweging van belangen.

De zienswijze concludeert met een oproep aan de gemeente om het PWA te herzien en meer rekening te houden met de belangen van volkstuinders en de bescherming van natuur en milieu.

Aan: het college van B en W Amsterdam
P/a directeur Ruimte & Duurzaamheid
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Geüpload via:
Amsterdam, 15 juli 2024

Betreft: Zienswijze volkstuinders bij ontwerp-PWA en gerelateerde stukken d.d. 21 mei 2024.

Geacht college,

Wij dienen deze zienswijze op het concept Programma Windenergie Amsterdam (verder te noemen PWA) en de achterliggende stukken (PlanMer, rapport Antea en advies SARA) in namens de Bond voor Volkstuinders Amsterdam, de daarbij aangesloten volkstuinparken en ondergetekende Zelfstandige Volkstuinverenigingen, Frankendael en Linnaeus.

Bij de negen¹ direct bij de primaire zoekgebieden betrokken volkstuinparken gaat het in totaal om ruim 1.900 volkstuinen, een kleine 4.800 tuinders en hun familieleden of medetuinders. In de Plan MER zijn ook de (extra) reservezoekgebieden uit de RES meegenomen. Als we ook de tuinen en tuinders bij die (extra) reservezoekgebieden meenemen, komen er nog eens ruim 2100 tuinen met meer dan 5300 tuinders, medetuinders en familieleden bij. Het gaat in totaal dus om 4000 tuinen met ruim 10.000 mensen die daar grote delen van het jaar (dag en nacht) verblijven. Bijlage 1 bevat een overzicht van de betrokken tuinparken, de aantallen tuinen en tuinders.

Wij wijzen er daarnaast met nadruk op dat onze tuinparken extra van belang zijn voor de duizenden bezoekers en passanten (wandelaars, fietsers, buurtgenoten en omwonenden) die gebruik maken van faciliteiten en op de tuinparken komen. Ook hun ongestoord en ongehinderd welbevinden, gezondheid en veiligheid zijn hier in het geding! Deze aantallen zullen alleen maar toenemen omdat de gemeente en de volkstuinen samenwerken om meer Amsterdammers te laten meegenieten van onder andere het groen, de biodiversiteit en de flora en fauna op de tuinen!

Hoewel in het PWA een deel van onze tuinparken vooralsnog buiten schot blijft, menen wij dat in het PWA onjuiste afwegingen worden gemaakt waardoor niet alleen nu de direct betrokken tuinparken (Frankendael en Linnaeus) worden getroffen, maar deze hebben ook een negatieve (precedent)werking voor alle tuinparken. Het PWA loopt tot 2030 en de zittingstermijn van dit college is ook beperkt. Het is zelfs overigens ook niet uit te sluiten dat een toekomstig college nog minder rekent met de volkstuinparken dan nu het geval is.

In dit verband is ook nog het volgende van belang: in het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet Schoof staat te lezen dat windmolen zoveel mogelijk op zee, in plaats van op land komen. De vraag is dan ook hoe de onderhavige invulling van windmolens op land zich verhoudt tot de lijn van de centrale overheid. Dit zou tot een totale heroverweging van het PWA moeten leiden.

Deze zienswijze is in twee delen opgebouwd. In het eerste deel gaan wij in op algemene aspecten die gelden voor alle tuinparken. In het tweede deel benoemen we nog enkele specifieke zaken die betrekking hebben op Diemerscheg en de tuinparken Linnaeus en Frankendael.

¹ Dit zijn de tuinparken Buikslotermeer, De Molen, Tuinwijk, Kweekust, Wijkergouw, Rust en Vreugd, Nieuwe Levenskracht, Linnaeus en Frankendael

A. Algemene aspecten van toepassing op alle tuinparken

1. Kwalificatie tuinparken als “overig object”

a. *Advies SARA m.b.t. tuinhuisjes*

De Stedelijke Adviesgroep RES Amsterdam (SARA) adviseert unaniem om de huisjes van de tuinders dezelfde (bovenwettelijke) status als woningen te geven. In de SARA waren alle bij de planning en plaatsing van windturbines betrokken partijen en stromingen vertegenwoordigd. Het was/is geen eenvoudige zaak om, gegeven al die verschillende belangen, tot unanieme adviezen te komen. Op een paar punten is dat toch gelukt (zie het advies van de SARA). Eén van die punten is het advies om de huisjes van de tuinders dezelfde status als woningen te geven. Het College neemt dit advies niet over, maar schaaft de tuinparken onder de kop “recreatie”. Hoewel het college toegeeft dat er gedurende meer dan de helft van het jaar gewoond wordt, wordt niet de daaruit logisch voortvloeiende conclusie getrokken dat de tuinhuisen dus dezelfde status behoren te krijgen als woningen. De gemeente zoekt daarentegen kennelijk naar argumenten en mogelijkheden om de tuinhuisjes niet als woningen mee te nemen. De motivering daarvan is naar onze opvatting volstrekt onvoldoende, want is met name gebaseerd op juridische argumenten die betrekking hebben op de status en bestemming van de tuinparken met verblijfsfunctie en niet op de effecten voor inwoners van Amsterdam die daar verblijven en recreëren!

b. *Zorgplicht overheid; voorzorg*

De overheid heeft een zorgplicht. Bovendien mag van een zorgvuldig handelende overheid worden verwacht dat bij het nemen van besluiten alle denkbare risico's voor haar burgers worden uitgesloten, althans dat risico's zorgvuldig in kaart worden gebracht en afgewogen. Als de overheid dat niet doet zijn de gezondheidsschade, materiele en immateriële schade op termijn enorm. Kijk bijvoorbeeld naar Tata Steel in IJmuiden en de aardbevingsschade in Groningen. Maar ook de toeslagenaffaire is een afschrikwekkend voorbeeld van een onzorgvuldig handelende overheid die regels en niet de mens op één zet.

In de aanloop naar het PWA hebben vele deskundigen² op het terrein van gezondheid en natuur/ecologie gewezen op de gebrekkige wetenschappelijke onderbouwing van de normen die de gemeente voor geluid en gezondheid hanteert. Er zijn veel onderzoeken gepresenteerd die het hanteren van strengere normen onderbouwen en rechtvaardigen.

Het uitgangspunt is kennelijk niet dat de gemeente zo zorgvuldig mogelijk voor burgers en natuur/ecologie wil handelen, maar de gemeente wil persé zo veel mogelijk windturbines kunnen plaatsen. En de gemeente neemt daarbij nadrukkelijk het risico dat veel van haar inwoners daar (ernstige) schade van ondervinden.

c. *Tuinpark geen “overig object”, maar tuinhuisjes kwetsbaar object*

De manier waarop in de plan-MER (en vervolgens ook in het PWA) gekeken wordt naar de tuinparken illustreert bovenstaande. In de PlanMer worden de tuinhuisjes als één “overig object” gekwalificeerd bij de beoordeling van geluidsoverlast. Er wordt dus geen rekening gehouden met het feit dat in al die huisjes afzonderlijk per jaar duizenden mensen gedurende 6-8 maanden per jaar feitelijk wonen. Uit de plan MER blijkt dat sommige tuinparken zelfs binnen de 47 Db contour liggen. Dat lijkt voor één “overig object” minder erg dan wanneer je naar het feitelijke aantal huisjes en de aantallen bewoners kijkt. Voor die aantallen verwijzen wij nogmaals naar bijlage 1. De gemeente gaat in punt 13 van de reactie op het advies van de SARA (bijlage 6 bij het PWA) in op het advies over de status van de tuinparken. De reactie van de

² Onder andere: dr de Laat, dr Dick Bijl, Wind Wiki (dr Pet, dr Gommers, dr Taubert, dr Melieste, dr Brands, dr van Manen, en dr Maal) etc.

gemeente geeft de tuinders geen enkele zekerheid dat er op een zorgvuldige manier met hun belangen zal worden omgegaan. Die is immers vaag beschreven en laat ook naar de toekomst toe veel ruimte voor allerlei verschillende uitleg.

2. Gezondheid en geluid

a. *Gemiddelde geluidsnormen: 45-42-47 DB; Lden onjuiste maat;*

Helaas heeft de gemeente het advies van gezondheidsexperts³ om voor geluidsoverlast (ook) andere normen te hanteren niet overgenomen. Bovendien zijn er op vele plaatsen en door vele deskundigen bezwaren geuit tegen de normen Lden en Lnight. Deze normen berekenen de gemiddelde geluidsbelasting over één jaar. De meest veilige norm is een maximumnorm voor geluid. De provincie Utrecht hanteert een geluidsnorm per 24 uur. Ook dat is eigenlijk nog niet goed genoeg, maar wel beter dan Lden. Lden heeft bovendien tot gevolg dat er heel lange tijd sprake kan zijn van geluidsoverlast voordat aangetoond kan worden dat de geluidsnormen worden overschreden en dus ruim één jaar-voordat maatregelen kunnen worden genomen. Metingen duren immers tenminste een jaar⁴.

De toepassing van Lden en Lnight als norm heeft bovendien tot gevolg dat periodes met een lage geluidsproductie 'gecompenseerd' kunnen worden door periodes met hoge geluidsproductie in de loop van het jaar (zolang het gemiddelde maar niet wordt overschreden). Dit is een factor die overlast, hinder en de kans op gezondheidsschade ernstig vergroot.

Vergelijk: Als je de snelheidsbeperking van rijden van 50km/u met een jaargemiddelde zou moeten handhaven, mag je ook dagen 120 km/u rijden als je op voldoende andere dagen 30km/u rijdt.

Ook hier laat de gemeente de minimale wettelijke regels zwaarder tellen dan de gezondheid van inwoners. Terwijl overheden wettelijk een zorgplicht hebben voor haar inwoners.

b. *Tel volkstuinters mee als ernstig gehinderden.*

Tuinders verblijven gedurende 6-8 maanden aaneengesloten per jaar, of langdurig en gedurende meerdere periodes op hun tuin. Bijna alle tuinparken hebben immers een verblijfsbestemming.⁵

Maar de tuinders verblijven dan in (houten) huisjes die veel slechter zijn geïsoleerd dan woonhuizen. Bovendien zijn zij overdag veelal buiten in hun tuin aan het werk. Dit zou dus eerder pleiten voor de toepassing van strengere normen dan voor woningen. Er zal immers meer geluidshinder ervaren worden dan bij woningen op dezelfde afstand van windturbines. Ook de veiligheidsrisico's zijn groter. Tuinders vallen dus zeker binnen de categorie van mogelijk (ernstig) gehinderden.

Het is daarom van het grootste belang dat de mogelijke effecten op de gezondheid van tuinders serieus worden meegenomen. Het PWA biedt daarvoor onvoldoende ruimte en onvoldoende zekerheid.

c. *Laag Frequent (LFG) en tonaal geluid*

³ Zie voetnoot 2 en ook brief 100 artsen uit Noord en IJburg: Windmolens dicht bij woongebied wel degelijk riskant" (april 2021)

⁴ Het na een WOO gepubliceerde VROM-inspectie rapport 'Rapportage HUF-beoordeling "wijziging milieuregels windturbines" (2009) stelt dat 'Met jaargemiddelden werken is handhaven niet mogelijk. Pas na een vol jaar kan gehandhaafd worden.'

⁵ In het PVA Ontwikkeling Volkstuinparken geeft de gemeente aan de openingstijden te willen verruimen tot zelfs 9 maanden

De PlanMer en ook het PWA gaan volledig voorbij aan de effecten van Laag Frequent en Tonaal geluid omdat dit nauwelijks zou voorkomen. Toch zijn juist over deze milieu- en gezondheidseffecten landelijk veel klachten. Wij raden het college aan om in de vergunningenprocedure voorschriften in de omgevingsvergunning op te nemen om te zorgen dat handhavend opgetreden kan worden wanneer een gerealiseerde windturbine onverhoopt tonaal en/of laagfrequent geluid blijkt te produceren. Dit moet daarmee ook onderdeel worden van het PWA.

d. *Beweging van wieken en rood- en witlicht in ooghoeken*

De effecten op de mens van een nooit stoppende beweging en knipperende lichten door meerdere turbines is, waarvan je het zicht niet kunt ontwijken, zijn nooit goed onderzocht.

Voor gezondheid van mensen is het nodig dat er momenten van stilte en donkerte zijn. Het is aannemelijk dat dit ook voor visuele rust geldt.

Zo is bekend dat epilepsie getriggerd wordt door flikkering en dat bij autisme de hoeveelheid prikkels van invloed is op het welbevinden. In de huidige maatschappij hebben veel mensen al een kort lontje, mede door de complexiteit. Sociale media, onzekere toekomst, niet luisterende of zelfs beschadigende overheid. Opladen in de rustige natuur kan niet als er turbines zijn. Sterker, er komt dan naast geluid en trillingen ook nog non stop beweging bij.

Bovenstaande zaken zijn nog niet onderzocht en zouden dat uit voorzorg wel moeten zijn voordat je turbines plaatst.

3. **Prioriteit bij de haven (advies SARA)**

Hier hanteert de gemeente versluiserend taalgebruik door aan te geven dat de haven voorkeursgebied is. De SARA had (ook weer unaniem) geadviseerd om de haven prioriteit te geven. Dat advies houdt concreet in dat de eerste twee jaar na de vaststelling van het PWA alleen naar plaatsing van turbines in de haven wordt gekeken. De gemeente neemt dit niet over, terwijl de mogelijke schadelijke effecten in die andere zoekgebieden aanzienlijk groter zijn dan in de Haven. Ook hier lijkt het belang van de Amsterdammers dus weer op de tweede plaats te komen.

In dit verband wijzen wij ook nog op punt B onder a, waaruit blijkt dat aanwijzing van die andere zoekgebieden helemaal niet nodig hoeft te zijn als de gemeente het juiste optimalisatie-alternatief zou nemen.

4. **Ligging zoekgebieden t.o.v. van tuinparken etc.**

Bij de beoordeling van de ligging van de tuinparken (paragraaf 3.9) wordt ten onrechte aangegeven dat er in zoekgebied 3 geen tuinparken (en sportfaciliteiten en hondenuitlaatterreinen) liggen. Hier is dus ook wel degelijk sprake van gevolgen voor deze voorzieningen, anders dan PlanMer en PWA stellen.

5. **Afwegingskader en normering ontbreekt**

Het PWA stelt dat er alleen (lees: windturbines) komen als er geen onaanvaardbare gezondheidsrisico's ontstaan en de natuur niet te veel wordt belast. Er worden echter geen definities gegeven van wat onaanvaardbare gezondheidsrisico's zijn en wat te veel belasting van de natuur is.

a. *Normen vergelijken*

In het PWA (en PlanMer) ontbreekt een analyse/overzicht van de door de gemeente toegepaste normen in vergelijking met de resultaten van wetenschappelijk onderzoek en bijvoorbeeld de normen die in andere landen worden gehanteerd. Wel wordt gezegd dat zeer zorgvuldig onderzoek naar de geluidsbelasting en de gezondheidseffecten op de omwonenden wordt gedaan en zorgvuldig gekeken naar de natuurwaarden. Hoe wordt

dat dan afgewogen? Wat is een onaanvaardbaar gezondheidsrisico? Wat is niet te veel belasting van de natuur. Dit wordt echter niet gespecificeerd. Ook wordt aangegeven dat de gemeente zeer strenge normen heeft gehanteerd. De door de gemeente en in de PlanMer toegepaste normen zijn echter de minst strikte van alle Europese landen! Alleen beweren dat je een proces zorgvuldig afweegt, bewijst niet dat je dat inderdaad hebt gedaan; Je beïnvloedt daarmee de beeldvorming, maar dat biedt geen bescherming aan de bewoners en de natuur. En die bescherming moet er wel komen.

b. Externe veiligheid

De suggestie dat is toegegeven aan de tuinders door volkstuinen als kwetsbaar gebied mee te nemen is niet correct. Want volkstuinen met verblijfsfunctie zijn wettelijk kwetsbaar object en dus moeten afstandscontouren (externe veiligheid) in acht worden genomen. De PlanMer erkent wel dat volkstuinen waar overnacht mag worden kwetsbaar object zijn, maar neemt de gevolgen van deze wettelijke status niet mee, terwijl in paragraaf 3.5 staat dat wat betreft externe veiligheid de Nederlandse wetgeving regels kent ter bescherming van de leefomgeving. Bovendien is dit afgedwongen met een motie van de PvdD en de CU in de Provinciale Staten van Noord-Holland.

Ondanks deze toezegging houdt de gemeente zich in de Diemerscheg en voor wat betreft de volkstuinen Linnaeus en Frankendael niet aan externe veiligheid afstandsnormen. Het plan projecteert een turbine op 140 meter afstand in plaats van 198 meter!

c. Recreatie

Wij wijzen er met nadruk op dat onze tuinparken van groot belang zijn voor de duizenden bezoekers en passanten (wandelaars, fietsers, buurtgenoten en omwonenden) die gebruik maken van faciliteiten en jaarlijks op de tuinparken komen. Ook hun ongestoord en ongehinderd welbevinden, gezondheid en veiligheid zijn hier in het geding! Deze aantallen zullen alleen maar toenemen omdat de gemeente en de volkstuinen samenwerken om meer Amsterdammers te laten meegenieten van onder andere de rust, de koelte en de biodiversiteit in flora en fauna op de tuinen! De gevolgen voor recreatie van Amsterdammers worden in het PWA niet serieus genomen. Ook dit is het gevolg van het ontbreken van een duidelijk afwegingskader.

d. Transparantie ontbreekt

Eén van de doelen van de Plan MER was: *“Bereiken van transparantie in besluitvorming en het creëren van een mogelijk breder maatschappelijk draagvlak”*. In de motie Vink (2022), bij zeer veel inspraak bij de gemeenteraad en door klankbordgroepen, is gewezen op de noodzaak van een afwegingskader, voorafgaand aan de PlanMer en in samenspraak met de raad en participanten opgesteld.

In plaats daarvan is aan de hand van een zeer grove effectbeoordeling/scoring in de PlanMer een prioritering gemaakt in het PWA, terwijl in feite alle zoekgebieden (behalve de Haven) negatief scoorden en ongeschikt werden gevonden in de PlanMer. De besluitvorming is dus niet transparanter geworden door de PlanMer en het maatschappelijk draagvlak is niet verbreed.

6. Inconsequent groen beleid gemeente?

In heel verschillende beleidsstukken⁶ benadrukt de gemeente het belang van de volkstuinen voor de biodiversiteit; het groen in Amsterdam en het welzijn van de Amsterdammers. Uit het PWA blijkt op geen enkele wijze dat de gemeente dat belang ook in haar voorgenomen besluitvorming meeweegt.

⁶ Bijvoorbeeld de Groenvisie 2020-2050 en de Aanpak voor Ontwikkeling van de Amsterdamse Volkstuinparken (november 2021).

B. Specifieke zaken met betrekking tot de Diemerscheg en tuinparken Linnaeus en Frankendael

a. Geef goede uitvoering aan prioriteit van de haven

In het algemene deel zijn we al ingegaan op het advies van de SARA om de haven prioriteit te geven en hoe de gemeente daar niet op in gaat, maar met versluiwend taalgebruik de indruk wekt dat wel te doen. De gepresenteerde optimalisatiealternatieven van de Haven in het Plan MER (m.b.t. Gezondheid en Natuur) geven aan dat de hele ambitie van Amsterdam in de Haven kan worden gerealiseerd. Het is dus helemaal niet nodig de andere zoekgebieden aan te wijzen.

Daarom moet een van deze optimalisatiealternatieven als voorkeursalternatief worden opgenomen in het PWA. De gemaakte keuzes zijn niet te rechtvaardigen ten opzichte van de zoekgebieden in Zuid-Oost en Driemond.

Het "prioriteit-voorkeur" gebied van de gemeente, te weten de Haven, wordt in het PWA geminimaliseerd i.p.v. gemaximaliseerd:

- Er is sprake van een minimale ambitie van 10 MW wat de RES-doelen in de Haven betreft.
- De plannen voor REDIII maken dat de minimale ambitie van 10 MW niet verhoogd wordt.
- Het ongewenste gevolg is dat de gemeente minder geschikte gebieden dan de Haven, namelijk de Zuidoostelijke zoekgebieden, in het PWA heeft aangewezen.

In bijlage 2 bij deze zienswijze is hierover een uitgebreide toelichting opgenomen.

b. Diemberbos is nu natuurcompensatiegebied!

De Diemerscheg ligt in de Gemeenschapspolder.

De Gemeenschapspolder is een laagveengebied van rietzeggeveen.

Rietzeggeveen heeft specifieke eigenschappen zoals lage draagkracht, hoge waterinhoud, en een hoog gehalte aan organisch materiaal, die van invloed zijn op de stabiliteit en draagkracht van de ondergrond. Bouwprojecten in dit type veengebied vereisen zorgvuldige planning, grondverbetering, en aangepaste funderingstechnieken om de veiligheid en duurzaamheid van de constructie te waarborgen.

Daar waar als compensatie van de A9 en Gaaspertunnel een plas/dras gebied kortgeleden is aangelegd zal nu voor het aanleggen van de funderingsplaten gedraineerd moeten worden. Alle gevolgen voor het kunnen aanleggen van de funderingen voor dit nieuwe natuurgebied zouden nu al reden moeten zijn om dit gebied niet aan te wijzen en niet de dure en uiteindelijk nutteloze weg van projectfase met Project MER in te gaan. Bijlage 3 geeft een specificatie van de verschillende aspecten van biodiversiteit in dit gebied.

c. Gezondheid en geluid; samenloop met plannen andere gemeenten

Naast Amsterdam hebben ook Diemen en mogelijk ook de provincie Utrecht hun oog laten vallen op de natuurranden van hun grens gebieden, die allen samenvallen in en vlak bij de Diemerscheg en Driemond. De nadelige gezondheidseffecten o.a. door het geluid, de trillingen en de giftige PFAS-stoffen, die van de windturbines afwaaien, zullen dan ook van alle kanten op de volkstuinters en hun moestuinen neerdalen.

d. *Externe veiligheid;*

In het PWA staat dat in zoekgebied 5a een locatie relatief dicht op een tuinpark staat. Dit is opnieuw een versluiering van het feit dat één van de windturbines op 140 meter van een volkstuinpark is ingetekend waar honderden tuinders het hele jaar door komen en vaak langdurig (6-8 maanden verblijven). Met alle veiligheidsrisico's van dien. Krijgen de tuinders ook veiligheidshelmen op bij aanleg en onderhoud zoals de medewerkers verplicht zijn te dragen in een straal van enkele honderden meters?

e. *Natuur en biodiversiteit;*

Waar dat in andere zoekgebieden een rol lijkt te spelen in de overwegingen lijkt dit niet het geval voor zoekgebied 5A. Er is onvoldoende aandacht voor vogeltrek⁷, dagelijkse foerageertrek en vleermuizen. Linnaeus is bijvoorbeeld foerageerplek voor de zeer zeldzaam in Nederland voorkomende kleine dwergvleermuis.

In bijlage 4 is een overzicht van aantallen en soorten gewone en bijzondere fauna opgenomen. Het is onbegrijpelijk dat de gemeente hieraan voorbijgaat en aangeeft dat de schade aan de natuur wel zal meevallen. Bij het plaatsen van 4 turbines door Amsterdam en nog eens 4 door Diemen in dit gebied wordt het Diemerbos een Turbinebos en zal tijdens de aanleg -alleen al door de omvang van het oppervlakte en de toevoeren en tijdens het gebruik- een enorme aanslag op het bodemleven, het mycelium en de flora en fauna in de Diemerscheg gepleegd. Er is inmiddels ook uit onderzoek⁸ gebleken dat windturbines een negatieve invloed hebben op o.a. het aantal regenwormen in de bodem in een ruime cirkel rondom de turbine. Minder regenwormen betekent een slechtere kwaliteit van de bodem, slechtere afwatering en kans op bodemverdichting, slechter ecologisch functioneren. In een bosgebied is dit van groot belang. Dit effect ontbreekt in de beoordeling helemaal.

In dit kader wijzen wij ook nog op het volgende: op basis van Europese regelgeving moet het beleid met betrekking tot milieu gebaseerd zijn op het voorzorgbeginsel. Er blijkt uit niet dat aan deze dwingendrechtelijke eis wordt voldaan.

Het vergunnen van windturbines op basis van een eigen planMER is bovendien een ongeoorloofde ontwijking van de dwingende en rechtstreeks werkende bepalingen van de SMB-richtlijn. Ook de Gemeente Amsterdam is daaraan gebonden.

f. *Verharding van groen;*

Per windturbine is 1400m³ beton + 66 paalfunderingen en 9000kg staal nodig. Dit verdwijnt in de bodem en neemt 26lx26bx4d in beslag, voor 8 Windturbines is dit 21.632m² en is vergelijkbaar met vier voetbalvelden alleen al in de Diemerscheg. Op die plekken is helemaal geen bodemleven meer!

⁷ De Universiteit van Amsterdam heeft een onderzoek gedaan naar de vliegbewegingen van vogels in de provincie Noord-Holland (2024). Uit dit onderzoek blijkt hoeveel trekvogels op aanvaring lopen met windturbines. Ook de WUR concludeert na onderzoek dat de impact van Windturbines op vogelsterfte wordt onderschat (2020).

⁸ Vibrational noise from wind energy-turbines negatively impacts earthworm abundance (2021).

Wij dringen er bij het College sterk op aan om het PWA in de lijn van de hier gemaakte opmerkingen aan te passen:

- A. Pas ten algemene maar zeker ook op de volkstuinten de Europese normen en beschermingsregels toe.
- B. Maak voorzorg tot uitgangspunt van het beleid.
- C. Maak echt werk van de haven als prioriteitsgebied.
- D. Geef een andere weg aan natuur, recreatie en sociale aspecten om zo meer recht te doen aan de specifieke situatie in de Diemerscheg en op de volkstuinten in Amsterdam in het algemeen.
- E. Toets het PWA aan de nieuwe uitgangspunten in het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet

Uiteraard zijn we graag bereid deze zienswijze toe te lichten.

Met vriendelijke groet.

Mede namens

Tineke de Rijk (voorzitter) namens Volkstuinvereniging Linnaeus en
Cor Klarenbeek namens Volkstuinvereniging Frankendael



Monique Hollenkamp - voorzitter
Bond Van Volkstuinders
Volendammerweg 301
1027 EA Amsterdam

p/a beleid@bondvanvolkstuinders.nl

Bijlage 1**Overzicht van aantallen tuinen en tuinders**

Volkstuinparken in of dichtbij voorkeurszoekgebied: 11 parken

volkstuinpark	aantal huisjes / tuinen	Bewoners / gebruikers (tuinen x 2,5)	afstand tot zoekgebied
Kweeklust Noord zoekgebied 3	103 huisjes	257	0 - 150
Tuinwijk Noord zoekgebied 3	229 huisjes	572	0 - 150
De Molen Noord zoekgebied 3	152 huisjes	380	0 - 150
Buikslotermeer Noord zoekgebied 3	247 huisjes	617	0 - 150
Nieuwe Levenskracht Science Park Oost zoekgebied 4A	151 huisjes	377	0 - 150
Hof van Eden Oost zoekgebied 4A	90 tuinen	225	0 - 150
Wijkergouw Noord zoekgebied 3	226 huisjes	565	< 350
Rust en vreugd Noord zoekgebied 3	115 huisjes	287	< 350
Frankendael Driemond zoekgebied 5A	89 huisjes 29 tuinen	225	0 - 150
Linnaeus Driemond zoekgebied 5A	317 huisjes	792	0 - 150
De vijf slagen <i>nutstuin</i> ZuidOost zoekgeb. 5A	154 tuinen	385	< 350
totaal	1903 tuinen 1629 huisjes	4757 bewoners / gebruikers	

Volkstuinparken in of dichtbij (extra) reservezoekgebied: 12 parken

volkstuintuinpark	aantal huisjes/tuinen	aantal bewoners / gebruikers (tuinen x 2,5)	afstand tot zoekgebied
Grote Braak overlap reservegebied	408 huisjes	1020	0 - 100
De Bretten overlap met reservegebied	203 huisjes	507	0 - 100
De Bongerd vlakbij reservegebied	137 huisjes 48 moestuinen	462	< 350
Zonnehoeck <i>dagrecreatie</i> vlakbij reservegebied	70 huisjes	175	< 100
Oase <i>nutstuintuin</i> vlakbij reservegebied	45 tuinen	112	< 150
Amstelglorie vlakbij extra reservegebied	438 huisjes	1095	< 100
Dijkzicht vlakbij reservegebied	205 huisjes	512	< 150
Ons Lustoord vlakbij extra reservegebied	314 huisjes	785	< 350
Nieuw Vredelust vlakbij extra reservegebied	103 huisjes	257	350
Federatie Amsterdamse amateur tuinders vlakbij extra reservegebied	160 tuinen	400	< 350
totaal	2131 tuinen/ 1878 huisjes	5327 bewoners / gebruikers	

Totaal in/dichtbij voorkeurszoekgebieden

11 tuinparken	aantal huisjes/ tuinen	aantal (directe) gebruikers x2,5	afstand tot zoekgebied
totaal	1903	4757	0 - 350 meter

Totaal in/dichtbij reservezoekgebieden en extra reservezoekgebieden

12 tuinparken	aantal huisjes/ tuinen	aantal (directe) gebruikers x2,5	afstand tot zoekgebied
totaal	2131	5327	0 - 350 meter

PLANMER EN PWA ONTWIJKEN MOGELIJKHEDEN RES 1.0 IN DE HAVEN

Optimale plaatsingsmogelijkheden voor windturbines worden niet beantwoord in PWA en PlanMER

Na vele rondes van inspraak, zienswijzen, Sara-adviezen en vragen van de gemeenteraad waaronder schriftelijke vragen (PvdD, 21-6-23) over de mogelijkheden om windenergie in het havengebied te maximaliseren, heeft de wethouder steeds gezegd dat de vraag onderdeel is van het Programma Windenergie Amsterdam en het bijbehorende PlanMER.

Er is echter nog steeds geen onderbouwd en duidelijk antwoord. De vragen naar extra inspanningen om belemmeringen op te heffen worden niet beantwoord in het PWA omdat deze naar zeggen van de gemeente buiten de reikwijdte van het PWA liggen.

De gepresenteerde optimalisatiealternatieven van de Haven in het Plan MER (m.b.t. Gezondheid en Natuur) geven aan dat de hele ambitie van Amsterdam in de Haven kan worden gerealiseerd. Daarom moet een van deze alternatieven als voorkeursalternatief worden opgenomen in het PWA.

De gemaakte keuzes zijn niet te rechtvaardigen ten opzichte van de zoekgebieden in Zuidoost. In de tekst hieronder staan vele voorbeelden die laten zien hoe de Gemeente het maximaliseren in de haven binnen de RES 1.0 uit de weg gaat.

Gemeentelijke uitgangspunten die de basis van het PWA zouden moeten zijn

- Wethouder van Doorninck heeft in april 2021 in een RIB naar aanleiding van vele insprekers toegezegd dat het college er alles aan wil doen om de financiële en ruimtelijke barrières op te lossen om de windturbines in de haven te maximaliseren. Citaat wethouder van Doorninck uit de Raadsinformatiebrief van 20 april 2021:

“Het college begrijpt goed dat de realisatie van windenergie in de haven maatschappelijk gezien de grootste voorkeur heeft. Daarom spreek ik mijn intentie uit om zo veel mogelijk capaciteit op te wekken in het havengebied, waarbij het college zich zal inspannen de eventuele financiële en ruimtelijke barrières op te lossen.”

- Uit het antwoord d.d. 14 mei 2024 van wethouder Groot Wassink op het SARA-advies:
“Vanwege breed maatschappelijk draagvlak en beperkte milieueffecten wijst het college het Havengebied (1A) buiten de Ring A10 aan als gebied voor windturbines. Ook het college heeft de sterke voorkeur voor het havengebied ten opzichte van de andere aangewezen gebieden.”
- De haven heeft volgens de officiële kennisgeving d.d. 17 mei 2024 van het PWA de prioriteitvoorkeur (zie bron 1 onderaan deze notitie).

“Invulling in de Haven heeft de prioriteitvoorkeur. Om die reden zijn wij voornemens om de Haven aan te wijzen als versnellingsgebied in de zin van de Renewable Energy Directive III (REDIII).”

Betekenis van de gemeentelijke uitgangspunten

De gemeente zal zich sterk maken voor het maximaliseren van de Haven, het gebied van voorkeur voor windturbines, en zet zich in om belemmeringen weg te nemen. Dan moet er dus ook alles aan gedaan worden om het Haven alternatief te realiseren. Dit betekent een grondige identificatie en aanpak van belemmeringen, een sterke betrokkenheid van stakeholders, en een voortdurende

evaluatie van de voortgang. Second best opties zijn pas aan de orde als dit gebied ondanks maximale inspanningen niet haalbaar/toereikend is.

In PlanMer en PWA wordt geen invulling gegeven aan bovenstaande gemeentelijke uitgangspunten.

Het "prioriteitvoorkeur" gebied van de gemeente, de Haven, wordt in het PWA geminimaliseerd i.p.v. gemaximaliseerd :

Er is sprake van een minimale ambitie van 10 MW wat de RES-doelen in de Haven betreft. De plannen voor REDIII maken dat de minimale ambitie van 10 MW niet verhoogd wordt.

Het ongewenste gevolg is dat de gemeente minder geschikte gebieden dan de Haven, namelijk de Zuidoostelijke zoekgebieden, in het PWA heeft aangewezen.

Als de Haven maximaal wordt benut, is het evenmin noodzakelijk dat de gemeente een bedenkelijke workaround in de NoorderIJplas toepast in verband met de door PS geweigerde omgevingsvergunning.

HOE ER NIETS TERECHT KOMT VAN DE GEMEENTELIJKE UITGANGSPUNTEN LEEST U IN DE VOORBEELDEN HIERONDER

1. Van de 45 technisch geschikte posities voor windturbines in het PlanMER blijven er 36 buiten beschouwing in het PWA

Slechts 9 van de 45 posities uit het PlanMer worden in het PWA nu als kansrijk meegenomen in het vervolgtraject. Notabene: In het PlanMer is niet onderbouwd waarom deze 9 posities als kansrijk zijn gekwalificeerd en de overige 36 niet. Het is dus niet transparant hoe de keuze voor 9 posities in het PWA tot stand is gekomen. Evenmin is duidelijk waar deze posities zich in de Haven bevinden. Over de haalbaarheid van de overige 36 kansrijke posities worden op dit moment geen inhoudelijke uitspraken gedaan. Dat zou wel moeten.

Dat de gemeente niet van plan is om voor de RES 1.0 naar de 36 andere technisch geschikte posities te kijken, wordt duidelijk in het PWA blz. 30 (rode markering is eigen toevoeging):

*Als blijkt dat er tijdens het wegnemen van de knelpunten voor de 9 kansrijke posities mogelijkheden ontstaan **om met deze posities** meer te realiseren dan de 10 MW die in de RES 1.0 is afgesproken, dan spannen wij en Port of Amsterdam zich daarvoor in. Dit geldt tot 2030, of tot eerder in het geval dat de restdoelstelling van 27 MW in zicht of behaald is.*

Als de 27 MW RES doelstelling in zicht is, bijvoorbeeld door windturbines in de minder geschikte zoekgebieden in ZuidOost te plaatsen, dan blijft het bij 10 MW ambitie in de haven volgens deze formulering in het PWA .

2. Repoweren wordt buiten scope van PWA gehouden

In de Haven staan 18 windturbines uit 2008 die eerdaags aan vervanging toe zijn. Algemeen gesproken gaat men ervan uit dat door upgrade/vervanging/repowering op te nemen in een windenergieprogramma gemeenten beter kunnen inspelen op technologische vooruitgang en economische voordelen kunnen maximaliseren. Een concreet voorbeeld daarvan in de Amsterdamse haven: de Nieuwe Hemweg uit 2021. De zes nieuwe turbines hebben samen een vermogen van 13,2 MW. Dit is bijna het dubbele van de 12 windmolens die ze vervangen (8 uit de Haven en 4 uit het IJsselmeer). Toch blijft repoweren/vervangen buiten scope voor de RES ambitie.

3. Extra solitaire windturbines en clusters worden niet actief gezocht

Er zijn extra solitaire windturbines en kleine clusters mogelijk in de haven (Mer Addendum Wind op Land Provincie NH, d.d. 19 augustus 2021).

De SARA heeft geadviseerd voor de haven clustering los te laten: solitaire windturbines, tweetallen en drietallen in een vrije opstelling leiden in de haven tot meer mogelijkheden.

Volgens wethouder Groot Wassink is "in de RES1.0 en in voorliggend PWA een voorkeur voor clustering uitgesproken. Het is geen harde eis. Onder voorwaarde van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing, wordt een vrije opstelling niet uitgesloten".

Dit is een passieve benadering. Het streven naar optimale benutting van de ruimte in de Haven spreekt hier niet uit.

4. Hoogtebeperking en Helicopterroute onnodig beperkend en niet opgelost

De hoogtebeperkingen Schiphol en de helicopterroute worden in het PlanMER en het PWA als belangrijkste knelpunten in de Haven genoemd. Deze beperkingen gelden echter in nagenoeg alle Amsterdamse zoekgebieden. Bij de belemmeringenanalyse wordt *alleen* in de Haven vrijwillig afstand genomen van de hoogste windturbines die binnen de hoogtebeperkingen Schiphol mogelijk zijn. Het PlanMER beperkt zich tot twee kleine soorten windturbines in plaats van te onderzoeken hoe alle opties voor een optimale plaatsing bereikt kunnen worden. Dit terwijl er in de haven al hogere windturbines staan (onder andere van ± 150 meter) en terwijl er andere turbines mogelijk zijn die even laag zijn (de V90) maar met meer vermogen dan de V110 (zie onder punt 5 en 6 voor meer toelichting).

De gemeente heeft bijvoorbeeld in de NoorderIJplas ontheffing van de hoogtebeperking aangevraagd. Voor wat betreft de Haven wordt hier opvallend genoeg niet over gesproken.

5. 'Haventurbine' als referentiemodel niet geschikt voor een indicatieve opstelling van windturbines in de Haven

In het PlanMER wordt een speciale 'Haventurbine' geïntroduceerd als referentieturbine. Het betreft een extra kleine turbine van 130 meter tiphoogte met een vermogen van slechts 2 MW (type V110). Er zijn 22 van deze kleine turbines ingetekend in het westelijk deel van de haven. Dit is een benadering die leidt tot een te laag uitgangspunt voor een locatiealternatief voor windturbines in de haven. De redenering is: "Zo weten we zeker dat er geen gebieden in de haven over het hoofd worden gezien" (p.10), want te grote turbines zou tot belemmeringen leiden." De insteek moet echter zijn om ook op zoek te gaan naar locaties voor zo groot mogelijke turbines. Het lijkt er meer op dat de gebieden waar wél grote turbines mogelijk zijn door deze werkwijze 'over het hoofd worden gezien'. Dit terwijl er in de hele haven, ook in het westelijk deel waar de 'harde belemmering' van 146 meter geldt, al hogere windturbines staan (onder andere van ± 150 meter).

Daarnaast zijn in het oostelijk deel van de haven 23 turbines van 145 meter hoogte (vermogen 3,8 MW) ingetekend. De vraag dient zich aan waarom er met een hoogteverschil van slechts 15 meter niet in de hele haven turbines van 145 meter zouden kunnen staan, zeker gezien het veel grotere vermogen van dit type dan de referentieturbine (3,8 vs. 2 MW).

Daar komt bij: In het oostelijk deel van de haven is er tot 213 meter geen hoogtebeperking. Er was veel meer inzicht verschaft als duidelijk was gemaakt hoeveel en waar grote turbines geplaatst kunnen worden in plaats van een negatief verhaal over onrendabele kleine turbines, en toch in het PlanMER in het locatiealternatief haven alleen deze kleine turbines op te stellen.

6. Haventurbine als referentiemodel beïnvloedt de businesscase onnodig negatief

De stelling in het PlanMER is dat grote windturbines relatief goedkoop zijn omdat ze meer stroom produceren en dat kleine windturbines daarom niet 'economisch uitvoerbaar' zijn (blz. 8). Bovendien zouden kleine windturbines nauwelijks nog gemaakt worden.

Vervolgens worden de hoogste windturbines (binnen de hoogtebeperkingen Schiphol) buiten beschouwing gelaten (zie punt 5). De gebieden waar wel grote ('economisch uitvoerbare') typen

turbines mogelijk zijn, komen niet meer aan bod in het PlanMER. Terwijl in de haven al windturbines staan van het type V90, ongeveer even hoog als de V110 maar met een opbrengst van 3 MW. Hoewel de businesscase niet onderdeel van het PlanMER is, wordt op deze manier in een aantal stappen het frame gebouwd dat de Haven geen goede businesscase heeft.

7. Verplaatsen helioplatform blijft ten onrechte buiten scope van PWA

In het PlanMER staat als stadsontwikkeling beschreven dat het helioplatform VU (traumahelioplatform) van de haven verplaatst zal worden naar de locatie AMC. Planning is 2029. Dit kan gecombineerd worden met de gehele verplaatsing van het helioplatform in de Haven, wat het maximaliseren van windturbineposities vergemakkelijkt. Deze verplaatsing wordt niet als mogelijkheid meegenomen in het PWA.

8. Kolenoverslag als belemmering om de ruimte te maximaliseren ten onrechte buiten reikwijdte van het PWA

Brownfields, zoals voormalige kolenslagplaatsen, kunnen uitstekend worden omgevormd tot locaties voor duurzame energieproductie zoals windparken. Deze kans om ruimte te creëren voor windturbines wordt niet benut.

9. Het waterstofnetwerk wordt a priori opgevoerd als hard belemmerend voor 3 potentiële posities in de haven (en 4 posities vragen aandacht)

In de Omgevingsvisie Amsterdam staat dat nieuwe externe veiligheidsaandachtspunten moeten worden voorkomen door het kritisch afwegen van locaties voor het opslaan en tanken van onder andere waterstof. Uit niets blijkt dat dit gebeurt. Bovendien: is er wel voldoende aandacht voor ruimte-efficiënte implementaties zoals bijv in de haven Rotterdam wel gebeurt?

10. Scoring Haven op recreatie en hoofdgroenstructuur in PlanMER onnodig negatief

Zoekgebied Haven 1A wordt negatief gescoord op recreatie en ligging ten opzichte van de hoofdgroenstructuur. Volgens de huidige vigerende Hoofdgroenstructuur echter ligt de haven niet in de hoofdgroenstructuur; een negatieve score kan derhalve niet. Daar komt bij dat de groene stroken langs wegen /verbindingen onvergelykbaar zijn met bijv het groen van een stadspark en van recreatie bij bijvoorbeeld de NIJP of Gaasperplas. Hier worden dus onterechte minpunten aan de Haven toegekend.

11. De afgevalen resterende ambitie van Haven 1B wordt buiten beschouwing gelaten

Zoekgebied Haven Zuid 1B is in het PWA vervallen verklaard. De resterende ambitie in de Haven als totaal gebied komt daarmee uit op 15,8 MW en niet op 10 MW. De twee aldaar voorziene windturbines zouden ook in het totaal gebied van de Haven moeten worden gevonden.

12. Vier turbines RWZI niet vermeld bij opgesteld vermogen in de optimalisatiealternatieven

In de alternatieven Gezondheid en Natuur in het PlanMER staan de 4 turbines bij de Rioolwaterzuivering ten onrechte niet bij het opgesteld vermogen vermeld, noch is de 9,2 MW die deze turbines opleveren als "in aanbouw" aangeduid, terwijl de bouw al is gestart. De ingetekende posities in de alternatieven Gezondheid en Natuur kunnen met 4 turbines worden verminderd. Zo niet dan is het beeld vertekend.

13. Havenactiviteiten ontbreken in het totaalbeeld van de haven

De huidige havenactiviteiten zijn ongetwijfeld in kaart gebracht en bekend, maar worden niet kenbaar gemaakt. Daar liggen ook kansen in de zin van aanvullende mogelijkheden om belemmeringen weg te nemen. Het fietsdepot bijvoorbeeld behoort niet tot de corebusiness van Havenactiviteiten en kan verplaatst worden. Dit soort zaken verdient een aanvullende kritische analyse en afweging van mogelijkheden voor windturbines, maar dit gebeurt niet.

14. Voorkeursalternatief niet correct uitgewerkt in PlanMER/PWA .

De procedure in relatie tot de optimalisatiealternatieven in PlanMER/PWA sluit onvoldoende aan bij wat in de NRD staat.

Citaat uit Advies Commissie Mer (markering in rood is eigen toevoeging):

“De gemeente stelt in de NRD voor:

• een basisalternatief samen te stellen. Dat bestaat uit ‘indicatieve/logische opstellingen’ voor ieder zoekgebied. Het gaat dan om een maximale invulling met windturbines. Op basis van de toelichting die de gemeente heeft gegeven interpreteert de Commissie dit basisalternatief als volgt: het basisalternatief geeft een overzicht van de maximale aantallen windturbineposities die te realiseren zijn in elk zoekgebied. Dit zal een vermogen opleveren dat in totaal (veel) hoger is dan de benodigde MW die de gemeente in dit programma wil vastleggen;

• vervolgens twee optimalisatiealternatieven te onderzoeken: voor gezondheid en voor natuur. De optimalisatiealternatieven worden vergeleken met het basisalternatief; “

De huidige werkwijze in PlanMER en PWA komt niet overeen met het bovenstaande. De optimalisatiealternatieven worden immers niet vergeleken met het basisalternatief (in casu de zoekgebieden haven en de zuidoostelijke zoekgebieden). Op deze manier zijn de optimalisatiealternatieven niet van waarde bij het tot stand komen van het voorkeursalternatief in het PWA.

15. Ongelijke behandeling van de natuur

De nutswet wordt door de Gemeente aangevoerd als legitimatie om in de hoofdgroenstructuur windturbines te kunnen plaatsen. Deze wet overrulet volgens de Gemeente het beschermingsregime van de hoofdgroenstructuur. Toch wordt de nutswet niet aangevoerd om windturbines in een industriegebied als de Haven mogelijk te maken. Dit valt niet te rijmen, vooral niet omdat het sparen van natuurgebieden (door ze te vrijwaren van windturbines) en het (uit voorzorg) beschermen van de gezondheid een groot algemeen belang vertegenwoordigt en dus juist het omgekeerde van de Gemeente verwacht mag worden.

CONCLUSIES:

1. Gemeente maakt toezegging te maximaliseren in de Haven niet waar

De uitwerking die de gemeente geeft aan de Haven als prioriteit/voorkeurgebied is onvoldoende om de toezeggingen aan de Gemeenteraad en insprekers/participanten waar te maken (maximaliseren in de haven en belemmeringen wegnemen: zie verder bijgevoegde Havennotitie: Groene Opwek in een Groene Stad).

De gemeente verantwoordt niet welke belemmeringen zij opheft (m.u.v. een enkel minor punt in het PWA). Er is geen uitleg over de selectie van 9 kansrijke windturbines in de haven, evenmin is bekend gemaakt waar deze posities zich bevinden.

Over de overige 36 kansrijke posities worden op dit moment geen uitspraken gedaan. Dat zou wel moeten.

2. Er wordt geen haast gemaakt met de Haven

Zouden we eerst in de Haven gaan onderzoeken of de hele ambitie daar kan en het blijkt niet te kunnen, dan zijn we te laat om in 2030 onze doelen te halen. Aldus wethouder De Jager (online informatiebijeenkomst 11 juni).

De RES ambitie van 10 MW in zoekgebied 1A Haven is sinds april 2021 (datum van de RES 1.0) bekend. In het licht van “haast” is het verbazingwekkend

- dat, ondanks toezeggingen van het College april 2021 in de Haven te maximaliseren, er nog geen inventarisatie is van havenactiviteiten en inpassing van alle ruimtelijke opgaven om het potentieel voor windenergie te kunnen formaliseren
- dat de RES ambitie van 10 MW voor de Haven al sinds 2021 bekend is en er tot nu toe, jaren later, geen zichtbare resultaten zijn geboekt
- dat er geen Europese noodverordening is ingeroepen om in de haven te repoweren. Daarmee had bijvoorbeeld een versnelling wat betreft vervangingen/upgrade/ repoweren van 18 windturbines uit 2008 kunnen worden bereikt in het kader van de RES 1.0 ambitie. Deze schatting van 18 windturbines is gemaakt op basis van krantenarchieven uit de starttijd van de RES 1.0. De gemeente heeft geen overzicht verstrekt van de ouderdom van de bestaande windturbines toen dit werd gevraagd bij aanvang Sara.
- dat er nu een REDIII aanvraag voor de Haven als versnellingsgebied ter inzage ligt, die onvolkomen is, omdat de noodzakelijke “mapping van de totale opgave op het gebied” ontbreekt.
- **dat nu gekozen wordt voor toepassing van de REDIII hetgeen in ieder geval in eerste instantie een vertraging van de RES 1.0 in de Haven betekent.**
- dat de effecten van de energietransitie in de haven en nieuwe brandstoffen op externe veiligheid nader moeten worden onderzocht, is al aangegeven in de Omgevingsvisie Amsterdam. Toch is men hier jaren later nog steeds vaag over in de PlanMer

3. Het uitstellen van de ‘prioriteitvoorkeur’ van het College om in de Haven te maximaliseren heeft grote gevolgen voor de rest van de stad

Invulling in de Haven heeft de prioriteitvoorkeur van het College en is mogelijk. Toch wordt de politieke keuze gemaakt de zuidoostelijke gebieden gelijktijdig open te stellen voor initiatiefnemers (reactie van wethouder Groot Wassink op het advies van de Sara). Dit is onredelijk.

Andere zoekgebieden (in ZuidOost) worden zo opgeofferd. In de kennisgeving door de Gemeente wordt gesteld dat het PlanMER globaal gezegd laat zien dat in het westelijk havengebied minder nadelige gevolgen voor natuur en gezondheid zouden optreden dan in de andere gebieden als windturbines toegevoegd worden. Desalniettemin legt de gemeente het PlanMER uit in het nadeel van de zuidoostelijke gebieden, bijvoorbeeld door het Gezondheidsalternatief en/of het Natuuralternatief (elk goed voor de totale Amsterdamse RES ambitie) uit het PlanMER niet af te wegen tegen het gekozen alternatief in het PWA.

4. De ambitie 2030 van 52 MW windenergie kan met gemak in de Haven

Ook als er rekening wordt gehouden met toekomstige ontwikkelingen (stadsontwikkeling: havenstad leidt tot verkleining zoekgebied Haven in het PWA en waterstofnetwerk kost in ieder geval 3 windturbine posities van de 45 posities) zou de ambitie van 52 MW op basis van de inventarisatie van de potentie in het PlanMER geheel in de Haven kunnen (en moeten). Door de maximalisatiemogelijkheden in het enorme Havengebied (2573 hectare oppervlak Gebied 1A RES) ontstaat een marge, die maakt dat het realiseren van de hele Amsterdamse RES ambitie in de haven uiterlijk 2030 niet kan falen.

AANBEVELINGEN

Maak een andere keuze, namelijk voor een van de optimalisatiealternatieven in de Haven. Het Gezondheidsalternatief of het Natuuralternatief uit PlanMER zou een correct en kwalitatief Programma Windenergie Amsterdam 2030 betekenen. Dit zou consistent, zorgvuldig, transparant en consequent (dus behoorlijk bestuur) zijn ten opzichte van de Amsterdammers, in casu de zuidoostelijke zoekgebieden.

Omwille van een gezonde en groene leefomgeving EN van een gedragen snelle energietransitie zou dit verreweg de voorkeur genieten.

Bronnen:

- 1) **Ontwerp Besluit tot vaststelling van het Programma Windenergie Amsterdam 2030
Toelichting Programma Windenergie Amsterdam 2030**

Uit Gemeentebblad 2024 nr. 219886 17 mei 2024

- 2) **PlanMER Windenergie t.b.v. Programma Windenergie Amsterdam, Bosch & van Rijn**
- 3) **Programma Windenergie Amsterdam, Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport, 9 mei 2023, Commissie mer**
- 4) **Reactie op Sara-advies, 14 mei 2024**

Bijlagen:

- 1) **link naar Havennotitie: Groene Opwek in een Groene Stad**
<https://www.hetkanmetgemak.nl/amsterdam>

Bijlage 3 Biodiversiteit zoekgebied 5a Diemerscheg

De voorgenomen locaties van de windturbines ligt in het net aangelegde natuurcompensatiegebied (aangelegd door Provincie N. Holland). Men ontwikkelt hier natte natuur, broedgebied en foerageergebied voor steltlopers en weidevogels als de grutto! Natuurcompensatie die nu aangetast gaat worden en dan moet daarvoor weer gecompenseerd. Hoe, en waar?

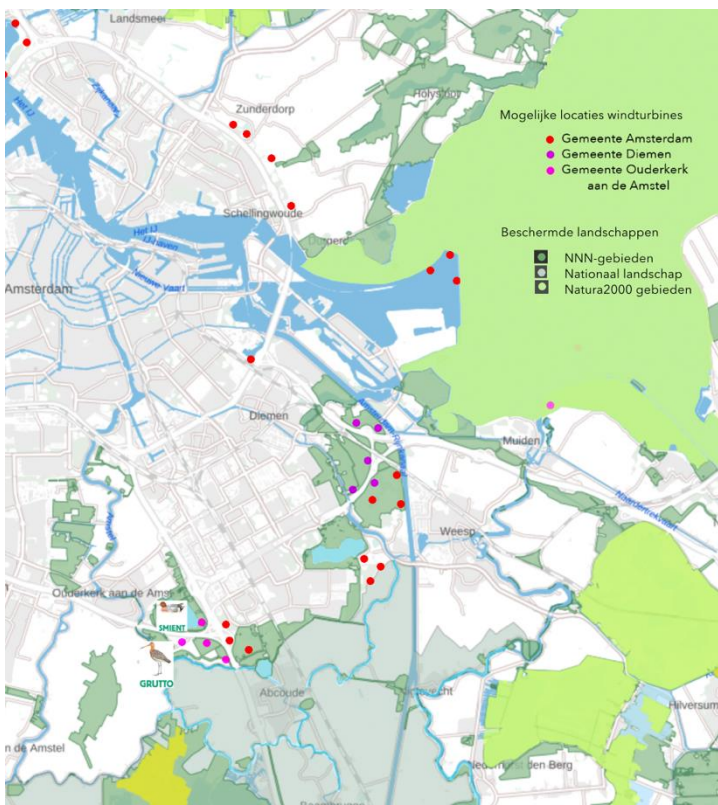
Zie: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Natuur/Projecten/Herinrichting_Diemerscheg

Zie kaart A waarop duidelijk het belang van de ligging van de Diemerscheg te zien is als een knoop in



de ketting die de natuurboog rond Amsterdam verbindt met de Waterlandtak (Diemer Vijfhoek) en vervolgens het Naardermeer.

kaart A



kaart B

Kijk nu eens naar kaart B waar de voorgenomen locaties van Ouderkerk a.d. Amstel, **Amsterdam en Diemen** staan. De conflicterende belangen van duurzame energie en bestrijding biodiversiteitscrisis door wettelijk afgedwongen natuurherstel kunnen niet beter in kaart gebracht worden. De complete natuurboog van de NNN gebieden wordt op deze manier misbruikt bij aanleg en plaatsing Windturbines en dat langjarig. Deze situatie zou kunnen voldoen aan de definitie van ecocide.

Definitie ecocide: 'wederrechtelijke of moedwillige handelingen gepleegd met de wetenschap dat er een aanzienlijke kans is dat ernstige en wijdverspreide of langdurige schade aan het milieu wordt veroorzaakt door die handelingen.'

Aan al deze natuurontwikkeling en verbindingen is door de provincie gewerkt. Populaties met elkaar verbinden is belangrijk voor de overleving. Niet alleen ligt hier NNN gebied, en Natura2000 vlakbij, maar de volkstuinten, het Diemberbos, en de Diemerscheg verbinden deze gebieden met elkaar. Het behoud van de natuur is daar dus van belang voor alle omliggende natuur. Juist daar ligt het windturbine gebied 5a tot over Linnaeus, Frankendael en het Diemberbos dat hoort bij het project Diemerscheg liggen ten zuiden van de A9 (bij Driemond) en ten oosten van rivier de Gaasp. Verder liggen restgebieden in de oksel van de snelwegen A9 en A1. In dit gebied zijn onder andere sloten uitgegraven en natuurvriendelijke oevers aangebracht. Dit verbetert de waterkwaliteit en is aantrekkelijk voor bijvoorbeeld verschillende amfibieën- en libellesoorten. Juist hierin zijn de aangewezen locaties C en D van Diemen gelegen.

Deze natuurontwikkeling in de Gemeenschapspolder is net afgerond. Zie ook:

https://www.noord-holland.nl/Actueel/Archief/2023/Juni_2023/Onthulling_herdenkingsbord_werkkamp_Betlem_en_afronding_werkzaamheden_Diemberbos

https://www.noordholland.nl/Onderwerpen/Natuur/Projecten/Herinrichting_Diemerscheg/Over_het_project

Dit had in het beoordelingskader meegenomen moeten worden. Nu wordt aangegeven dat het op meer dan 200 meter afstand ligt. Het gebied ligt in de gekozen windturbinegebieden. Deze windturbines zullen zeker effect op dit gebied en de aangelegde verbindingen hebben.

“Voor ontwikkelingen die binnen de aangewezen locaties, die alle in NNN gebied vallen zijn er eisen vanuit de provinciale omgevingsverordening van toepassing. Ruimte die wordt gebruikt zal moeten worden gecompenseerd.” Er is echter geen ruimte voor natuurcompensatie, alle ruimte is al in gebruik. We hebben begrepen dat de compensatie dan plaats zal moeten vinden door een kwalitatieve opwaardering dus beter onderhoud. Volkstuinparken worden ecologisch op hoogkwalitatief niveau onderhouden door de tuinders.

Windturbines beïnvloeden hun omgeving (onze leefomgeving) op vele manieren negatief. Het gaat om vogels, trekvogels en vleermuizen. Maar dat is niet het enige, het is inmiddels aangetoond dat turbines regenwormen in de bodem negatief beïnvloeden. Rondom de turbine tot op honderden meters aantoonbaar daalt het aantal regenwormen in de bodem. Deze dieren zijn zeer trilling gevoelig om hun natuurlijke vijanden te kunnen ontlopen. Regenwormen zijn voedsel voor veel andere dieren zoals vogels, mollen.

Zie voor abstract en referenties:

<https://nsojournals.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/oik.08166>

Volgens dit onderzoek spelen regenwormen een cruciale rol in verschillende bodemprocessen, waaronder: bodemvorming, bodemstructuur, waterinfiltratie, nutriëntenkringloop, koolstofvastlegging, klimaatregulatie en primaire productie (Blouin et al. [2013](#), Bertrand et al. [2015](#)). Bovendien is het bekend dat regenwormen een belangrijke rol spelen in de plantenproductie (Baker et al. [2006](#), Blouin et al. [2013](#)). Daarom zou de negatieve relatie die we vinden tussen de geluidsniveaus van windturbines en de overvloed aan regenwormen potentieel cascade-effecten kunnen hebben op andere bodemorganismen en -processen en zou ze ook de aandacht moeten vestigen op andere bronnen van seismisch geluid (Lecocq et al. [2020](#))

Windenergie is een belangrijke hernieuwbare energiebron die nodig is om de klimaatverandering tegen te gaan. Het is echter ook belangrijk om alert te blijven op de mogelijke negatieve bijwerkingen ervan op meer lokale schaal. Er is al aangetoond dat windenergie-turbines de paringsinteracties bij

anurans, het waakzaamheidsgedrag bij grondeekhoorns en de populatiedynamiek op trofische niveaus beïnvloeden (Rabin et al. [2006](#), Thaker et al. [2018](#), Caorsi et al. [2019](#)). Bovendien is aangetoond dat windenergieturbines de sterfte onder vogels en vleermuizen vergroten (Johnson et al. [2003](#), Barrios en Rodríguez [2004](#), Rydell et al. [2010](#), Bellebaum et al. [2013](#)). Wij stellen dat er ook aandacht moet worden besteed aan het verminderen van trillingsgeluidsniveaus veroorzaakt door antropogene bronnen in situaties waarin dit haalbaar en passend is.

Biodiversiteit: het Diemberbos en de beide volkstuinparken zijn hotspots van biodiversiteit.

Waaronder: 5 soorten vleermuizen, boomarter, hermelijn, waterspitsmuis
Tientallen broedvogels, waaronder rode lijst vogels en Plantensoorten die zeldzaam zijn.

Vogels

Het onderzoek waarvan uitgegaan wordt is alweer verouderd. Afgelopen jaar hebben er bijvoorbeeld haviken gebroed in het Diemberbos. Het is een relatief jong bos, dat zich aan het ontwikkelen is naar meer diversiteit. Behalve de broedende havik zijn er jonge zeearenden waargenomen op zoek naar een eigen territorium en met enige regelmaat zie je ze overvliegen. Deze vogels broeden nu al in de Diemer Vijfhoek. Op 1,5 km. Voor een trekkende of fouragerende zeearend is een turbine een groot gevaar voor het voortbestaan van deze langzaam uitbreidende en nog kwetsbare populatie. Ook de sperwer en de boomvalk brengen al een aantal jaar jongen groot in de bomenrij langs het Amsterdam-Rijnkanaal. Met veel plezier is te zien hoe zij hun jongen leren jagen en libellen uit de lucht te plukken. Kortom het gebied is een vogelsoorten rijk gebied met 152 waargenomen en gevalideerde soorten. Meer dan 55 soorten broeden er waaronder tenminste 8 à 10 die op de rode lijst staan.

De ringslang

Wij nemen op onze volkstuincomplexen al 20 jaar ringslangen waar. Vinden ook eieren. Ringslangpopulatie is dus met zekerheid aanwezig. Ook in het Diemberbos. Ook het IVN meldt deze. Het komt door de verbinding met de Diemerzeedijk.

Vogeltrek, vleermuizentrek

De turbines worden langs het kanaal geprojecteerd. Deze lijnvormige verbinding is belangrijk voor vogeltrek en vleermuizen. Ze volgen de lijnen in het landschap en oriënteren zich erop. De rij grote populieren op de dijk is hierbij een extra hulp.

Er is een foerageertrekroute van ganzen over de volkstuinen en het Diemberbos, iedere avond tegen zonsondergang kan je grote groepen horen overkomen. Deze ganzen zullen in het vervolg de turbines op hun vliegroute ontmoeten en daarlangs moeten zien te komen zonder schade. Het gaat hier om dagelijkse trek van foerageer- naar rustgebied! Ook andere trekvogels volgen het water van het kanaal.

Vleermuizen:

Er is inmiddels al wat onderzoek gedaan naar vleermuizen in het Diemberbos. Daarbij zijn 5 soorten waargenomen. Het moet natuurlijk gaan om aanwezigheid in de buurt van deelgebied D. Vleermuizen verplaatsen zich immers en maken gebruik van een aanzienlijk oppervlak om te foerageren en te trekken. Ook op de beide volkstuincomplexen zijn met batloggers al 5 interessante soorten gevonden. Waaronder **de zeer zeldzame kleine dwergvleermuis**. Bekend is dat van de aanwezige soorten er een aantal extra risico lopen door windturbines. De gewone dwergvleermuis, de ruige dwergvleermuis en de rosse dwergvleermuis. Vleermuizen schijnen ook door optredende drukverschillen gedood te kunnen worden, het gaat dus niet alleen om directe aanvaring.

Bijlage 4

Overzicht soorten en aantallen fauna

Biodiversiteit Linnaeus en Frankendael				Biodiversiteit in het Diemerbos		
35 ha.	soorten	broedvogel soorten	rodelijst soorten	244 ha	soorten	
vogels	152	56	32	vogels	180	
zoogdieren	16			zoogdieren	26	
reptielen/ Amfibien	7			reptielen/ Amfibien	9	
dagvlinders	20			dagvlinders	22	
nachtvlinders en micro	265			nachtvlinders en micro	495	
libellen	23			libellen	24	
sprinkhanen, krekels	6			sprinkhanen, krekels	13	
bijen, wespen	88			bijen, wespen	81	
vliegen, muggen	167			vliegen, muggen	234	
kevers	149			kevers	142	
wantsen, cicaden	82			wantsen, cicaden	99	
insecten overig	20			insecten overig	27	
geleedpotige overig	59			geleedpotige overig	53	
planten (wilde)	467			planten (wilde)	307	
mossen, korstmossen	73			mossen, korstmossen	104	
paddenstoelen	164			paddenstoelen	233	
	waarvan (zeer) zeldzaam				waarvan (zeer)zeldzaam	
tot juli 2024	1758	28		tot juli 2024	2049	73

bron: waarneming.nl

(broed)vogelsoorten: waarneming Atlasgroep biodiversiteit

Zienswijze gebied 6A niet geschikt

Samenvatting argumenten tegen windturbines in gebied 6A Hoge Dijk

Deze zienswijze betoogt dat gebied 6A in de Hoge Dijk ongeschikt is voor windturbines vanwege de negatieve impact op de leefomgeving, natuur, cultuurhistorisch erfgoed en het gebrek aan draagvlak.

Impact op leefomgeving:

- **Geluidsoverlast, slagschaduw, visuele hinder:** Omwonenden in Reigersbos en Ouder-Amstel ondervinden reeds overlast van een bestaande turbine, wat zal verergeren met hogere turbines in 6A.
- **Recreatiegebied:** Strandje Hoge Dijk is een belangrijk recreatiegebied, met name voor gezinnen uit omliggende wijken, en windturbines tasten de kwaliteit hiervan aan.
- **Kwetsbare inwoners:** Zuidoost heeft een lagere levensverwachting en inwoners zijn sterk afhankelijk van recreatiegebieden zoals de Hoge Dijk.

Natuur en vogels:

- **Ecologische verbindingszone:** 6A maakt deel uit van een belangrijke verbindingszone en herbergt diverse vogelsoorten, waaronder beschermde soorten.
- **Vogelslachtoffers:** Roofvogels en uilen zijn extra kwetsbaar voor windturbines.
- **Trekvogels:** Het gebied is een belangrijk knooppunt van vogeltrekroutes, met name voor vogels op weg naar Landje van Geijssel.

Cultuurhistorisch erfgoed:

- **Geingebied:** Windturbines tasten het zicht op het cultuurhistorisch landschap van het Geingebied aan, dat deel uitmaakt van de Stelling van Amsterdam (UNESCO Werelderfgoed).

Draagvlak en communicatie:

- **Geen draagvlak:** Bewoners, natuurorganisaties en de gemeente De Ronde Venen hebben zich fel verzet tegen de plannen.
- **Onvoldoende informatie:** De gemeente heeft inwoners onvoldoende geïnformeerd over de plannen en de risico's.

Extra argumenten:

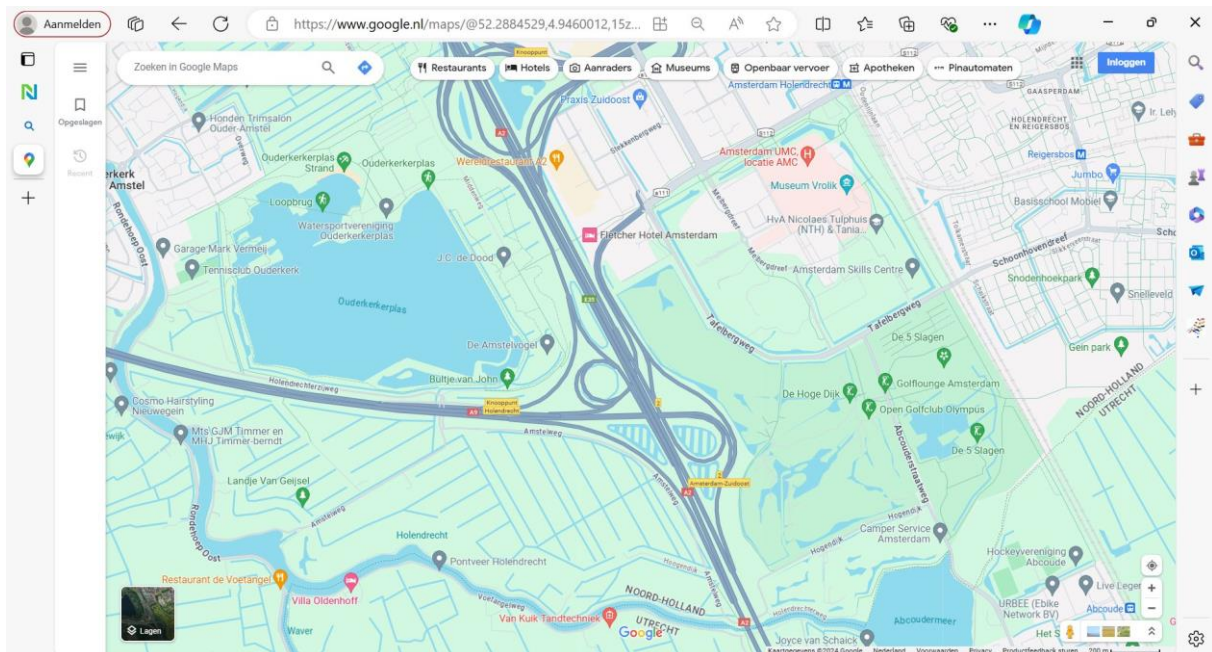
- **Golfclub:** De golfclub wordt oneerlijk behandeld en de belangen van de sport en bezoekers verdienen meer respect.
- **Compensatie onvoldoende:** De zienswijze stelt dat compensatie van natuurverlies in Amsterdam moeilijk te realiseren is.

De zienswijze bepleit een heroverweging van gebied 6A en benadrukt het belang van een zorgvuldige afweging van alle belangen.

Aan de leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Amsterdam, 17 juli 2024
Betreft zienswijze ontwerp programma windenergie
Betreft gebieden Hoge Dijk, 6A.

Geachte gemeenteraad, geacht college,

Als natuurliefhebbers kennen we de gebieden rond wat u 6A noemt als onze broekzak. We zijn geschokt dat het college deze gebieden geschikt vindt voor windturbines. Deze gebieden zijn niet geschikt en er zijn zwaar wegende argumenten tegen deze aanwijzing.



KAARTJE 1 EN FEITEN

Rechts van het halve klaverblad A2/A9 ziet u van boven naar beneden een deel van de wijk Holendrecht, daaronder het AMC met helikopterbasis en kwetsbare residentiële centra en een volkstuincomplex. **Daaronder de natuurgebieden Hoge Dijk met golfterrein en meertjes, waar PWA turbine 6A wil.** Ten zuiden van de rivieren Gein en Holendrecht bevinden zich, net buiten deze kaart, de wijken in Abcoude die op het noorden gericht zijn en de turbine of turbines vrezen.

Terug naar het golfterrein en de meertjes, waar turbine 6A gepland is. U ziet links de meertjes van het golfterrein en rechts het kleine geliefde openbare strandje Hoge Dijk met meertje. Eromheen zijn bosgebiedjes en rietgebiedjes Hoge Dijk, met bijzondere vogelpopulaties die hier broeden en in Afrika overwinteren, er zijn orchideeën en andere

bijzondere planten. Meer hierover in 8, en in zienswijze PWA 1530 5791 vogels in de Hoge Dijk. Rechts van de bos -en rietgebiedjes is de wijk Reigersbos.

Linksonder ziet u ten zuiden van het klaverblad en ten zuiden van de A9 de polder Holendrecht, Ouder-Amstel, met het beroemde landje van Geijssel waar grote aantallen zeldzame grote trekvogels rusten na de grote trek en er opvetten, foerageren en rondvliegen voordat ze doortrekken naar hun broedgebieden. De brede veenrivier de Holendrecht vormt de grens met de provincie Utrecht en de A2 vormt de grens met Amsterdam. Ten noorden van de A9 ziet u de Ouderkerkerplas waar meer dan 10.000 smienten overwinteren. Rechts van de A2, tussen AMC en Abcoudermeer zijn we weer terug bij de golfclub en het strandje en de natuurgebieden de Hoge Dijk. Buiten en boven de kaart, ten noorden van AMC, verrijzen de kranen van verdichtingsnieuwbouw Hondsrug in Bullewijk en we zijn rond.

GEBIEDEN BOORDEVOL FUNCTIES

In Bullewijk en Reigersbos samen komen er 5700 woningen bij, grofweg 10.000 mensen. Dit is verdichtingsbouw: nieuwbouw tussen bestaande bouw. De Hondsrug gaat tot 21 verdiepingen, 70 meter hoog. De ratio groen/bebouwd zal in deze omgeving veranderen: minder groen in verhouding tot bebouwing. Er gaan bomen op de schop, dit gebeurde al bij aanleg van de Amstelvogel, het gebeurt bij nieuwbouw nu en het zou gebeuren voor toegangswegen voor een nieuwe, nog veel grotere turbine. Het geheel is in alle opzichten al een gebied boordevol functies, er kan niets bij. Hieronder het verouderde kaartje dat de provincie Noord – Holland ooit publiceerde. Kijk niet naar de turbineposities daarop, die zijn achterhaald. Maar de legenda helpen wel voor het begrip: de bestaande Amstelvogel, 125 meter, blauw met wit erom, polder Holendrecht wit met blauwe turbines, en in Amsterdam zijn de rode turbines getekend.

KAARTJE 2



Figuur 1.1 Locatie van de zoekgebieden.
Uit: Pag 4 van Impactstudie Landschap twee zoeklocaties voor windenergie langs de A2 in Ouder-Amstel en Amsterdam (<https://api1.ibabs.eu/publicdownload.aspx?site=ouderamstel&id=100083605>)

1. NIET GESCHIKT, WANT GROTE IMPACT OP LEEFOMGEVING

Waarom hier? 600.000 bezoekers per jaar recreëren aan het openbare strandje en in de natuurgebieden Hoge Dijk. In Zuidoost is de levensverwachting zes jaar lager dan gemiddeld en veel mensen hebben geen tuin en geen balkon en gaan niet op vakantie. Aan de westkant van Gaasperdam brengen veel gezinnen hun vakantie door in de gezonde leefomgeving van strandje Hoge Dijk, ook wel Abcouder strand genoemd, vlakbij het golfterrein. Deze leefomgeving is geen luxe maar een voorwaarde om gezond met je kinderen te bewegen, net zoals de Gaasperplas stranden dat voor andere bewoners zijn. Strandje Hoge Dijk is bij uitstek geschikt voor gezinnen met jonge kinderen, want je kunt er op drie niveaus veilig zwemmen, van peuter tot volwassene. Een parel voor de buurt, iets om heel trot op te zijn en om vooral niet te verslachten. Meer hierover in *zienswijze 6845-2445*.

2. NIET GESCHIKT, WANT OVERLAST IN DE KWETSBARE WIJKEN CUMULEERT

Er zijn nu al, bij een half zo grote turbine, gezinnen in Reigersbos en in Ouder-Amstel die last hebben van slagschaduw van de turbine in Ouder-Amstel en die de gordijnen sluiten. De turbines worden hoger en het worden er in PWA plus eventuele Ouder-Amstel plannen meer dus de effecten worden groter. Er is in de compacte wijken Reigersbos en Holendrecht veel geluidsoverlast door vliegtuigen en snelwegen, er zal extra cumulatie optreden. Alles bij elkaar wordt dit beleefd als, op zijn zachtst gezegd, onzorgvuldig naar de toch al zwaar belaste wijken. Het gebeurt overal in de wereld, de machines worden bij de armen geplaatst. In Bombay en in Chicago. Dat ga je toch niet doen in de linkse stad Amsterdam?

3. NIET GESCHIKT, WANT ROND AMC UMC WONEN ZEER KWETSBARE MENSEN IN INSTELLINGEN

Rond AMC – UMC gebied wonen extra kwetsbare mensen. Zij slapen in de vele residentiële instellingen tussen het AMC en de golfbanen. Deze bewoners kunnen zeker extra gevoelig zijn voor onder andere laag frequent geluid. Daar moet rekening mee gehouden worden.

4. NIET GESCHIKT, WANT ER IS TOTAAL GEEN DRAAGVLAK BIJ GEÏNFORMEERDE INWONERS

In het coalitieakkoord van Provincie Noord – Holland 2023 – 2027 staat op pagina 24 halverwege:

vanuit onze ruimtelijke regierol laten we, voor het geval dat gemeenten hun verschillen van mening niet bilateraal kunnen oplossen, de Noord-Hollandse gemeenten gezamenlijke uitgangspunten opstellen als onderling afsprakenkader over hoe om te gaan met de planning van eventuele windturbines nabij

gemeentegrenzen. **Daarnaast is voldoende draagvlak en participatie voor ons een randvoorwaarde.** (vet gemaakt door ons).

Er is geen draagvlak

- De petitie *Geen Windturbines in het Geingebied* werd 5.500 maal getekend. De petitie direct na publicatie van PWA half mei 2024, *plaats geen windturbines in Zuidoost in het Groen en in het Geingebied*, is in twee maanden tijd ruim 3.000 maal getekend.
- Tenminste drie raadsadressen werden direct na publicatie van de RES plannen vanuit De Hoge Dijk ingediend. Het zijn het *raadsadres van golfvereniging Olympus, Golfacademie en Golfcentrum De Hoge Dijk 2021*, het *raadsadres van Natuurvereniging de Ruige Hof 2021*, dat ook op de wijze van informeren door de gemeente ingaat, en het *raadsadres Vogels in de Hoge Dijk*, april 2021.
- Op de bijeenkomst op 1 juni 2024 van inwoners om elkaar te informeren over PWA kwamen honderden mensen af. Ook de grote maquettes op exacte schaal die buurtbewoners gemaakt hebben, trokken groot publiek. Op de drie informatiemarkten van de gemeente, de afgelopen maand, kwamen honderden mensen af, zij gaven vrijwel unaniem aan tegen de PWA plannen te zijn, lieten heel duidelijk van zich horen en stelden relevante vragen.
- Op de laatste twee commissievergaderingen duurzaamheid van 13 juni en 4 juli van de gemeente, om 9 uur 's ochtends, op een tijdstip waarop iedereen werkt, zaten de tribunes bomvol met meer dan 200 mensen die met de metro uit Zuidoost gekomen waren. Inwoners hadden ervoor vrij genomen.

Er is veel draagvlak voor de energietransitie maar geen draagvlak voor deze plannen. Laten we deze ideeën laten varen.

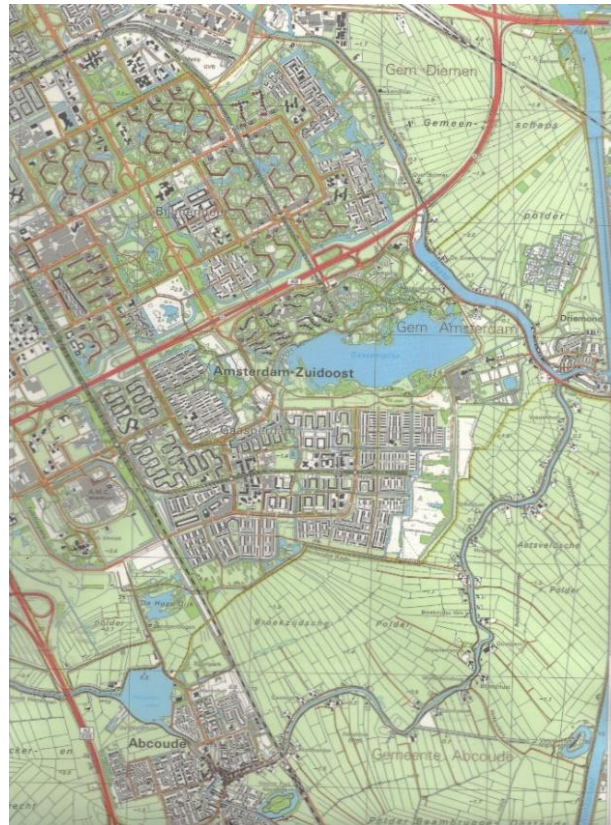
5. NIET GESCHIKT, WANT DRAAGVLAK GROTE GROEP BEWONERS NOG NIET EENS MEETBAAR

De meeste inwoners in de wijken Reigersbos, Holendrecht, Gein, en verderop in de Bijlmer, zijn tot op vandaag nog **niet** geïnformeerd want er is geen begrijpelijke informatie verstrekt. Er waren geen voor een normaal mens leesbare kaartjes waar meren, bos en huizen een logische kleur blauw, groen of baksteenkleur hebben, en er was geen korte begrijpelijke informatie over risico's. Er waren vaak zelfs geen begrijpelijke uitnodigingen. In het begin van het RES traject, vanaf 2020, waren er wel nog kaartjes, vrij onleesbaar maar ze waren er. Naarmate het traject vordert wordt er tijdens presentaties van de gemeente helemaal geen menselijk kaartmateriaal meer gepresenteerd, maar kaartjes in de kleuren paars en geel en roze vanwege waarden, en die dan door elkaar. Er is geen adequate informatie verstrekt waarop mensen konden reageren. Het draagvlak is daarmee slecht onderzocht en er is geen basis voor een aanwijzing.

6. NIET GESCHIKT, KAARTJE 3, WANT DRAAGVLAK BUURGEMEENTEN ONTBREEKT

De coalitie van Ouder-Amstel zegt dat er in geval van besluiten over windturbines een referendum plaatsvindt. En dat het bovendien belangrijk is landelijke normen af te wachten.

Hoe zit het bij De Ronde Venen :



De provinciegrens is geel. Concept turbine 6A en eventuele buurturbines domineert/domineren het visuele beeld van een aantal wijken rond het Abcoudermeer, linksonder, die grotendeels noordwaarts georiënteerd zijn.

Gemeente De Ronde Venen kijkt bovendien vanaf de rivier Het Gein en vanaf haar cultuurhistorisch erfgoed op concept turbine 6A, net zoals ze op de concept turbines 5B en 5C Gaasperplas kijkt. Vanuit het weidse gebied, werelderfgoed vanwege zijn openheid en cultuurhistorische rijksmonumenten, zie je dan aan de horizon de turbines vele malen hoger dan de hoogste bomen, kerktorens en molens. Dat soort ingrepen is niet op schaal en dat is precies waar UNESCO het over heeft.

Buurgemeente de Ronde Venen, met Abcoude en het Gein, schreef al direct bij de start van de RES, in 2020, toen het nog om veel lagere turbines ging, [een brief aan de stad Amsterdam](#). In deze brief betoogt de gemeente, met kaartjes toegelicht, waarom ze zich opstelt tegen Amsterdamse turbines aan haar grenzen: Amsterdam moet rekening houden met de belangen van de bewoners van de Ronde Venen en met haar cultuurhistorisch

landschap. Vier jaar later is er niet veel veranderd. Een uitspraak op [RTV Utrecht 13 juni 2024](#) van wethouder Cees van Uden van de gemeente De Ronde Venen luidt dan ook:

'De maximale pijn bij onze gemeente'

Dat Amsterdam nu mogelijk windmolens wil plaatsen naast Abcoude, stemt de wethouder niet blij. "Het is vooral vervelend omdat ze weten dat wij het niet willen. Het lijkt wel alsof Amsterdam de molens zo dicht mogelijk bij onze grens wil zetten en de maximale pijn bij onze gemeente wil leggen. Dat is niet passend."

Van onze eigen Amsterdamse wethouders horen we al jaren dat het goede gesprek tussen de gemeenten plaatsvindt. De waarheid is dat er in de Ronde Venen geen draagvlak is.

7. NIET GESCHIKT, WANT IMPACT CULTUURHISTORISCH ERFGOED IN BUURGEMEENTE NIET GEWOGEN

Het gebied van de Ronde Venen dat hier aan Amsterdam grenst is het Utrechtse Geingebied. Een uniek landschap met de middeleeuwse kronkelende rivier, de eeuwenoude boerderijen en de 17e -eeuwse en 19e -eeuwse molen, die tot het cultuurhistorisch erfgoed behoren, net zoals het beschermde dorpsgezicht Abcoude. Het gebied is bekend om zijn schoonheid en openheid, op dit moment weidt Amersfoort een tentoonstelling aan de Mondriaan – schilderijen erover. De impact van een windpark aan de horizon, of zelfs meer windparken, zou groot zijn. Niet voor niets wil de gemeente De Ronde Venen andere oplossingen dan wind op haar grondgebied. Én aan haar grenzen. De openheid en weidsheid van het landschap behoren, in de woorden van UNESCO, tot de unieke universele waarden die dit gebied werelderfgoed maken en de gemeente en de bewoners bewaken het. Vier provincies hebben de taak de Hollandse Waterlinie met daarin de Stelling van Amsterdam te beschermen, maar uiteindelijk oordeelt UNESCO erover of dit werelderfgoed haar status behoudt áls de openheid toch geschaad wordt. Tot nu toe is aan UNESCO nog geen advies gevraagd. Amsterdam heeft de afgelopen jaren meermalen de benodigde informatie over het erfgoed en over het Geingebied aangereikt gekregen door de bewoners. Amsterdam heeft de informatie elke keer genegeerd, in woorden maar ook in het kaartmateriaal, dat het erfgoed en zelfs de rivier het Gein nooit ergens toonde. Niet wegen is ook een manier van wegen, maar die manier leidt niet tot een juiste afweging.

8. NIET GESCHIKT, WANT JUIST HIER GROTE IMPACT OP VOGELSOORTEN

Dat vogels tijdens de trek in groten getale Nederland, en in Nederland ook nog eens speciaal de kustlijnen opzoeken geeft de Nederlandse kustprovincies een extra internationale verantwoordelijkheid voor de bescherming van soorten. De verantwoordelijkheid strekt zich uit tot de leefgebieden, rustgebieden, broedgebieden en overwinteringsgebieden die nodig zijn om de populaties in stand houden. Van de impact op de roofvogels en uilen die in de

Hoge Dijk broeden is de laatste jaren meer bekend: die hebben veel last van windturbines. Maar de Hoge Dijk wordt daarnaast speciaal geprefereerd door kleine ver trekkende broedvogeltjes die in Zuid- Europa en in Afrika overwinteren en die juist De Hoge Dijk, met bos en rietland door elkaar, kiezen om te broeden. Impact van windturbines op deze kleine soorten is om begrijpelijke redenen nog niet zo goed in kaart gebracht, zie het UVA onderzoek 2024: zo'n klein dood vogeltje in moerasachtig gebied valt minder op dan een grutto, lepelaar of kerkuil. Een conclusie kan dan zijn: houd uit voorzorg extra rekening met deze populaties van kleine en vaak ook zeldzame soorten.

- Over het knooppunt van vogeltrekroutes bij het verkeersknooppunt hebben vier Utrechtse natuurorganisaties én Vogelbescherming Noord – Holland al bij de start van de RES in 2020 niet mis te verstane uitspraken gedaan. Zij benadrukken dat dit knooppunt van vogeltrekroutes ongeschikt is. **Let op: ze noemen het dus een knooppunt van vogeltrekroutes. U vindt de uitspraken van een aantal deskundigen over de soorten en de toelichtingen vanuit de adviezen in zienswijze 1530 5791, Vogels in de Hoge Dijk.**
- Over de Holendrecht Polder sprak op 3 juni 2021 de heer Willem Hellevoort, provinciale ambassadeur Noord Holland Natuurmonumenten, landschap Noord-Holland en Goois natuurreservaat, in Provinciale Staten Noord-Holland:

“Over het algemeen positief over de plannen, maarvier zoekgebieden in de RES roepen vragen op. Eén hiervan is polder Holendrecht: dit is NNN, weidevogelgebied en bijzonder provinciaal landschap. De provincie is al van mening dat de polder niet geschikt is, maar de gemeente Ouder-Amstel moet daar nog van overtuigd worden.”

Ouder-Amstel lijkt inmiddels overtuigd.

- Het recente UVA onderzoek over vogeltrek noemt bij de eerste tien hoogste vogeldichtheden landelijk gezien maar liefst twee gebieden rond knooppunt Holendrecht: **A2/A9 Ouderkerkerplas; en Knooppunt Holendrecht.** Daar ligt de Hoge Dijk met de kleine broedvogeltjes in, tussen en naast. Een reden om extra voorzichtig te zijn.

9. NIET GESCHIKT, WANT AANLEG TURBINES SCHAADT ECOLOGISCHE VERBINDINGSZONE EN GAAT TEGEN EUROPESE RICHTLIJNEN IN

Oppervlakte en onderlinge samenhang NNN mag niet verminderen, zegt de Amsterdamse [Expertgroep Natuur en windturbines](#) in haar door Amsterdam gevraagde advies van 5 april 2022.

Het [advies Randvoorwaarden Natuur landschap en leefomgeving](#) van 4 april 2022, stelt als eerste voorwaarde:

Geen plaatsing van windturbines in - noch met negatief effect op - Natura 2000 gebieden (conform de Vogel- en Habitat Richtlijn) en Natuur Netwerk Nederland gebieden, inclusief natuurcompensatiegebieden.

In de voorgestelde gebieden zou de turbine en zouden toegangs- en onderhoudswegen middenin de verbindingzone terecht komen en daarmee de samenhang veranderen en de oppervlakte verminderen. De Europese regelgeving geeft aan dat we de natuurwaarden niet mogen verslechteren, maar tenminste in stand moeten houden. Met deze plannen gaat de stad in tegen drie adviezen. Tegen het advies van de Expertgroep, tegen het Randvoorwaarden advies dat door stadsdelen Weesp en Zuidoost omarmd is, en tegen de Europese regelgeving.

10. NIET GESCHIKT, WANT GOLFLUB, GOLFCENTRUM EN BEZOEKERS VERDIENEN RESPECT EN EEN EERLIJKE AFWEGING

Bezoekers zijn niet alleen de golfers uit de wijde omtrek, maar dit buurtgerichte centrum ontvangt graag de inwoners die hier met families op de banken met uitzicht komen zitten, een snack komen halen en een balletje komen slaan. Vanaf 2020 zeggen Amsterdamse politici die een windturbine bij de golfbaan willen dat “golfen een sport van de rijken is” en dat je er daarom minder rekening mee hoeft te houden, dit lijkt zelfs een impliciete afweging. Natuurlijk staat dit niet in PlanMER. Maar als er zo met inwoners gepraat wordt, moet dat transparant zijn. Het argument zou bovendien niet eerlijk zijn, want Golfclub en Golfcentrum bieden juist mogelijkheden aan. Een ander argument dat je hoort is dat golfen geen sport is. Maar dat is het wel, het is een olympische sport.

Er wordt rekening gehouden met de vogels (zie raadsadres 2022 met Committed to Birds), logisch, want ook bij de meertjes op het golfterrein zijn natuurlijk veel, ook bijzondere, vogels, het golfcentrum staat midden in het gebied rond het knooppunt.

Golfen bij een turbine kan windzuiging betekenen: de bal doet iets anders dan je wil. Golfen onder een turbine is niet aantrekkelijk voor golfers, visueel niet, qua slagschaduw niet, qua geluid niet en qua techniek van het golfen niet. De belangen van de sport en van de inwoners verdienen respect en afweging.

10. TERRAS

Zuidoost heeft nauwelijks terrassen waar je in het groen of bij water van de avondzon en van uitzicht kunt genieten. Ballorig en het terras van de golfclub hebben dat soort kwaliteiten wél. Qua slagschaduw in de middag- en avondzon kan het terras van de Hoge Dijk niet meer hinder hebben dan zoals de positie er nu voor staat. Het terras wordt daarmee veel minder aantrekkelijk op zonnige avonden. Bovenop alles zou dit als een klap na voelen. Dit heeft ook met respect te maken.

11. HELIKOPTERBASIS AMC

Helikopterbasis AMC is nog steeds punt van bespreking en zal gewogen moeten worden.

12. PROCES: SOLITAIRE TURBINE MANIER OM AMSTERDAMSE ZIN DOOR TE DRIJVEN

Turbine 6A wordt in PWA gepresenteerd als een solitaire turbine, maar wordt in Addendum PlanMER Noord – Holland (2021) gepresenteerd als onderdeel van een windcluster. Onder de naam *Cluster 10 Holendrecht* noemt dit PlanMER de drie Noord-Hollandse zoekgebiedjes, waaronder 6A. Door in aangrenzende gemeenten *solitaire* turbines te plaatsen hoopt de gemeente Amsterdam wellicht de bevoegdheid van de provincie te ontlopen. Bij een losstaande turbine onder een bepaald vermogen heeft de gemeente zelf de bevoegdheid, en niet de provincie. Wij denken dat hogere overheden die het bredere belang zien aan zet zijn, de provincie en het rijk. Maar wij begrepen tijdens de commissievergadering van 4 juli in een beantwoording van de wethouder dat Amsterdam zich juridisch aan het oriënteren is hoe ook bij solitaire turbines boven een bepaald vermogen de stad zelf de bevoegdheid kan houden zonder goedkeuring van de provincie. Wij krijgen niet de indruk dat Amsterdam de vogels, het erfgoed en ons allemaal zal willen beschermen en we zouden daarom niet blij zijn met zo'n ontwikkeling.

ZIENSWIJZE

Er is geen onderbouwing voor aanwijzing van de Hoge Dijk als geschikt gebied voor een windturbine, er zijn vooral veel argumenten ertegen en een aantal daarvan is cruciaal. We roepen de gemeente dan ook op om de aanwijzing van gebied 6A te herroepen.

Anja Rutgers van der Loeff, Gaasperdam, inwoner, anja.rutgers.van.der.loeff@gmail.com

mede ondertekeningen zijn:

- Stichting Red de Hoge Dijk, Jaap Wolff
- Bewonerscommissie Huurders Eigen Haard Reigersbos IV
- Wim Temmink, Abcoude

Aan de leden van de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, 7 juli 2024

Betreft zienswijze ontwerp programma windenergie

Betreft vogels in de Hoge Dijk, locatie AMC, natuurgebieden Hoge Dijk en golfbaan, in plan Wind Amsterdam heet dit *Knooppunt Holendrecht 6A*

Geachte gemeenteraad, geacht college,

Als bewoner van Gaasperdam geniet ik van drie kleine maar zeer rijke vogelgebieden in twee gemeenten: ja, er zijn auto's. Maar er zijn vooral heel diverse en bijzondere vogelpopulaties, aansluitend op elkaar en onderling overeenkomend maar ook heel verschillend. Van een heel grote diversiteit, het gaat hier in totaal om honderd of meer soorten die deze plekken prefereren. De vogels vliegen de A2 over maar hebben hun kleine specifieke voorkeursgebieden om te broeden, rusten, foerageren en overwinteren. Daarnaast maken de gebieden deel uit van de ecologische verbindingzone, en zijn deels NNN gebied. Ik noem hier de drie samenhangende gebieden en beperk me daarna tot één van de drie: het Amsterdamse de Hoge Dijk.

1. (polder Holendrecht in het beroemde landje van Geijssel, gemeente Ouder-Amstel)
2. (Ouderkerkerplas, eveneens gemeente Ouder-Amstel)

3. het natuurgebied de Hoge Dijk, Amsterdam, voor u in Plan Wind Amsterdam "Knooppunt Holendrecht 6A".

> PWA zegt over Hoge Dijk: *"Vanwege de, in vergelijking met andere gebieden, beperktere nadelige milieugevolgen is dit gebied (U NOEMT HET GEBIED KNOOPPUNT HOLENDRECHT 6A) aangewezen als mogelijk gebied voor plaatsing van een solitaire windturbine."* (Lees: van 212 meter hoog, zoals elders in PWA blijkt)

Als lid van de natuurvereniging De Ruige Hof, sinds tien jaar betrokken bij de in de regio bekende vogelwandelingen door de Hoge Dijk voel ik me door Plan Wind Amsterdam genegeerd als het gaat om vogels. Ik voel me extra en opnieuw genegeerd nu u sinds 21 mei zelfs denkt dat dit gebied een van de meest geschikte gebieden van Amsterdam is. Kent u de natuurwaarden? Liep u mee met een van de in de hele regio bekende vogelwandelingen door dit gebiedje? Bent u wel eens in De Hoge Dijk geweest, in natuurgebied Klarenbeek? Bij Natuurvereniging De Ruige Hof? Bij het meertje, strandje De Hoge Dijk? En op de gebiedjes op het golfterrein? Waarom heeft u niet in de fase van gebiedsaanwijzing een tiental lokale superdeskundigen en de drie raadsadressen van dit kleine gebiedje geraadpleegd? Waarom heeft u de informatie die ze aandroegen bij herhaling genegeerd? Vogelbescherming Nederland zegt dat juist de deskundigen van de locaties de onontbeerlijke aanvulling vormen op de SOVON gegevens en op de andere landelijke gegevens. Spaart u zelfs ook dit onderzoek op voor de projectfase, voor de projectMER en voor de projectontwikkelaar? Hoe kunt u

een gebied als qua natuur het meest geschikt bestempelen als u helemaal niet weet wat er broedt en leeft, en alle inkomende informatie negeert?

Een greep uit deze vogels: naast spechten, groenlingen, sijsjes, puttertjes en alle soorten mezen zijn er

- a) soorten die meestal in Afrika en soms in Zuid- Europa overwinteren en die hier broeden
- b) roofvogels en uilen
- c) passanten van Natura 2000 naar Natura 2000
- d. overwinteraars

a. Vogels die in Afrika en Zuid- Europa overwinteren en die hier broeden zijn onder andere de nachtegaal en de spotvogel. Ze imiteren de geluiden van de jungle en mengen die met de geluiden die ze van hier kennen, waarmee ze ons kunnen verwarren. Ook de bosrietzanger doet dat. Andere rietvogels zijn de kleine karekieten, gewone rietzangers, snorren, sprinkhaanrietzangers, rietgorzen, en in de bomen rondom de koekoek die met de kleine karekieten meekomt. Ook zijn er goudvinken, goudhaantjes en vuurgoudhaantjes, en blauwborsten met hun bijzondere jubelzang. De ijsvogel broedt aan het ven de hoge Dijk drie nesten per jaar uit. Mensen komen van verre om de ouders de jongen te zien voeren. Op de vogelwandelingen in de Ruige Hof worden per keer zo'n 40 soorten geteld. Het is spannend.

b. Er broeden bosuilen en ransuilen, er worden kerkuilen gesignaleerd. Buizerds broeden er veel, en af en toe ook haviken. Sperwers en slechtvalken zien we, veel torenvalken en soms een boomvalk. Van al deze soorten roofvogels en uilen is sinds een paar jaar bekend dat ze extra veel last hebben van windturbines: ze letten niet op als ze jagen en ze kijken alleen maar naar beneden, en komen er zo in verstrikt.

c. Passanten zijn er veel, zij vliegen hoog. Ze zijn onderweg naar of komend van Natura 2000 Botshol, Naardermeer of Oostelijke Vechtplassen. Veel lepelaars, heel veel aalscholvers en alle soorten ganzen, maar ook sporadisch kraanvogels en een zeearend, of grutto's en regenwulpen en de andere vogels van de zeer lange trek. Aan de rivier de Holendrecht bij Landje van Geijssel rusten ze uit om hun verdere trek naar de Noordelijke broedgebieden te vervolgen. Het gaat hier om tientallen soorten waarvan veel van de rode lijst. Zoals de grutto.

d. Overwinteraars zijn de tienduizenden smienten van de Ouderkerkerplas. Dat is hun rustgebied, maar ze gaan geregeld ook in groepjes van 30 tot 60 naar de rivier het Gein in het Utrechtse Geingebied, en naar de sloten langs de Amsterdamse wijk Gein 4. Sommigen overwinteren ook daar. Ook dit is een rode lijst soort.

> PWA vervolgt over Hoge Dijk : “Wel overlapt het zoekgebied deels met NNN gebied. De aanwezige natuurwaarden zijn minder hoog dan in sommige andere gebieden en kunnen in overleg met de provincie en Staatsbosbeheer gecompenseerd worden.”

a. Dat de natuurwaarden minder hoog zijn zie ik niet onderbouwd. De Hoge Dijk maakt deel uit van de ecologische verbindingzone tussen Diemerscheg via het Gein en de rivier de Holendrecht naar Amstelscheg. De rijkdom aan soorten vogels, amfibieën, reptielen en planten is overweldigend. Het is merkbaar dat PlanMER Amsterdam hier geen kennis van genomen heeft.

b. Over die compensatie zegt de **Expertgroep Windturbines en Natuur van de gemeente Amsterdam in haar RES - advies van 4 april 2022:**

- *“Een potentieel knelpunt in Amsterdam is de beschikbaarheid van gebieden waar de compensatie kan worden uitgevoerd. Compensatie vindt bij voorkeur plaats op niet al te grote afstand van de ingreep. In Amsterdam is de grond echter schaars en de grondprijs is hoog. De expertgroep is op voorhand van mening dat de mogelijkheden voor compensatie in de omgeving erg beperkt zijn.”*
- *“Zoekgebieden Knooppunt Holendrecht en Ouderkerkerplas hebben overlap met NNN. Wanneer hier windturbines worden ontwikkeld is sprake van een compensatieopgave van het beheertype dat fysiek of kwalitatief wordt aangetast. Nadere toetsing is nodig.”*
- *“Bij negatieve effecten op NNN en BPL moet worden aangetoond dat er geen reële alternatieven zijn, dat er een groot maatschappelijk belang is en dat effecten worden gecompenseerd.”*
- *“Toetsing ligt in eerste instantie bij het bevoegd gezag dat de vergunning/toestemming verleent. Voor toepassing van de meerwaardebepaling is medewerking van de provincie wel noodzakelijk in het kader van de compensatieovereenkomst die met de provincie moet worden gesloten.”*

Knooppunt van snelwegen of ook van vogeltrekroutes?

Omdat vogels bij hun trek graag kustlijnen volgen op hun tocht van de Noordelijke gebieden en de Angelsaksische gebieden naar Zuid – Europa en Afrika, heeft Nederland internationaal gezien een grote verantwoordelijkheid voor vogelsoorten. Ze onderbreken hun trek om hier te foerageren, op te vetten en partners (terug) te vinden, en dat doen ze graag in polder Holendrecht op het landje van Geijssel. Natuurlijk vliegen ze daar heel wat rond. De grote trekvogels komen ook wel aan de Amsterdamse kant. Van de kleine trekvogels, die juist graag aan de Amsterdamse kant (en ook wel bij Ouderkerker Plas) broeden, weten we minder. We hebben nog lang niet alles in kaart, zegt ook het VU onderzoek. De windturbines die het college wil plaatsen staan er wél over 30 jaar nog, als er misschien al veel meer in kaart gebracht is. Maar die windturbines kunnen dan niet zo gemakkelijk meer weg. De impact, als die er is, is blijvend. We moeten niet de energiecrisis oplossen terwijl we intussen misschien wel de biodiversiteitscrisis verergeren.

Adviezen bij start RES van vijf natuurorganisaties over knooppunt Holendrecht

Vijf natuurorganisaties hebben meteen in 2020 bij de start van de RESsen hun grote zorgen uitgesproken over Knooppunt Holendrecht als locatie voor windturbines. Het zijn vanuit de provincie Utrecht **Natuurmonumenten, Natuur en Milieu Utrecht, Utrechts Landschap en Landschap Erfgoed Utrecht**. Hun aanbeveling:

“.....echter is de RES voor de regio U16 nog niet gepresenteerd en de naaste burens Ouder-Amstel en Amsterdam vallen onder de RES regio Noord-Holland Zuid. De drie gemeenten (bedoeld worden Ronde Venen, Amsterdam en Ouder-Amstel, Ronde Venen heeft inmiddels deze locatie laten vallen ARvdL) zoeken allen naar locaties aan de randen van haar gemeentegrens en provinciegrens. Rond het knooppunt van de A9/A2 zien wij een zorgelijk grote concentratie van zoeklocaties voor windmolens ontstaan. Dat is op een cruciale verbinding in het Natuur Netwerk Nederland, en op een van de drukste vliegroutes van vogels.”

Vanuit vogelbescherming Noord – Holland kwam ook meteen in 2020 het volgende geluid:

*“Niet positief zijn de organisaties over vier zoekgebieden in IJsselmeer, IJmeer, **polder Holendrecht** en langs de dijk naar Marken. Op die plekken pakken windmolens en zonne-atollen slecht uit voor vogels èn zijn ze een aantasting van het waardevolle landschap. Daarom vragen Milieufederatie Noord-Holland, Natuurmonumenten, Landschap Noord Holland, Het Goois Natuurreservaat en Vogelbescherming Nederland aan Provinciale Staten om deze zoeklocaties te verplaatsen naar geschiktere gebieden.”*

Speelt er misschien nog iets anders dan natuur als wegingsfactor ?

Juist de locaties die uit oogpunt van de natuur ongeschikt zijn, zijn voor windturbinebouwers het meest aantrekkelijk. Op een voor de hand liggende locatie als het havengebied, kunnen windmolens minder de hoogte in omdat Schiphol vlakbij is, bovendien zijn er daar al veel bedrijven aan de gang en die hebben belangen. Gebieden met de hoogste natuurwaarde zijn voor windturbinebouwers het meest interessant, omdat je daar 200 meter de hoogte in kan en er minder kapitaalcrachtige belanghebbenden in de weg zitten. Ook zijn ze makkelijker te ontwikkelen, er staat niet zoveel beton. Speelt dit misschien mee in de aanwijzing? En als dat zo is, is dat dan niet een verkapte afweging waarin de natuur niet genoemd wordt maar die wel ten nadele van de natuur, ook op deze plekken, uitvalt?

- <https://www.deruigehof.nl>

[https://amsterdam.notubiz.nl/document/9947344/2/Raadsadres%20Natuurver %20de%20Ruigehof%20draagvlak%20zoekgebieden%20windmolens](https://amsterdam.notubiz.nl/document/9947344/2/Raadsadres%20Natuurver%20de%20Ruigehof%20draagvlak%20zoekgebieden%20windmolens)

- [advies expertgroep windturbines en natuur.pdf \(openresearch.amsterdam\)](#), RES Amsterdam 5 april 2022

- [Randvoorwaarden-Advies-RES-Klankbordgroep-Natuur-en-Landschap-4-4-22.pdf \(energieregionh.nl\)](#), RES Amsterdam 4 april 2022

[Oproep natuurorganisaties aan RES Noord-Holland: Alternatief nodig voor wind en zon in natuur | Vogelbescherming](#)

[Herziene brief natuurorganisaties zon en wind De Ronde Venen-1.pdf \(itarch.nl\)](#)

Aan de leden van de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, 11 juli 2024

Betreft zienswijze ontwerp programma windenergie

Betreft Strandje Hoge Dijk, ook wel Abcouder Strand, in natuurgebieden Hoge Dijk en bij golfbaan. In Plan Wind Amsterdam gaat het hier om *Knooppunt Holendrecht 6A*

Geachte gemeenteraad, geacht college,

Als bewoner van Gaasperdam geniet ik van natuurstranden op fietsafstand. Ik ben een goede zwemmer en ga ook naar de stranden Gaasperplas, waarvan Ballorig het meest veilig is, daar zie je ook gezinnen. Gezinnen met de jongere kinderen zie je vooral aan strandje Hoge Dijk, ook wel Abcouder strandje genoemd, veel verder naar het westen. Het ligt tussen de golfbaan en het spoor Amsterdam – Utrecht, dichtbij Abcoude en niet ver van AMC en volkstuinen. Het strandje is in de zomermaanden dé leefomgeving van gezinnen met jonge kinderen uit de Amsterdamse wijken Holendrecht, Reigersbos en Gein, maar is ook recreatiegebied voor andere Amsterdamse wijken en het Utrechtse Abcoude. Hier kunnen peuters, kleuters en andere jonge kinderen veilig zwemmen, op drie niveaus. Er is een flink fris gemaaid grasveld om te spelen en te picknicken, er zijn kleedhokjes en stromend water, je betaalt niets. Het maakt deel uit van een heel mooi natuurgebiedje met rietoevers en een wijds aanzien. Als je wél kan zwemmen en onder het touw door mag, vliegen de koekoeken en de ijsvogels over je hoofd heen terwijl je zwemt. We recreëren hier gemixt op alle manieren en daar genieten we van. Het is niet een echt ven volgens de definitie van natuurbeschermers want het is ontstaan als afgraving bij de Schaefer – bouw van Gaasperdam (in gelul kun je niet wonen), maar het oogt na de 50 verstreken jaren inmiddels wél als een echt natuurlijk vennetje.

Zienswijze:

- beloon de inwoners van Zuidoost voor de geringe uitstoot die we per hoofd veroorzaken, sluit aan op de doelen van het masterplan Zuidoost en op de adviezen van huisartsen en beschouw onze fantastische gezonde leefomgeving als wat het is: een grote bijdrage aan de gezondheid in het stadsdeel waar dat het allermeest nodig is en zeker ook zal blijven
- laat de raad beoordelen wat recreatiegebieden voor inwoners kunnen betekenen, en of recreatiegebieden wel in alle gevallen het meest geschikt zijn voor windturbines

- laat de raad beoordelen of de PWA aanwijzing van alle gebieden in Zuidoost (Plan Wind Zuidoost) wel democratisch tot stand gekomen is

1. Strandje Hoge Dijk maakt deel uit van een gebied *boordevol functies*

Strandje Hoge Dijk en de gebieden direct er omheen zijn gebieden boordevol functies: leefgebieden van kwetsbare vogelsoorten, en, waar het in deze zienswijze om gaat, leefgebieden van kwetsbare mensen. Windturbines kunnen er niet bij. Toen de RES in 2020 van start ging, en het gebiedje bij de golfbaan een voorkeurszoekgebied werd, waren windturbines van 150 meter hoog nog gebruikelijk en verkrijgbaar en golden vanuit Schiphol nog de beperkingen tot 150 meter. Die zijn nu opgerekt tot 200 – 250 meter, dus alles komt in een nieuw daglicht te staan en 500 meter afstand tot turbines maakt de horizon en het geluid anders. Er is een windparkje in de planning is met ook een hoge turbines of zelfs meer turbines in buurgemeente Ouder-Amstel. En dan geldt steeds meer wat politici te vaak zeggen: daar staat er al een dus er kan er nog wel..... juist ja. Net zoals: daar is al een snelweg dus daar kan...



2. Gebiedje *levensvoorwaarde* voor de gezondheid

Met 600.000 bezoekers per jaar In een stadsdeel waar de levensverwachting zes jaar lager is dan gemiddeld in Amsterdam, en waar veel mensen geen tuin en soms zelfs geen balkon hebben, is dit recreatiegebiedje geen extraatje maar een levensvoorwaarde, zeker in de warme maanden. Mensen die dat extra nodig hebben kunnen dag in dag uit in de natuur in beweging blijven en gezond leven, en dat is precies wat de huisarts adviseert. Dat is beter dan dat kinderen en kwetsbare volwassenen binnen blijven in slecht geïsoleerde, te warme huizen. De gebieden zijn een belangrijk onderdeel van de leefomgeving, veel meer dan voor mensen die tuinen hebben en tripjes maken. Ga er zwemmen of kijken, de dicht bevolkte wijken Holendrecht en Reigersbos zijn sterk vertegenwoordigd. Zuidoost krijgt er de komende tien jaar 60.000 inwoners bij waarvan veel in Bullewijk, direct achter AMC vanuit het strandje gezien, in hoogbouw tot 21 verdiepingen in de verdichtingswijk Hondsrug. Deze mensen gaan hier ook allemaal recreëren en de verhouding groen- steen zal ongunstiger worden, alle plannen ten spijt. Het gevoel leeft: waarom moeten die windturbines juist in dit stadsdeel, dat het toch al best zwaar te verduren heeft. Is dat eerlijk. Waarom moet er juist hier afgesnoept worden van het ruimtelijke gevoel en de stilte. Hebben rijkere wijken sterkere troeven. Wordt er vooruitgekeken naar het belang van de leefomgeving in deze gebieden. Zijn de plannen van concept Plan Wind Amsterdam in overeenstemming met het masterplan gezondheid Zuidoost, waarover zoveel te doen is.

3. Recreatie wordt door het college in PWA *minder zwaar gewogen* dan gezondheid en natuur. Daardoor blijven in de concept plannen juist deze plekken over.

Zuidoost is door het college in concept aangewezen met de toevoeging dat recreatie minder zwaar weegt dan gezondheid, natuur en ecologie, en dat daarom deze gebieden overblijven als meest geschikte Amsterdamse gebieden voor wind. Na de haven, waar plaatsing nog steeds niet lukt en waar de vooruitzichten nog steeds pessimistisch blijven. Er moest een prioritering van afwegingen plaatsvinden om de ambitie met wind te vervullen en daarbij is recreatie, op de valreep en niet expliciet, onderaan komen te staan als afweging. De afwegingen zijn na vier jaar RES waar het steeds over processen ging als sluitstuk uit de hoge hoed gekomen: recreatie komt als afweging onderaan en daarom wordt het Zuidoost. Of het wordt Zuidoost en daarom komt recreatie onderaan. Die afwegingen zijn nooit democratisch in de raad besproken, maar het college gebruikt ze nu als argument om de zoekgebieden te bepalen. Wij denken dat dit politieke afwegingen zijn en dat de raad erover moet beslissen. En dat de raad, op basis van afwegingen, moet beslissen over de aanwijzing van deze gebieden.

4. De inwoners zijn *niet geïnformeerd* over de turbine plannen

Het gaat in Zuidoost al vier jaar over zoekgebieden voor wind, dat heeft iedere inwoner wel begrepen, maar de informatie vanuit de overheden is vanaf het begin extreem ondoorzichtig, onbegrijpelijk en onvolledig verstrekt. Zonder leesbare kaarten, zonder duidelijke uitnodigingen, en bij de laatste informatiemarkten zelfs helemaal zonder kaarten of foto's, en zelfs vaak zonder uitnodigingen. Met steeds andere namen voor de zoekgebieden. Met bovendien verhullende namen voor de zoekgebieden: namen die de inwoners niet gebruiken. De duizenden pagina's van de RESsen waren voor een normaal mens op zijn zachtst gezegd onbegrijpelijk.

5. Wie *niet of minder* vliegt betaalt op deze manier de rekening

En als je een beetje nadenkt over sociale verhoudingen denk je ook: waarom krijgen de mensen die drie banen hebben om de huur te betalen en die NIET vliegen (behalve als je nou eenmaal je familie aan de andere kant van de oceaan hebt) de giga windturbines van de energietransitie cadeau, terwijl de rijkere bewoners die wél vliegen en rijden, gespaard worden. Het voelt als een dikke vinger naar de armste en meest ongezonde wijk die het verst van de STOPERA is. Voor zover de inwoners geïnformeerd zijn voelen ze dat vaak ook zo, soms als een bang vermoeden. En ze herkennen dit op wereldschaal: dit gebeurt in Bombay en Chicago, de industrie met haar risico's wordt geplaatst bij de armen. Dat is niet sociaal.



Zienswijze mogelijkheden in de haven niet geoptimaliseerd in PlanMER en PWA

Samenvatting:

De tekst bekritiseert het Programma Windenergie Amsterdam (PWA) en het bijbehorende PlanMER, waarin de gemeente Amsterdam haar plannen voor windenergie tot 2030 presenteert. De auteur stelt dat de gemeente de mogelijkheden voor windenergie in de haven onvoldoende benut en ten onrechte de voorkeur geeft aan minder geschikte zoekgebieden, zoals Zuidoost.

De belangrijkste kritiekpunten zijn:

- **Te weinig ambitie in de haven:** De gemeente streeft naar een minimale ambitie van 10 MW windenergie in de haven, terwijl er volgens de auteur potentieel is voor veel meer. Van de 45 technisch geschikte posities voor windturbines in het PlanMER, worden er slechts 9 als kansrijk beschouwd in het PWA.
- **Repoweren buiten beschouwing:** De mogelijkheid om bestaande windturbines te vervangen door modernere exemplaren met een hoger vermogen (repoweren) wordt niet meegenomen in het PWA. Dit terwijl er in de haven 18 windturbines uit 2008 staan die aan vervanging toe zijn.
- **Te kleine referentieturbine:** In het PlanMER wordt gerekend met een kleine windturbine (V110) als referentiemodel voor de haven. Dit leidt tot een onderschatting van de potentie, omdat er in de haven ook hogere en krachtigere turbines mogelijk zijn.
- **Onvoldoende rekening met toekomstige ontwikkelingen:** De geplande verplaatsing van het helioplatform VU en de uitfasering van de kolenoverslag, die ruimte vrijmaken voor windturbines, worden niet meegenomen in de plannen.
- **Ongelijke behandeling van de haven en andere zoekgebieden:** De gemeente hanteert volgens de auteur een dubbele standaard door strengere eisen te stellen aan de plaatsing van windturbines in de haven dan in andere gebieden, zoals de Hoofdgroenstructuur.

De auteur doet de volgende aanbevelingen:

- Kies voor een van de optimalisatiealternatieven uit het PlanMER die een maximale benutting van windenergie in de haven mogelijk maken.
- Doe meer onderzoek naar de mogelijkheden om belemmeringen voor windenergie in de haven weg te nemen, zoals de hoogtebeperking Schiphol en de helioplatformroute.
- Neem repoweren van bestaande windturbines mee in de plannen.
- Hanteer een realistisch referentiemodel voor windturbines in de haven.
- Houd rekening met toekomstige ontwikkelingen die ruimte vrijmaken voor windenergie.

De auteur concludeert dat de gemeente Amsterdam haar verantwoordelijkheid niet neemt door de mogelijkheden voor windenergie in de haven te negeren. Dit leidt tot onnodige druk op andere, minder geschikte gebieden en vertraagt de energietransitie.

PLANMER EN PWA OPTIMALISEREN MOGELIJKHEDEN RES 1.0 IN DE HAVEN NIET

Na vele rondes van inspraak, zienswijzen, Sara-adviezen en vragen van de gemeenteraad waaronder schriftelijke vragen (PvdD, 21-6-23) over de mogelijkheden om windenergie in het havengebied te maximaliseren, heeft de wethouder steeds gezegd dat de vraag onderdeel is van het Programma Windenergie Amsterdam en het bijbehorende PlanMER. Er is echter nog steeds geen onderbouwd en duidelijk antwoord.

Gemeentelijke uitgangspunten die de basis van het PWA zouden moeten zijn

De beloofde extra inspanningen om belemmeringen in de haven op te heffen worden niet waar gemaakt in het PWA omdat deze naar zeggen van de gemeente buiten de reikwijdte van het PlanMER/PWA liggen.

Er is sprake van een minimale ambitie van 10 MW wat de RES-doelen in de Haven betreft. De plannen voor REDIII betekenen niet dat de minimale ambitie van 10 MW verhoogd wordt. De gemaakte keuzes zijn niet te rechtvaardigen ten opzichte van de zoekgebieden in ZuidOost. Als de Haven maximaal wordt benut, is het evenmin noodzakelijk dat de gemeente een bedenkelijke 'workaround' in de NoorderIJplas toepast in verband met de door PS geweigerde omgevingsvergunning.

Dat de gemeente niet van plan is om voor de RES 1.0 naar de 36 andere technisch geschikte posities te kijken, wordt duidelijk in het PWA blz. 30 (rode markering is eigen toevoeging):

Als blijkt dat er tijdens het wegnemen van de knelpunten voor de 9 kansrijke posities mogelijkheden ontstaan om met deze posities meer te realiseren dan de 10 MW die in de RES 1.0 is afgesproken, dan spannen wij en Port of Amsterdam zich daarvoor in. Dit geldt tot 2030, of tot eerder in het geval dat de restdoelstelling van 27 MW in zicht of behaald is.

Als de 27 MW RES doelstelling in zicht is, bijvoorbeeld door windturbines in de minder geschikte zoekgebieden in ZuidOost te plaatsen, dan blijft het volgens deze formulering in het PWA bij 10 MW ambitie in de haven. De gepresenteerde optimalisatiealternatieven van de Haven in het Plan MER (mbt Gezondheid en Natuur) geven echter aan dat de hele ambitie van Amsterdam in de Haven kan. Daarom moet een van deze alternatieven als voorkeursalternatief worden opgenomen in het PWA.

Zie eindnoot voor een specificatie van de 27 MW volgens de res 1.0.

IN DE VOORBEELDEN HIERONDER LEEST U HOE ER NIETS TERECHT KOMT VAN DE GEMEENTELIJKE UITGANGSPUNTEN

1. Van de 45 technisch geschikte posities voor windturbines in het PlanMER blijven er 36 buiten beschouwing in het PWA

Slechts 9 van de 45 posities uit het PlanMer worden in het PWA nu als kansrijk meegenomen in het vervolgtraject. Notabene: In PlanMer noch PWA is onderbouwd waarom deze 9 posities als kansrijk zijn gekwalificeerd en de overige 36 niet. Evenmin is duidelijk waar deze 9 posities zich in de Haven bevinden. Over de haalbaarheid van de overige 36 kansrijke posities worden op dit moment geen inhoudelijke uitspraken gedaan. Dat zou wel moeten.

2. Repoweren wordt buiten scope van PWA gehouden

Uit krantenpublicaties leiden wij af dat 18 windturbines in de Haven uit 2008 eerdaags aan vervanging toe zijn en dus in aanmerking komen voor repoweren/vervangen. Een concreet voorbeeld van repowering in de Amsterdamse haven is de Nieuwe Hemweg uit 2021. De zes nieuwe turbines hebben samen een vermogen van 13,2 MW. Dit is bijna het dubbele van de 12 windmolens die ze vervangen (8 uit de Haven en 4 uit het IJsselmeer). Toch bepaalt Amsterdam dat repoweren/vervangen buiten scope blijft voor de RES ambitie, terwijl in de RES is aangegeven dat repoweren meetelt voor het realiseren van de ambitie. Dit bewijst dat de gemeente niet haar best doet in de Haven en daarmee de minder geschikte zoekgebieden niet ontziet.

3. Extra solitaire windturbines en clusters worden niet actief gezocht

Er zijn extra solitaire windturbines en kleine clusters mogelijk in de haven (Mer Addendum Wind op Land Provincie NH, d.d. 19 augustus 2021).

De SARA heeft geadviseerd voor de haven clustering los te laten: solitaire windturbines, tweetallen en drietallen in een vrije opstelling leiden in de haven tot meer mogelijkheden. Volgens wethouder Groot Wassink is “in de RES1.0 en in voorliggend PWA een voorkeur voor clustering uitgesproken. Het is geen harde eis. Onder voorwaarde van een zorgvuldige ruimtelijke inpassing, wordt een vrije opstelling niet uitgesloten”. Dit is een passieve benadering. Het streven naar optimale benutting van de ruimte in de Haven spreekt hier niet uit.

4. Hoogtebeperking en Helicopterroute onnodig beperkend en niet opgelost

De hoogtebeperkingen Schiphol en de helicopterroute worden in het PlanMER en het PWA als belangrijke knelpunten in de Haven genoemd. Deze hoogtebeperkingen Schiphol gelden echter in nagenoeg alle Amsterdamse zoekgebieden. Bij de belemmeringenanalyse wordt *alleen* in de Haven vrijwillig afstand genomen van de hoogste windturbines die binnen de hoogtebeperkingen Schiphol mogelijk zijn. Dit terwijl er in de haven al hogere windturbines staan (onder andere van ±150 meter) en terwijl er andere turbines mogelijk zijn die even laag zijn (de V90), maar met meer vermogen dan de V110 (zie onder punt 5 en 6 voor meer toelichting). De gemeente heeft bijvoorbeeld in de NoorderIJplas ontheffing van de hoogtebeperking aangevraagd. Voor wat betreft de Haven wordt hier niet over gesproken.

5. ‘Haventurbine’ als referentiemodel niet geschikt voor een indicatieve opstelling van windturbines in de Haven

In het PlanMER wordt een speciale ‘Haventurbine’ geïntroduceerd als referentieturbine. Het betreft een extra kleine turbine van 130 meter tiphoogte met een vermogen van slechts 2 MW (type V110). Er zijn 22 van deze kleine turbines ingetekend in het westelijk deel van de haven. Dit is een benadering die leidt tot een te laag uitgangspunt voor een locatiealternatief voor windturbines in de haven.

De gebieden waar wél grote turbines mogelijk zijn worden door deze werkwijze ‘over het hoofd worden gezien’. Dit terwijl er in de hele haven, ook in het westelijk deel waar de ‘harde belemmering’ van 146 meter geldt, al hogere windturbines staan (onder andere van ±150 meter).

Daarnaast zijn in het oostelijk deel van de haven 23 turbines van 145 meter hoogte (vermogen 3,8 MW) ingetekend. De vraag dient zich aan waarom er met een hoogteverschil van slechts 15 meter niet in de hele haven turbines van 145 meter zouden kunnen staan, zeker gezien het veel grotere vermogen van dit type dan de referentieturbine (‘Haventurbine’) (3,8 vs 2 MW).

Daar komt bij: In het oostelijk deel van de haven is er tot 213 meter geen hoogtebeperking. Er was veel meer inzicht verschaft als duidelijk was gemaakt hoeveel en waar grote turbines

geplaatst kunnen worden in plaats van een negatief verhaal over onrendabele kleine turbines, en tegelijkertijd in het PlanMER in het locatiealternatief 'Haven' alleen deze kleine turbines op te stellen.

6. Haventurbine als referentiemodel beïnvloedt de businesscase onnodig negatief

De stelling in het PlanMER is dat grote windturbines relatief goedkoop zijn omdat ze meer stroom produceren en dat kleine windturbines daarom niet 'economisch uitvoerbaar' zijn (blz. 8). Bovendien zouden kleine windturbines nauwelijks nog gemaakt worden.

Vervolgens worden de hoogste windturbines (binnen de hoogtebeperkingen Schiphol) buiten beschouwing gelaten (zie punt 5). De gebieden waar wel grote ('economisch uitvoerbare') typen turbines mogelijk zijn, komen niet meer aan bod in het PlanMER. Terwijl in de haven al windturbines staan van het type V90, ongeveer even hoog als de V110 maar met een opbrengst van 3 MW.

Hoewel de businesscase geen deel uitmaakt van het PlanMER, wordt op deze manier in een aantal stappen het frame gebouwd dat de Haven geen goede businesscase heeft

7. Verplaatsen helioplatform blijft ten onrechte buiten scope van PWA

In het PlanMER staat als stadsontwikkeling beschreven dat het helioplatform VU (traumahelioplatform) van de haven verplaatst zal worden naar de locatie AMC. De planning is 2029. Dit kan gecombineerd worden met de gehele verplaatsing van het helioplatform in de Haven, wat het maximaliseren van windturbineposities vergemakkelijkt. Deze verplaatsing wordt niet als mogelijkheid meegenomen in het PWA.

8. De geplande uitfasering van de Kolenoverslag wordt niet meegenomen als toekomstige ontwikkeling die ruimte oplevert in de Haven in Plan MER en/of PWA

Brownfields, zoals voormalige kolenoverslagplaatsen, kunnen uitstekend worden omgevormd tot locaties voor duurzame energieproductie zoals windparken. Deze kans om ruimte te creëren voor windturbines wordt niet benut.

9. Het waterstofnetwerk wordt a priori opgevoerd als hard belemmerend voor 3 potentiële posities in de haven (en 4 posities vragen aandacht)

In de Omgevingsvisie Amsterdam staat dat nieuwe externe veiligheidsaandachtspunten moeten worden voorkomen door het kritisch afwegen van locaties voor het opslaan en tanken van onder andere waterstof. Uit niets blijkt dat dit gebeurt.

Bovendien: is er wel voldoende aandacht voor ruimte-efficiënte implementaties? In de Rotterdamse Haven bijvoorbeeld gebeurt dit wel.

10. Scoring Haven op recreatie en hoofdgroenstructuur in PlanMER onnodig negatief

Zoekgebied Haven 1A wordt negatief gescored op recreatie en ligging ten opzichte van de hoofdgroenstructuur. Volgens de huidige vigerende Hoofdgroenstructuur echter ligt de haven niet in de hoofdgroenstructuur; een negatieve score kan dus niet. Daar komt bij dat de groene stroken langs wegen /verbindingen onvergelykbaar zijn met bijv het groen van een stadspark en van recreatie zoals bijvoorbeeld bij de NIJP of Gaasperplas. Hier worden dus onterechte minpunten aan de Haven toegekend.

11. De afgevalen resterende ambitie van Haven 1B wordt buiten beschouwing gelaten

Zoekgebied Haven Zuid 1B is in het PWA vervallen verklaard. De resterende ambitie in de Haven als totaal gebied komt daarmee uit op 15,8 MW en niet op 10 MW. De twee aldaar voorziene windturbines zouden ook in het totaal gebied van de Haven moeten worden gevonden.

12. Vier turbines RWZI niet vermeld bij opgesteld vermogen in de optimalisatiealternatieven

In de alternatieven Gezondheid en Natuur in het PlanMER staan de 4 turbines bij de Riolwaterzuivering ten onrechte niet bij het opgesteld vermogen vermeld, noch is de 9,2 MW die deze turbines opleveren als “ in aanbouw” aangeduid, terwijl de bouw al is gestart. De ingetekende posities in de alternatieven Gezondheid en Natuur kunnen met 4 turbines worden verminderd. Zo niet dan is het beeld voor de haven in negatieve zin vertekend.

13. Havenactiviteiten ontbreken in het totaalbeeld van de haven

De huidige havenactiviteiten zijn ongetwijfeld in kaart gebracht en bekend, maar worden niet kenbaar gemaakt. Daar liggen ook kansen in de zin van aanvullende mogelijkheden om belemmeringen weg te nemen. Neem het voorbeeld van een fietsdepot, dat behoort niet tot de core business van Havenactiviteiten en kan verplaatst worden. Dit soort zaken verdient een aanvullende kritische analyse en afweging van mogelijkheden voor windturbines, maar dit gebeurt niet.

14. Voorkeursalternatief niet correct uitgewerkt in PlanMER/PWA .

De procedure in relatie tot de optimalisatiealternatieven in PlanMER/PWA sluit onvoldoende aan bij wat in de NRD staat.

Citaat uit Advies Commissie Mer (markering in rood is eigen toevoeging):

“De gemeente stelt in de NRD voor:

- een basisalternatief samen te stellen. Dat bestaat uit ‘indicatieve/logische opstellingen’ voor ieder zoekgebied. Het gaat dan om een maximale invulling met windturbines. **Op basis van de toelichting die de gemeente heeft gegeven interpreteert de Commissie dit basisalternatief als volgt: het basisalternatief geeft een overzicht van de maximale aantallen windturbineposities die te realiseren zijn in elk zoekgebied. Dit zal een vermogen opleveren dat in totaal (veel) hoger is dan de benodigde MW die de gemeente in dit programma wil vastleggen;***
- vervolgens twee optimalisatiealternatieven te onderzoeken: voor gezondheid en voor natuur. **De optimalisatiealternatieven worden vergeleken met het basisalternatief; “***

De huidige werkwijze in PlanMER en PWA komt niet overeen met het bovenstaande. De optimalisatiealternatieven worden immers niet vergeleken met het basisalternatief (in casu de zoekgebieden haven en de zuidoostelijke zoekgebieden). Op deze manier zijn de optimalisatiealternatieven niet van waarde bij het tot stand komen van het voorkeursalternatief in het PWA.

15. Ongelijke behandeling van de natuur

De gemeente vindt het legitiem om (zoekgebieden voor) windturbines in de hoofdgroenstructuur te plaatsen op grond van het feit dat windturbines ‘Voorzieningen van openbaar nut’ zijn. Het beschermingsregime van de hoofdgroenstructuur wordt als het ware overruled. Een dergelijke discussie voert de gemeente niet over de Haven, nota bene een industriegebied. Dit valt niet te rijmen, vooral niet omdat het sparen van natuurgebieden en het (uit voorzorg) beschermen van de gezondheid een groot algemeen belang

vertegenwoordigt en dus juist het omgekeerde van de Gemeente verwacht mag worden ipv windturbines in natuurgebieden en vlakbij woonwijken te plaatsen.

CONCLUSIES EN BEVINDINGEN

1. Gemeente maakt toezegging te maximaliseren in de Haven niet waar

De uitwerking die de gemeente geeft aan de Haven als 'prioriteitvoorkeurgebied' (benaming uit ontwerp Besluit, zie bron 1) is onvoldoende om de toezeggingen aan de Gemeenteraad en insprekers/participanten waar te maken (maximaliseren in de haven en belemmeringen wegnemen; zie bovenstaande opsomming en verder bijgevoegde Havennotitie "Groene Opwek in een Groene Stad").

De gemeente verantwoordt niet welke belemmeringen zij opheft (m.u.v. een enkel minor punt in het PWA). Er is geen uitleg over de selectie van 9 kansrijke windturbines in de haven, evenmin is bekend gemaakt waar deze posities zich bevinden. Wat de overige 36 technisch mogelijke posities uit het PlanMER betreft, wordt op dit moment niet nader onderzocht hoe eventuele belemmeringen daar opgeheven kunnen worden. Dat zou wel moeten.

2. Er wordt geen haast gemaakt met de Haven

Zouden we eerst in de Haven gaan onderzoeken of de hele ambitie daar kan en het blijkt niet te kunnen, dan zijn we te laat om in 2030 onze doelen te halen. Aldus wethouder De Jager (online informatiebijeenkomst 11 juni).

De RES ambitie van 10 MW in zoekgebied 1A Haven is sinds april 2021 (datum van de RES 1.0) bekend. In het licht van "haast" is het verbazingwekkend

- dat, ondanks toezeggingen van het College april 2021 in de Haven te maximaliseren, er nog geen inventarisatie is van havenactiviteiten en inpassing van alle ruimtelijke opgaven om het potentieel voor windenergie te kunnen formaliseren
- dat de RES ambitie van 10 MW voor de Haven al sinds 2021 bekend is en er tot nu toe, jaren later, geen zichtbare resultaten zijn geboekt
- dat de Europese noodverordening niet is ingeroepen om in de haven te repoweren. Daarmee had bijvoorbeeld een versnelling wat betreft vervangingen/upgrade/ repoweren van 18 windturbines uit 2008 kunnen worden bereikt in het kader van de RES 1.0 ambitie. Deze schatting van 18 windturbines is gemaakt op basis van krantenarchieven uit de starttijd van de RES 1.0. De gemeente heeft geen overzicht verstrekt van de ouderdom van de bestaande windturbines toen dit werd gevraagd bij aanvang Sara.
- dat er nu een REDIII aanvraag voor de Haven als versnellingsgebied ter inzage ligt, die onvolkomen is, omdat de noodzakelijke "mapping van de totale opgave op het gebied" ontbreekt.
- dat nu gekozen wordt voor toepassing van de REDIII wat een vertraging van de RES 1.0 in de Haven kan betekenen.
- dat de effecten van de energietransitie in de haven en nieuwe brandstoffen op externe veiligheid nader moeten worden onderzocht, is al aangegeven in de Omgevingsvisie Amsterdam. Toch is men hier jaren later nog steeds vaag over in het PlanMER..

3. Het uitstellen van maximalisatie in de Haven, ofwel de "prioriteitvoorkeur" van de Gemeente, heeft grote gevolgen voor de rest van de stad

Invulling in de Haven heeft de 'prioriteitvoorkeur' van het College en is mogelijk. Toch wordt niet de politieke keuze gemaakt tot gefaseerd openstellen van de zoekgebieden voor

initiatiefnemers (eerst de Haven en alleen indien nodig na maximalisatie in de Haven de Zuidoostelijke gebieden (reactie van wethouder Groot Wassink op het advies van de Sara)). Andere zoekgebieden (in ZuidOost) worden zo opgeofferd. Dit is onredelijk.

In de kennisgeving door de Gemeente wordt gesteld dat het PlanMER globaal gezegd laat zien dat in het westelijk havengebied minder nadelige gevolgen voor natuur en gezondheid zouden optreden dan in de andere gebieden als windturbines toegevoegd worden. Desalniettemin legt de gemeente het PlanMER uit in het nadeel van de zuidoostelijke gebieden, bijvoorbeeld door het Gezondheidsalternatief en/of het Natuuralternatief (elk goed voor de totale Amsterdamse RES ambitie) niet af te wegen tegen het gekozen alternatief in het PWA.

De trage en uitgestelde werkwijze in de Haven illustreert dat de gemeente niet haar best doet om andere minder geschikte zoekgebieden, zoals Zuidoost, te ontzien. Tegenover de vertraging in de Haven staat de werkwijze in Zuidoost, waar de gemeente de vervolgfase, inclusief openstelling voor initiatiefnemers, vroegtijdig wil inzetten namelijk voordat duidelijkheid is verkregen over het aangekondigde nadere onderzoek in de Haven. Dit valt niet te rijmen.

Bovendien, als de gemeente de versnelling in de Haven dmv de REDIII in het kader van de ambitie RES 1.0 serieus neemt, dan is het tijdpad van de RES ambitie (streefdatum realisatie 2030) op geen enkele manier in gevaar.

4. De ambitie 2030 van 52 MW windenergie kan met gemak in de Haven

Ook als er rekening wordt gehouden met ruimtevragende toekomstige ontwikkelingen (stadsontwikkeling: havenstad leidt tot verkleining zoekgebied Haven in het PWA en waterstofnetwerk kost in ieder geval 3 windturbine posities van de 45 posities) zou de ambitie van 52 MW op basis van de inventarisatie van de potentie in het PlanMER geheel in de Haven kunnen (en moeten). De twee optimalisatiealternatieven Haven uit het Plan MER zijn een bewijs hiervan. Door de maximalisatiemogelijkheden in het enorme Havengebied (2573 hectare oppervlak Gebied 1A RES) ontstaat een marge, die maakt dat het realiseren van de hele Amsterdamse RES ambitie in de haven uiterlijk 2030 niet kan falen.

AANBEVELINGEN

Maak een andere keuze, namelijk voor een van de optimalisatiealternatieven in de Haven. Het Gezondheidsalternatief of het Natuuralternatief (of een combinatie van beide) uit PlanMER zou een correct en kwalitatief Programma Windenergie Amsterdam 2030 betekenen. Dit zou consistent, zorgvuldig, transparant en consequent (dus behoorlijk bestuur) zijn ten opzichte van de Amsterdammers, in casu de zuidoostelijke zoekgebieden.

Omwille van een gezonde en groene leefomgeving EN van een gedragen snelle energietransitie zou dit verreweg de voorkeur genieten.

A. Sullot
K. Barenbrug

Eindnoot:

Huidige voorstelling van zaken door de gemeente van de ambitie in het PWA en in de formulieren aan de stadsdelen, bijvoorbeeld aan stadsdeel Noord:

52 MW ambitie

minus
16 MW NIJP in pijplijn en

9.2 MW RZWI

rest 27 MW

Deze door de gemeente gegeven specificatie van de resterende ambitie van 27 MW klopt niet.

De correcte specificatie van de 27 MW volgens een opgave door de Gemeente aan de SARA gaat uit van:

127 MW ambitie

minus

75 MW opgesteld vermogen

25 MW gehele haven volgens RES 1.0 (waarvan RZWI gerealiseerd 9,2 MW, zie RES blz. 101)

rest 27 MW

Dus in beide gevallen komt de restambitie uit op 27 MW maar in de eerste voorstelling van zaken is de 16 MW in de NIJP een feit, en in de tweede (correcte) voorstelling van zaken is dit niet het geval.

Bronnen:

- 1) **Ontwerp Besluit tot vaststelling van het Programma Windenergie Amsterdam 2030 Toelichting Programma Windenergie Amsterdam 2030**

Uit Gemeenteblad 2024 nr. 219886 17 mei 2024
https://zoek.officielebekendmakingen.nl/gmb-2024-219886.html#nieuweregeling_cmp_II
- 2) **PlanMER Windenergie t.b.v. Programma Windenergie Amsterdam, Bosch & van Rijn**
- 3) **Programma Windenergie Amsterdam, Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport, 9 mei 2023, Commissie mer**
- 4) **Reactie op Sara-advies, 14 mei 2024**

Bijlagen:

- 1) **link naar Havennotitie "Groene Opwek in een Groene Stad"**
<https://www.hetkanmetgemak.nl/amsterdam>

Zienswijze participatie volgens Klimaatakkoord.

Samenvatting:

De zienswijze bekritiseert het Programma Windenergie Amsterdam (PWA) met een sterke nadruk op hoe het PWA de afspraken uit het Klimaatakkoord schendt.

De **kern van de kritiek** is dat Amsterdam te veel focust op windenergie en te weinig op andere vormen van duurzame energie, met name zonne-energie. Volgens de zienswijze is er in Amsterdam voldoende potentieel voor zonne-energie om het RES bod na te komen en had de gemeente hier meer aandacht aan moeten besteden.

De aanpak van windenergie druist volgens de zienswijze in tegen de afspraken die in het **Klimaatakkoord** zijn gemaakt over:

- **Omgevingsparticipatie:** Het Klimaatakkoord benadrukt dat burgers moeten worden betrokken bij de energietransitie, onder andere door samen met initiatiefnemers participatieplannen op te stellen en omgevingsovereenkomsten te sluiten. De zienswijze stelt dat Amsterdam deze afspraken negeert door te weinig rekening te houden met de zorgen van burgers over windturbines.
- **Eerlijke verdeling lusten en lasten:** Het Klimaatakkoord streeft naar een eerlijke verdeling van de lusten en lasten van de energietransitie, zowel financieel als ruimtelijk. De zienswijze beargumenteert dat de nadruk op windenergie in Amsterdam leidt tot een oneerlijke verdeling, omdat burgers de lasten dragen (geluidsoverlast, slagschaduw, horizonvervuiling) terwijl de lusten (lagere energieprijzen, winst uit energieopwekking) vooral bij energiebedrijven terechtkomen.

De zienswijze pleit daarom voor een **koerswijziging** waarbij Amsterdam meer inzet op zonne-energie en beter luistert naar de zorgen van burgers. Alleen dan kan de energietransitie op een rechtvaardige en duurzame manier worden gerealiseerd, aldus de zienswijze.

Zienswijzen op het Programma Windenergie Amsterdam

14 juli 2024 Stichting Belangen Omgeving Noorder-IJplas.

Inleiding voor de zienswijzen

Onderstaande inleiding biedt een onderbouwing voor de zienswijzen die daarna volgen.

Amsterdam heeft in 2012 invulling gegeven aan het nationale Energieakkoord met de Windvisie 2012. Het doel van het Energieakkoord was om in 2022 in totaal 6000MW aan windvermogen te installeren. Dat doel werd in 2022 ruimschoots gehaald met een geïnstalleerd vermogen van 6870 MW.

In de Windvisie 2012 legde Amsterdam een ambitie neer van 135 windmolens binnen de stadsgrenzen die zouden worden geïntegreerd in het straatbeeld. Een latere PlanMER schroefde die ambitie terug tot 72 windmolens in 19 zoekgebieden.

Zonne-energie werd niet meegenomen in de Windvisie 2012, omdat het destijds nog niet efficiënt genoeg was en wind op zee geen optie was voor de stad.

De implementatie van het Energieakkoord lag geheel in handen van de rijksoverheid. Met de crisis- en herstelwet in de hand werden overal windparken doorgedrukt. Protesten van lokale overheden en omwonenden werden genegeerd. Van participatie en inspraak was geen sprake. Er was geen eerlijke verdeling van lusten en lasten: de grondeigenaar werd slapend rijk, terwijl zijn buurman met de lasten zat.

De documentaire [Onderstroom](#) geeft een ontluisterd beeld hoe onder het Energieakkoord met participatie en burgers werd omgegaan bij de verwezenlijking van windparken op land.

In de documentaire "[Tegenwind, het verdriet van de Veenkoloniën](#)" zien we hoe wanhopige omwonenden tot het uiterste gaan om de bouw van windturbines tegen te houden.

Het gedachtegoed bij het Energieakkoord was; we moeten wel Wind op Land doordrukken want er zijn geen alternatieven om de CO2 uitstoot te reduceren en het klimaat te redden. Net zoals men niet in discussie gaat met burgers die hun uitzicht geblokkeerd zien wanneer dijken verhoogd moeten worden, werd dit argument gebruikt om windparken zonder participatie en draagvlak te rechtvaardigen.

Met het Klimaatakkoord en de Regionale Energie Strategie (RES) kantelde dit gedachtegoed. Wind op Zee kon nu worden gerealiseerd zonder subsidie, terwijl voor Wind op Land nog steeds subsidie nodig was. Door technologische ontwikkelingen konden zonnepanelen nu ook een aanzienlijke bijdrage leveren aan de opwekking van duurzame energie. Het Amsterdamse duurzame energie bod voor de RES bestaat voor 2/3 uit zonne-energie en maar voor 1/3 uit windenergie.

Maar nog belangrijker was dat men aan de elektriciteit ronde tafel van het Klimaatakkoord tot het inzicht kwam dat burgers moesten worden betrokken om de energietransitie van fossiel naar duurzaam te doen slagen. De lusten en lasten moesten eerlijk worden verdeeld. Burgerbetrokkenheid bij de energietransitie werd nog eens benadrukt in de [brief aan de Tweede kamer van ex-minister Rob Jetten van 17 mei 2023](#) waarin staat dat burgers beter betrokken moeten worden bij de klimaatopgave en de energietransitie.

In Amsterdam zijn de burgers zeer betrokken bij de energietransitie maar deze betrokkenheid is niet in lijn met het perspectief van het Amsterdamse college, wat heeft geleid tot een enorme polarisatie die de energietransitie niet ten goede komt.

In het Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt over de burger betrokkenheid:

1. Omgevingsparticipatie.

In het Klimaatakkoord wordt onderkent dat participatie en acceptatie van groot belang zijn voor de ruimtelijke inpassing van de energietransitie en daarmee voor de uitvoerbaarheid. Er werd afgesproken dat de initiatiefnemer samen met de omgeving van de projectlocatie een participatieplan opstelt en afspraken vastlegt in een Omgevingsovereenkomst.

(Pagina 164 Klimaatakkoord)

2. Omgevingsfonds.

Dit fonds wordt gevuld door de initiatiefnemers uit de inkomsten van de elektriciteitsproductie. De bestedingen van dit fonds komen ten goede van de omgeving als compensatie voor de overlast.

(Pagina 165 Klimaatakkoord)

3. Financiële participatie.

Om tot een eerlijke verdeling van lusten en lasten te komen werd afgesproken dat de windturbines voor 50% eigendom van de lokale omgeving van burgers en bedrijven zouden worden.

(Pagina 165 Klimaatakkoord)

4. Eerlijke verdeling lusten en lasten.

De eerlijke verdeling van lusten en lasten moet breed geïnterpreteerd worden: niet alleen financieel maar ook **ruimtelijk en sociaal**. Dit betekent bijvoorbeeld dat burgers en bedrijven de kans krijgen om mee te denken over **waar** projecten

gerealiseerd worden.
(Pagina 216 Klimaatakkoord)

Draagvlak is noodzakelijk om aan bovenstaande afspraken te kunnen voldoen. In het PWA wordt niet erkend dat draagvlak een absolute basisvoorwaarde is om een zoekgebied kansrijk te verklaren. Het PWA is nog te veel gebaseerd op het oude gedachtegoed uit het Energieakkoord, namelijk dat windturbines moeten. Amsterdam heeft, als grote stad, een enorm potentieel aan zonne-energie wat niet wordt erkent in het PWA. Alleen al de gekozen naam Programma Windenergie Amsterdam geeft aan dat de energie transitie in Amsterdam nog volledig op het oude gedachtegoed van de Windvisie2012 is gebaseerd. Volgens het gedachtegoed van het Klimaatakkoord zou de naam anders moeten zijn: “Programma Duurzame Energie Amsterdam”. Hiermee zou dan de mogelijkheid zijn opengehouden om een discussie te voeren om ongewenste turbine locaties te vervangen door zonnepanelen en zodoende draagvlak te verwerven. Door de nadruk op windenergie in de Amsterdamse energietransitie is de invloed van de windlobby duidelijk te herkennen, die verdient niets aan zonne-energie.

Zonder hier verder op in te gaan kunnen we stellen dat het mislukken van het windproject Noorder-IJplas te wijten was aan het gebrek aan draagvlak. Ook het naar voren schuiven van burger energie coöperaties is alleen zinvol als er draagvlak is en ze de omgeving bij hun initiatief kunnen betrekken.

Advies Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur

Behalve het Havengebied liggen alle zoekgebieden voor windenergie in de Amsterdamse Hoofdgroenstructuur. In 2020 heeft de TAC advies uitgebracht op de RES. Dit [advies was negatief](#) over het bouwen van windturbines in de Amsterdamse Hoofdgroenstructuur. De TAC vindt het bouwen van windturbines in de Hoofdgroenstructuur geen goede ruimtelijke ordening. Goed openbaar bestuur vereist:

1. Het TAC-advies serieus te nemen en, indien men ervan afwijkt, de overwegingen open te communiceren.
2. Gehoor te geven aan het advies door alternatieven te onderzoeken en de resultaten te communiceren.
3. Het besluitvormingsproces te verantwoorden in een transparante communicatie die open staat voor discussie

Het advies van de TAC is om alle Amsterdamse windturbines te clusteren op één of twee locaties zoals bijvoorbeeld in het Havengebied.

Referendum Hoofdgroenstructuur

Voorjaar 2023 publiceerde het college van Amsterdam een nieuw Beleidskader Hoofdgroenstructuur, waarin ook het bouwen van windturbines in de Hoofdgroenstructuur werd toegestaan. Na protesten wisten burgers in korte tijd genoeg handtekeningen te verzamelen voor een referendum. In het referendum van 23 mei 2024 werd met 60% meerderheid TEGEN het nieuwe Beleidskader gestemd. De gemeenteraad heeft daarop het nieuwe Beleidskader afgewezen. Het referendum ging niet over windturbines maar het feit dat 162.000 Amsterdammers TEGEN bouwen in de Hoofdgroenstructuur hebben gestemd geeft een duidelijke indicatie dat er geen draagvlak is voor windturbines in de Hoofdgroenstructuur.

Advies SARA

Verschillende adviezen van SARA zijn overgenomen in het PWA. Zo is er voor het eerst onderzoek gedaan naar de Sociale Effecten van de turbines op de omgeving. Door dit extra onderzoek zijn er ook zoekgebieden afgevallen.

Uiteindelijk is het hoofdadvis van SARA om alle turbines te concentreren in het havengebied niet zichtbaar in het PWA.

Inspraak van Amsterdamse burgers

Al sinds de aankondiging van de Amsterdamse zoekgebieden in 2020 zijn er protesten tegen het beleidsvoornemen om windturbines te plaatsen in het Amsterdamse groen. Er zijn meer dan 600 goed gefundeerde inspraakreacties geleverd in de diverse raad- en deelraadcommissies. Honderden zienswijzen zijn er ingediend op de vaststelling van de zoekgebieden, de Omgevingsvisie en de NRD van de PlanMER PWA.

Het beleid van het Amsterdamse college toont geen enkel respect voor de inspanningen die burgers in hun vrije tijd moeten leveren om zich de dossiers eigen te maken en hun zienswijze of inspraak af te leveren.

Het feit dat participatiemomenten worden afgevinkt als onderdeel van een proces zonder dat de inhoud er blijkbaar toe doet draagt niet bij aan het vertrouwen in het openbaar bestuur op dit dossier.

Alternatieven

In 2020 heeft het Amsterdamse RES team een ambitie doorgegeven aan de RES-regio Noord-Holland Zuid van bijna 700 GWh aan duurzame energie. Deze ambitie of bod zou voor 2/3 bestaan uit zonne-energie en voor 1/3 uit windenergie. Amsterdam was en is goed gepositioneerd om deze ambitie in te vullen. In de RES 1.0 wordt het totale zon potentieel van Amsterdam geschat op 1000 GWh. Dus in principe kan het totale bod al ingevuld worden met enkel zonne-energie. Het PWA geeft aan dat er alleen al in het havengebied een productie van 337 GWh aan windenergie mogelijk is. Dit is van dezelfde orde van grootte als reeds in een haven PlanMER uit 2016 werd geconstateerd. (286 GWh).

Als er in 2020 beleid was gemaakt om de productie van windenergie in de haven te maximaliseren en de duizenden leden van de Amsterdamse energie coöperaties in te zetten als scout voor mogelijke zonne-energie locaties dan waren we in Amsterdam niet verzeild geraakt in een totaal gepolariseerde samenleving op het energie dossier.

Landelijk gezien is er ook geen enkele noodzaak om de leefomgeving en de gezondheid van burgers negatief te beïnvloeden door de plaatsing van windturbines in hun leefomgeving. De doelen voor CO₂-reductie van 2030 en 2050 kunnen worden gerealiseerd zonder extra windturbines op land zoals wordt gesteld in de onderzoeksrapporten op de site [“Het kan met gemak, zon op dak en wind op zee”](#) Bovendien heeft Nederland als geheel zijn doelstelling voor 35TWh duurzame energie in 2030 al gehaald. Ook vanuit dat oogpunt hoeft Amsterdam geen extra turbines te bouwen.

Zienswijzen

Zienswijze 1

Graag in de Nota van beantwoording reflecteren op het volgende:

In 2020 zijn er bij de start van de RES verkeerde beleidskeuzes gemaakt door volledig in te zetten op aantallen windturbines in zoekgebieden die ambtelijk zijn vastgesteld. De afspraken uit het Klimaatakkoord over burgerparticipatie zijn toen genegeerd. Het gevolg is een zeer gepolariseerde samenleving op het duurzame energie dossier. De polarisatie kan alleen maar worden opgelost door de adviezen van TAC, SARA en de uitslag van het referendum te respecteren en alle windenergie te concentreren in het Havengebied. Deze stad is van zijn burgers.

Zienswijze 2

Graag in de Nota van Beantwoording reflecteren op het volgende:

Een PlanMER is niet het juiste gereedschap om te bepalen of een zoekgebied kansrijk is. In deze planMER worden zoekgebieden geprioriteerd en daarna worden per zoekgebied de posities van windturbines geoptimaliseerd.

Wat ontbreekt is een totaal inzicht om alle Amsterdamse windturbines te concentreren in één zoekgebied, de Amsterdamse haven.

Zienswijze 3

Graag in de Nota van Beantwoording reflecteren op het volgende:

Dat ook een ProjectMER niet het juiste gereedschap is om te bepalen of een zoekgebied kansrijk is, blijkt uit het resultaat bij het windproject Noorder-IJplas.

Voor een kansrijk zoekgebied moeten de volgende stappen doorlopen worden:

1. Zoekgebieden bepalen met burgerparticipatie
2. Met een draagvlak onderzoek bepalen of het voor een initiatiefnemer mogelijk is om de eerdergenoemde afspraken uit het Klimaatakkoord na te komen.
3. Met een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse bepalen of de voordelen van plaatsing opwegen tegen de nadelen.
4. En pas als laatste een m.e.r. onderzoek om te bepalen wat de effecten op het milieu zijn.

Draagvlak is noodzakelijk om de afspraken uit het Klimaatakkoord na te komen.

Zienswijze 4

Graag in de Nota van Beantwoording reflecteren op het volgende:

Wijzig de focus op windenergie en aantallen windturbines naar een focus op duurzame energie opwek met een balans tussen windenergie en zonne-energie.

De focus op windenergie is alleen maar in het belang van de windindustrie en hun adviesbureaus en zeker niet in het belang van de burgers van Amsterdam.

Zienswijze 5

Graag in de Nota van Beantwoording reflecteren op het volgende:

Neem het uitgangspunt voor de energietransitie van gedeputeerde Staten van Noord-Holland ter harte die in hun coalitieakkoord voor Wind op Land hebben opgenomen: *“Voldoende draagvlak en participatie zijn voor ons randvoorwaarden”*.

Zienswijze 6

Graag in de Nota van Beantwoording reflecteren op het volgende:

Plaatsing van windturbines in de bebouwde omgeving raakt grote aantallen omwonenden met dus ook de mogelijkheid van een groot aantal gezondheidseffecten. De kaders voor die gezondheidseffecten die in m.e.r. onderzoeken gehanteerd worden staan ter discussie. De Expertgroep Gezondheid heeft voor Amsterdam een standaardwaarde van 42 dBLden geadviseerd. De PWA gaat daar niet in mee. Maar zelf bij het aanhouden van die waarde blijken er bij windprojecten elders in Nederland meer gezondheidsklachten op te treden dan de m.e.r. onderzoeken hadden voorspeld. Er rust bij het college een zeer grote verantwoordelijkheid om ter bescherming van de gezondheid van de Amsterdamse burgers de discussie over de te hanteren kaders serieus te nemen.

Stichting Belangen Omgeving Noorder-IJplas

Peter Verbeek

Bundel zienswijzen Diemerscheg

Samenvatting:

Deze bundel bestaat uit zes zienswijzen ingediend door bewoners en organisaties tegen het Programma Windenergie Amsterdam (PWA), met name gericht op de voorgestelde windturbines in Amsterdam Zuidoost.

Belangrijkste bezwaren:

- **Te grote impact op natuur en leefomgeving:** De zienswijzen benadrukken de negatieve gevolgen van windturbines voor de natuur en leefomgeving in Amsterdam Zuidoost. De gebieden waar de turbines gepland staan, zoals de Diemerscheg, Gaasperzoom en het Gein-gebied, worden geroemd om hun ecologische waarde, rust en recreatiemogelijkheden. Bewoners vrezen dat de komst van windturbines zal leiden tot aantasting van natuurgebieden (o.a. NNN), geluidsoverlast, slagschaduw, horizonvervuiling en waardedaling van woningen.
- **Gebrekkige onderbouwing gezondheidseffecten:** De zienswijzen uiten sterke kritiek op de manier waarop in het PWA en de plan-MER de gezondheidseffecten van windturbines zijn beoordeeld. De gehanteerde methoden en aannames worden als onbetrouwbaar en misleidend beschouwd. Er wordt te weinig rekening gehouden met laagfrequent geluid, slagschaduw, stress en de verstoring van de rust. Ook wordt de invloed van de hogere bevolkingsdichtheid in Amsterdam Zuidoost onderschat.
- **Onvoldoende draagvlak en participatie:** De zienswijzen wijzen op het gebrek aan draagvlak voor de komst van windturbines in Amsterdam Zuidoost. Bewoners voelen zich niet gehoord in het proces en zijn van mening dat er te weinig rekening wordt gehouden met hun zorgen. Er wordt gewezen op de resultaten van enquêtes, referenda en de inbreng van bewoners tijdens inspraakavonden, waaruit blijkt dat een meerderheid tegen de komst van windturbines is.
- **Alternatieven onvoldoende onderzocht:** De zienswijzen beargumenteren dat de gemeente Amsterdam te weinig aandacht heeft besteed aan alternatieven voor windturbines op land, zoals zonne-energie, windenergie op zee en energiebesparing. Er wordt verwezen naar diverse rapporten waaruit blijkt dat Nederland zijn doelstellingen voor duurzame energie in 2030 al kan halen zonder extra windturbines op land.

Aanbevelingen:

- **Prioriteit aan de haven:** De zienswijzen dringen er bij de gemeente op aan om te kiezen voor de plaatsing van windturbines in het havengebied. Dit wordt gezien als een logischere locatie vanwege de aanwezige infrastructuur, de geringere impact op de leefomgeving en het grotere draagvlak onder bewoners.
- **Betere participatie en communicatie:** De zienswijzen roepen op tot een opener en transparanter proces met meer ruimte voor inspraak van bewoners. De gemeente moet beter luisteren naar de zorgen van burgers, eerlijk communiceren over de voor- en nadelen van windturbines en actief zoeken naar oplossingen die gedragen worden door de gemeenschap.
- **Onafhankelijk onderzoek naar gezondheidseffecten:** De zienswijzen pleiten voor een nieuw, onafhankelijk onderzoek naar de gezondheidseffecten van windturbines, waarbij rekening wordt gehouden met alle relevante factoren, zoals laagfrequent geluid, slagschaduw en stress. Dit onderzoek moet worden uitgevoerd door experts die niet betrokken zijn bij de windenergiesector.

Zienswijze van de Dorpsraad Driemond tegen de plaatsing van windturbines door de gemeente Amsterdam. Juli 2024

De gemeente Amsterdam heeft 5 gebieden aangewezen waar zij windturbines wil. Drie van deze gebieden liggen op zeer korte afstand van Driemond: de Diemerscheg, Gaasperplas en Weesperkarspel.

Door een keuze te maken voor deze gebieden wordt het rustige dorp Driemond binnenkort omringd door een turbinebos van 8 turbines in de Diemerscheg (4 van Diemen, 4 van Amsterdam), windturbines bij de Gaasperplas en turbines bij Waternet/Weesperkarspel, allemaal op een afstand van 300-1000 meter van Driemondse woningen.

Gesteld kan worden dat de keuze voor drie (van de vijf) zoekgebieden in de directe nabijheid van Driemond op zijn minst onevenwichtig is te noemen en daarmee onevenredig belastend voor de inwoners van Driemond en de bewoners van de tuincomplexen Linnaeus en Frankendael.

Geen draagvlak

Driemond wil dit niet. Een meerderheid (85%) van de bevolking gaf in 2020 al aan tegenstander te zijn van windturbines in de omgeving van Driemond. Dit was bij een oriënterende peiling van de dorpsraad. Toen duidelijk werd dat Driemond omringd werd door meerdere zoekgebieden volgden posteracties, demonstratiewandelingen, inspraakavonden en zienswijzen tegen windturbines. Dat er geen draagvlak is, werd pas geleden weer bevestigd door de uitslag van het referendum over de Hoofdgroenstructuur, waar 86% van Driemond tegen potentiële aantasting van de natuur door windturbines stemde.

Middels deze zienswijze wil de Dorpsraad van Driemond daarom wederom formeel bezwaar maken tegen het voorgenomen besluit van de gemeente Amsterdam om windturbines te plaatsen in het groen rondom Driemond.

De dorpsraad is sinds meer dan 50 jaar de officiële vertegenwoordiger van Driemond, het aanspreekpunt voor en spreekbuis van de bewoners. Zij beoogt met het indienen van deze zienswijze het welzijn van de bewoners van Driemond te dienen.

Geluidsoverlast en gezondheidseffecten

Op pagina 32 van het plan MER 2.1 is te zien dat Driemond geluidsoverlast gaat krijgen van alle drie de windturbinelokaties, Gaasperplas, Weesperkarspel en Diemerscheg. Het is ondertussen algemeen bekend dat het geluid, de slagschaduw, het knipperlicht van een windturbine schadelijk kan zijn. De drie aangewezen zoekgebieden rondom Driemond betekenen daarom een gezondheidsrisico voor de bewoners van Driemond. Er is in plan MER 2.1 wel een term voor mensen die schade gaan ondervinden, nl gehinderden of ernstig gehinderden. Maar nergens is informatie te vinden hoe de gemeente deze gehinderden of ernstig gehinderden gaat compenseren voor hun gezondheidsschade?

Nadelig effecten voor volkstuinbewoners

Direct naast Driemond, tussen het Amsterdam Rijnkanaal en het Diemberbos liggen twee grote volkstuincomplexen: Linnaeus en Frankendael. Geliefde plekken voor bewoners uit de stad die een plekje met groen en rust zoeken. In de zomer woont een groot deel van de tuinders in de huisjes. Deze volkstuincomplexen liggen pal naast de zoeklocaties van de windturbines van Amsterdam. In

het plan MER 2.1 worden deze bewoners niet geteld als ernstig gehinderden, al staat 1 van de geplande turbines op minder dan 200 meter afstand van het huisjespark. Drie andere op 400-600 meter.

Waarom neemt de gemeente Amsterdam deze bewoners niet mee als ernstig gehinderden en hoe gaat de gemeente Amsterdam hen compenseren?

Verlies van rust en natuur voor bewoners

Alle beoogde zoeklocaties voor windturbines rondom Driemond liggen in het groen en in Natuurnetwerk Nederland.

In september 2021 kregen de bewoners van Driemond informatie in de bus over de Natuurontwikkeling van de Diemerscheg/Diemberbos. Dit natuurproject van de provincie Noord-Holland was gericht op uitbreiding en verbetering van het Natuurnetwerk Nederland, waardoor ecologische verbindingen worden versterkt. Er is twee jaar gewerkt aan dit natuurproject. Het is nu een jaar klaar. De Diemerscheg is inderdaad nog mooier geworden. Ik zag vorige week nog een vos lopen. Wil de gemeente Amsterdam dit stuk mooie natuur wat juist net versterkt is, nu verwoesten door er windturbines te plaatsen?

Waardedaling van de woning

Plaatsing van de windturbines kan leiden tot een aanzienlijke waardedaling van woningen in de omgeving van windturbines. Er zijn waardedalingen van 5-25% gezien. Deze waardedaling treft huiseigenaren in Driemond 3 keer. Er worden windturbines op drie verschillende locaties rondom het dorp gepland. De impact op de huizenwaarde zal dan ook aanzienlijk zijn. Hoe wil de gemeente dit gaan compenseren?

Driemond gaat niet akkoord

Wij verzoeken de gemeente nu alvast rekening te houden met het feit dat de bewoners van Driemond de gemeente aansprakelijk zullen gaan stellen voor alle materiele en immateriële schade die zij lijden, gaan lijden en hebben geleden als zij overgaat tot plaatsing van windturbines. De hieruit voortvloeiende claim kan aanzienlijk zijn.

Alternatieven

Het hoeft niet zo ver te komen. De gemeente zelf heeft onderzoek laten doen naar alternatieven voor het plaatsen van de windturbines in het groen van Amsterdam. Natuurlijk, omdat de gemeente ook wel beseft dat windturbines in het schaarse groen rondom Amsterdam geen goed idee is. Er worden in het plan MER 2.1 vier alternatieven genoemd, waarvan de belangrijkste, de opties in de haven zijn. Gemeente Amsterdam, gebruik deze alternatieven in de haven en plaats geen turbines in het schaarse groen dichtbij huizen. Niet in Noord, niet bij Science Park, niet bij IJburg, en dus ook niet bij Zuidoost en Driemond!

In de 80^e jaren van de vorige eeuw is door de toenmalige wethouder van Volkshuisvesting, Jan Schaefer van de PvdA, onder andere Geindriedorp ontwikkeld. Vanaf dat wij daar in 1987 zijn gaan wonen genieten wij heerlijk van deze buurt waar bewoners elkaar helpen en er veel groen is naast de wijk. Aan de ene kant hebben wij het Groengebied Amstelland , waar wij in de 90^e jaren hard gestreden hebben om het Groengebied te behouden en aan de andere kant de Gaasperplas en het recreatiegebied aan de plas aldaar (het strandje) . Jaarlijks wordt het strandje aan de zuidzijde van de Gaasperplas door circa 2 miljoen mensen bezocht. Dit zijn vooral mensen uit Amsterdam Zuidoost die over onvoldoende cq geen middelen beschikken om elders op vakantie te gaan respectievelijk van het water/zand te genieten. Ook het groengebied Amstelland, wat nu al een onderdeel is van de hoofdgroenstructuur, wordt door zeer veel mensen bezocht om van de rust en de natuur te genieten en waar zeer veel bijzondere dieren leven en planten groeien. Dit gebied is voor ons zeer belangrijk om onze gezondheid (conditie behouden) rust zoeken (relaxen) en het behouden van flora en fauna. Met andere woorden: een pracht gebied binnen Amsterdam om te wonen en te recreëren.

Wat vreemd is dat de Gemeente een tegenstijdig beleid voert. Juist de Gaasperplas en de Gaasperzoom en de hoofdgroenstructuur zijn spaarzame grote groengebieden voor een groeiend aantal inwoners van Zuidoost en daarbuiten. In het toekomstplan Gaasperplas worden de recreatiemogelijkheden in het Gaasperplas gebied verbeterd voor het nog steeds groeiend aantal bezoekers van de Gaasperplas. In dit toekomstplan wordt met geen woord gesproken over windturbines. Dit is in tegenspraak met het nu voorliggende plan voor het plaatsen van twee windturbines.

Als de Gemeente daar windturbines wil gaan plaatsen dan is het duidelijk dat de Gemeente het opwekken van energie veel belangrijker vindt dan de gezondheid van omwonenden, parkbezoekers en de natuur.

Het Toekomstplan Gaasperplas kan dan, omdat de gemeente met twee tongen spreekt, in de vuilnisbak met alle gevolgen van dien.

In ons belang worden wij ernstig geschaad door de wens van de Gemeente Amsterdam om in het gebied Weesperkarspel twee windturbines in de directe nabijheid van Geindriedorp (een bij het strandje aan de zuidzijde van de Gaasperplas en een in de nabijheid van Waternet) te plaatsen. De ene windturbine staat zelfs in de directe nabijheid van het strandje en de andere windturbine staat op 350 meter van de bewoning.

De windturbine aan de Gaasperplas staat op circa 30 meter van het wandelpad en het fietspad. De windturbine aan de Gaasperzoom staat zelfs op circa 25 meter van het dichtstbijzijnde wandelpad. Beide wandelpaden en het fietspad zijn gelegen op openbare grond en zijn doorgaande verbindingen. Als je hier langs loopt cq fietst dan verga je van de herrie (ca 70dB) door de windturbines. Mocht de geluidsbelasting boven de 85dB komen dan zal er direct maatregelen getroffen moeten worden om de geluidsproductie te verlagen. Mocht dit niet gebeuren dat is dit een misdrijf volgens het strafrecht. Hoezo natuurgebied en rustgebied !!

Verder vrees ik voor veel geluidsoverlast zowel overdag als in de nacht en slagschaduw overdag . Ook maak ik mij bezorgd om de ernstige aantasting van de natuur door de bouw en exploitatie van de windturbines. De gemeente stelt dat als er sprake is van ernstig overlast of schade voor de gezondheid van bewoners of natuur er op die locaties geen windturbine(s) komen. Dan is het vreemd dat de gemeente in zijn rapporten uitgaat van het huidige aantal bewoners terwijl er volgens de Omgevingsvisie 2050 Amsterdam aan beide zijden van de weg aan de zuidkant van de Gaasperplas nog woningen gebouwd gaan worden. Deze woningen zijn niet in de plannen meegenomen. Het

beeld dat de gemeente nu neerzet is onjuist en te rooskleurig; de overlast zal veel meer mensen treffen.

Tevens zou door het plaatsen van de twee windturbines het Gein-gebied en de Hollandse waterlinie (wat een UNESCO werelderfgoed gebied is) haar unieke karakter verliezen en zou het uitzicht volledig verpest worden. Het kan toch niet zo zijn dat hierdoor de Hollandse waterlinie verwijderd zou worden van de Werelderfgoedlijst. Daar wil het college toch niet verantwoordelijk voor zijn ??

In het TAC rapport van 29 september 2020 heeft de commissie aangegeven dat de locatie Gaasperplas (langs het terrein van Waternet, ten zuiden van de Gaasperplas, de Gaasperplas en het Gaasperpark (zeker gezien de Hoofdgroenstructuur) ??? is afgewezen als locatie voor het plaatsen van windturbines. Hoe kan het dat de Gemeente afwijkt van zijn eigen beleid en nu toch weer windturbines wil plaatsen.

Het plan MER waarop de gemeente zich beroept is indertijd geschreven vanuit de toenmalige kennis over de toen bekende types windturbines en de hoogte daarvan.

Het plan beperkte zich uitsluitend tot het effect van de windturbines op de gezondheid van direct omwonenden door geluidsoverlast. Slagschaduw is in het rapport niet meegenomen. Het belang van de parken en de natuurgebieden (het strandje en het Groengebied Amstelland) op de gezondheid (fysiek, psychisch, mentaal) en het effect van windturbines daarop, is niet meegenomen (wel is voor sport- en honden uitlaatgebieden een afstand van 10 maal de tiphoogte aangegeven dus voor de geplande windturbines circa 2200 meter.

Ook is in het plan MER de tijdelijke en permanente schade aan de natuur summier in beeld gebracht. Dat is bovendien gedaan aan de hand van modellen en databestanden en niet aan de werkelijke situatie. Gedacht moet worden aan onder andere, tijdelijke en definitieve schade aan flora en fauna voor het plaatsen van een windturbine, het tracé van de aan te leggen verbinding voor zwaar transport en verder de permanente schade aan flora en fauna, het effect van het platform, het ingegraafde fundament en de toegangsweg ten behoeve van onderhoud aan de windturbine enz enz. Gezien de hoogte van de thans door gemeente gewenste windturbines (meer dan 220 meter hoogte) en het feit dat het werkelijke belang van parken en natuurgebieden niet is meegenomen kan het niet anders zijn dan dat het bestaande MER rapport niet meer van kracht is. Het plan MER zal dus opnieuw met de huidige kennis en ervaring door onafhankelijke instellingen, onafhankelijke dus niet instellingen die belang hebben bij de bouw cq beheer van windturbines, gemaakt moeten worden.

Ook uit het referendum Hoofdstructuur van 6 juni 2024 blijkt overduidelijk dat een grote meerderheid van de stemmers het voorgestelde plan afwijzen waardoor er dus geen windturbines geplaatst kunnen worden. In Geindriedorp heeft zelfs 86% van de stemmers tegengestemd! Ook uit andere peilingen door de gemeente blijkt dat vooral bewoners bij de Gaasperplas het (helemaal) oneens zijn met windturbines. Windturbines worden als dé grote bedreiging van de groene leefomgeving ervaren.

Het aantal ernstig gehinderde omwonenden en bezoekers van het Gaasperplasgebied wordt door de Gemeente als bepalende factor gezien of plaatsing van een windturbine op een bepaalde locatie mogelijk is. Een zo goed mogelijke methode om het aantal ernstig gehinderden te bepalen is daarom van belang.

Er zijn op dit moment onvoldoende cq geen onderzoeken gedaan naar de gevolgen van slagschaduw en de effecten van hoorbaar geluid en van laagfrequent geluid op de gezondheid aan de hand van de thans meest betrouwbare methoden naar de mening van onafhankelijke wetenschappers. De resultaten hiervan zullen in het nieuwe plan MER opgenomen moeten worden.

Samenvattend nemen wij het de gemeente zeer kwalijk dat zij een onjuist en veel te rooskleurig beeld hebben neergezet om de windturbines maar geplaatst te krijgen ten koste van:

- 1) de gezondheid van de huidige en toekomstige bewoners ten gevolge van de te korte afstand ten opzichte van de bewoning
- 2) de mogelijkheid van de bewoners van Amsterdam om te genieten van het standje aan de zuidzijde van de Gaasperplas en het Groengebied Amstelland. De windmolen aan de Gaasperplas staat zelfs op directe afstand van het strandje
- 3) de natuur die door de windturbines ernstig wordt aangetast
- 4) het feit dat door de geluidsbelasting bij het voet- en fietspad bij de windturbine aan de Gaasperplas en het voetpad bij de windturbine bij de Waterleiding je daar vergaat van de herrie (ca 70 dB).
- 5) het feit dat door de plaatsing van de windturbines het Gein-gebied haar unieke karakter verliest en de Hollandse waterline verwijderd wordt van de Werelderfgoedlijst.

Gelet op bovenstaande adviseren wij om de twee windturbines niet te plaatsen in de directe omgeving van de Gaasperplas en het waterleidinggebied. De gemeente heeft immers een zware zorgplicht om haar inwoners te beschermen en te zorgen dat de natuur niet aangetast wordt. Windturbines in drukbezochte parken en woonwijken passen daarom hier niet in.

Henk Kemeling

ZIENSWIJZE van **vereniging Gein3Dorp**, Amsterdam zuidoost

Betreft: Zienswijze Plan Wind Amsterdam 2030 en planMER. De focus richt zich op de zoekgebieden Gaasperplas (5C) en Weesperkarspel 5B (= de Gaasperzoom).

Geachte lezer, L.S.,

Amsterdam, 16 juli 2024 (**vernieuwde versie**)

Inleiding

Gein 3 is in de jaren 80 van de vorige eeuw onder de bezielende politieke verantwoordelijkheid van wethouder Volkshuisvesting Jan Schaeffer ontwikkeld. Er ontstond na oplevering van de woningen een wijkraad, deze wijkraad is opgegaan in de vereniging Gein3dorp. Deze zienswijze wordt ingediend door vereniging Gein3dorp (afgekort tot: vG3D).

Gein 3 bestaat uit ca. 1.300 woningen. Gein 3 is interessant voor mensen die in de stad en dicht bij de natuur willen wonen. Zodat hun kinderen buiten kunnen spelen. Gein 3 is interessant voor mensen die een eigen huis willen maar geen hoge hypotheek kunnen afsluiten. Gein 3 is interessant voor mensen die goede verbindingen nodig hebben, met de auto, de metro of de trein. Gein 3 is prachtig gelegen aan de Gaasperzoom, de Gaasperplas en nabij het Gein-gebied en stadsgebied Weesp.

Plan Wind Amsterdam 2030 stelt dat de windturbines naar de haven kunnen, dat heeft de wethouder bevestigd in de raadscommissie Duurzaamheid en Circulaire economie van 4 juli 2024, het is het voorkeursgebied van het college. vG3D onderschrijft de stelling dat windturbines ver van een stedelijk gebied geplaatst moeten worden, minimaal 1.000 meter, niet bij de natuur maar in industrieel of landelijk gebied! Daaraan voorafgaand moet eerst de legitieme vraag worden beantwoord; is windenergie op land überhaupt nog noodzakelijk?

In de voorstellen van Plan Wind Amsterdam 2030 bij de zoekgebieden Gaasperplas en Weesperkarspel (= Gaasperzoom) ziet vG3D grote bedreigingen, in deze zienswijze worden onze bezwaren, vragen en zienswijzen toegelicht. De kern van het betoog van vG3D is dat zij de zoekgebieden Gaasperplas en Weesperkarspel onbegrijpelijk, onuitvoerbaar en respectloos vindt voor de omwonenden, recreanten, natuur (flora en fauna) en het landschap. vG3D maakt in deze zienswijze onderscheid naar: 1. Plan Wind Amsterdam 2030 en 2. de planMER. Vooraf, wat opvalt is dat Plan Wind Amsterdam 2030 niet altijd gebruik maakt van de uitkomsten van de planMER. In Plan Wind Amsterdam 2030 staan tal van subjectieve woorden, begrippen en redematies. Dat

betekent volgens vG3D dat er een politieke keuze ten grondslag ligt aan de voorgestelde zoekgebieden in stadsdeel Zuidoost.

Zienswijze op Plan Wind Amsterdam 2030:

1. Windturbines op land zijn NIET nodig;
2. Windturbines in Amsterdam kunnen uitsluitend in de haven worden geplaatst;
3. De volksgezondheid en behoud van natuur in relatie tot het voorzorgsbeginsel;
4. Afspraak is afspraak, toezeggingen aan gemeenteraad en burgers;
5. Geen windturbine bij zoekgebied Weesperkarspel vanwege de volksgezondheid en leefkwaliteit, de windturbine staat te dicht bij de woningen!
6. Plan Wind Amsterdam 2030 trekt de onjuiste conclusie dat zoekgebied Weesperkarspel vanwege de beperktere milieugevolgen geschikt is voor een solitaire windturbine;
7. Plan Wind Amsterdam 2030 hanteert niet onderbouwde argumenten in haar afweging. Dit leidt tot subjectieve keuze van zoekgebieden;
8. Er is geen draagvlak voor Plan Wind Amsterdam 2030. Niet in Gein 3, niet in stadsgebied Weesp en niet stadsdeel Zuidoost!
9. Artikel 1 Grondwet. Is een vergelijking tussen woonwijken juridisch houdbaar?
10. Plan Wind Amsterdam 2030 is in strijd met tal van andere vastgestelde beleidsdocumenten van de gemeente Amsterdam. De stad moet keuzes maken!
11. De financiële schade voor huiseigenaren wordt niet beschreven in Plan Wind Amsterdam 2030 maar doet zich bij huiseigenaren voor sinds mei 2024;

Zienswijze bij de planMER:

1. Visualisaties Ontbreken in de planMER;
2. Geen windturbine bij zoekgebied Weesperkarspel vanwege de geluidscontouren;
3. Geen windturbine bij zoekgebied Weesperkarspel vanwege de Slagschaduw;
4. Geen windturbine bij zoekgebied Weesperkarspel vanwege beoordeling Ecologie;
5. Geen windturbine bij zoekgebied Weesperkarspel vanwege de ondergrond, deze bestaat voornamelijk uit veen;
6. Geen windturbine bij zoekgebied Weesperkarspel vanwege beoordeling van het Landschap en cultuurhistorie;
7. Geen windturbine bij zoekgebied Weesperkarspel vanwege beoordeling van de Externe Veiligheid;
8. Grondposities en erfpacht ontbreken;
9. Windenergielobby en het Luchthavenindelingsbesluit bij zoekgebied Weesperkarspel.

Daarnaast hebben wij in deze zienswijze nog een laatste vraag met betrekking tot de windenergielobby en onafhankelijkheid van door de gemeente ingehuurd adviesbureaus.

Om te beginnen wil vG3D in deze zienswijze met betrekking tot Plan Wind Amsterdam 2030 (PWA) de woorden van wethouder Pels aanhalen, wethouder Zita Pels in haar voorwoord, “inmiddels beginnen we ook in Amsterdam de gevolgen van die klimaatverandering steeds meer in ons dagelijks leven te voelen”. Zonder toelichting is het gissen wat de wethouder daarmee bedoelt. Is het de netcongestie, of de hittestress, of de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen, of juist de wateroverlast? of In het voorwoord blijft de wethouder Pels in gebreke over de aanleiding en het waarom aan windenergie op land. Vervolgens maakt de wethouder wel direct de overstap van een onduidelijke aanleiding naar de oplossing in haar ogen: “Daarvoor is het nodig dat we (wie is ‘we’?) zoveel mogelijk zelf (wie is ‘zelf’?) groene elektriciteit opwekken. Een manier omdat te doen is door windenergie”. Dit is een vertekend beeld van de huidige technologische ontwikkelingen en inzichten, windenergie op land is niet de oplossing. Het totaaloverzicht van vraag – en aanbod naar energie in de toekomst ontbreekt had vG3D beter inzicht gegeven.

Daarom vraagt vG3D om inzicht waar de energievraag zich in Amsterdam voordoet nu en in de toekomst en hoe o.a. wind op zee hierin bijdraagt.

Binnen de gemeentegrens hebben uitsluitend TENNET en Liander een verantwoordelijk in de elektriciteitsvoorziening, is het rechtmatig en het noodzakelijk dat de gemeente Amsterdam concessies verstrekt aan windenergiecoöperatieven? In dit verband wijzen wij op de balans in Amsterdam tussen de energievraag van datacenter en beoogde opbrengst van de 127 megawatt windenergie. Uit het Ontwikkelingskader Elektriciteitsvoorziening Amsterdam 2035: in de bedrijvenstrook van Amstel III breidt het aantal datacenters uit, en zijn er nog enkele nieuwe datacenters mogelijk. Ook in Weesp staat nog een datacenter in de planning. De gemeente Amsterdam creëert met de nieuwe datacenters een groeiende elektriciteitsvraag, die mede van invloed is op de elektriciteitscongestie. De burgers van Stadsdeel Zuidoost (o.a. Gein3) krijgen met Plan Wind Amsterdam 2030 de lasten door de komst van de beoogde windturbines.

Zienswijze: vG3D vraagt de gemeente nadrukkelijk om meer sturing op de elektriciteitsvraag. Waar ziet de gemeente de mogelijkheden en hoeveel MW kan dat opleveren?

Paragraaf 1. Windturbines op land binnen de gemeente Amsterdam zijn NIET nodig.

Er zijn recent verschillende wetenschappelijk rapporten uitgebracht die aantonen dat de noodzaak om op land nieuwe windturbines te ontwikkelen niet nodig is. Voor de burgers van Amsterdam is dat heel goed nieuws, want in stedelijk gebied horen geen windturbines thuis. Bovendien blijft het aantal inwoners en woningen in en rond gemeente Amsterdam fors doorgroeien.

Zie bijgaande wetenschappelijke rapporten die ook in bezit zijn bij uw organisatie:

- a. Rapport in opdracht van NLVOW en Windalarm d.d. 22 augustus 2022: Het kan met gemak Wind op zee en zon op dak. : [Pdf-document · 5,4 MB](#)
- b. Rapport CE Delft in opdracht van NLVOW en Windalarm d.d. feb 2023: [CE Delft 220235 Nut en noodzaak extra wind op land in 2030 en 2050 download](#)
- c. Update Rapport in opdracht van NLVOW En Windalarm: [Update_Juni24-4984869b.pdf \(cdn-website.com\)](#).

Op basis van een artikel in de Volkstrant van 4 juli 2024 blijkt dat Nederland steeds meer een exportland wordt van elektriciteit dat vanwege de enorme elektriciteitsproductie op Zee. Daardoor worden nieuwe windturbines op land overbodig!

Zienswijze paragraaf 1: nieuwe windturbines conform Plan Wind Amsterdam 2030 op land binnen de gemeente Amsterdam zijn gezien bovenstaande rapporten NIET nodig. Hoe beoordeelt het college deze rapporten, met name de update onder c. en wil Amsterdam toch windturbines plaatsen als Nederland binnenkort exporteur wordt van elektriciteit?

Paragraaf 2. Windturbines naar de Haven

Het college van Amsterdam heeft het voornemen om eind dit jaar/ begin volgend jaar de zoekgebieden in Amsterdam door de gemeenteraad te laten vaststellen. Het college heeft in Plan Wind Amsterdam 2030 uitgesproken dat het zoekgebied Haven haar sterke voorkeur heeft (zie blz. 36). Om die reden heeft het college voornemens dit gebied als versnellingsgebied in de zin van Renewable Energy Directive III (RED III) aan te wijzen. Op blz. 31 wordt RED III toegelicht, de inspraak over het ontwerp Plan Wind Amsterdam 2030 en plan-MER gaan dus ook (mijns inziens moet daar staan “juist” of “uitsluitend”) over het voornemen als versnellingsgebied in de zin van RED III aan te wijzen. In de plan-MER wordt bevestigd dat er nog veel “technische ruimte” is voor windturbines. Wethouder de Jager heeft in de raadscommissie Duurzaamheid en Circulaire economie van 4 juli 2024 aangegeven dat inzicht over extra windturbines in de haven eind 2024 begin 2025 beschikbaar is.

Dat in de Haven snel windturbines kunnen, blijkt uit de realisatie van vier nieuwe windturbines op het terrein van de rioolwaterzuivingsinstallatie. De Haven, Ports of Amsterdam, is conform haar website een NV waarvan de gemeente Amsterdam 100% aandeelhouder is. Dit helpt bij het aangaan van een privaatrechtelijke overeenkomst met een initiatiefnemer.

Zienswijze a. paragraaf 2: op grond van het voorzorgsbeginsel, Nederlands - en Europeesrecht, coalitieakkoord 22-26, Plan Wind Amsterdam 2030 (blz. 26) concludeert vereniging vG3D dat vanuit het begrip dat geen onaanvaardbare risico's voor de gezondheid mogen ontstaan en de natuur niet teveel wordt belast uitsluitend de haven geschikt is voor een windturbine!

Zienswijze b. paragraaf 2: Kan de gemeente aangeven of is onderzocht of de gehele vraag naar windenergie opgelost kan worden in het havengebied? Zo nee, waarom niet? Zo ja, is er - gezien de grote belasting van windturbines op de omgeving - onderzocht of er optimalisatie mogelijk zijn in het havengebied, zodat de overige delen van Amsterdam zo min mogelijk belast worden?

Zienswijze c. paragraaf 2: kan het college bevestigen dat bestuurlijke besluitvorming over de zoekgebieden in stadsdeel Zuidoost volgt na besluitvorming over extra windturbines in de haven?

Paragraaf 3. De volksgezondheid en behoud van natuur in relatie tot het voorzorgsbeginsel

Een passage uit Plan Wind Amsterdam 2030, blz. 26. "Uit de plan-MER blijkt dat geen van de onderzochte zoekgebieden op alle milieuthema's positief beoordeeld worden. Globaal gezegd, blijkt uit de plan-MER dat de zoekgebieden meer naar het westelijk deel van de stad beter beoordeeld worden op natuur en gezondheid maar minder qua energieopbrengst (vanwege de hoogtebeperkingen van Schiphol) de noordoostelijke zoekgebieden lijken wat geschikter dan de andere zoekgebieden als gekeken wordt naar de energieopbrengst. In de Zuidoostelijke is een meer gemengd beeld".

Op grond van bovenstaande passage uit Plan Wind Amsterdam 2030 is het opmerkelijk en betreurenswaardig dat er vier zoekgebieden in stadsdeel Zuidoost, naast de haven, als voorkeursgebied worden aangemerkt. Terwijl juist wordt bevestigd dat zij slechter scoren op het gebied van natuur en gezondheid en in Plan Wind Amsterdam 2030 en in het coalitieakkoord is aangegeven dat het plaatsen van windturbines geen onaanvaardbare risico's voor de gezondheid mogen ontstaan en de natuur niet teveel wordt belast. In het Nederlands en Europees recht is vastgelegd dat de overheid de gezondheid van burgers moet beschermen en verbeteren, het voorzorgsbeginsel heeft de hoogste prioriteit.

Zienswijze paragraaf 3: welke weging heeft het college, met inachtneming van het voorzorgsbeginsel, nu precies gemaakt?

Paragraaf 4. Afspraak is afspraak, toezeggingen aan gemeenteraad en burgers.

De gemeente Amsterdam heeft in het proces een aantal toezeggingen gedaan aan de gemeenteraad en daarmee ook aan de inwoners van Amsterdam, deze toezeggingen zijn door het college tot op heden niet nagekomen. Het dossier is feitelijk onvolledig en kan Plan Wind Amsterdam 2030 niet wordt vastgesteld.

1. In de Raadsinformatiebrief van 7 september 2021, (<https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10143746/1#search=%22beantwoording%20raadsadres%20gezondheidseffecten%20windturbines%22>), heeft wethouder van Doornicnk een afwegingskader toegezegd. Dit afwegingskader is nog steeds niet beschikbaar en dit is een grote omissie in het proces. Omdat een afwegingskader ontbreekt, is het voor ons (en de burgers) niet te volgen welke afwegingen de gemeente heeft gemaakt. Want de gemeente heeft afgewogen. Echter het is volstrekt onduidelijk hoe is gewogen en subjectieve uitgangspunten zijn gewogen. Plan Wind Amsterdam 2030 en de planMER kan mede daarom **NIET** door het college en gemeenteraad worden vastgesteld. (Opm. het rapport signalen uit de stad wordt niet gezien als een afwegingskader).
- Een onderdeel van het afwegingskader is een Health Impact Assesment (HIA). <https://amsterdam.raadsinformatie.nl/document/10143746/1#search=%22beantwoording%20raadsadres%20gezondheidseffecten%20windturbines%22> Dit HIA is niet beschikbaar dit leidt ertoe dat er in Plan Wind Amsterdam 2030 geen uitspraken worden geen gedaan over gezondheid (het voorzorgbeginsel staat voorop). Een voorbeeld uit Plan Wind Amsterdam 2030: ca. 10 maal komt de term onaanvaardbare risico's voor gezondheid voor, zonder dat wordt uitgelegd wanneer het onaanvaardbaar is. Het is een loze kreet, maar wordt wel beloofd aan de inwoners van Gein 3 en de gemeenteraad. In de planMER wordt eveneens GEEN melding gemaakt van een afwegingskader en een HIA. Welke afwegingen heeft de gemeente gemaakt en wat hoe zijn de verschillende aspecten gedefinieerd?

Zienswijze paragraaf 4: Hoe beschouwt het college het ontbreken van het afwegingskader en HIA, terwijl tegelijk het Plan Wind Amsterdam 2030 in procedure wordt gebracht?

Kanttekening bij Plan Wind Amsterdam 2030: op pagina 9 van Plan Wind Amsterdam 2030 staan vragen geformuleerd die aan een initiatiefnemen worden gesteld. Tot verbazing van vG3D ontbreekt "gezondheid". Onze vraag aan het college is daarom, wanneer wordt de HIA uitgevoerd?

Paragraaf 5. Geen windturbine bij zoekgebied Weesperkarspel vanwege de volksgezondheid en Leefkwaliteit, de windturbine staat te dicht bij de woningen!

In het collegeakkoord is gesteld dat het potentieel aan windenergie in Amsterdam wil benutten “zonder dat dat hierdoor onaanvaarde gezondheidsrisico ontstaan of dat de natuur te veel wordt belast”. In Plan Wind Amsterdam 2030 staat – nog steeds, na twee jaar - ruim 10 keer de uitspraak “zonder dat hiervoor onaanvaardbare gezondheidsrisico’s ontstaan of de natuur te veel wordt belast ontstaan”. Van de Plan Wind Amsterdam 2030 en planMER hadden wij wel verwacht wat dat het begrip “onaanvaardbare” goed en volledig gedefinieerd zou zijn, helaas blijft de gemeente Amsterdam gebreke.

Dat gold ook voor het ongrijpbare begrip “op een aanzienlijke afstand”, dit is niet gedefinieerd en dat terwijl de meeste ons omringende landen met afstand normen werken. Tijdens een informatiebijeenkomst op 13 juni 2024 kon wethouder de Jager en de adviseur van de gemeente, Bosch & van Rhijn, geen gerealiseerde windturbines aanhalen van ruim 200 m1 hoog op 350 meter afstand van de woningen. Er werd gezegd dat het modelmatig allemaal klopt. Het klinkt als een experiment en als een sprong in diepe. Op internet zijn er tal van windturbine projecten die veel overlast genereren en bewoners doen verhuizen. Des te opmerkelijker is dat er zoekgebieden in Amsterdam afvielen als gevolg vrijblijvende begrippen als “te dichtbij”. In het Addendum planMER Wind op Land Noord-Holland uit augustus 2021, blz. 24, staat overigens letterlijk dat er hoogte beperkingen zijn vanuit Schiphol.

Grote windturbines horen niet te worden geplaatst op nog geen afstand van 300-400 meter van woonhuizen (zoals in Amsterdam zuidoost dreigt te gebeuren). Dat is niet verantwoord, omdat niet met zekerheid vaststaat wat er wordt verstaan onder onaanvaardbare gezondheidsrisico’s voor omwonenden en de natuur.

Wat valt er te zeggen over de gezondheidseffecten van windturbines op omwonenden?

- Vast staat dat het geluid van een windturbine hinder veroorzaakt bij omwonenden en vaststaat ook dat hoe sterker het geluid, hoe groter de hinder. Hinder wordt gezien als een schadelijk gezondheidsaspect.
- Duidelijk is dat de hinder van windturbines indirect gezondheidsklachten kan veroorzaken. Zo zijn er sterke aanwijzingen dat windturbinegeluid bij omwonenden leidt tot slaapverstoring. Slaapverstoring kan leiden tot vermoeidheid, concentratie- en geheugenstoornissen.
- Andere gezondheidsaspecten, zoals hart- en vaatziekten, stofwisselingsziekten, mentale en cognitieve effecten worden in verband gebracht met windturbines

- Over de schadelijke gevolgen van windturbines voor de gezondheid van omwonenden verschijnen steeds meer alarmerende artikelen. Zie bijvoorbeeld het artikel in Medisch Contact van 18 januari 2021 met als titel: “Windmolens maken wel degelijk ziek. ([Windmolens maken wel degelijk ziek | medischcontact](#)) Zie ook het dringende advies van hoogleraar Diederik Gommers om windturbines op ruime afstand te houden van mensen om te voorkomen dat zij problemen krijgen met hun gezondheid. <https://geenwindparkgoyerbrug.nl/?p=2498>
- Er is casuïstiek, waaruit blijkt dat het daadwerkelijk goed mis kan gaan. Windpark Spui in de gemeente Hoeksche Waard is daar een voorbeeld van. Daar zijn windturbines geplaatst op een afstand van nog geen 500 m van woningen. De overlast was zo groot dat de helft van de gezinnen hebben besloten te verhuizen. (<https://youtu.be/-CajhPDAY7A?feature=shared>)
- De Rijksoverheid heeft inmiddels ook wel in de gaten dat er terecht zorgen zijn over de mogelijk schadelijke impact van windturbines in ons dichtbevolkte landje. De overheid stuurt daarom o.a. aan op aanvullend onderzoek om meer duidelijkheid te krijgen over de al vaststaande effecten (hinder en slaapverstoring) en over effecten die in verband worden gebracht met windturbines (zoals hart- en vaatziekten, stofwisselingsziekten, mentale en cognitieve effecten). De overheid vindt dat er in deze onderzoeken ook aandacht moet zijn voor de steeds hoger wordende windturbines. Naar de effecten van laagfrequent geluid op onder andere windturbines loopt al bij het RIVM een onderzoeksprogramma.

Deze punten laten zien dat al redelijk wat bekend is over gezondheidsschade als gevolg van windturbines vlak bij woningen, maar ook dat er nog veel leemtes in kennis zijn en dat verder onderzoek nodig is, met name ook naar hoge windturbines. Zolang deze leemtes niet zijn opgevuld zal, met verwijzing naar de grondwettelijke zorgplicht van de overheid, uiterste terughoudendheid moeten worden betracht.

Bovendien heeft de NLVOW in haar rapport, zie bijgaande link:

<https://nlvow.nl/actueel/een-heldere-afstandsnorm-veilig> het volgende geconcludeerd: **De foute Lden**, slechts twee van de onderzochte landen passen een grenswaarde uitgedrukt in Lden toe. Het Activiteitenbesluit wees over Lden zeer onterecht op een EU-Richtlijn die voorschrijft dat kartering en rapportage vanuit de landen ter beperking van lawaai moet worden aangeleverd, waar Nederland overigens nooit aan heeft voldaan, en die het voorkomen van gezondheidsschade via hinder voorschrijft. Hier komt bij dat de WHO in 2018 heeft gesteld dat Lden niet toepasbaar is voor windturbinegeluid om gezondheidseffecten te karakteriseren. De praktijk van Lden in de afgelopen periode heeft geleid tot niet handhaafbare variaties in geluid, omdat het gaat om maar liefst jaargemiddelden.

Conclusie: Voor de gemeente Amsterdam betekent dit dat zij haar plannen voor windturbines in Amsterdam zuidoost, moet laten varen. De gemeente kan simpelweg niet onderbouwen dat het plaatsen van windturbines van ruim 200 meter op minder dan 400 meter afstand van woningen geen gezondheidsschade zal opleveren voor omwonenden. De gemeente weet het gewoon niet zeker! Dit is een uiterst zwaarwegend punt. Het op het spel zetten van de gezondheid van inwoners van de gemeente Amsterdam, kan nooit opwegen tegen de winst van wat extra groene stroom. Daar komt bij er dat er voldoende andere mogelijkheden zijn die aan de gewenste energietransitie kunnen bijdragen, die evident aanzienlijk minder belastend en schadelijk zijn dan de beoogde windturbines.

Zienswijze a paragraaf 5: vanuit voorzorgsbeginsel, de gemeente moet er alles doen om haar burgers te beschermen en daarom zoekgebied Weesperkarspel en Gaasperplas laten vervallen.

Zienswijze b paragraaf 5: vG3D verzoekt het college kennis te nemen van de belangrijkste aanbevelingen en conclusies uit het de volgende rapporten:

- Rapport van NLVOW, zie bijgaande link: <https://nlvow.nl/actueel/een-heldere-afstandsnorm-veilig>
- Rapport van DGMR, zie bijgaande link: https://nlvow.nl/system/files/article-files/202204/met_geel_dgmr_second_opinion.pdf

Zienswijze c paragraaf 5: Het voorspiegelen van de omdraaiing dat geluidsnormen exact zouden zijn en afstandsnormen juist niet, is niet wetenschappelijk en leidt tot afwijking van nationale en internationale verplichtingen tot Zorgplicht (dit volgt uit de rapporten van NLVOW en DGMR). In het algemeen bevestigt een rapportage van Arcadis (<https://open.overheid.nl/documenten/ronl-0b664dbf19b17e8adef1020970a84586e0cb213/pdf>) dat vele normen in het buitenland hebben gekozen voor heldere en vooral strenge, veilige afstandsnormen, die de chaos van geluidsgetallen en berekeningen tackelen. En dus prudent zijn op alle effecten en met name op gezondheid en leef kwaliteit, door een afstandsnorm te relateren aan de tiphoogte. Een eventuele geluidsnorm dient als eventuele extra achtervanger, niet andersom.

vG3D doet een dringend beroep op het college de analyses, conclusies en aanbevelingen van de rapporten van NLVOW en DGMR m.b.t. geluid en afstanden te onderschrijven. Aan de hand van de beide rapporten kan het college goed gefundeerd invulling geven aan het begrip onaanvaardbare gezondheidsrisico's en leef kwaliteit.

Zienswijze d paragraaf 5: omdat onderzoek naar het optreden van laagfrequent geluid en hinder of gezondheidseffecten momenteel nog niet toereikend is aanvullend onderzoek noodzakelijk. Deelt het college dit standpunt van vG3D?

- Hoe ziet het college haar verantwoordelijkheid, zorgplicht en het voorzorgsbeginsel bij een windturbine die uitsluitend modelmatig is beoordeeld en waar geen enkele praktijksituatie van bestaat?
- Hoe gaat het college informatie delen met burgers n.a.v. gesprekken over de een windturbine aan NoorderIJplas en bij nieuwe richtlijnen? Deze uitkomsten kunnen de conclusies van Plan Wind Amsterdam beïnvloeden.

Woningbezetting Gein 3 (fout in Plan MER): betreft een foutieve aanname in de planMER: de gemiddelde woningbezetting in Gein3 is hoger dan in de planMER is beschreven. Namelijk 2,5 per woning in plaats van 1,9, dat betekent dat veel meer mensen overlast gaan ondervinden, zeker als de nieuwe gebiedsontwikkeling Valburgdreef wordt meengenomen.

Zienswijze: vG3D is van mening dat het college de gemiddelde woningbezetting moet aanpassen bij Gein 3 en daarbij de gebiedsontwikkeling aan de Valburgdreef ook bij moet betrekken. Dit leidt tot een aanzienlijke toename van aantallen bewoners die overlast zullen ervaren bij zoekgebied Weesperkarspel. vG3D verzoekt met klem dit inzicht te verstrekken.

Belangrijke voortgangsinformatie! Overleg met de wethouder Groot-Wassink: er is ondertussen een gesprek geweest tussen de dhr. Groot-Wassink en een bewonersgroep van de Noorder IJplas (zie berichtgeving in Rodi.nl) (<https://www.rodi.nl/amsterdam-noord/nieuws/400535/toch-windturbine-bij-noorder-ijplas->). En er zijn ontwikkelingen, o.a. met betrekking tot afspraken met de RIVM, die essentieel zijn en de uitkomsten van Plan Wind Amsterdam 2030 en de planMER gaan beïnvloeden. Er staat letterlijk in het bericht “het RIVM gaat nieuwe richtlijnen hanteren”. Ook ambtelijk is men op de hoogte van deze ontwikkelingen. Wat heeft dit voor consequenties voor Plan Wind Amsterdam 2030 en de planMER en krijgt vG3D dat tijdig – niet na besluitvorming - van het college te horen?

Zienswijze; dit kan leiden tot aanpassingen in de planMER. Gaat het college deze uitkomsten meenemen in een vernieuwde Plan Wind Amsterdam 2030

Geluidwaarneming bij 500 meter: op pagina 32 van de planMER staat de volgende passage: “voor “vlakbij” is 500 meter als uitgangspunt aangenomen. Op deze afstand zal het maximale geluid van de windturbines zo’n 44 – 46 dB(A) bedragen (oftewel jaargemiddeld 47 – 49 dB Lden)”. De vraag van vG3D aan het college hierbij is: als bij 500 meter afstand de dB Lden zo hoog is, dan wordt de geluidsnorm flink overschreden bij de woningen van de zoekgebieden 5B en 5C. Er is dan sprake van een onaanvaardbaar gezondheidsrisico.

Zienswijze: Als bij 500 meter de normen worden overschreden, welke gevolgen heeft dit voor andere zoekgebieden, zijn die dan volgens het college ook ongeschikt? Dient het college Plan Wind Amsterdam 2030 daar niet op aan te passen?

Paragraaf 6. Plan Wind Amsterdam 2030 trekt de onjuiste conclusie dat zoekgebied Weesperkarspel vanwege de beperktere milieugevolgen geschikt is voor een solitaire windturbine

vG3D maakt bezwaar hoe de gemeente de milieugevolgen waardeert. Deze zijn volgens de gemeente beperkt. Te beginnen is er een 4,5 kilometer lange elektriciteitskabel voor de windturbine nodig richting onderstation Bijlmer-Zuid. Deze kabel doorsnijdt het NNN-gebied en de Hoofdgroenstructuur, er worden honderden bomen gekapt!

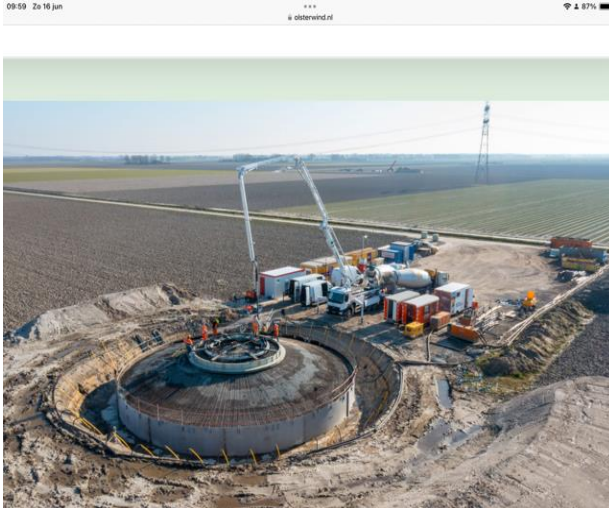
De 4,5 kilometer lange elektriciteitskabel is duur en zeker niet duurzaam. Maar om een windturbine überhaupt te kunnen bouwen in zoekgebied Weesperkarspel zijn er grootschalige bouwrijpmaak activiteiten noodzakelijk. De ondergrond bestaat uit veen, er is geen infrastructuur behoudens een smal fiets- voetpad en er zijn geen bestaande kabels en leidingen. Goed om hier te benoemen dat dit pad, niet toevalligerwijs, onderdeel is van het Trekvogelpad, een 400 km lang wandelpad (LAW2). Welke werkzaamheden voorziet vG3D voor de bouw van een windturbine:

- a. De ondergrond moet worden verbeterd/ opgehoogd voor een bouwweg van ca. 500 – 600 m¹ lang en een groot werkterrein (ca. 100 x125 m¹). De bouwweg is gezien het zware transport minimaal 6 – 8 breed;
- b. Er komen immense vrachtwagens voor de mastonderdelen en wieken (combinaties van ruim 100 m¹);
- c. ca. 100 betonwagens voor de fundering van de windturbine, ca. 1.400 m³ beton;
- d. Er worden tientallen funderingspalen aangevoerd en aangebracht;
- e. Een heistelling en een of twee immense kramen om de windturbine te assembleren.
- f. Alle tijdelijke maatregelen worden na plaatsing van de windturbine verwijderd;
- g. Er komt een definitieve ontsluitingsweg van 600 à 700 meter voor beheer, onderhoud en bij calamiteiten aan de windturbine.

Alle bovenstaande activiteiten vinden plaats in de Hoofdgroenstructuur, naast een NNN-gebied en bij het weidegebied van cultuurhistorische Gein-gebied. vG3D begrijpt letterlijk niet hoe de gemeente kan stellen dat de milieugevolgen beperkt zijn bij dit zoekgebied. In dit gebied leven beschermde diersoorten (vleermuizen, ringslangen, rugstreeppad, etc.) en vogels van de Rode Lijsten. De ondergrond is wezenlijk aangetast en als de windturbine eenmaal draait komen de vogels en beschermde diersoorten zeker niet meer terug vanwege o.a. geluid, trillingen en de draaiende wieken.



Figuur 1 en 2: met smalle fiets- wandelpad door de Gaasperzoom. Praktisch alle bomen – onderdeel van de Hoofdgroenstructuur - aan de linkerszijde worden gekapt. De ondergrond is niet geschikt voor zwaar transport en een werkterrein voor grote zware machines. De gele paal Links voor is van de hoge druk Gasunieleiding.



Figuur 1 en 2: foto van de fundering van een windturbine en van de aanvoer van een klein van de mast.



Figuur 3: aanvoer van één wiek van een windturbine.

Zienswijze 6: de geplande werkzaamheden en een windturbine zijn te ingrijpend en zorgen voor een onomkeerbare situatie in zoekgebied Weesperkarspel (= Gaasperzoom). Er is absoluut geen sprake van beperkte milieugevolgen. Als vG3D vragen wij het college dit standpunt te herzien.

Een reden te meer is dat uw adviseur Bosch & van Rijn in de planMER, tabel blz. 59 aangeeft, aan dat er grote effecten zijn op de ecologische structuur! Bosch & van Rijn bevestigt dat nogmaals op blz. 113 van de planMER, het zoekgebied Weesperkarspel valt op “Alternatief Natuur” af”!

Paragraaf 7: Plan Wind Amsterdam 2030 en de planMER hanteren subjectieve argumenten ter onderbouwing van haar voorstellen.

De gemeente Amsterdam hanteert haar eigen niet-onderbouwde regels en richtlijnen. Wat is onaanvaardbaar? Wat is dichtbij voor het ene zoekgebied en voor andere zoekgebied, er worden geen afstanden genoemd, etc. etc. Een ander voorbeeld, slechts in de inleiding wordt 2x de tiphoogte aangehaald, daarna komt het begrip tiphoogte vreemd genoeg niet meer terug. Ook wordt er al geanticipeerd op nieuw beleid van de Rijksoverheid. Dit alles leidt tot de theoretische conclusie dat een windturbine van ca. 212 m1 hoog op 350 meter afstand van de woningen geen probleem is. Wethouder de Jager (inclusief zijn ambtenaren) kende tijdens een informatiemarkt op 13 juni 2024 geen praktijkvoorbeelden van een dergelijke situatie maar met de geruststellende woorden van de bestuurder dat het modelmatig klopt(?) werden de bewoners het “bos

ingestuurd". Het is inmiddels bekend dat er hevige gezondheidsklachten ontstaan rondom windparken. Ook daar zijn indertijd rapporten opgesteld, waaruit bleek dat het allemaal wel kon. De gemeente en andere overheden moeten verstandiger zijn dan dit.

Op bladzijde 7 van Plan Wind Amsterdam 2030 worden slechts twee criteria beschreven, 45 DB Lden en natura 2000 gebieden. Andere objectieve afwegingen zijn er blijkbaar niet of worden niet vermeld.

Hieronder volgt een vergelijking tussen twee zoekgebieden als voorbeeld hoe subjectief het Plan Wind Amsterdam 2030 en planMER zoekgebieden beoordelen. De zoekgebieden hebben praktisch dezelfde kenmerken, maar de gemeente komt tot de volgende conclusie:

1. Havengebied Zuid: er kunnen twee kleine windturbines komen, is gelegen in hoofdgroenstructuur, NNN, deels onderdeel van het Bijzonder Provinciaal Landschap wat de gevolgen ecologie en landschap negatief beïnvloedt. Bovendien is dit gebied intensief in gebruik voor recreatie, waardoor dit gebied ten opzichte van andere gebieden afvalt.

Versus

2. Zoekgebied Weesperkarspel: onderdeel van de Gaasperzoom, is eveneens onderdeel van de hoofdgroenstructuur, grenst direct aan de NNN en een 40 kilometer lange ecologische verbindingzone (Natuurboog Amsterdam Zuidoost), grenst aan het aangrenzende Gein-gebied is onderdeel van Bijzonder Provinciaal Landschap Noord-Holland en grenst aan het UNESCO-gebied van de Stelling van Amsterdam. Bovendien komen er jaarlijks ca. 2,0 mln. bezoekers naar de Gaasperplas en Gaasperzoom. In Plan Wind Amsterdam 2030 is al gememoreerd dat de slagschaduw in dit zoekgebied heel ongunstig is, het raakt duizenden woningen.

De windturbines van Havengebied Zuid komen vrij dicht de woningen. Echter alle zoekgebieden zijn op 350 meter vastgesteld! Het kan dan niet zo zijn dat het ene zoekgebied om die reden afvalt en het andere niet.

De nabij Haven Zuid gelegen woonbuurt Geuzenveld is sociaal kwetsbaar, waarom wordt dit onderscheid gemaakt? Niet sociaal kwetsbare buurten zou dan meer overlast kunnen aanvaarden? Zoekgebied Weesperkarspel valt in uw opvatting niet af, de windturbines komen eveneens dicht bij de woningen van Gein 3 en 4. Dit schijnen geen kwetsbare wijken te zijn. Het begrip kwetsbare of goede wijken mag GEEN argument zijn, (zie paragraaf 9 van dit stuk). Ook hier wreekt het zich dat er geen afwegingskader is opgesteld. Bij zoekgebied Weesperkarspel wordt ecologie, landschap en recreatie tot mijn grote verbazing niet gewogen door de gemeente Amsterdam.

Ook wordt aangegeven dat Havengebied Zuid een klein zoekgebied is, met weinig

ruimte om te schuiven. Bij zoekgebied Weesperkarspel kan überhaupt niet worden geschoven.

Hieronder volgt een aantal voorbeelden – niet limitatief - waaruit blijkt dat in Plan Wind Amsterdam 2030 (en planMER) zoekgebieden niet consistent beoordeelt, maar zoekgebieden subjectief beschouwt. Ik verzoek ook de nadrukkelijk de vragen te beantwoorden.

- In Plan Wind Amsterdam 2030 vallen zoekgebieden bij voorbaat af, t.w. zoekgebied 4B, 6B en 7. Dit volgt uit de belemmeringenanalyse, in Plan Wind Amsterdam 2030 is daar op blz. 26 slecht één korte alinea aan gewijd. Zie ook blz. 49 planMER, de zoekgebieden 4B, 6B en 7 staan niet in de tabel. Het is dus niet na te gaan wat de afstanden zijn en welke afweging is gemaakt door de gemeente. Was er onverwacht nieuwe informatie of was de strategie, wij hadden zoekgebieden nodig zodat er een aantal konden afvallen?
Voor de vG3D is het onduidelijk welke afstanden er zijn tot de belemmeringen bij die drie zoekgebieden. Aansluitende geldt die vraag voor alle andere zoekgebieden.
- Diemerpark viel eveneens af vroegtijdig terwijl alle beschikbare informatie al voorhanden was. Hoe serieus was Diemerpark als zoekgebied? Bij zoekgebied Diemerpark werd het al bestaande beeld bevestigd in de inspraak en participatie.
- Een feit dat er zeker toe doet bij de zoekgebieden in stadsdeel Zuidoost, is dat 76% (enquête van O&S) van de inwoners van stadsdeel Zuidoost tegen windturbines is, vG3D ziet tot haar verbazing niet terug in uw afweging op blz. 34.
- vG3D wil het college erop wijzen dat in Signalen uit de Stad, (vastgesteld door de gemeenteraad op 1 maart 2023), dat de op blz. 69 en 70 van de geuite bezwaren van omwonenden met betrekking tot de leefomgeving (o.a. hinderbeleving en gezondheidseffecten, natuur en ruimtelijke inrichting en landschapskwaliteit) NIET in de afwegingen van Plan Wind Amsterdam 2030 zijn meegenomen! Kan het college dat uitleggen aan de vG3D?
- Aan de hand van bovengenoemde enquête en resultaten Signalen uit de Stad kan geconcludeerd worden dat een windturbine in zoekgebied Weesperkarspel ongewenst is.
- vGr3D constateert dat de gemeente de Signalen uit de Stad versie dd. 13 januari 2022 heeft beschouwd als een afwegingskader, dat is onterecht. Er is een nieuwe versie van Signalen uit de Stad, namelijk de versie die is vastgesteld door de Gemeenteraad dd.1 maart 2022, deze versie is allesbehalve een afwegingskader.

Zienswijze: In Plan Wind Amsterdam 2030 is ten onrechte de uitkomst van blz. 69 en 70 van Signalen uit de Stad NIET meegenomen. Uit Signalen uit de Stad blijkt dat een windturbine in zoekgebied Waterleidingsterrein / Gein (=

Weesperkarspel) absoluut ongewenst is. De bewoners worden in de maling genomen. Elk argument van bewoners is vertaald in een zorg!
Vraag aan het college, hoe serieus neemt het college de opmerkingen van bewoners uit Signalen uit de stad ten aanzien van zoekgebied Weesperkarspel?

- In de tabel blz. 27 van Plan Wind Amsterdam 2030 is bij de zoekgebieden 5B en 5C bij Externe veiligheid aangegeven dat de gebieden binnen bepaalde afstanden liggen van buisleidingen en hoogspanningsmasten. Deze zoekgebieden worden negatief beoordeeld, de conclusie is dan toch dat die zoekgebieden zou moeten afvallen?
- Op blz. 27 van Plan Wind Amsterdam 2030 staat onderaan de tabel een “plus” voor Netinpassing. Het begrip Netinpassing komt uit het “niets” en wordt niet verder toegelicht. Het enige wat in de documenten staat is dat er een 4,5 kilometer lange kabel nodig is naar onderstation Bijlmer-Zuid. Maar dit is juist een kostbare investering die allesbehalve duurzaam is;
- Zoekgebied 5B en 5C bevinden zich dicht bij het industrieel bedrijf Waternet met opslag en verwerking van o.a. chemische stoffen, waaronder zoutzuur en ozon. Het Waternetterrein ligt circa 200 meter van zoekgebied 5B en op 120 meter afstand van zoekgebied 5C. Dit is ruim binnen de contouren van 588 meter (veiligheid en windturbines risicozonerings; pagina 3); Veiligheid en windturbines
- Pagina 26; Uit het planMER blijkt dat geen van de onderzochte zoekgebieden op alle milieuthema's positief wordt beoordeeld. Ze worden dus negatief beoordeeld. Niet helder waarom ze dan wel worden aangewezen. Het is voor ons onduidelijk wat er precies is besloten en welke afweging is gemaakt.
- De argumenten die worden aangegeven voor 1B gelden ook voor 5C en 5B Gaasperplas en weesperkarspel, deze zoekgebieden liggen in de hoofdgroenstructuur, nabij de NNN en doorkruising van de NNN is noodzakelijk. Ander argument is dat het zoekgebied in bijzonder provinciaal landschap ligt, ook dat geldt voor de zoekgebieden 5B en 5C. Ander argument is dat het zoekgebied in een gebied ligt wat druk bezocht wordt door recreanten. Ook dat geldt voor 5B en 5C, ontvangt Gaasperplas- Gaasperzoom bijna 2 miljoen bezoekers per jaar. Daarmee zouden deze zoekgebieden ook negatief moeten scoren op recreatie.
- Op pagina 32 wordt uitgelegd waarom zoekgebied Noord (3A) afvalt. De argumenten gelden ook voor zoekgebieden 5B en 5C, zoals; NNN-gebied, vogelslachtoffers, aantasting landschappelijke waarden en er jaarlijks 2 miljoen recreanten. Zoekgebied 5B ligt aan Het Gein-gebied, zie nota Bijzonder Provinciaal landschap van de provincie Noord-Holland. https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Ruimtelijke_inrichting/Bijzonder_Provinciaal_Landschap/Documenten/Bijzonder_Provinciaal_Landschap_32_landschappen_en_kernwaliteiten.pdf Het is volstrekt onduidelijk hoe deze afwegingen tot stand zijn

gekomen. Ook hier wordt het argument sociaal kwetsbare buurten genoemd, ware discriminatie!

- Op pagina 32 wordt aangegeven dat zoekgebied Sciencepark (4A) op geluid en slagschaduw afvalt. In dit gebied zijn een aantal voorzieningen van de Universiteit van de gemeente Amsterdam gevestigd. De gebouwen zijn een beperkt deel van de dag in gebruik, **hoe heeft het college dit gewogen?**
- Zoekgebieden Strand- en Buiteneiland vallen af o.a. vanwege de ligging ten opzichte van de NNN, vogeltrek (zie opmerking onderste bullit) en vleermuizen. Dit argument gaat toch ook op voor zoekgebied Weesperkarspel?
- Bij Strand- en Buiteneiland is het mogelijk om minder dan geplande windturbines te plaatsen binnen een zoekgebied. Dat heeft een positief effect op de contouren voor geluid en slagschaduw.

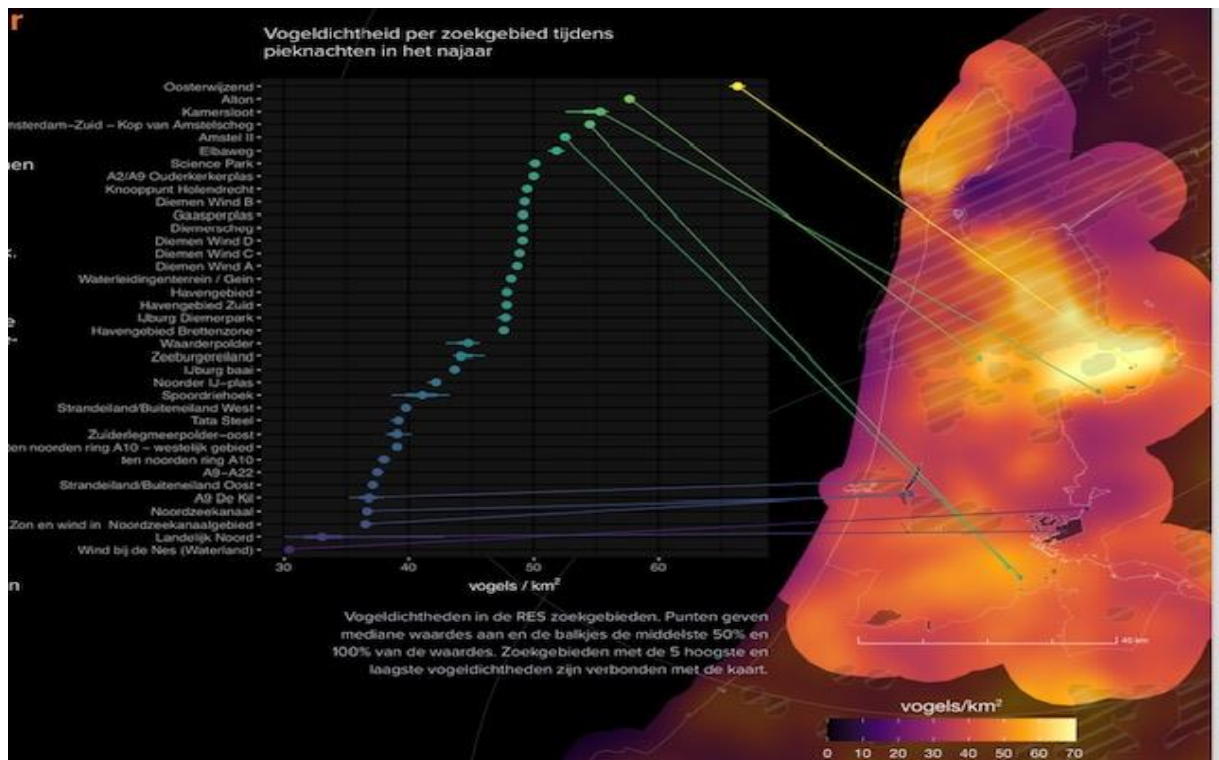
Kan het college uitleggen waarom deze afweging niet gemaakt is In Plan Wind Amsterdam 2030?

- Volgens Plan Wind Amsterdam 2030 scoort Strand- en Buiteneiland slecht qua slagschaduw, (zie planMER bl. 212). Volgens de Projectnota Buiteneiland, vastgesteld door het college dd. 24 augustus 2021, wordt pas na medio 2045 - 2050 maximaal 200 - 500 woningen gerealiseerd op Buiteneiland, dan is de windturbine waarschijnlijk al ontmanteld.
Hoe heeft het college het Buiteneiland in Plan Wind Amsterdam 2030 beschouwd in de berekeningen voor geluid en slagschaduw?
- In de projectnota Buiteneiland staat op blz. 43: “De komst van Buiteneiland heeft invloed op de mogelijkheden voor het plaatsen van windturbines in het IJmeer, maar maakt het niet onmogelijk.”
Kan het college uitleggen waarom Buiteneiland bij Plan Wind Amsterdam 2030 afvalt? Wetende dat woningbouw op zeer lange termijn plaatsvindt.
- Qua natuur zijn er tal van beheermaatregelen bij Strand- en Buiteneiland. Zie bijvoorbeeld de rapportage van bureau Waardenburg met betrekking tot de mosselmonitoring 2020, dd. 8 maart 2021, er zijn voldoende mosselen voor o.a. de duikeenden en meerkoeten. vG3D hebben wij vaak een antwoord gehad in de trant dat een windturbine technische opties heeft om de turbine tijdelijk stil te zetten met een beelddetectiesysteem (DTBird).

Kan het college aangeven wat de positieve effecten zijn als de windturbines bij zoekgebied Strand- en Buiteneiland als het DTbird wordt toegepast?

- Waarom is de gebiedsontwikkeling aan de Valburgdreef (nieuwbouw van ca. 500 – 600 woningen) en het project Geins bij het Wisseloordplein (ca 200 woningen) bij de zoekgebieden Weesperkarspel en Gaasperplas niet opgenomen in de afweging van Plan Wind Amsterdam 2030 (en plan MER)?
- In plan wind Amsterdam 2030 is slagschaduw soms een doorslaggevend argument en bij een ander zoekgebied wordt het “iets minder gunstig beoordeeld”. **Kan het college uitleggen wat het verschil is?**

- Pagina 34, zoekgebied Weesperkarspel (5B). Er wordt aangegeven dat het zoekgebied op “aanzienlijke” afstand ligt tot de woningen. Ook dit zoekgebied ligt op 350 meter van de woningen. De afstand vanaf de woningen tot aan de grens met de Ronde Venen is slechts 400 meter. Hier begint direct het cultuurhistorisch Gein-gebied. De wieken mogen niet over de gemeentegrens van De Ronde Venen en boven het grondgebied van een particulier. Een windturbine past niet binnen zoekgebied Weesperkarspel.
- Blz. 34, er wordt aangegeven dat de gevolgen van geluid voor zoekgebied Weesperkarspel; gelijk zijn aan die van zoekgebied Holendrecht. Dat is onjuist. De afstand tot woningen is bij Zoekgebied weesperkarspel amper 350 meter, bij zoekgebied Holendrecht is de afstand tot woningen meer dan 1 kilometer. De zoekgebieden zijn totaal verschillend. Ons is onduidelijk wat de onderbouwing van deze constatering is.
- Op blz. 34, bij zoekgebied Gaasperplas, wordt aangegeven dat de oostelijke kant het meest geschikt is, mede doordat deze locatie het verst weg bevindt van sociaal kwetsbare buurten, de turbine staat wel ingepland binnen 400 meter van Gein 3, een woonwijk met kleine eengezinswoningen, dit is discriminatie en niet houdbaar. Een schandalig uitgangspunt!
- Een laatste voorbeeld dat aantoont hoe gestuurd is op een uitkomst van zoekgebieden in stadsdeel Zuidoost. Plan Wind Amsterdam 2030 van mei 2024 zal met het inzicht van het rapport “Vogeltrek in kaart brengen met weer- & vogelradars” d.d. juni 2024 opnieuw beschouwd moeten worden. De vogeldichtheid per zoekgebied tijdens de pieknachten in het najaar is juist veel hoger bij de Gaasperplas en Weesperkarspel dan in tal van andere zoekgebieden. de zoekgebieden met de hoogste vogeldichtheid tijdens najaarsnachten bevinden zich aan de zuidkant van Amsterdam. In Plan Wind Amsterdam 2030 zijn verkeerde conclusie m.b.t. de vogeltrek.



Zienswijze paragraaf 7: richt zich op de kafkaïaanse werkwijze van de gemeente Amsterdam in Plan Wind Amsterdam 2030. Eenduidige objectieve toetsbare uitgangspunten ontbreken. Het Plan Wind Amsterdam 2030 (en planMER) hebben de zoekgebieden subjectief beoordeeld en gewogen. Plan Wind Amsterdam 2030 is onvoldoende transparant in haar weging van zoekgebieden, en is daarom niet geschikt als kader voor bestuurlijke besluitvorming. Het ontbreken van afwegingskader breekt zich juist hier op! **VG3D krijgt graag antwoord op de vragen in paragraaf 7 en verneemt ook graag welke afwegingen er door het college zijn gemaakt.**

Paragraaf 8. Geen draagvlak in Gein 3 voor windturbines en standpunt van gekozen stadsdeelcommissie Zuidoost en stadsgebied Weesp.

In het Bestuurlijk Akkoord Weesp – Amsterdam, vastgesteld door het Bestuurlijk Team op 29 september 2019, zijn geen afspraken over windturbines vastgelegd. De voormalige gemeenteraad van Weesp heeft bij amendement A 20221/06 op 27 mei 2021 besloten geen windturbines te dulden binnen een afstand van 1.000 meter van woningen. Goed om direct te constateren dat dit amendement ook van toepassing is op Driemond.

In stadsdeel Zuidoost heeft de stadsdeel commissie een ongevraagd advies op 25 juni 2024 aangenomen waarin zij adviseert het dagelijks bestuur van stadsdeel Zuidoost om bij plaatsing van nieuwe windturbine het criterium van een minimale afstand tot woningen of voorzieningen te hanteren van 1.000 meter.

Hantering van de 1.000 meter afstandsnorm zal ertoe leiden dat er geen windturbines meer bijgeplaatst kunnen worden in stadsdeel Zuidoost ook al omdat deze afstand in alle windrichtingen gerespecteerd zal moeten worden, de 1.000 meter grens van Driemond. Dit betreft dus ook de afstand van zo een windturbine tot woningen of andere voorzieningen in een naburige gemeente als De Ronde Venen. De plannen met de geprojecteerde windturbines zoals die nu voorliggen getuigen van geen enkel respect voor de inwoners van Zuidoost (vooral die in het Gein) maar getuigen ook van slecht nabuurschap. Gemeente De Ronde Venen heeft zich uitgesproken voor de plaatsing van zonnepanelen maar tegen windturbines.

In een enquête van O&S heeft 76% van de bewoners (90.000) van Stadsdeel Zuidoost zich uitgesproken TEGEN de komst van windturbines in het groen van zuidoost. In het stadsgebied Weesp/ Driemond wonen circa 22.400 inwoners. Dat betekent dat de stadsdeelcommissie van Stadsdeel Zuidoost en de bestuurscommissie van stadsgebied Weesp tezamen ruim 110.000 inwoners vertegenwoordigen. Beide besturen hebben democratisch besloten dat er geen windturbines worden geplaatst binnen 1.000 meter van woningen en voorzieningen.

Zienswijze paragraaf 8: een windturbine moet op minimaal 1.000 meter staan van woningen of voorzieningen, dit op basis van democratisch genomen besluiten in stadsgebied Weesp en stadsdeel Zuidoost en op basis van de enquête onder de bewoners van stadsdeel Zuidoost, er is geen draagvlak voor windturbines binnen stadsdeel zuidoost. Kan het college en de gemeenteraad dit signaal nog negeren? Als zij aangeeft dat zij bewoners centraal wil stellen en het vertrouwen in de gemeente wil vergroten (zie coalitieakkoord 22 – 26, blz. 67).

Paragraaf 9. Artikel 1 Grondwet. Is de vergelijking tussen woonwijken juridisch houdbaar?

De gemeente betreft sociale aspecten van wijken bij haar afweging, zie blz. 34 van Plan Wind Amsterdam 30. “De wijken Gein 3 en 4 scoren bovengemiddeld op sociale aspecten, maar in Weesperkarspel (? , dit is geen wijk) bevindt zich wel een kwetsbare wijk”. In de optiek van de gemeente kunnen bewoners in de betere wijken beter om gaan met geluidsoverlast. Een opmerkelijke stelling.

Conclusie: gemeente betreft sociale aspecten wel degelijk bij haar afweging, want zij maakt er een optelsom van (zie blz. 34) van. Ook (dus incl. de sociale aspecten) op het gebied van ecologie en landschap is de impact beperkter dan in diverse andere gebieden.

Zienswijze paragraaf 9: een vergelijking tussen wijken en dan ook nog concluderen dat de zogenaamd “betere” wijken beter kunnen omgaan met geluidsoverlast is in strijd met

artikel 1 van de grondwet, “iedereen die zich in Nederland bevindt in gelijke gevallen gelijk moet worden behandeld”, het gelijkheidsbeginsel. Een vergelijking met de toeslagenaffaire gaat op. De gemeente maakt feitelijk een onderscheid per postcodegebied. Is het betrekken van sociale aspecten bij Plan Wind Amsterdam 2030 volgens het college juridisch houdbaar?

Paragraaf 10. Beleid van de gemeente Amsterdam dat in strijd is met Plan Wind Amsterdam 2030

In Plan Wind Amsterdam 2030 zijn zoekgebieden aangewezen die soms in strijd zijn met andere door de gemeenteraad vastgestelde documenten of elkaar zo beïnvloeden dat de gemeenteraad opnieuw een keuze moet maken, vG3D heeft een aantal van die vraagstukken verzameld.

Paragraaf 10A. Plan Wind Amsterdam 2030 strijdig met de Omgevingsvisie 2050 -deel 1.

De gemeenteraad van Amsterdam heeft in 2021 de Omgevingsvisie 2050 vastgesteld. Een lijvig boekwerk dat o.a. is afgestemd met de Vervoersregio en de directies Verkeer & Openbare Ruimte en Bijzondere Projecten. In hoofdstuk 10, Ruimtelijke reserveringen, staan de strategische ruimte reserveringen voor de midden- en lange termijn. Deze reserveringen zijn vooral bestemd voor cruciale infrastructuur. Reserveringen nr. 34 is bestemd voor het verplaatsen van opstel terrein metro Gein. Toevalligerwijs is er ook een windturbine gepland op deze locatie, zoekgebied Weesperkarspel. Vanuit het stedelijk en regionaal schaalniveau is de strategische reservering voor een nieuwe opstelplaats metro Gein begrijpelijk en zelfs noodzakelijk. De stad en met name stadsdeel Zuidoost groeit enorm, meer woningen, meer inwoners en meer bezoekers. Een duurzame stad investeert in goede infrastructuur en goed OV, een windturbine in zoekgebied Weesperkarspel ontwikkelen is een NO-GO, de opstelplaats is al voor 2040 noodzakelijk, beide functies zijn onmogelijk te combineren.

Zienswijze paragraaf 10A. Vraag van vG3D aan het gemeentebestuur: hoe verhouden zich de wensen van een goed ontsloten OV tot de wens voor één windturbine?

Paragraaf 10B. Plan Wind Amsterdam 2030 strijdig met de Omgevingsvisie 2050 – deel 2.

De zoekgebieden Gaasperplas en Weesperkarspel passen niet bij de volgende uitgangspunten die zijn vastgelegd in Omgevingsvisie 2050:

- De Omgevingsvisie 2050 zet in op duurzaam en gezond bewegen in de openbare ruimte;

- De Omgevingsvisie 2050 zet in op rigoureuus vergroenen, een gezonde en klimaatbestendige leefomgeving voor mens en dier. Denk o.a. aan groene routes en ecologische verbindingen, zoals de Gaasperzoom en de NNN;
- De Hoofdgroenstructuur onderscheidt verschillende groenonderdelen met eigen een karakteristiek. De Gaasperzoom is in de “oude” Hoofdgroenstructuur geormerkt als “ruigtegebied / struinnatuur” en in de nieuwe Hoofdgroenstructuur was dit gebied getypeerd als “Stadsnatuur”;
- Er is gezocht naar een balans tussen rustige plekken en plekken die intensiever gebruikt worden. Bij de Gaasperzoom staat de rust en extensief gebruik voorop. Dat komt tot uiting in de inrichting en bestemming. Deze gebieden hebben een hoge ecologische waarde;
- Amsterdam wil een leefbare stad zijn voor mens en dier. Daarbij gaat het vooral om de kwaliteit van , en de betrokkenheid bij, de directe leefomgeving en het inperken van de overlast. Een leefbare stad voor dieren betekent dat Amsterdam een diverse groenstructuur kent met een grote diversiteit en klaar staat voor het klimaat van morgen;
- Amsterdam is diervriendelijke biedt een goede leefomgeving voor vrij levende dieren;
- Amsterdam realiseert een gezonde leefomgeving. De stad is zo ingericht dat deze gezonde keuzes mogelijk en makkelijk maakt;
- De inrichting van de openbare ruimte nodigt uit tot bewegen;
- In een gezonde stad wordt drukte afgewisseld met rust en stilte;
- De Gaasperzoom leent zich uitstekend voor de klimaatverandering. Extreme neerslag, hitte en droogte en gevolgen voor overstromingen kan dit gebied opvangen;
- Er is voldoende- en veilige ruimte om te sporten.
- Etc. etc. zie o.a. de link: <https://hior.amsterdam.nl/home>

Zienswijze paragraaf 10B. Blijft de Omgevingsvisie 2050 overeind staan voor de zoekgebieden Gaasperplas en Weesperkarspel of is Plan Wind Amsterdam 2030 niet goed te verantwoorden in een stad die groeit, die snakt naar recreatiemogelijkheden, zuurstof en moeite heeft met hittestress?

Paragraaf 10C. Masterplan stadsdeel Zuidoost

In het Masterplan van stadsdeel Zuidoost is het volgende onder de paragraaf Wonen opgenomen: “Het is belangrijk dat je veilig en prettig woont. Dat je kinderen er zorgeloos kunnen opgroeien. En dat je gezond en comfortabel oud kunt worden. Niet alleen binnen de muren, maar ook daarbuiten. Dat is de basis voor een gezond en prettig leven”. Plan Wind Amsterdam 2030 en de planMER is in strijd met het Masterplan van stadsdeel Zuidoost. In onze directe leefomgeving krijgt vG3D met de komst van windturbines te maken met o.a. meer geluidsoverlast, slagschaduw, minder recreatie mogelijkheden en

onaanvaardbare risico's voor de gezondheid en natuur. De begrippen gezond en zorgeloos uit het Masterplan stadsdeel Zuidoost zijn niet meer toepassing.

Zienswijze paragraaf 10C: Welke afweging maakt de gemeente? Komt Plan Wind Amsterdam 2030 voor deze zoekgebieden te vervallen of het Masterplan stadsdeel Zuidoost?

Paragraaf 10D. Ontwikkelingsstrategie 2035 en boerderij Langerlust

De Ontwikkelingsstrategie 2035. <https://www.amsterdam.nl/wonen-leefomgeving/bouwen-buurten-toekomst/>

In Plan Wind Amsterdam 2030 en planMER is geen rekening gehouden met de gebiedsontwikkeling aan de Valburgdreef. De geplande woningbouw valt binnen de geluidscontouren en slagschaduw van de zoekgebieden Weesperkarspel en Gaasperplas.

De kans is zeer groot dat er een woonzorgfunctie wordt gerealiseerd in boerderij Langerlust aan de Gaasperplas. Hier komen patiënten te wonen die in een prikkelarme omgeving moeten leven. Vraag aan het college, is deze functie te combineren windturbines die 24 uur / dag “aanstaan” en geluid en slagschaduw produceren?

Zie bijgaande brief van 4 juli 2024 zal wethouder Groot-Wassink het college eind 2024 informeren over de huisvesting.



Stand van zaken
zoektocht alternatieve

Zienswijze paragraaf 10D. wat zijn de effecten op de conclusies van Plan Wind Amsterdam 2030 (en planMER) als de gebiedsontwikkeling Valburgerdreef (ca. 500 – 600 woningen?) en boerderij Langerlust worden verwerkt?

Paragraaf 11. De financiële schade voor huiseigenaren wordt niet beschreven in Plan Wind Amsterdam 2030 maar doet zich bij huiseigenaren voor vanaf mei 2024

Na de presentatie van Plan Wind Amsterdam 2030 in mei 2024 ontstond o.a. in Gein3 grote onrust. Een aankondiging, vol trots, van de dhr. Groot-Wassink, dat hij heel graag een windturbine van 212 m1 ziet verrijzen naast woonwijken zorgt voor slapeloze nachten, verdriet en woede bij bewoners. Een woede die gemeente blijkbaar ook had verwacht gezien de 10 – 12 bewakers bij de drie informatieavonden. Het is schande om zo'n bericht via Het Parool “over de balk te gooien” richting de omwonenden. Ook hier komt onbehoorlijk bestuur om de hoek kijken.

In het Plan Wind Amsterdam 2030 staat dat een windturbine een locatie aangewezen krijgt voor een termijn van 25 jaar. Dat is een opmerkelijk lang (vraag: heeft de gemeente aan de business case gerekend?), de business case van een windturbine geeft al eerder een positief resultaat, TNO (rapport 3 maart 2022, <https://publications.tno.nl/publication/34639293/2ZNonx/TNO-2022-P10374.pdf>), heeft niet voor niets geconcludeerd dat de business case van een windturbine ruimte laat voor compensatieregelingen met huiseigenaren. In de rapportage van TNO, staat op onderaan blz. 11: “Dit laatste geldt met name voor hoge turbines (> 150 m). waarbij de gemiddelde waardedaling op een afstand van 1000 meter oploopt tot bijna 9%”.

Als omwonenden weet wij ondertussen niet waar wij aan toe zijn, wordt de windturbine wel of niet gerealiseerd en zo ja wanneer start de bouw? Met de omwonenden wordt absoluut geen rekening gehouden. Feitelijk zit iedereen in de onzekerheid sinds Plan Wind Amsterdam 2030 is verschenen, er ontstaat stress bij bewoners met alle gevolgen van dien, (dit kan de cliëntenraad van het Gezondheidscentrum beamen). Het woongenot daalt daarnaast heeft Plan Wind Amsterdam 2030 invloed op de marktwaarde ontwikkeling van een woning.

Zolang er nog geen coöperatief als exploitant is geselecteerd is de gemeente aansprakelijk en verantwoordelijk voor de persoonlijke impact bij bewoners, de gemeente heeft tenslotte het zoekgebied aangewezen.

A1. Als woningeigenaren in Gein 3 moeten wij het verlies van de jaarlijkse woningwaardeontwikkeling vanaf heden bij de gemeente in rekening brengen. Dit traject van zoekgebieden voor windturbines duurt al zolang, wij worden hier doodmoe van. Het algemeen belang weegt niet zwaarder dan het private financiële belang van burgers.

A2. Bij realisatie van de windturbines heeft het er alle schijn van dat de business case van het coöperatief de lead heeft, 25 jaar is bijzonder lang, waar is dat op gebaseerd? Voor de omwonenden is dit heel belangrijk, wat betekent dat voor je woning en je welzijn? Zonder uitleg en toezegging aan de bewoners is dit een reden om het Plan Wind Amsterdam 2030 niet vaststellen, dat vanuit het voorzorgbeginsel, de belangen van de burgers staan voorop.

- a. Ons woongenot en welzijn neemt af. Door slapeloosheid, onzekerheid en stress. (Je woonomgeving wordt minder relevant en waarom zou als bewoner van Gein 3 überhaupt nog investeren in bijvoorbeeld duurzaamheidsmaatregelen van je woning;
- b. Elke makelaar - taxateur van vastgoed kan beamen dat een woning naast een zoekgebied voor een windturbine een lagere wellicht negatieve waardeontwikkeling heeft dan elders;

Zienswijze paragraaf 11: Veel woningen in Gein 3 komen mogelijk op korte afstand van een windturbine te staan, minder dan 1.000 m¹, de financiële schade (waardedaling) zal

aanzienlijk zijn en zal zeker royaal de 9% overschrijden. Mogelijk worden deze woningen onverkoopbaar. vG3D vraagt het college kennis te nemen van de rapportage van TNO (zie bovenstaande bijlage), dit rapport te onderschrijven en dit rapport op te nemen in de aanbestedingsfase.

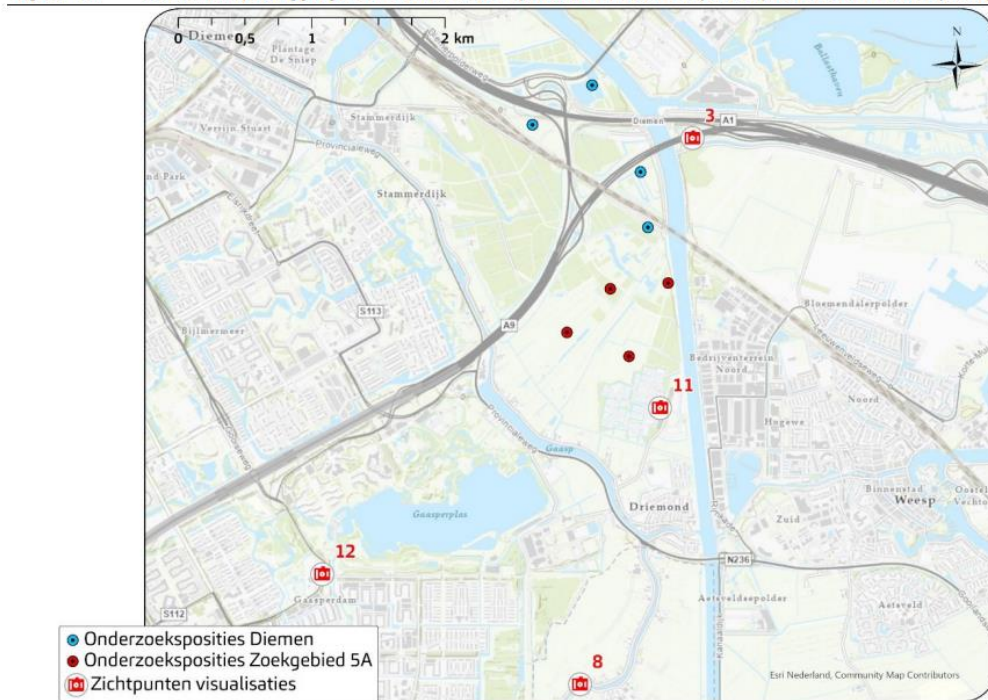
Ten aanzien van de punten a. en b. in deze paragraaf: op dit moment is de gemeente eindverantwoordelijk voor het proces en daarmee aansprakelijk. Er is immers nog geen windturbinecoöperatief. Een financiële vergoeding is niet meer dan reëel! Een brief over (Plan-)schade volgt.

Hieronder deel 2 van de zienswijze van vG3D, de zienswijze op de planMER

Paragraaf 1: Visualisaties Ontbreken in de planMER.

De planMER voldoet niet omdat goede visualisaties ontbreken in dit document, daardoor is het onmogelijk een goed gemotiveerd bestuurlijk besluit te nemen over de effecten op de het landschap, bebouwing, etc. Figuur 48 is overgenomen uit de planMER. Voor de burgers is het helemaal niet meer te volgen, wat betekent een windturbine voor mijn omgeving?

Figuur 48 Gezamenlijke ligging van de onderzoeksposities in Diemen (blauw) en in Amsterdam (rood).



Vanaf zichtpunt 11 is het zicht te zeer belemmerd om de Diemense windturbines goed te kunnen zien. Zoekgebied 3 is hieronder weergegeven:

Figuur 49 Visualisatie van bovenstaand cluster. De dichtstbijgelegen (grootst ogende) windturbine is de meest zuidelijke Diemense windturbine. De andere windturbines vallen rechts buiten de foto.



Figuur 49 is het zicht vanaf zichtpunt 3. Van de windturbines in zoekgebied Gaasperplas en Weesperkarspel ontbreekt elk zicht.

Figuur 50 Visualisatie van bovenstaand cluster. Door de grote afstand vallen de windturbines (vrijwel) weg tegen andere opgaande elementen. De interferentie is daarmee van deze afstand en richting niet waarneembaar.



Omdat uit de visualisatie vanaf zichtpunt 8 (bovenstaande figuur) laat zien dat de windturbines op deze afstand niet meer significant aanwezig zijn is er geen visualisatie vanuit zichtpunt 12 gemaakt.

Als zowel zoekgebied 5A als de onderzoekopstelling in Diemen in hun respectievelijke beleidskader worden aangewezen verdient het aanbeveling om visualisaties vanuit meer en betere zichtpunten te maken.

Bovenstaand figuren 50 en bijbehorende passages komen eveneens uit de planMER van Bosch & van Rijn, het onderschrift bij de foto is schokkend, er zijn geen visualisaties van de zoekgebieden Gaasperplas en Weesperkarspel. De visualisatie van figuur 49 op ruim 3,5 kilometer afstand geeft geen enkele relevante informatie. Daardoor kan vG3D niet beoordelen wat het effect is van windturbines in de zoekgebieden Gaasperplas en Weesperkarspel op het omliggende cultuurhistorische Geinlandschap, natuur en bebouwing.

Er staan tal van projecten op internet met goede voorbeelden van visualisaties, bijvoorbeeld bij Windenergie Vaanplein. Vreemd genoeg ontbreken deze visualisaties juist in de planMER, waarom? Zie ook onderstaande aanbeveling uit het Addendum plan MER Wind op land Noord-Holland, d.d. 19 augustus 2021, zie onderstaande tabel 1.1.:

Land-schap	De Commissie adviseert om voor de RES 1.0 en/of latere omgevingsbesluiten een landschappelijk toetsingskader te ontwikkelen. Beoordeel hiermee de samenhangende alternatieven op het niveau van de gehele RES-regio en ondersteun dit met visualisaties.	Er is een handreiking voor gemeenten met de verplichting daar gebruik van te maken bij het voorbereiden van plannen.
------------	--	--

Als vG3D wij noodgedwongen onderstaande foto- impressies laten maken, de windturbines zijn op deze visualisaties 170 m1 hoog! De gemeente blijft in gebreke en geeft geen enkel inzicht behalve een foto met een landschap zonder windturbines, zie bovenstaande figuur 50.



Figuur 4: zuidoever Gaasperplas



Figuur 5: vanaf speeltoestel de Slak op 640 m1 van de 212 m1 hoge windturbine. Op ca 350 m1 staan ook rijen met eengezinswoningen. Voor de



Figuur 6. Vanaf het Gein-gebied. De ca. 212 m1 hoge windturbine overulet het cultuurhistorische landschap van het Gein-gebied, Gaasperzoom en Gaasperdam. De nabijgelegen hoogspanningsmasten zijn slechts ca. 50 m1 hoog. Dit beeld met de windturbines ontbreekt in de rapportages van de gemeente.

Doordat visualisaties ontbreken kunnen burgers niet de consequenties van de beoogde windturbines overzien, wat zijn precies de consequenties voor mijn leefomgeving, ons welzijn en onze gezondheid in een zoekgebied? Dat geldt overigens ook voor de bestuurders, wat is de impact van 212 m1 hoge windturbine op het landschap en wat betekent dat voor de gemeente die de gezondheid van de bewoners moet beschermen

en verbeteren. Plan Wind Amsterdam 2030 is een te grote ingrijpende ruimtelijke- en landschappelijke ingreep met aanzienlijke gevolgen voor de burgers en de natuur, dat kan je als gemeente niet afdoen met bv figuur 50 van Bosch & van Rijn van zoekgebied Weesperkarspel, een visualisatie zonder Windturbine!

Zienswijze paragraaf 1 planMER: de PlanMER voldoet niet, zonder goede visualisaties krijgt men geen inzicht op de effecten op het landschap, gevolgen voor omwonenden, natuur, recreanten etc. etc. Zorgvuldig boven alles. Een zoekgebied vaststellen is immers een onomkeerbaar besluit. vG3D mag er toch vanuit gaan dat het college dit standpunt deelt?

Geeft het college nog opdracht voor visualisaties, per zoekgebied, en deelt zij die met de omwonenden voorafgaand aan de bestuurlijke besluitvorming?

Paragraaf 2. Geen windturbine bij zoekgebied Weesperkarspel vanwege de geluidsc contouren

De gemeente heeft van de zoekgebieden 5a Diemerscheg, 5B Weesperkarspel en zoekgebied 5C Gaasperplas afzonderlijke geluidsc contouren opgesteld, (zie blz. 206 – 207 planMER Technische bijlage). Wat hier ontbreekt is de cumulatie van de drie geluidsc contouren. Zij raken elkaar. De uitkomsten van deze cumulatie leidt tot andere conclusies van Plan Wind Amsterdam 2030.

Zienswijze paragraaf 2 planMER: deze omissie is een reden om de conclusies van Plan Wind Amsterdam te herzien. De geluidsc contouren zorgen voor veel meer overlast bij de bewoners in stadsdeel Zuidoost, Stadsgebied Weesp en gemeente De Ronde Venen dan nu is voorzien in Plan Wind Amsterdam 2030 en de planMER? Onderschrijft het college deze conclusie van vG3D?

Paragraaf 3. Geen windturbine bij zoekgebied Weesperkarspel vanwege de Slagschaduw

In Plan Wind Amsterdam 2030 wordt op blz. 34 geconcludeerd dat: “... Het gebied iets minder gunstig beoordeeld dan bijvoorbeeld Diemerscheg. Dat betekent dat slagschaduw op projectniveau gemitigeerd moet worden.” Ik wil het volgende opmerken over de tekst: “iets minder gunstig beoordeeld” is geen goed Nederlands. Daar moet toch staan: “**slechter beoordeeld**”.

Dan de planMER blz. 214 figuur 102, er wordt een windturbine midden in hoog stedelijk gebied voorzien, dan is wezenlijk anders dan in bijvoorbeeld Flevoland, bij zoekgebied Weesperkarspel en Gaasperplas zijn rondom woningen gepositioneerd. Per saldo betekent dit dat grote gebieden van Gaasperdam en Driemond last krijgen van

slagschaduw. In deze woonwijken bevinden zich tal van maatschappelijke voorzieningen. Ook de **gehele Gaasperplas**, inclusief het strandje, de recreatieve steiger en het park liggen in de slagschaduw. Ik lees daar niets over in uw beschouwing. En dat te bedenken dat er maar een beheersmaatregel is tegen slagschaduw en dat is de windturbine stilzetten. Is iedereen er zich van bewust dat er juist veel gemeenschapsgeld wordt gestopt in de renovatie van het Gaasperpark?

Zienswijze paragraaf 3 planMER: slagschaduw als gevolg van windturbines in de zoekgebieden Weesperkarspel en Gaasperplas leidt tot een volstrekt onleefbaar gebied om te wonen en te recreëren. Het is een planologische blunder van formaat. vG3D vraagt het college nadrukkelijk de afbeeldingen in de planMER te analyseren.

Paragraaf 4. Geen windturbine bij zoekgebied Weesperkarspel (= Gaasperzoom) vanwege beoordeling Ecologie

De gemeente stelt in Plan Wind Amsterdam 30 op blz. 24 dat op het gebied van ecologie de impact beperkter is dan andere gebieden, dat is een opmerkelijke constatering. vG3D maakt bezwaar tegen deze constatering.

Er zijn vier organisaties, waaronder de gemeente Amsterdam, die een goed beeld hebben van de bijzondere natuurontwikkeling en status van het zoekgebied Weesperkarspel:

- A. Het Groengebied Amstelland kwalificeert de Gaasperzoom als een prachtig natuurgebied en het vormt de groene verbindingszone tussen de Gaasperplas en de Hoge Dijk. De zoom biedt padden, vleermuizen (zwaar beschermd) ringslangen, rugstreeppad waterspitsmuis en andere dieren zoals een vos een veilige plek om zich te huisvesten en tevens een route om zich tussen verschillende gebieden te verplaatsen.
De Gaasperzoom heeft een grote verscheidenheid aan vogels. Vogels die er het hele jaar door zijn zoals de grasmus, havik, buizerd en ransuil. En ook seizoensgebonden vogels zoals de nachtegaal, koekoek, wespendif en boomvalk. In het gebied zie je sommige vogelsoorten helaas afnemen, zoals de nachtegaal en goudvink. Daarom zou Amsterdam dit gebied in bescherming moeten nemen. In het najaar zijn ook doortrekkers uit Scandinavië en incidenteel ook de zeearend.
- B. Gemeente Amsterdam: huidige bestemming zoekgebied Weesperkarspel, aan de grens van gemeente de Ronde Venen, is stadsnatuur. Uit de referendumkrant: Stadsnatuur wordt beter beschermd. De Amsterdamse Ecologische Structuur, belangrijke groengebieden voor planten en dieren, wordt nu opgenomen in de Hoofdgroenstructuur. Daardoor wordt de natuur beter beschermd. Amsterdam noemt dit stadsnatuur, om aan te geven dat de natuurfunctie hier voorop staat.

Voorstellen voor initiatieven en investeringen moeten altijd bijdragen aan een verbetering van de natuur en de situatie voor planten en dieren.

Plaatsing van een industriële windturbine is desastreus voor dit gebied.

- C. Provincie Noord-Holland. De Gaasperzoom is onderdeel van een 40 km lange ecologische verbindingszone. De Gaasperzoom markeert de overgang van het stedelijk gebied naar het Utrechts veenweidegebied. De Provincie geeft aan dat er kansen liggen om de natuurwaarde te versterken. Het NNN-gebied bij de Gaasperzoom is meest kwetsbare onderdeel, smal, juist de Gaasperzoom verstrekt hier de NNN, $1 + 1 = 3$. Eén windturbine daarentegen maakt de NNN fragiel, door bouwverkeer, bouwwerkzaamheden, een kabel en definitieve ontsluitingsweg voor beheer- en onderhoud die de NNN doorkruist.
- D. Vogelbescherming: in het zoekgebied Weesperkarspel (Gaasperzoom) leven verschillende vogels van de Rode Lijsten. Overheden en natuurbeheerders worden verondersteld met de soorten op de lijst rekening te houden. Voor de deze soorten geldt een hogere prioriteit bij het nemen van actieve beschermingsmaatregelen, bijvoorbeeld door hun leefgebied te verbeteren! Dat kan betekenen dat een uitzondering op de verboden voor een bedreigde dier soort minder makkelijk kan worden gemaakt

Gezien bovenstaande heeft vG3D bezwaar hoe in Plan Wind Amsterdam Wind 2030 (blz. 34) zoekgebied Weesperkarspel wordt gewaardeerd, “op het gebied van ecologie is de impact beperkter dan in andere gebieden”. Dit moeten worden gerectificeerd. Omdat juist uw adviseur Bosch & van Rijn in de planMER op blz. 59 aangeeft aan dat er grote effecten zijn op de ecologische structuur! Bosch & van Rijn bevestigt dat nogmaals op blz. 113 van de planMER, het zoekgebied Weesperkarspel valt op “Alternatief Natuur” af”!

Wat betekent dat nu concreet bij de beoordeling van de planMER:

- planMer blz. 100: bij zoekgebied Weesperkarspel wordt de NNN aanzienlijk aangetast bij aanleg van een windturbine. En na realisatie is een definitieve toegangsweg noodzakelijk over het NNN-terrein t.b.v. beheer- en onderhoud. De 0 moet naar mening van vG3D een - zijn;
- planMER blz. 100: effecten het ganzen foerageergebieden bij zoekgebied Weesperkarspel. Zie bijgaande foto, de foto is genomen op tiental meters buiten de gemeentegrens, binnen de invloedssfeer van een windturbine. De 0 moet naar mening van vG3D ook een - zijn;



- planMER blz. 101: soortenbescherming overige beschermende diersoorten. Van de Gaasperzoom is bekend dat daar o.a. de ringslang, rugstreppad en waterspitsmuis leven. De 0 moet naar mening van vG3D een - zijn;

Zienswijze paragraaf 4 planMER: de gemeente trekt in Plan Wind Amsterdam 2030 de verkeerde conclusies, de gemeente is van mening dat de ecologische gevolgen beperkt zijn (zie blz. 34 en 113 planMER), Bosch & van Rijn deelt die conclusie niet. Dit vraagt een aanpassing van de conclusies in Plan Wind Amsterdam 2030. Het college kan hier niet aan voorbij gaan. Kan het college uitleggen waarom Plan Wind Amsterdam 2030 niet de conclusies van Plan Mer volgt.

Paragraaf 5. Geen windturbine bij zoekgebied Weesperkarspel (Gaasperzoom) vanwege de ondergrond, deze bestaat voornamelijk uit veen.

De ondergrond bij zoekgebied Weesperkarspel bestaat voornamelijk uit veen. Er is onderzoek gedaan in opdracht van de provincie Noord-Holland, Validatie bodemkaart van de veengebieden in Noord-Holland door bureau Alterra uit Wageningen d.d. 2010. Zoekgebied Weesperkarspel is ook terug te zien in de Regionale Veeweide Strategie van de Provincie Noord-Holland d.d. mei 2022. Uit de inventarisatie blijkt het zoekgebied Weesperkarspel voornamelijk een ondergrond heeft van veen. Veen heeft als

eigenschap dat zij trillingen resoneert en verder draagt. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld zoekgebied de haven waar vele meters zand is aangebracht. Wij hebben dit gegeven niet teruggezien in de stukken. vG3D vraagt zich dan ook af of dit effect wel is meegenomen in de onderzoeken.

Zienswijze paragraaf 5 planMER: zoekgebied Weesperkarspel is niet geschikt vanwege de veen ondergrond. Ook het naastgelegen NNN-gebied bestaat uit veen. vG3D vraagt zich dan ook af hoe het college de veenondergrond heeft gewogen in de onderzoeken.

Paragraaf 6. Geen windturbine bij zoekgebied Weesperkarspel vanwege beoordeling van het Landschap en cultuurhistorie

Bij zoekgebied Weesperkarspel in de Gaasperzoom gaat men ervan uit dat er een solitaire windturbine geplaatst wordt op de grens met de gemeente de Ronde Venen. Het beoordelingskader is daar het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) van Noord-Holland. Niet alleen in het BPL maar ook in de omgevingsverordening 2022 van Noord-Holland en de grenscorrectie tussen Abcoude en de gemeente Amsterdam is vastgelegd wat de landschappelijke, ruimtelijke en natuurwaarde is van het Gein-gebied, zie onderstaande passages. Je kan het Gein-gebied absoluut niet los zien van zoekgebied Weesperkarspel, zij lopen in elkaar over.

- a. Omgevingsverordening provinciaal Noord-Holland (bijlage 7 van de verordening). [Omgevingsverordening NH2022 | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)
Interpretatie en toetsing: de veenrivieren hebben een hoge cultuurhistorische waarde en zijn ondanks stedelijke ontwikkelingen en aanwezigheid van grootschalige infrastructuur vaak nog goed herkenbaar. Ruimtelijke ontwikkelingen die het oorspronkelijke verloop of de continuïteit van het groene karakter veranderen of de ruimtelijke ontwikkelingen die de zichtbaarheid van de veenrivieren verminderen zijn een aantasting van de kernkwaliteit. Bufferzones zijn een belangrijk onderdeel van de metropolitane landschappen. Het landschap en het groen in de bufferzones vormen een randvoorwaarde voor de leefbaarheid van de metropoolregio.
- b. Bijzonder Provinciaal Landschap Noord-Holland, zie 289.
Interpretatie en toetsing: de trekvaarten hebben een hoge cultuurhistorische waarde en zijn ondanks stedelijke ontwikkelingen en aanwezigheid van grootschalige infrastructuur nog goed herkenbaar. Ruimtelijke ontwikkelingen die het rechte karakter en het kenmerkende profiel veranderen of ruimtelijke ontwikkelingen die de zichtbaarheid van de trekvaarten verminderen zijn een aantasting van de kernkwaliteit. De Stelling van Amsterdam is **UNESCO** Werelderfgoed en heeft een eigen beschermingsregime waaronder ook de

accessen en schootsvelden van de forten vallen. Ruimtelijke ontwikkelingen die niet passen binnen de regels van dit regime zijn een aantasting van de kernkwaliteit. De gemeente Amsterdam heeft niet het mandaat om daar over te beslissen.

De gemeente Amsterdam stelt dat de impact op het landschap bij zoekgebied Weesperkarspel beperkter is dan in andere gebieden, bovenstaande documenten onderschrijven dat dit uit de lucht is gegrepen, daar ben ik het absoluut niet mee eens. In de planMER van uw adviseur Bosch & van Rijn valt bij zoekgebied Weesperkarspel op, met inachtneming van het PBL, dat dit zoekgebied niet objectief is beoordeeld. Dat komt mede doordat, de benodigde visualisaties ontbreken, een 212 m1 hoge windturbine aan de grens van De Rond Venen bij het Gein-gebied ontbreekt!

Wij zijn van mening dat het cultuurlandschap van het Gein-gebied en de Gaasperzoom onvoldoende of niet is gewogen. Denk daarbij aan het cultuurscheggenstructuurlandschap van het Gein-gebied. Dat geldt feitelijk ook voor de aansluiting bij de bestaande lijnstructuur en dimensie tot het landschap. De impact op de landschappelijke waarde van het Gein-gebied wordt genegeerd net als de aanwezigheid van hoogspanningsmasten net over de gemeentegrens in de gemeente de Ronde Venen. Bosch & van Rijn heeft het aanpalende zoekgebied in gemeente De Ronde Venen (in opdracht van de RES Utrecht) juist vanwege harde belemmeringen laten vervallen (in opdracht van de RES Utrecht).

Het Gein-gebied is een uniek stukje Nederland zowel landschappelijk als cultuurhistorisch. Zoals landschapsarchitecten en onderzoekers van de energietransitie stellen dat het belangrijk is dat wij nog landschappen ervaren die we associëren met natuurlijkheid of historische authenticiteit.

Wij willen als vG3D de gemeente Amsterdam met betrekking tot Gein-gebied wijzen op afspraken over de gemeentelijke herindeling, besluit Tweede Kamer der Staten-Generaal nr. 20328, vergaderjaar 1987 – 1988. Hierin is o.a. op blz. 10 vastgelegd dat:” verlegging van de grens tussen de gemeenten Abcoude en Amsterdam in het Gein-gebied uit landschappelijk oogpunt aanbeveling verdient. Immers door het gehele Gein met beide oevers onder een gemeente te brengen, kan er eenheid van beleid worden bereikt, hetgeen de instandhouding van het waardevolle natuurgebied ten goede zal komen”. Door een tental over de gemeentegrens van gemeente de Ronde Venen een 212 meter hoge windturbine te projecteren is mijns inziens onbehoorlijk bestuur. Hier



Verzoek SHG actieve
bescherming Unesco'

treft u een brief die gericht is aan de 4 betrokken provincies.

Zienswijze paragraaf 6 planMER: Uit bovenstaande documenten van de Provincie Noord-Holland en het besluit van de Tweede kamer der Staten-Genereaal er een NO-GO

is voor een windturbine in zoekgebied Weesperkarspel. De kernkwaliteiten van het omliggende cultuurhistorische landschap wordt aangetast! Hier kan het college naar mening van vG3D toch niet aan voorbij gaan?

Paragraaf 7. Geen windturbine bij zoekgebied Weesperkarspel vanwege beoordeling van de Externe Veiligheid

De waterzuiveringsinstallatie Weesperkarspel is een voor de gemeente Amsterdam en haar omgeving essentiële functie. Er vindt zuivering naar schoon drinkwater plaats, door toevoeging van o.a. ozon, Pellet en koolstof. Dit is onlosmakelijk een chemisch industrieel proces. Op het terrein staan chemicaliën opgeslagen waaronder, Natronloog Zoutzuur, ijzerchloride, dieselolie en vloeibaar zuurstof. Na zuivering gaat het gezuiverde water het waterleidingnet van de gemeente Amsterdam in. Dit proces mag nooit en ten nimmer On Hold komen te staan, daarvoor is het een te kwetsbare functie voor de stad.

Opvallend is dat deze waterzuiveringsinstallatie bij zoekgebied Weesperkarspel feitelijk NIET is gewaardeerd! Terwijl in de notitie Veiligheid en Windturbines van het ministerie van Economie ([Veiligheid en windturbines](#)) een afstand van 588 meter wordt aangehouden, dat is terecht bij de meest essentiële functie voor de stad Amsterdam ga je toch geen enkel risico lopen door een juist daarnaast een windturbine te positioneren. Dit moet worden gerectificeerd. Mogelijk wijzigt de norm voor externe veiligheid naar PR 10-6 per jaar voor zeer kwetsbare gebouwen en functies maar deze norm is op dit moment niet van toepassing bij het vaststellen van een zoekgebied.

Zienswijze paragraaf 7 planMER: vG3D heeft bezwaar hoe uw adviesbureau de zoekgebieden Gaasperplas en Weesperkarspel heeft gewaardeerd bij de paragraaf 3.5 Externe Veiligheid onderdeel Risicovolle installaties. De notitie Veiligheid en Windturbines is er om burgers, bedrijven, overheden te beschermen, ga er dus niet mee marchanderen. De zoekgebieden Gaasperplas en Weesperkarspel vallen af vanwege de externe veiligheid.

Voor de volledigheid:

- a. vG3D mist in uw rapportages de uitbreiding op Waternetterrein, nieuwbouw van een extra waterzuiveringsinstallatie door Waternet;
- b. Het waterzuiveringsproces maakt in tegenstelling tot wat ambtenaren en politici vaak aanhalen absoluut geen lawaai, het is een gelegenheidsargument om een windturbine te plaatsen in zoekgebied Weesperkarspel.

Paragraaf 8. Grondposities en erfpacht.

In Plan Wind Amsterdam 2030 en de planMER en ontbreekt inzicht in de grondposities van de zoekgebieden. Is er sprake van vol eigendom, erfpacht, huur, pacht, etc. etc.? Een omissie in beide documenten.

Zienswijze paragraaf 8 planMER:

- vG3D verzoekt het college met klem informatie over de grondposities van de zoekgebieden inzichtelijk te maken. Het kadaster kan u deze informatie verstrekken;
- En daarbij gemotiveerd de vraag te beantwoorden of informatie over de grondposities de uitkomsten en conclusies van Plan Wind Amsterdam 2030 en planMER hebben of kan beïnvloeden?

Overige opmerkingen:

- In de bijlage staat beschreven dat er een Tijdelijke Erfpacht contract afgesloten kan worden met een windturbinecoöperatief. Op website van de gemeente staat dat de gemeente Amsterdam geen Tijdelijk Erfpacht kent;
- In de bijlage staat dat de gemeente Amsterdam als verpachter/ erfpachter eenvoudig een bestemming kan wijzigen. Deze zinsnede is onjuist, daartoe moet ook de gemeente Amsterdam een planologisch Juridisch procedure volgen.

Paragraaf 9. Windenergielobby en het Luchthavenindelingsbesluit bij zoekgebied Weesperkarspel

Er wordt ingezet op een windturbine van ca. 212 meter in hoog stedelijk gebied in de nabijheid van woningen. De omwonenden, die vragen om afstandsnormen, worden continue genegeerd, zie ook onder de paragraaf gezondheid.

Waar de hoogte ca. 212 meter vandaan komt is vG3D niet duidelijk. Wij krijgen het gevoel dat wij als omwonenden gegijzeld worden door de gemeente en de windenergielobby (zie paragraaf 8 planMER, alle adviseurs zijn aangesloten bij Nedzero).

Zienswijze paragraaf 9 planMER:

a. hoe innig is de relatie tussen de gemeente en windmolencoöperatieven en windturbine bouwers? Hoe is de ambtelijke en politieke afstemming met de windturbine coöperatieven en Nedzero en hoe lopen de geld- subsidiestromen?

b. er wordt door bestuurders beweerd dat een dergelijke hoge windturbine van 212 m1 hoog goed past in zoekgebied Weesperkarspel, de planMER spreekt dit tegen op o.a. ecologie, landschap en het Bijzonder Provinciaal Landschap.

Kan het college goed beargumenteert aangegeven waarom een hoogte van 212 m1 juist heel goed past in zoekgebied Weesperkarspel?

c. De gemeente doet voorkomen alsof een windturbine van 212 m1 hoog geen probleem is met betrekking tot het Luchthavenindelingsbesluit. In overeenstemming met het Luchthavenindelingsbesluit (zie bijlage 6 van dit besluit) is een akkoord nodig van de Rijksoverheid over de hoogte van een windturbine. vG3D leest nergens in het Plan wind Amsterdam 2030 dat er overeenstemming is met de Rijksoverheid over de hoogte van windturbines. Vragen en opmerkingen over de hoogte:

- is er overeenstemming met de Rijksoverheid over een hoogte? In het Addendum planMER Wind op Land Noord-Holland uit augustus 2021, blz. 24, staat letterlijk dat er hoogtebeperkingen zijn vanuit Schiphol.
- zo niet, waarom is dit niet transparant in Plan Wind Amsterdam 2030 opgenomen en erbij opgemerkt dat de hoogte nog niet vaststaat?

Paragraaf 9: De windenergielobby en onafhankelijkheid van door de gemeente ingehuurde adviesbureaus

vG3D betwist de onafhankelijkheid van de door de gemeente Amsterdam ingehuurde adviesbureau. Twee voorbeelden. Met name onder a. beschreven vraagstuk vraagt om nadere toelichting

a. Drie adviesbureaus hebben een bijdrage geleverd aan het Plan wind Amsterdam 2030. Dit zijn de Rebel Group, Antea Group en Bosch & van Rijn. Wat opvalt is dat alle drie de bureaus lid zijn van Nedzero. Nedzero is een branchevereniging voor de windenergie. In deze vereniging met 300 leden zijn diverse partijen vertegenwoordigd: exploitanten, ingenieursbureaus, aannemers, windcoöperaties, etc. Het verbaast ons dat er geen onafhankelijk adviesbureau betrokken is bij het Plan wind Amsterdam 2030. Het begrip Tegenspraak heeft de gemeente hoog in haar vaandel staan, een onafhankelijk derden advies is noodzakelijk om het vertrouwen van de omwonenden te winnen!

b. Wethouder Pels had op 29 september 2023 10 willekeurige inwoners uitnodigt voor een gesprek over windturbines. Slechts een bewoner bleek positief te staan tegenover de komst van windturbines. Er is een (door de gemeente gekleurd) verslag gemaakt van deze bijeenkomst, reacties op dit verslag werden niet verwerkt ondanks herhaaldelijke verzoeken. De bewoner die VOOR de windturbines was, is dhr. Siward Somer, voorzitter van Energie Samen (een overtuigend lobbyist, aan tafel gehaald door de gemeente).

Zienswijze paragraaf planMER:

De drie externe bureaus die een bijdrage hebben geleverd aan Plan Wind Amsterdam 2030 zijn allen aangesloten bij Nedzero, een bracheorganisatie voor de windenergie. Dat is opvallend, daar waar Tegenspraak het moto is vanuit de ambtelijke cultuur van de gemeente Amsterdam. Er zijn tal van onafhankelijke adviesbureaus, zoals TNO en Peutz.

Graag ontvangen wij van het college op schrift informatie hoe de (openbare) selectie en opdrachtverstrekking aan de Rebel Group, Antea Group en Bosch & van Rijn is verlopen.

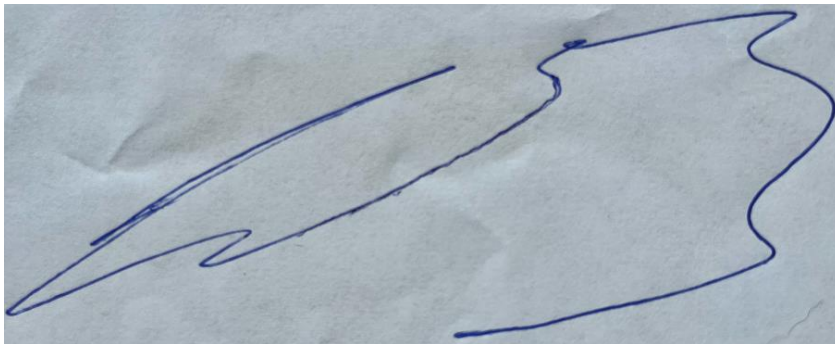
Opgesteld door: D. Drenth, Algemeen bestuurslid Vereniging Gein3dorp

Voor vragen: 06-13760135, mail; d.drenth59@gmail.com

Akkoord door:

Chris Koning

Voorzitter Vereniging Gein3dorp

A handwritten signature in blue ink on a light-colored background. The signature is stylized and appears to be 'Chris Koning'.

Amsterdam, July 2024

To: Het College van Burgemeester en Wethouders Amsterdam
Subject: Zienswijze Plan-MER en Programma Windenergie Amsterdam

The plan to place wind turbines in Amsterdam Zuidoost is unacceptable for the following reasons:

1. Contradictory to the Toekomstplan Gaasperplas.

The Toekomstplan Gaasperplas is the plan to develop the Gaasperplas. A lot of money will be invested to make the park more visitor-friendly and accessible. This is contradictory to the idea of putting a wind turbine in Gaasperplas.

People will use the park less, which will be a waste of investment. People will avoid a wide area around the turbine due to noise, flickering shadows (slagschaduw) and visual disturbance. The location 5c (Gaasperplas) is right in the middle of a recreation area that is used extensively. For many people who do not have the means to travel outside the Netherlands, the Gaasperplas is the most important recreational area for them to spend their summer holidays. These same points apply to the locations of Weesperkarspel (5b) and Holendrecht (6a).

Parks and nature reserves are important for physical and mental health: walking, cycling, meeting each other, exercising, barbecuing, to relax and de-stress (many residents of Zuidoost experience stress due to financial and other problems). This positive effect of parks and nature is disrupted by wind turbines.

2. Destruction of nature

The location of Gaasperplas is part of the Natuur Network Nederland (NNN) and it is an important connection route for animals. Although the location of Weesperkarspel falls outside the NNN area, all construction works will have to go through the NNN area which will cause its destruction. Permanent roads for maintenance work will need to be built and this will also cause destruction of nature that cannot be mitigated.

The climate crisis is foremost a biodiversity crisis, and these plans negatively affect the biodiversity. It is illogical to say that mitigation actions will be taken to compensate for nature lost by putting it somewhere else, the fact is, we need to conserve nature where it currently is now!

3. Health risks because the proposed locations are too close to houses/schools/hospitals.

I do not feel the research that concluded on suitable locations is unbiased. The gemeente wants to put wind turbines within the city limits and therefore all research has focused on providing arguments that will allow this. The only way this could be done was to choose for the sound norms.

The sound norms are a yearly average. This means that it is **impossible to actually enforce the norms because the measurement is after the fact**. That means that throughout the year, there can be days or weeks on end when the sound levels are much higher than the maximum norm of 42ldn and 39ldn. But taken over time, the statistics will say "it is within the norms".

In addition, the Environment Agency, which is responsible for monitoring noise agreements, has had too few staff for years and the staff shortage is increasing. It is therefore unlikely that supervision (government task) can be carried out properly in the coming years.

Once windturbines are built, negative effects cannot effectively be mitigated as this would conflict with their purpose, to produce as much electricity as possible. There is no effective action that can be taken that resolves the complaints whilst balancing the requirement for a return on investment.

The decision to choose for sound norms was not taken with the health of residents as the first priority. The first priority was to ensure that they could be placed within Amsterdam.

The advisors van Van Bosch en Van Rijn used a model from the GGD. In the meantime, the GGD has advised NOT to use the model because it is no longer suitable. Quote “Het instrument GES sluit niet meer aan bij de verbrede invulling die we als GGD’en aan de gezonde leefomgeving geven.”

(<https://ggdghor.nl/actueel-bericht/ggd-trekt-instrument-gezondheid-effect-screening-terug/>)

The analysis of Bosch en van Rijn was done with theoretical models, therefore they cannot guarantee the results. Nowhere in the Netherlands or Europe are there examples of such large wind turbines (above 200m) so close to houses (350m). The gemeente has a duty of care that if there is a chance that harm will be caused, they are obliged to be cautious. At the very least the gemeente should implement a minimum distance of 1000m from the closest houses, hospitals, schools etc.

Although the negative impacts on physical and mental health of low frequency sound have not yet been scientifically confirmed (and this is the reason given for not considering it in the research), it is acknowledged that there is the **potential** that it can have negative health effects. In addition, PWA 2030, page 55, acknowledges that tonal sounds produced by wind turbines can cause negative impacts BUT since there is no national regulation (langelijke geluidnormen), this negative effect cannot currently be taken into consideration. For this reason, Amsterdam gemeente should fall back on its duty of care and not proceed with placing wind turbines so close to houses.

Because once the national regulation for noise levels is completed, it is likely that these turbines will fail to meet these standards. And then what? Dismantle the wind turbines and lose millions in investment?

The evidence is so clear that even doctors have raised the alarm and stated that the government is underestimating the negative impact of windturbines so close to houses.

(<https://www.windwiki.nl/>). Doctors are advising a distance of 4x the tip height and 10x the mast height and a maximum of 20db in the bedroom.

It is therefore irresponsible for the gemeente to continue to consider the locations in Amsterdam Zuidoost as potential options.

It is completely irresponsible because the number of homes and residents in Zuidoost will increase sharply in the coming years, while the lifespan of a wind turbine is 15 to 25 years. A placement decision now applies for decades and the consequences will therefore affect more and more park and nature visitors.

4. Do not need to put more wind turbines on land as the goal can be achieved by putting them all in the harbour/sea.

Updated research has shown that we can reach our goals without the need for more wind turbines on land.

<https://nlvow.nl/actueel/update-realisatie-doelstelling-duurzame-elektriciteit-2030-2050>.

In 2031 TU university says that we will have reached our targets. But Amsterdam municipality wants to exceed these targets and has turned an ambition into a hard requirement.

5. There is no support base!

Residents of the Geindriedorp voted 86% **against** the plan in the Hoofdstructuur referendum, one of the reasons is it allows the gemeente the possibility to place wind turbines in protect natural areas if they deem it necessary. The petition against placing wind turbines in Amsterdam Zuidoost has been signed over 3000x (as per July 15th). There is no support for placing wind turbines in Amsterdam Zuidoost because they are too close to our houses and will have a negative impact on our important natural and recreational areas.

<https://petities.nl/petitions/plaats-geen-windturbines-in-amsterdam-zuidoost-in-het-groen-en-in-het-geingebied?locale=nl>.

It is not accurate to say there is more support from the wider community in Amsterdam Zuidoost. I was at the "Money Tree" information event at the energy hub at Kraaiennest on July 3rd that was focused on telling people about the options of community ownership and investment in wind turbines. Most of the community had no idea about the proposed locations or the plan. The first information event in English was about participation. Emphasizing and promoting potential financial gain first, before providing any other information makes the municipality come across in a manipulative light.

In conclusion, what a citizen expects from the municipality is a balanced consideration, in this situation the energy transition (focused on wind energy), the health of residents and the strengthening of (endangered) nature and biodiversity. The Plan MER makes it clear that the municipality is primarily concerned with wind energy, even at the expense of the health of residents and nature.

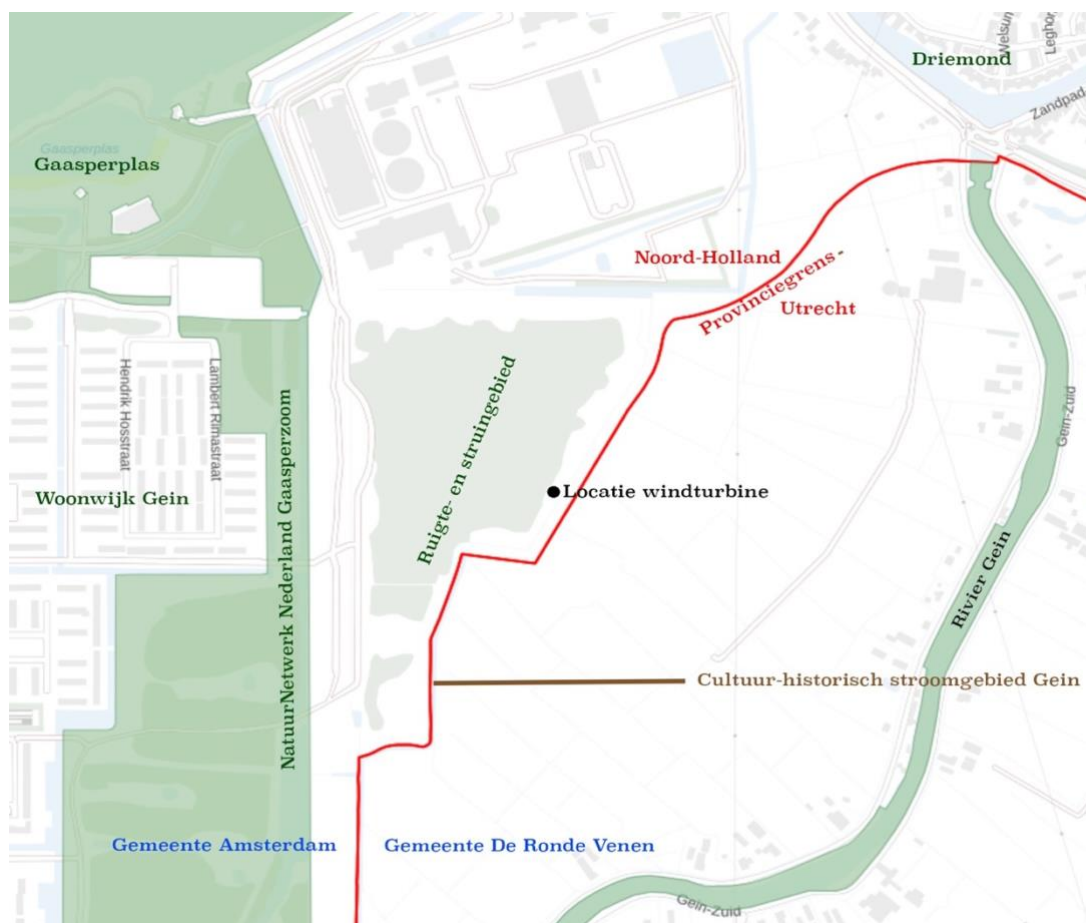
I am not against the energy transition, I think it is a critical issue and I personally do my best (solar panels, insulation, vegetarian etc etc). However, our community insists that solutions do not come at the cost of our health and the health of our nature.

Suggestion: Fully utilize the harbour. Wait for the new geluidnormen before placing any more turbines on land. Although this may take some time, this is a global crisis that needs long-term solutions and cannot be solved in Amsterdam alone.

Geachte gemeenteraad, geacht college,

Naar mijn mening is de geschiktheidsbeoordeling van de locatie Weesperkarspel/Gein in de planMER onjuist en is die locatie volstrekt ongeschikt, gezien de volgende 5 redenen.

1. De windturbinelocatie ligt in de **Hoofdgroenstructuur en op korte afstand van de NatuurNetwerk Nederland-verbinding** (groen in de figuur) vanaf de Gaasperplas helemaal naar Knooppunt Holendrecht. Een windturbine betekent grote schade aan de natuur; zo moet een verbindingsweg worden aangelegd en leidingen door de NNN-verbinding worden getrokken. Het gebied wordt druk bezocht (fiets- en wandelroutes, waaronder langs de gemeentegrens en de locatie). Tegelijkertijd is het gebied ontoegankelijk (juist bij de locatie) waar dieren nog ongestoord zijn; dat moet zo blijven. Daarbij ligt de locatie vlak bij de provincie- en gemeentegrens: ook de burens krijgen veel overlast omdat de turbine vanaf kilometers zichtbaar zal zijn in het weidegebied.



Je plaatst geen mega windturbine in een beschermd natuurgebied en bij de provincie- en gemeentegrens!

2. **De gevolgen voor de gezondheid** (PlanMER Windenergie Amsterdam) zijn onvolledig en onnavolgbaar in kaart gebracht, waarbij verkeerde aannames en foutieve cijfers zijn gebruikt.

Windturbines kunnen effect hebben op gezondheid door overlast als gevolg van hoorbaar zoevend geluid, voelbaar geluid (laagfrequent geluid), slagschaduw en verstoring van de rust in parken en natuur.

De eerste drie vormen van overlast kunnen leiden tot slaapverstoring, concentratieverlies en ziekte; de laatste vorm beperkt het helend vermogen van ontspanning en natuur, dat heilzaam is voor de fysieke en geestelijke gezondheid (ontstressen, problemen vergeten, bewegen, werken aan lichamelijke conditie).

Geconstateerd moet worden dat alleen de eerste vorm is uitgewerkt, hoewel op een discutabele wijze.

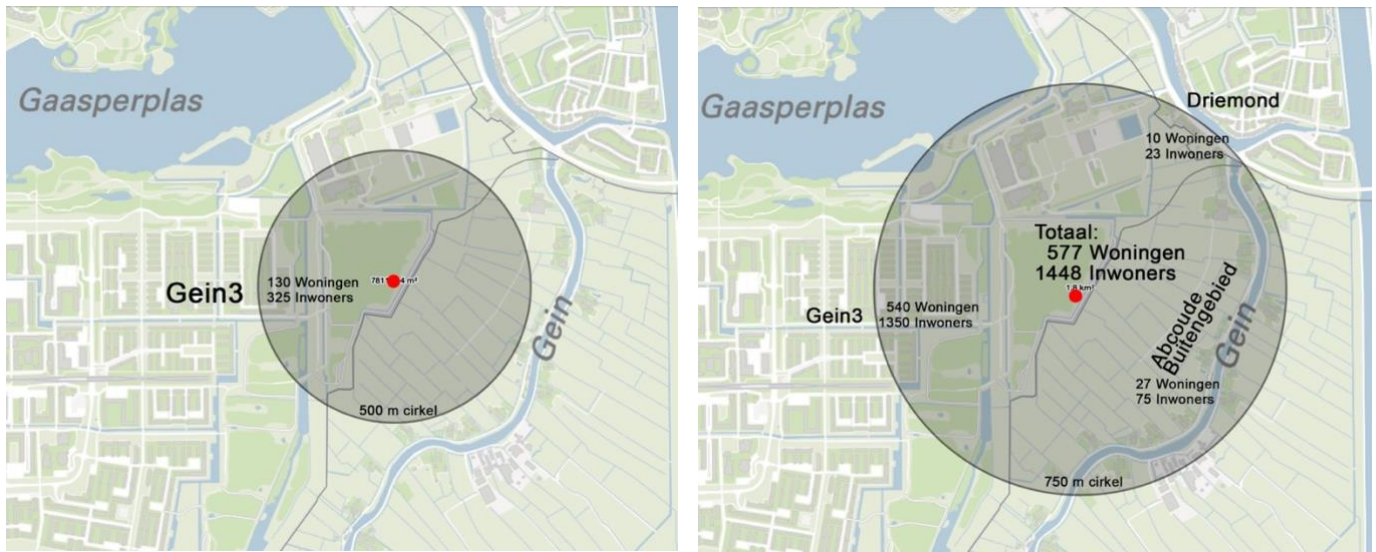
- a. **Overlast als gevolg van hoorbaar geluid** is op een niet te volgen en te verifiëren wijze gedaan, omdat is gekozen voor dB-contouren van 42, 45 en 47 dB Lden met behulp van modellen. Vervolgens zijn die contouren geprojecteerd op plattegronden met de aanname dat 38 dB Len een goede ondergrens voor de geluidsbelasting is, omdat er in een stad als Amsterdam veel achtergrondgeluid is. Die *aanname* klopt niet: kijkend naar de geluidskaart van Amsterdam wordt duidelijk dat voor zoekgebied 5b en de omliggende wijken het geluidsniveau vergelijkbaar is met dat van stiltegebieden. Eigen metingen komen uit op rond 37 dB (avond en nacht). De hinder wordt in de PlanMER daarom onderschat.

Een *tweede aanname* is dat bij 38 dB Len 1% van de mensen binnenshuis nog ernstige hinder ervaart. Omdat het gebied geluidsarm is zal dit percentage hoger zijn. In andere onderzoeken worden weer andere percentages gehanteerd. Bovendien is deze wijze van berekenen (GES-methode) door de GGD afgewezen en zou niet meer mogen worden gebruikt.

De *derde foutieve aanname* is dat er per woning (gevoelig object) 1,89 personen wonen (Amsterdams gemiddelde). Voor de wijken die geluidsoverlast ervaren van de windturbine is het aantal personen per woning 2,5 (Gein3, AlleCijfers.nl 2023)!

Het is beter en inzichtelijker om een andere invalshoek te gebruiken, zoals Bosch & van Rijn Advies doet bij de 'NRD PlanMER Windenergie provincie Utrecht'. Geen dB-contouren maar afstandscirkels van 500, 750 en 1.000 meter voor de bepaling van het aantal gevoelige objecten (woningen). Bosch & van Rijn gebruikt daarbij hinderpercentages van resp. 4, 2 en 1%. Een verbetering maar dan moeten wel de juiste cijfers worden gebruikt en van betrouwbare aannames worden uitgegaan.

Hierbij een uitwerking voor 500, 750 en 1.000 meter afstand tot de windturbine.



Uit deze cirkels blijkt dat er binnen 500 meter 130 woningen en 325 inwoners vallen; binnen 750 meter 577 woningen en 1.448 inwoners; bij 1.000 meter 1.515 woningen en 3.654 inwoners.

Bovendien blijkt dat bij 750 meter het niet alleen woningen en inwoners van Amsterdam betreft, maar ook 10 woningen langs de Provincialeweg en 27 woningen langs de rivier het Gein (gemeente De Ronde Venen). Bij 1.000 meter betreft het 219 woningen van Driemond en 78 woningen van De Ronde Venen.

Tabel 6 Resultaten effectbeoordeling gezondheid.

	Haven		Haven-Zuid	Ring A10 Noord	Science Park	S/B-eiland	Ijburg Baai	Diemerpark	Diemerscheg	Weesperkarspel	Gaasperplas	Holendrecht	Land. Noord	I/meer
Zoekgebieden	1A	1B	3	4A	4C	4D	4E	5A	5B	5C	6A	X1	X2	
Aantal omwonenden*	24957	10531	20675	7310	13265	30482	12069	1525	2524	18862	53	30103	18835	
Aantal ernstig gehinderden (EH)	305	239	477	116	346	1008	218	19	44	561	1	833	321	
% EH van omwonenden	1%	2%	2%	2%	3%	3%	2%	1%	2%	3%	2%	3%	2%	
Aantal EH referentiesituatie	2818	1276	1541	936	151	1186	736	104	104	716	5	2238	638	
Toename aantal EH	55	35	160	18	318*	684*	98	1	26	380	0,2	396	211	
Toename in %	2%	3%	10%	2%	210%*	58%*	13%	2%	25%	53%	4%	18%	33%	

Het totaal aantal omwonenden is 3.654 in plaats van 2.524; het aantal ernstig gehinderden 57 (som van de drie afstanden) in plaats van 44.

	Binnen 500 m	Binnen 750 m	Binnen 1.000 m
Aantal woningen	130	(+ 447) 577	(+ 938) 1.515
Aantal inwoners	325	(+ 1.123) 1.448	(+ 2.206) 3.654
GES-methode	4%	2%	1%
Ernstig gehinderden	13	22	22

- b. **Overlast als gevolg van voelbaar geluid** wordt genoemd, maar niet gezien als overlast met een effect op de gezondheid. *“De hoeveelheid laagfrequent geluid die windturbines veroorzaken op woningen is beperkt, omdat maar een klein deel van het geluid van windturbines laagfrequent is. Het aandeel laagfrequent geluid neemt toe op grotere afstanden (doordat hogere tonen in de lucht worden uitgedoofd), maar de totale hoeveelheid is gering. Er zijn gevallen bekend van windparken waar toch tonaal laagfrequent optreedt. Dit is altijd het gevolg van een ontwerp- of installatiefout.”*

Het is onterecht om de gevolgen van voelbaar geluid op de gezondheid te bagatelliseren. Weliswaar is er nog geen causaal verband aangetoond, maar er komt zeker casuïstiek voor. Bovendien wordt onderzoek uitgevoerd. Het duurt te lang voordat de resultaten daarvan bekend worden, maar het is verstandig om het voorzorgsprincipe te hanteren en artsen te vragen om het effect zo goed mogelijk in te schatten.

- c. **Overlast als gevolg van slagschaduw** treedt op bij zonnig weer. Bekend is dat herhalende slagschaduw heel storend is en tot stress, concentratieverlies en verminderde werkproductiviteit kan leiden. Om deze gevolgen te beperken dienen concrete slagschaduwbeperkende maatregelen met omwonenden te worden afgesproken, zoals het stilzetten van windturbines. Zo niet dan zal er gezondheidsschade optreden. Artsen zouden dit kunnen inschatten.

- d. **Verstoring van de rust in parken en natuur** treedt op wanneer windturbines in of bij parken en natuurgebieden worden geplaatst. Er is een duidelijke relatie tussen verbetering van fysieke en geestelijke gezondheid met bewegen, sporten, ontstressen, en parken en natuur. De gemeente Amsterdam kent diverse gezondheidsprogramma's waarbij bewegen, wandelen, sporten wordt gestimuleerd ter bestrijding van obesitas en stress en verbetering van de algemene conditie. Parken en natuurgebieden spelen hierbij een grote rol. Vraag artsen om het effect in te schatten.

Het bepalen van de invloed op de gezondheid is best lastig, maar de gehanteerde uitwerking is ontoereikend, berust op aannames die niet kloppen en biedt een misleidend geruststellend beeld.

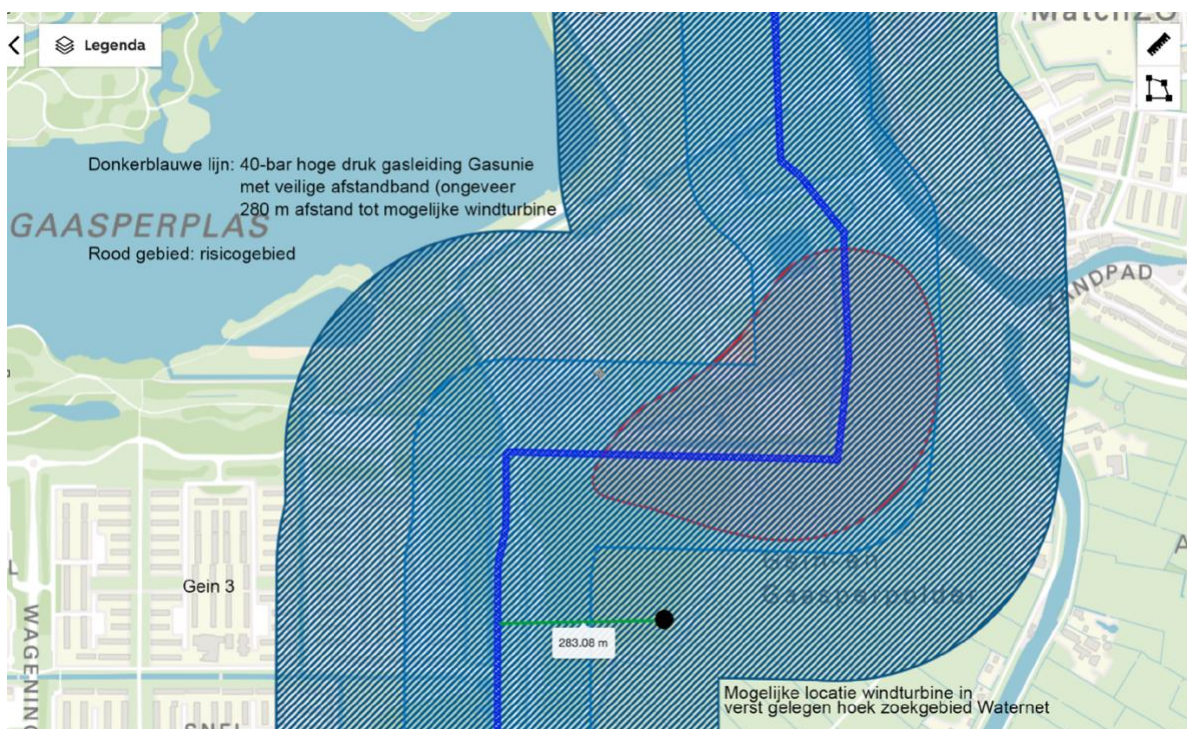
Maak een nieuwe overlastberekening met afstandscirkels en de juiste aannames en betrek artsen om gevolgen voor de gezondheid te bepalen!

3. **Hoofdgasleiding.** In de bodem van de windturbinelocatie ligt een hogedruk gasleiding van 40 bar (blauwe lijn), die Zuidoost van gas bedient (in de toekomst watergas?). De Gasunie hanteert een veiligheidszone (blauw gearceerd); wel kan binnen die band

worden gebouwd als voorzorgmaatregelen worden getroffen; het rode gebied is bijzonder kwetsbaar en risicovol, zodat daar niet mag worden gebouwd.

Aan een windturbine binnen de blauwe strook zijn drie specifieke risico's verbonden:

1. Wanneer een rotorvleugel afbreekt is dit gevaarlijk voor personen in de buurt maar de gasleiding is daar tegen bestand.
2. Wanneer de mast breekt en de gondel op de plaats van de gasleiding valt ontstaat er volgens de Gasunie gegarandeerd een breuk in de gasleiding (de leiding is hier niet tegen bestand) met direct ernstig risico voor de omgeving.
3. Voor het bouwen van een windturbine zal zwaar materieel over de grond boven de hoofdgasleiding moeten worden vervoerd; dat vergt extra maatregelen, met name grondversterking, om schade aan de gasleiding te voorkomen. Graafwerkzaamheden voor de plaatsing van het fundament van de windturbine mogen niet in de buurt van de hoofdgasleiding gebeuren.



Je plaatst geen mega windturbine dicht bij een hogedruk gasleiding vanwege het gevaar dat zich kan voordoen, ook al is de kans daarop gering!

4. Het **complex Waternet** is essentiële basisinfrastructuur met een vitale publieke functie voor de drinkwatervoorziening van Amsterdam. Het risico op schade aan het complex Waternet door een afgebroken vleugel of door breken van de mast is weliswaar zeer gering, maar als het zich voordoet kunnen de gevolgen voor de drinkwatervoorziening van Amsterdam ernstig zijn.

Je plaatst geen mega windturbine dicht bij een vitale functie voor Amsterdam ook al is de kans op een catastrofe gering!

5. **'What's in a name?'** Het gebied 5b heet voor omwonenden Gaasperzoom, maar in de gemeentestukken wordt de naam *Weesperkarspel* gebruikt. Dat moet wel een reden hebben. Weesperkarspel was de naam van de gemeente die in 1966 werd opgeheven en grotendeels aan Amsterdam werd toegevoegd. Dat gebied heet nu Zuidoost. *Gein* slaat

op de rivier het Gein met het cultuurhistorische stroomgebied in de buurgemeente De Ronde Venen. Het schootsveld van het fort Abcoude bestrijkt het hele stroomgebied van het Gein tot aan Driemond. Daarom wil De Ronde Venen géén windturbines in dit gebied plaatsen en heeft een motie aangenomen om zich te verzetten tegen windturbines van buurgemeenten die een inbreuk vormen op het cultuurhistorische karakter van het Geingebied. Het zal toch niet zo zijn dat de naamgeving van het zoekgebied duidt op een symbolische maar forse wenkende grenspaal? Amsterdamse humor?

Je plaatst geen mega windturbine bij een gemeentegrens en helemaal niet als de buurgemeente dat niet wil omdat daarmee een uniek cultuurhistorisch landschap wordt aangetast!

Mijn advies is:

- Schrap de locatie Gaasperzoom (Weesperkarspel/Gein). Het kan niet. Een mega windturbine midden in een nog echt ruige natuur vlak bij de gemeentegrens, het ruime uitzicht in het cultuur-historische Geingebied verstorend, dat kan niet.
- Gezondheidseffecten spelen een bepalende rol bij de weging of een locatiekeuze verantwoord is. En juist in de PlanMER zijn die effecten volstrekt onvoldoende en misleidend in beeld gebracht. Het onderzoek is onder de maat, onvolledig en kent foutieve aannames (zo is geen rekening gehouden met Driemond en De Ronde Venen, waardoor het aantal woningen, bewoners en ‘ernstig gehinderden’ veel te laag is). Gezondheidsgevolgen van laagfrequent geluid, slagschaduw en de inbreuk op de helende invloed van natuur op fysieke en geestelijke gezondheid zijn niet onderzocht. Het is onbegrijpelijk dat uitsluitend ingenieurs uitspraken doen over gezondheidsgevolgen op basis van modellen en aannames. Het is primair aan artsen om gezondheidseffecten te bepalen. Betrek artsen, vraag hun inschatting van de gezondheidsgevolgen en hun advies.
- Bij de locatie loopt een hogedruk gasleiding; het risico op een ramp en op schade voor de watervoorziening van Amsterdam is niet onderzocht. Nader onderzoek is gewenst.

Er moet een volledig gezondheidsonderzoek komen naar alle effecten, waarbij artsen zijn betrokken. Hanteer afstandscirkels, feitelijke aantallen, onomstreden aannames en methoden die betrouwbare uitkomsten geven. De consequentie van de huidige PlanMER is dat gezondheidseffecten in de praktijk veel negatiever kunnen uitpakken dan de PlanMER voorgespiegelt.

Met vriendelijke groet,

Ad Grool
Johan Schamppad 37
1106 WT Amsterdam



6 ingediende Zienswijzen over PWA Amsterdam (17 juli 2024)

1. Ik ben, als inwoner van de woonwijk Weespersluis in Weesp, voor een duurzame opwek van energie, maar dan wel zonder of in ieder geval zo min mogelijk impact op natuur en gezondheid van omwonenden. In dit drukke deel van Noord-Holland is het al een gevecht voor het groen en tegen de overlast van snelwegen A1 en A9, Schiphol, treinen en het Amsterdam Rijnkanaal. Om daar ook nog windturbines aan toe te voegen zou eigenlijk niet eens overwogen moeten worden.

Bij het bestuderen van de punten in het PlanMER Windenergie t.b.v. Programma Windenergie Amsterdam valt me, als bewoner van woonwijk Weespersluis in Weesp, op dat er in het 152 pagina's tellende document alleen op pagina 18 een zin opgenomen is dat "De woonwijk in aanbouw Weespersluis is meegenomen als autonome ontwikkeling.", zonder verdere uitwerking of toelichting hoe en in welke mate er rekening is gehouden met de stedenbouwkundige opzet van met name Deel 6 van deze woonwijk. Op 9 mei 2023 is door de gemeente Amsterdam vastgesteld dat er in Deel 6 van Weespersluis, 2 scholen, kinderopvang en 600 extra woningen (waarvan een deel sociale woningbouw) gebouwd moeten worden, een gebied dat binnen een straal van 500-800 meter van voorgenomen locaties van windturbines in de Diemerscheg ligt. De geluids- en slagschaduw overlast in dit deel van Weespersluis treft ruim 2.000 mensen, die niet voor zichzelf kunnen opkomen omdat ze er nog niet wonen. Er is in het document een onvolledige en niet te verifiëren voorstelling van zaken gegeven met betrekking tot het aantal woningen en dus het aantal bewoners dat (geluid en slagschaduw) hinder zal ondervinden van de windturbines in het Diemerscheg zoekgebied. De impact op Weespersluis is daarmee op een niet verantwoorde manier meegenomen in het onderzoek.

Ik vraag u de aantallen woningen, het aantal inwoners, de school en kinderopvang die er komen bij de voltooiing van Weespersluis op te nemen in uw rapportage en deze mee te nemen in de gevoeligheidsanalyses en de beoordeling. In het bijzonder vraag ik u ook de autonome ontwikkeling van Weespersluis op te nemen in de tabellen met de diverse berekeningen.

-
2. Naast de gemeente Amsterdam heeft ook de gemeente Diemen, voor de plaatsing van twee windturbines met een tiphoogte van 145 meter, gekozen voor de Diemerscheg nabij de Weesper woonwijk Weespersluis. Zowel de gemeente Amsterdam als de gemeente Diemen melden in hun plannen rekening te houden met de plannen van de andere gemeente. De bezorgde bewoners van Weespersluis vrezen echter dat het resultaat zal zijn dat er in dit deel van de Diemerscheg

vier windturbines komen te staan, waardoor er een windturbine park zal ontstaan, die niet alleen impact zal hebben op het nog te bouwen deelplan 6 van Weespersluis, maar ook op de nu al in aanbouw zijnde en reeds bestaande delen van Weespersluis. De gevolgen van het plaatsen van deze windturbines zal duidelijk merkbaar zijn, met grote impact op de gezondheid door geluidshinder, LFG en slagschaduw, en impact op het Bijzonder Provinciaal Landschap Vechtstrook-Noord inclusief het natuurcompensatiegebied 't Breedland.

Wij, bewoners van Weespersluis maken ons daarover ernstige zorgen, en verzoeken het college om bij het beoordelen van geluidsoverlast rekening te houden met de milieu- en gezondheidsaspecten vanuit onze woonwijk waar straks ruim 10.000 volwassenen en kinderen wonen. Het kan toch niet zo zijn dat alles moet wijken voor de economische belangen onder het mom van de duurzame energie. Waarom wordt de impact op de gezondheid van burgers en de ecologie niet centraal gesteld? Wordt er überhaupt stilgestaan bij het voorzorgsbeginsel dat de gemeente voor haar burgers, omwonenden en de natuur heeft.

-
3. De Diemerscheg is ongeschikt als locatie voor windmolens, vanwege de belangrijke recreatieve en landschappelijke waarde, het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL), het Natuur Netwerk Nederland (NNN) en de ecologische structuur van Amsterdam. Het is essentieel dat deze verbindingen zorgvuldig worden beheerd en waar mogelijk worden versterkt en uitgebreid. Voor mij als bewoner van woonwijk Weespersluis in Weesp is de ecologische waarde van de Diemerscheg van groot belang, omdat het een van de weinige plekken in de buurt is waar je op fietsafstand de biodiversiteit en de rust van het groen van onze natuur kunt ervaren.

Uit projecten en onderzoeken langs het Amsterdam-Rijnkanaal is gebleken dat er een vleermuis route loopt die mogelijk negatief beïnvloed kan worden door de aanleg van windturbines.

Waarom wordt de impact op de gezondheid van burgers en de ecologie niet centraal gesteld? Wordt er überhaupt stilgestaan bij het voorzorgsbeginsel dat de gemeente voor haar burgers, omwonenden en de natuur heeft. Het lijkt alsof alles moet wijken voor de economische belangen onder het mom van de duurzame energie.

Ik verzoek het college om bij het beoordelen van (geluids)overlast meer rekening te houden met de milieu- en gezondheidsaspecten?

4. Er is onvoldoende rekening gehouden met de nabijheid van de volkstuinten Frankendael en Linnaeus in de Diemerscheg. De impact op de recreatie in deze parken zal groot zijn. Volkstuinen zijn hotspots voor biodiversiteit. In Frankendael en Linnaeus zijn ruim 1700 soorten organismes geteld. Deze volkstuinten worden van april tot oktober intensief gebruikt door honderden mensen die in hun tuinen overnachten en recreëren.

Ik verzoek het college om bij het beoordelen van geluidsoverlast meer rekening te houden met de milieu- en gezondheidsaspecten vanuit deze volkstuinten en deze als geluidsgevoelige objecten, vergelijkbaar met woningen te beschouwen.

5. Vervanging van windturbines wordt buiten scope van PWA gehouden: In de Haven staan 18 windturbines uit 2008 die eendaags aan vervanging toe zijn. Algemeen gesproken gaat men ervan uit dat door vervanging op te nemen in een windenergie programma gemeenten beter kunnen inspelen op technologische vooruitgang en economische voordelen kunnen maximaliseren. Een concreet voorbeeld daarvan in de Amsterdamse haven: de Nieuwe Hemweg uit 2021. De zes nieuwe turbines hebben samen een vermogen van 13,2 MW. Dit is bijna het dubbele van de 12 windmolens die ze vervangen (8 uit de Haven en 4 uit het IJsselmeer). Toch blijft vervangen buiten scope van het PWA. Kunt u toelichten waarom dit is? En ik verzoek u dit alsnog wel onderdeel te maken van het PWA?
-

6. Er lopen volop discussies in Nederland over de echte gezondheidseffecten, waaronder het loskomen van de giftige coating Bisfenol A van de windturbines. Bisfenol A is in Nederland voor veel toepassingen verboden. Het is namelijk zeer giftig voor mens en dier omdat het kankerverwekkend, schadelijk voor de vruchtbaarheid en het hormoonstelsel is. Het is nu nog niet verboden voor de productie van de wieken van de windturbines. Onderzoek na plaatsing van turbines in de Flevopolder gaf bij de turbines een zeer ernstige vervuiling daarmee aan. De Bisfenol A in de wieken erodeert namelijk en komt in de bodem en daarmee ook het oppervlaktewater en dus ons milieu terecht.

Er worden op dit moment geen windturbines zonder Bisfenol A gemaakt.

Weet u hiervan, en wat gaat u doen om te garanderen dat Bisfenol A niet de volgende PFAS ellende wordt?

College van B&W Amsterdam
Postbus 2758
1000CT Amsterdam

RESamsterdam@amsterdam.nl

Betreft: Zienswijze Programma Windenergie Amsterdam

Aanvaardbare schade aan natuur bestaat niet

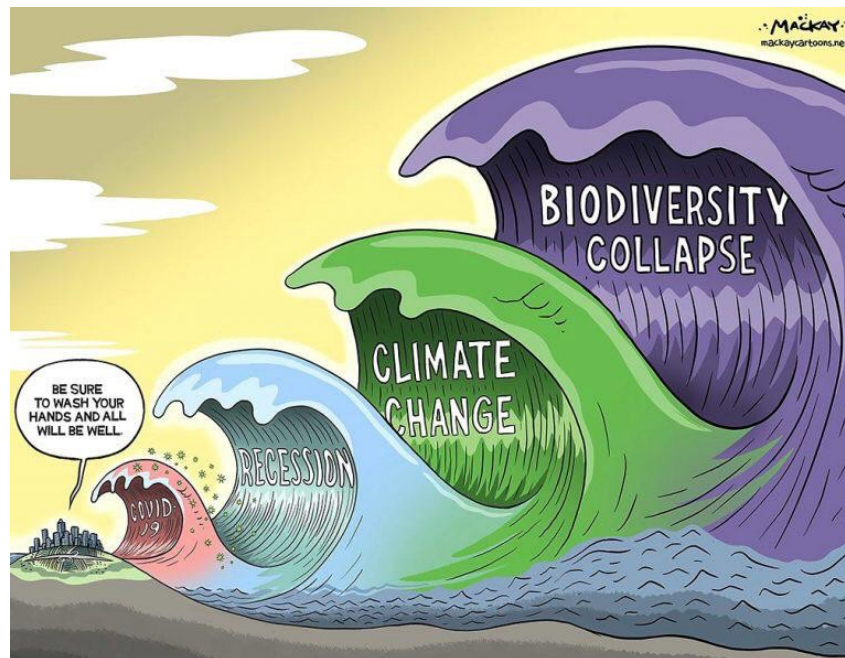
Geacht college,

Deze zienswijze dien ik in ter verdediging van de natuur in Amsterdam Zuidoost: Diemerbos, Gaasperpark, Weesperkarspel en de Hoge Dijk, allen tezamen **Diemerscheg** genoemd

Sinds begin 2021 besteed ik uren per week aan het lezen, praten en denken over uw plannen met betrekking tot het plaatsen van windturbines binnen de stadsgrenzen van Amsterdam. Van inspraakfase t/m SARA en nu de 4^e verantwoordelijke wethouder aan toe, hebben ik en anderen met mij, steeds gevraagd wat u aanvaardbare schade aan (gezondheid en) natuur vindt. Immers, alle wethouders zeggen steevast dat de turbines er niet zullen komen wanneer ze **onaanvaardbare** schade berokkenen aan de (gezondheid en) natuur, hetgeen impliceert dat er dus ook zoiets als aanvaardbare schade is.

Andere antwoorden dan: "dat komt in de volgende fase" kregen wij hierop nooit. Derhalve zal ik uw werk makkelijker maken, en de gemeenschap wat onderzoeksgeld besparen door u het antwoord te geven.

Er is geen aanvaardbare hoeveelheid schade die de natuur kan worden toegebracht.



Soms zegt één beeld meer dan duizenden woorden, dus vermoei ik u niet met een lang verhaal.

Het door u ingehuurde bureau Bosch en van Rijn schrijft in het PWA immers ook dat de natuurschade veroorzaakt door windturbines in de Diemerscheg aanzienlijk zal zijn. Ik roep u op om ten halve te keren, en de (verdere) vernietiging van onze natuur te voorkomen. Dan geloof ik ook dat dit college echt rigoureuus wil vergroenen.

Voor artikelen, onderzoeken en andere achtergrondinformatie kunt u mij bereiken op:

renate912@gmail.com

06 2182 8920

Namens hen die geen stem hebben was getekend op 17 juli 2024,

Renate Nollen
Volkstuinder van vtv Linnaeus te Driemond
Inwoner van Amsterdam Zuidoost

- **Meer aandacht voor alternatieven:** De zienswijzen dringen er bij de gemeente op aan om serieus te kijken naar alternatieven voor windturbines op land, zoals zonne-energie op daken, windenergie op zee en energiebesparing.

Conclusie:

De zienswijzen laten zien dat er veel weerstand bestaat tegen de komst van windturbines in Amsterdam Zuidoost. Bewoners maken zich ernstige zorgen over de negatieve gevolgen voor de leefomgeving, hun gezondheid en de waarde van hun woning. Ze voelen zich niet gehoord in het proces en hebben het gevoel dat de gemeente te veel luistert naar de windenergiesector en te weinig naar hun zorgen. De zienswijzen roepen de gemeente op tot een koerswijziging, waarbij de focus komt te liggen op duurzame energieopwekking met behoud van de leefbaarheid en in samenspraak met de bewoners.

Bundel zienswijzen De Hoge Dijk

Samenvatting:

De zes zienswijzen uiten sterke bezwaren tegen de plaatsing van windturbines in Amsterdam Zuidoost, met name in de buurt van de Hoge Dijk. De bezwaren richten zich op de negatieve impact op natuur, leefbaarheid, gezondheid en veiligheid, alsook op het gebrek aan draagvlak en de voorkeur voor alternatieve locaties.

Natuur en leefomgeving:

- **Aantasting van natuurgebieden:** De Hoge Dijk, Diemerscheg en het Gein-gebied worden beschreven als ecologisch waardevolle gebieden met een rijke biodiversiteit (o.a. beschermde vogelsoorten, de ringslang en diverse vleermuizen). De komst van windturbines zou leiden tot habitatverlies, verstoring van voedselketens en bedreiging van flora en fauna. Bovendien wordt de visuele impact van de hoge windturbines als negatief ervaren, wat de landschappelijke kwaliteit en het open karakter van het gebied aantast.
- **Geluidsoverlast:** Bewoners maken zich ernstig zorgen over geluidsoverlast, zowel hoorbaar geluid als laagfrequent geluid. Dit zou leiden tot slaapverstoring, stress en andere gezondheidsproblemen, met name voor ouderen en kwetsbare groepen.
- **Slagschaduw en knipperlicht:** De draaiende wieken van windturbines veroorzaken slagschaduw en een knipperlicht, wat als storend en zelfs gezondheidsschadelijk wordt ervaren.
- **Waardevermindering woningen:** Verschillende zienswijzen wijzen op waardedaling van woningen in de buurt van windturbines.

Gezondheid en veiligheid:

- **Onvolledige beoordeling gezondheidseffecten:** De zienswijzen bekritisieren de beoordeling van de gezondheidseffecten in het PWA. Er wordt te weinig rekening gehouden met laagfrequent geluid, slagschaduw, stress en de verstoring van de rust. Ook wordt er onvoldoende aandacht besteed aan de specifieke situatie in Amsterdam Zuidoost, waar de bevolkingsdichtheid hoog is en veel kwetsbare groepen wonen.
- **Veiligheidsrisico's:** De zienswijzen wijzen op diverse veiligheidsrisico's, zoals de nabijheid van een hogedruk gasleiding, het drukke snelwegknooppunt Holendrecht en de aanwezigheid van kwetsbare objecten zoals scholen, zorginstellingen en een kinderdagverblijf.

Draagvlak en alternatieven:

- **Gebrek aan draagvlak:** De zienswijzen benadrukken het gebrek aan draagvlak voor windturbines in Amsterdam Zuidoost. Er wordt verwezen naar eerdere inspraakprocedures, enquêtes en de geringe steun voor een windturbine in het nabijgelegen Amstel III gebied.
- **Voorkeur havengebied:** De zienswijzen pleiten voor plaatsing van windturbines in het havengebied, waar de impact op natuur en leefomgeving geringer is en het draagvlak groter.
- **Alternatieven onvoldoende onderzocht:** De gemeente Amsterdam heeft volgens de zienswijzen te weinig aandacht besteed aan alternatieven voor windturbines op land, zoals zonne-energie, windenergie op zee en energiebesparing.

Conclusie:

De zienswijzen laten zien dat er veel weerstand is tegen de komst van windturbines in Amsterdam Zuidoost. Bewoners en organisaties maken zich grote zorgen over de negatieve gevolgen voor natuur, leefbaarheid, gezondheid en veiligheid. Ze voelen zich onvoldoende gehoord in het proces en pleiten voor plaatsing van windturbines in het havengebied of alternatieve vormen van duurzame energie.

Zienswijze tegen de voorgenomen plaatsing van windturbines in De Hoge Dijk

Met deze zienswijze wil ik mijn bezorgdheid en bezwaar kenbaar maken tegen de voorgenomen plaatsing van windturbines in De Hoge Dijk. Hoewel ik volledig achter duurzame energie sta en begrijp dat de energietransitie noodzakelijk is, ben ik van mening dat de locatie De Hoge Dijk (Zoekgebied Knooppunt Holendrecht 6A) ongeschikt is voor deze ontwikkeling. Mijn zienswijze richt zich op twee belangrijke aspecten: de sociaal-economische omstandigheden en de natuur.

Sociaal-economische omstandigheden

1. **Gezondheid en welzijn:** De geluidsoverlast die gepaard gaat met windturbines, zowel hoorbaar geluid als laagfrequent geluid, kan leiden tot gezondheidsklachten bij omwonenden. Deze klachten variëren van slaapverstoring tot stress en andere gezondheidsproblemen. De nabijheid van windturbines kan daarmee een directe negatieve impact hebben op de levenskwaliteit en het welzijn van de bewoners van De Hoge Dijk en omliggende woongebieden, waar de minst gezonde Amsterdammers van de stad wonen.
2. **Recreatieve waarde:** De Hoge Dijk wordt intensief gebruikt voor recreatie door zowel lokale bewoners als bezoekers. De aanwezigheid van windturbines kan het gebied niet alleen ontsieren, maar ook de toegankelijkheid doen verminderen. Voor veel, zo niet de meeste bewoners van de wijken Reigersbos en Holendrecht, vormt dit gebied de belangrijkste mogelijkheid tot groene, gezonde ontspanning, vakantie- en vrijetijdsbesteding.
3. **Waardevermindering van onroerend goed:** Uit diverse onderzoeken blijkt dat de aanwezigheid van windturbines kan leiden tot waardevermindering van nabijgelegen woningen. Dit heeft direct invloed op de financiële positie van bewoners in de omgeving van De Hoge Dijk, wat op zijn beurt weer negatieve gevolgen kan hebben voor de lokale economie. Het verlies aan vastgoedwaarde kan tevens leiden tot een daling van de gemeentelijke inkomsten uit onroerendgoedbelasting.

Natuur

1. **Biodiversiteit:** De Hoge Dijk is een belangrijk natuurgebied dat onderdak biedt aan een breed scala aan flora en fauna. Windturbines kunnen een bedreiging vormen voor vogels en vleermuizen, die door de wieken geraakt kunnen worden. Zoogdieren en reptielen, zoals de gidssoort ringslang zijn gevoelig voor het laagfrequent geluid. Dit heeft niet alleen invloed op individuele dieren, maar kan ook bredere ecologische consequenties hebben door verstoring van voedselketens en habitatverlies.
2. **Landschapskwaliteit:** De Hoge Dijk, onderdeel van het Geingebied. staat bekend om zijn open en natuurlijke karakter. De plaatsing van windturbines zou dit landschap drastisch veranderen. De visuele impact van hoge windturbines kan de

landschapskwaliteit verminderen en het natuurlijke karakter van het gebied aantasten, wat de aantrekkingskracht voor zowel bewoners als bezoekers negatief beïnvloedt.

3. **Effect op bodem en water:** De constructie van windturbines vereist zware funderingen en infrastructuurwerken, die de bodemstructuur en hydrologie van het gebied kunnen verstoren. Dit kan negatieve effecten hebben op de lokale flora, evenals op waterafvoer en -kwaliteit, wat weer invloed heeft op de algehele gezondheid van het ecosysteem in De Hoge Dijk.
4. **Veiligheid:** Onder het zoekgebied loopt een risicovolle hogedruk gasleiding, naast het gebied een onoverzichtelijk deel van de A2 waar nu al veel ongelukken gebeuren en ook de 'giffrein' loopt langs de gebiedsgrens. Daarnaast kan het geluid, de slagschaduw en het knipperlicht schade toebrengen aan de omwonenden en de patiënten, cliënten en studenten en medewerkers van de vele zorg- en onderwijsinstellingen, het kinderdagverblijf en de sensitieve laboratoria en -medische- apparatuur in de omgeving.

Conclusie

Gezien de bovenstaande punten, verzoek ik u dringend om de voorgenomen plaatsing van windturbines in De Hoge Dijk/ Knooppunt Holendrecht te heroverwegen. Het is van groot belang dat duurzame energieprojecten zorgvuldig worden gepland en uitgevoerd, met volledige inachtneming van zowel de sociaal-economische als de ecologische gevolgen. Ik roep op tot een uitgebreidere evaluatie van alternatieve locaties waar windturbines minder schadelijke effecten zouden hebben op mens en natuur. Plaatsing in de havens of op zee is mijns inziens het beste alternatief.

Bij voorbaat dank voor uw aandacht voor mijn zienswijze.

Met vriendelijke groet,

F.M. Colman
Snelleveldstraat 5
1107VR Amsterdam
fmcolman@gmail.com
0650280276

verzonden 14-7

Zienswijze Tegen Plaatsing van Windturbines in De Hoge Dijk/Knooppunt Holendrecht

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Namens Kumpulan Indonesia Holland, een vereniging van bewoners in Gaasperdam van Indonesische en Indo-Europese afkomst, willen wij onze bezorgdheid uiten over de voorgenomen plaatsing van windturbines in het gebied De Hoge Dijk/Knooppunt Holendrecht. Hoewel wij het belang van duurzame energie erkennen, menen wij dat de geplande locatie niet geschikt is voor dergelijke ontwikkelingen vanwege de impact op de lokale gemeenschap en het milieu.

Hieronder volgen onze belangrijkste bezwaren:

1. **Gezondheidsrisico's voor senioren:** Velen van ons zijn senioren, al hebben wij de laatste jaren gelukkig ook veel jongeren in de vereniging. Wij maken ons ernstige zorgen over de potentiële gezondheidsrisico's die de nabijheid van windturbines met zich mee kan brengen. Studies hebben aangetoond dat langdurige blootstelling aan laagfrequent geluid en infrason geluid, die door windturbines worden geproduceerd, kan leiden tot gezondheidsproblemen zoals slaapstoornissen, hoofdpijn, duizeligheid en een verhoogd stressniveau. Onze oudere leden, veelal met kwetsbare gezondheid, zijn bijzonder gevoelig voor dergelijke effecten. Ook wonen veel leden in Reigersbos, dichtbij het zoekgebied. De natuur van De Hoge Dijk is voor velen van ons het best bereikbaar als groene ontspanning, als dit gebied wordt aangetast, is er geen vergelijkbaar alternatief voor hen.
2. **Visuele en Landschappelijke Impact:** De Hoge Dijk is een geliefd recreatiegebied voor onze leden en andere omwonenden. Het landschap biedt rust en een natuurlijke omgeving die essentieel is voor de fysieke en mentale gezondheid van ouderen maar uiteraard ook van jongeren en van kinderen. De plaatsing van grote windturbines zou het visuele karakter van dit gebied drastisch veranderen, wat kan leiden tot een verminderde kwaliteit van leven voor de gebruikers van het park.
3. **Geluidsoverlast:** Naast de gezondheidsrisico's vormt geluidsoverlast een groot probleem. Windturbines produceren een constant, zoemend geluid dat niet alleen hinderlijk kan zijn maar ook kan interfereren met de slaap en de dagelijkse activiteiten van de omwonenden. Ouderen zijn bijzonder gevoelig voor dergelijke geluiden, wat kan leiden tot verergering van bestaande gezondheidsproblemen, maar wij maken ons ook zorgen over de ontwikkeling van onze kinderen en kleinkinderen en de jongere leden

4. **Schaduwefect en Reflecties:** Het zogenaamde "knipperende schaduwefect" veroorzaakt door de draaiende bladen van windturbines kan een storend visueel fenomeen zijn. Dit kan leiden tot afleiding en zelfs gezondheidsproblemen zoals hoofdpijn en misselijkheid bij gevoelige personen. Dit effect is vooral belastend voor ouderen die in de buurt wonen of recreëren.
5. **Waardevermindering van woningen:** Voor de leden met een eigen woning geldt dit: de aanwezigheid van windturbines kan de waarde van omliggende woningen verminderen. Voor veel van onze leden, die vaak al beperkte financiële middelen hebben, is de woning hun belangrijkste bezit. Een waardedaling zou een directe negatieve impact hebben op hun financiële zekerheid.
6. **Zorglocaties** direct naast het zoekgebied. Velen van ons maken gebruik van de diverse zorginstellingen- en afdelingen op en rond het terrein van het AMC. Speciaal willen wij vermelden dat een onzer leden door onfortuinlijke omstandigheden enkele jaren geleden woonruimte kreeg in Domus Tafelberg, naast het zoekgebied De Hoge Dijk. Hij woont daar met vele anderen, waarschijnlijk tot zijn dood en wordt er liefdevol verzorgd en ondersteund in een groene, rustgevende omgeving. Hier kan en mag geen windturbine in de buurt komen!
7. **Golfterrein:** Een aantal leden speelt graag golf. De jongeren spelenvoor al voor de competitie, de ouderen om gezond en fit te blijven. Het is een fijne en relatief betaalbare vereniging met een bijzonder prettige sfeer. De club kent geen ballotage en achtergrond, nationaliteit of huidskleur is hier totaal onbelangrijk, sportiviteit en gezelligheid staan voorop. Deze club mag nooit verdwijnen van deze plek!

Conclusie: Hoewel wij de noodzaak van duurzame energieoplossingen zoals windenergie begrijpen, vinden wij dat de belangen van de lokale gemeenschap en met name de senioren in dit geval zwaarder wegen. Wij verzoeken de gemeente dan ook om de plaatsing van windturbines in De Hoge Dijk/Knooppunt Holendrecht te heroverwegen en alternatieve locaties te onderzoeken die minder nadelige gevolgen hebben voor de gezondheid en het welzijn van onze leden en andere omwonenden.

Wij danken u voor uw aandacht en hopen dat u onze bezwaren serieus neemt in uw besluitvormingsproces.

Hoogachtend,

Frans Liem

Jan Willem Middelburg

Kumpulan Indonesia Holland Gaasperdam

verzonden 14 juli

Inleiding

Wij, de bewonerscommissie namens de sociale huurders van Eigen Haard in Reigersbos 4, zijn tegen plaatsing van windturbines in zoekgebied 6A, zoals voorgesteld in Programma Wind Amsterdam. Wij staan achter de duurzaamheidsopgave, maar *uitsluitend achter realisatie ervan in de havens.*

Als bewonerscommissie hebben we met regelmaat overleg met verhuurder Eigen Haard, de laatste jaren met name over duurzaamheid en vergroening. Zo kregen we het samen met EH voor elkaar dat alle bewoners konden kiezen voor zonnepanelen, dat er een Groot Groen Evenement kwam om bewoners te helpen met 'tegelwippen' en vergroenen van tuin of balkon. Ook overleggen wij over een prettiger openbare ruimte en verkoelend groen op de gevels. Verder dachten wij mee met het gemeentelijk projectteam en de stadsbioloog over onze wens over en visie op de grootschalige verdichtingsbouw en de kennelijk helaas daarvoor benodigde grootschalige groenreductie en bomenkap van tenminste 2000 volwassen bomen.

Gevolgen binnen ons complex

Er bestaat in onze slecht geïsoleerde huurwoningen nu al een enorme geluidsbelasting. Zo'n 19 uur per etmaal (BAS) dreunt Schiphol door onze woningen, de vliegroute ligt recht boven de Schoonhovendreef. Drie snelwegen zijn prominent aanwezig, de drukst bereden spoorlijn van Nederland ligt direct tegen de wijk aan en ook de metro laat zich goed horen. Als 's nachts, in die paar uur dat het stil is en we nu met open raam kunnen slapen, in deze relatieve stilte het turbinegeluid zich straks aan ons zal opdringen, kunnen we dan die paar uur zelfs niet meer slapen met het raam dicht.

Onze verhuurder Eigen Haard heeft ons laten weten dat ons complex pas ná 2030 op de rol staat voor verbetering van geluids- en temperatuur isolatie. In een aantal ongunstig gelegen woningen, steeg de slaapkamertemperatuur de afgelopen jaren soms wekenlang tot 36 graden, met een uitschieter in 2023 tot 42 graden. Meer groenreductie voor de bouw van een turbine in De Hoge Dijk en hele stukken van onze recreatienatuur ontoegankelijk of onleefbaar maken voor mens, dier en plant frustreert de klimaatdoelen die

juist met de plaatsing van een turbine hier bereikt zouden moeten worden. Het is contraproductief om het klimaat te willen redden door de natuur te vernielen!

Onze (recreatie-) natuur dreigt onleefbaar en onbegaanbaar te worden

Het zoekgebied 'Knooppunt Holendrecht' maakt deel uit van De Hoge Dijk met het biologisch beheerde De Ruige Hof, een natuur- en recreatiegebied van hoge kwaliteit en beschermd door diverse regimes. We noemen Natuurnetwerk Nederland, de Hoofdgroenstructuur, Nationaal Landschap Het Groene Hart, de ligging in en de ecologische verbindingfunctie tussen de Diemerscheg en de Amstelscheg, en de functie binnen de Natuurboog van metropool Amsterdam.

De duurzaamheidsopgave is bovendien absoluut onverenigbaar met de recreatieve- en groenopgave van de stad, ook al omdat De Hoge Dijk voor veel van onze huurders en andere buurtgenoten de enige bereikbare groene recreatieplek is.

Op redelijke afstand is er geen andere bereikbare en toegankelijke plek van deze hoogwaardige groenkwaliteit en wij zien ook nergens ruimte voor 'compensatie' ervan op deze afstand.

Tussen nu en 2040 worden zo'n 60.000 nieuwe bewoners verwacht in het gebied tussen De Hoge Dijk en de Arena. Natuurgebied De Hoge Dijk en het gelijknamige meertje zal ook voor veel van de nieuwe bewoners de meest eenvoudig bereikbare natuur zijn, ook al omdat zowel bij de verdichtingsbouw in Reigersbos en Holendrecht en de woningen op Amstel 3 niet voorzien is in parkeerruimte om autobezit terug te dringen. Natuur- en recreatiegebied De Hoge Dijk is dan voor wandelaars en fietsers het meest praktisch en aantrekkelijk.

De voordelen van energiewinning op deze plek wegen niet op tegen de nadelen voor natuur en milieu, mens, dier en vegetatie.

We begrijpen dat alleen al voor de bouw van een 'kleine' turbine, aanvoer- en onderhoudswegen zo'n 3-5 vierkante kilometer aan, in dit geval, hoogwaardig stadsgroen verloren gaat, wij durven er niet aan te denken hoeveel verlies er optreedt bij een turbine van 210 meter hoogte.

De wethouder hield ons voor dat de natuur van de Hoge Dijk elders gecompenseerd kan worden. Wij zouden werkelijk niet weten waar dat mogelijk is op een afstand die voor veel bewoners net zo bereikbaar en toegankelijk is als De Hoge Dijk, of je zou nog meer auto-mobiliteit/ uitstoot moeten willen. Daarnaast liet de gemeente al weten dat ze zelfs geen mogelijkheid zag om de arealen groen die nu gaan verdwijnen voor de verdichtingsbouw in Reigersbos en Holendrecht te compenseren. Bovendien: zo' n 20 jaar geleden was een deel van dit terrein al compensatie voor de door de aanleg van de verbinding A9-A2 verdwenen natuur. Compensatienatuur compenseren is natuurlijk bizar.

Motivering in PWA voor Knooppunt Holendrecht

PWA spreekt van een gering aantal bewoners/ gehinderden. Deze conclusie is volstrekt onjuist. Het gaat op dit moment al, binnen 300-1000 meter om honderden gehinderden in -onder andere- woningen, wooncomplexen, scholen, zorglocaties voor zowel langdurig als korter verblijf, college- en examenzalen en een kinderdagverblijf . Naast de bewoners van de Abcouderstraatweg, de Hogendijk en de woonschepen, gaat het om bewoners van het gezinsvervangende Domus, maar ook om de scholieren van Altra Bleichrodt, de enige vso havo-vwo voor jongeren met een ernstige - vaak co-morbide- ASS in de regio, de gezinnen in het Jeroen Pithuis, de Kinderkeet, een kdv met 72 kindplaatsen van 0-4 jaar etc etc. Verder grenst direct aan het zoekgebied de COA gezinsvervangende opvang voor 100 minderjarige asielzoekers en wordt op dezelfde plek in het najaar 2024 het appartementencomplex De Tafelberg van Levvel en de Alliantie opgeleverd. Hier komen 300 woningen, waarvan een groot deel voor kwetsbare bewoners met een ondersteunings- en zorgvraag. Binnen de 1000 meter cirkel liggen daarnaast delen van de woonwijken Reigersbos 3 en Reigersbos 4, waar wij als huurders direct gedupeerde belanghebbenden zijn.

In hetzelfde hoofdstuk wordt als motivering voor plaatsing de *Landmarkfunctie* genoemd. Niemand weet precies wat die inhoudt en waarom die belangrijk zou zijn voor omwonenden, dat wordt ook verder niet toegelicht, maar wat ons betreft hebben het AMC en de Fletchertoren de landmarkfunctie al ruimschoots ingevuld.

Daarenboven vormt zo'n afleidend object, op zo'n korte afstand van een gevaarlijke en nu al onveilige, onoverzichtelijke in- en uitvoegsituatie waar nu al veel ongelukken gebeuren, uitlokking voor meer ongevallen.

Vervolgens de clusterfunctie met OuderAmstel. Ook hier zien wij het belang niet van in. Onze wijk, Reigersbos, op 1400- 2000 meter afstand, heeft nu al last van de relatief kleine Amstelvogel. Zeker 200 dagen per jaar hebben veel bewoners last van het laagfrequent gebrom en op sommige zomeravonden is de reflectie van de slagschaduw ondraaglijk. In de avonduren is het flitslicht storend in de gelukkig nog donkere omgeving. Wij zien alleen maar nadelen in een clusterfunctie, waarvan de grootste is dat extra geluidsgevoelige bouwwerken, waaronder Domus, de nieuwe woonzorgappartementen en die van het COA, binnen een driedubbele overlastzone vallen. (Nu 1 van de Amstelvogel, straks mogelijk 2 met die van de Hoge Dijk en minimaal driedubbel mocht de Amstelvogel uitbreiden)

Dan het kopje over kwetsbare gebieden en sociale aspecten. Die zouden hier volgens het PWA geen rol spelen. De feiten: zowel Reigersbos als Holendrecht West zijn recent tot *ontwikkelgebied* verklaard vanwege de grote uitdagingen op sociaal- economisch gebied en op het gebied van gezondheid, huisvesting, onderwijs en werkgelegenheid.

Om even ons eigen huurcomplex te schilderen: hier wonen, in overbevolkte woningen van 69m², noodgedwongen soms 3 en zelfs 4 generaties in 1 woning. De 2 basisscholen hier in Reigersbos verstrekken ontbijt omdat er in veel gezinnen geen middelen zijn om dat te kopen. De rijen voor zowel de formele als de diverse informele voedselbanken en gaarkeukens zijn hier beschamend lang. Tijdens de lockdown verstreekte het leger hier voedselpakketten omdat veel kostwinners nul-urencontracten hebben op bijvoorbeeld Schiphol of in hotels en zonder geld kwamen te zitten. Op dit moment is nog steeds een kleinere groep buurtbewoners afhankelijk van (voedsel-)hulp via het Rode Kruis

Het is interessant te lezen dat de gemeente hier tegelijkertijd mogelijkheden ziet voor een bewonersenergiecoöperatie, met als motivering dat vanuit de Community Wealth Buildinggedachte, kwetsbare groepen een betere welstand zullen genieten binnen een lokale energiegemeenschap. Als eerst gesteld wordt dat dit een geschikt zoekgebied zou zijn omdat hier geen kwetsbare bewoners wonen, lijkt zo'n community voor kwetsbare

omwonenden zinloos. Ze zijn er niet, volgens het PWA. De vraag rijst overigens, waarom dit voordeel niet kon worden toegepast op de zoekgebieden in bijvoorbeeld Noord, die wél afgewezen werden op grond van kwetsbaarheid bewoners.

Maar de belangrijkste vraag in dezen is natuurlijk waarom de gemeente de bewoners niet wijst op de mogelijkheid van een bewonerscoöperatie in het havengebied of zelfs op zee. Zo wordt er niet alleen gewerkt aan Community Wealth, maar ook aan Community Health.

Nergens in Nederland staan windturbines van deze hoogte op zo'n korte afstand van woonhuizen en zorgcentra en andere geluidsgevoelige objecten. Laat ons geen slachtoffer van een experiment zijn, vertrouw niet op cijfers en tabellen van statistici. We zijn geen gemiddelden, geen cijfers, geen tabellen: we zijn mensen!

Tot slot: de uitleg van de gemeente én van Schiphol destijds waarom wij - en het AMC!- in Reigersbos 4 de vliegroute boven ons hoofd moesten hebben en die niet over het industrieterrein Amstel 3 kon lopen, was dat er in het gebied Amstel 3 gevoelige datacentrales lagen. Die verdragen niet de laagfrequente trillingen gemaakt door het zware vliegverkeer, was de verklaring. Dat wij, bewoners, ze ook niet verdragen, was geen argument om de route te verleggen. Klaarblijkelijk zijn de laagfrequente trillingen van een zware windturbine geen beletsel voor de gevoelige apparatuur van een datacentrale.

En over datacentrales gesproken: de opgewekte stroom van *alle* geplande windturbines tezamen in Zuidoost, bedraagt maar 1%-2% van wat die centrales jaarlijks verbruiken. De huishoudens in Reigersbos en Holendrecht-West die de minste stroom/energie verbruiken van heel Amsterdam, worden straks het slachtoffer van de zware vervuilende dataindustrie. De enige manier om klimaatrechtvaardigheid, gezondheid, natuurbehoud en welzijn voor onze huurders, de omwonenden van zoekgebied Knooppunt Holendrecht te waarborgen, is plaatsing van alle windturbines in de havens, of op zee.

Bewonerscommissie namens huurders Eigen Haard Reigersbos 4 (genaamd BChoeffijzerPlus)

O.Boersema	penningmeester
A.Brugman	secretaris en archief
S.Eveleens	voorzitter
R. de la Haye	commissielid
M.Helleman	commissielid
P.Ourtane	lid ICT
D.Vonk	commissielid

Contactpersoon Eigen Haard: J. de Koning , Senior Regisseur Wijkopbouw en Leefbaarheid

Amsterdam, 13 juni 2024

Aan: Burgemeester, wethouders en gemeenteraad

Betreft: zienswijze PWA voorgenomen windzoeklocaties, zoekgebied 6A
Knooppunt Holendrecht/ De Hoge Dijk

Opgesteld door: **Stichting Bewonersplatform Reigersbos** (*Bewoners- en buurtplatform Reigersbos, beheerder buurtplan en buurtbudget en partner Gemeente Amsterdam*)

Wij, Stichting Bewonersplatform Reigersbos, uiten middels deze zienswijze onze grote zorg en tegenstand tegen de voorgenomen plaatsing van windturbines in de omgeving van Reigersbos, met name in het gebied rond De Hoge Dijk (in Plan Wind Amsterdam aangeduid als Knooppunt Holendrecht, zoekgebied 6A).

Inleiding, samenvatting en conclusie

De Aanloop

Sinds 2019 werd er gesproken over het zoekgebied 'bedrijventerrein Amstel III'. Bewoners hebben destijds deelgenomen aan online voorlichtingsbijeenkomsten, ondanks beperkte toegang tot wifi. Tijdens een presentatie bleek tot onze verbazing dat ook het NNN-gebied De Hoge Dijk op de kaart stond. De gemeente verzekerde ons toen dat turbines in een industriële omgeving zouden komen, niet in natuur- of recreatiegebieden. Tot onze verbijstering bleek echter zes maanden later dat het zoekgebied was verplaatst naar ons beschermde recreatiegebied, nabij woningen en zorginstellingen, onder de misleidende naam 'Knooppunt Holendrecht'.

Uit het draagvlakonderzoek bleek al nauwelijks draagvlak voor Amstel III. Een nieuw draagvlakonderzoek voor het huidige zoekgebied 6A is nooit uitgevoerd, terwijl dit essentieel is voor de bouw en exploitatie van windturbines binnen de stadsgrenzen.

Reigersbos als buurt krijgt te maken met verdichting van haar woongebied door verstenende, opwarmende nieuwbouw, met name van het centrumgebied. Zo'n duizend volwassen bomen en arealen aan ander verkoelend groen worden hiervoor opgeofferd, inclusief de biotopen aan flora en fauna. De participatie rond de plan- en besluitvorming, heeft aanleiding gegeven tot een gedegen onderzoek van de ombudsman, met , volgens Het Parool *vernietigende conclusies*. De geschiedenis dreigt zich te herhalen in het windturbinedossier. Overigens geldt eenzelfde verstening en verdichting voor Holendrecht West.

De Situatie Nu

Onlangs werd bekend dat Zuidoost, naast het havengebied, als enig stadsdeel overbleef voor windindustrie, met een voorkeur voor De Hoge Dijk. Dit gebied, van groot belang voor kwetsbare bewoners en beschermde natuur, ligt ook nabij een drukke snelweg, spoorlijn en vliegroutes.

Ecologische en Recreatieve Waarde van De Hoge Dijk

De Hoge Dijk is een cruciale ecologische en recreatieve verbindingszone tussen de Amstelscheg (Bijzonder Provinciaal Landschap) en de Diemerscheg. Het gebied valt onder o.a. Natuurnetwerk Nederland, de Natuurboog, Nationaal Landschap Groene Hart en de Hoofdgroenstructuur. Het herbergt een rijke biodiversiteit, inclusief bedreigde soorten.

Eerdere bouwaanvragen voor minder invasieve projecten zijn afgewezen vanwege de hoge natuurwaarden en het bijzondere landschap. Het huidige windturbineplan druist in tegen eerdere besluiten die de natuur en landschappelijke diversiteit moesten beschermen.

Onvoldoende Voorlichting en Participatie

De voorlichting over windturbines werd onvoldoende verspreid, vooral rond De Hoge Dijk. Informatiebijeenkomsten waren niet toegankelijk voor veel bewoners van Reigersbos, waardoor duizenden omwonenden geen afgewogen beslissing konden maken. Bewoners van Reigersbos, vaak

zonder toegang tot pc's of laptops, werden tijdens de lockdowns slecht geïnformeerd, omdat openbare voorzieningen gesloten waren.

Belang van Recreatie en Gezondheid

Voor bewoners van Zuidoost, waar de levensverwachting lager is en velen geen toegang hebben tot een tuin of balkon, is de natuur van levensbelang. De Hoge Dijk biedt essentiële recreatie en ontspanning, cruciaal voor hun fysieke en mentale gezondheid. De bouw van windturbines zou dit onherstelbaar schaden.

(Zeer) kwetsbare populatie

Reigersbos is een wijk met aanzienlijke uitdagingen op het gebied van sociaaleconomische status, gezondheid en woonomgeving. Er drukt grote milieulast op de wijk door lawaai en uitstoot van vliegverkeer, diverse snelwegen, en een spoorlijn. Tegelijkertijd heeft de buurt een sterke gemeenschapszin en potentieel voor ontwikkeling. Door gerichte investeringen in behoud, versterking en uitbreiding van natuur en andere groene omgeving, onderwijs en gezondheidszorg, kan Reigersbos zich ontwikkelen tot een meer veerkrachtige en gezonde wijk, die bijdraagt aan een betere levenskwaliteit voor alle bewoners. Plaatsing van windturbines op kortere afstand dan de minimaal door o.a. door Diederik Gommers geadviseerde afstand van 10x de masthoogte, hoort daar niet bij.

Conclusie

Wij zijn tegen de plaatsing van windturbines in de vier Zuidooster zoekgebieden, met name Knooppunt Holendrecht/ De Hoge Dijk. Met 22 andere bewonersorganisaties hebben wij het persbericht en manifest van ZOWindvrij.nl ondertekend. Wij vinden het onaanvaardbaar dat kwetsbare bewoners financieel worden verleid om te profiteren van een coöperatie die hun gezondheid en -groene- leefomgeving schaadt en/ of die van anderen kan schaden.

Wij pleiten ervoor om windturbines uitsluitend te plaatsen in de hangebieden, waar ze geen schade aanrichten aan natuur of bewoners.

Participatie en draagvlak

De aanloop

Vanaf 2019 was het zoekgebied voor windturbines aanvankelijk 'bedrijventerrein Amstel III'. Ondanks de slechte toegankelijkheid voor veel bewoners zonder wifi, konden sommigen deelnemen aan de eerste online voorlichting. Tijdens deze presentatie ontdekten bewoners tot hun verbazing dat het NNN-gebied De Hoge Dijk ook op de kaart stond. De gemeente verzekerde toen dat turbines niet in natuur- of recreatiegebieden zouden komen, maar in een industriële omgeving.

Zes maanden later bleek tot ontsteltenis van de bewoners dat Amstel III was vervangen door een gebied midden in hun beschermde recreatienatuur, nabij woningen en zorginstellingen. Dit gebied kreeg de misleidende naam 'Knooppunt Holendrecht', terwijl dit verkeersknooppunt eigenlijk 2 kilometer ten noorden van De Hoge Dijk ligt. Vier jaar later wordt nog steeds deze naam gebruikt in gemeentelijke communicatie.

In eerdere draagvlakonderzoeken onder bewoners werd het gebied nog Amstel III genoemd, waar al weinig steun voor was. Als het onderzoek nu onder omwonenden in Reigersbos en Holendrecht zou worden herhaald, zou er nog minder steun zijn. Er is nooit een draagvlakonderzoek geweest voor de huidige locatie, zoekgebied 6A. Dit is echter essentieel voor de bouw en exploitatie van een windturbine binnen de stadsgrenzen, dus we wachten hier nog op.

Voorlichting en digitale bijeenkomsten vonden vaak plaats tijdens de lockdown, terwijl bewoners van Reigersbos vaak geen PC of laptop hebben en afhankelijk zijn van instellingen als bibliotheken en buurthuizen, die toen niet toegankelijk waren. Ook hulp van burens of familie was lange tijd onmogelijk.

De situatie nu

Vorige maand werd bekend dat Zuidoost als enig stadsdeel overbleef voor windturbines, met een voorkeur voor De Hoge Dijk. Alle redenen om andere gebieden af te wijzen, gelden ook voor De Hoge Dijk: kwetsbare bewoners dichtbij, beschermde natuur, nabijheid snelweg, vliegroute en drukke spoorlijn. Het lawaai van de turbines zou zelfs 's nachts hoorbaar zijn.

De uitnodiging voor drie informatiemarkten werd in een flyer huis-aan-huis verspreid, maar niet overal, vooral niet rond De Hoge Dijk. De markten waren voor bewoners van Reigersbos, het dichtst bij De Hoge Dijk, moeilijk bereikbaar en gepland op ongeschikte tijdstippen. Veel bewoners zijn daardoor onvoldoende geïnformeerd.

Als bewonersplatform zijn wij tegen de komst van windturbines in Zuidoost, vooral in De Hoge Dijk. Wij hebben een persbericht en manifest van ZOWindvrij.nl ondertekend met andere organisaties. Recreatie en ontspanning voor Zuidoost-bewoners, vooral kwetsbare groepen in Reigersbos, wordt ernstig bedreigd. De Hoge Dijk is voor velen de enige toegankelijke groene plek.

De bouw van een enkele turbine vernietigt 5-10 vierkante kilometer natuur. Planten- en dierenleven keert niet terug en er is nergens ruimte voor bereikbare compensatie. De Hoge Dijk is een belangrijke ecologische en recreatieve verbinding, onderdeel van meerdere natuurgebieden en trekt jaarlijks duizenden natuurliefhebbers.

Vergunningsaanvragen voor minder invasieve bouwwerken zijn in het verleden afgewezen vanwege de hoge natuurwaarden. De huidige wethouder duurzaamheid, ondertekende destijds een afwijzing omdat bouwactiviteiten de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap Groene Hart aantasten. Het gebied valt onder Natuurnetwerk Nederland (NNN) maakt zowel cultuurhistorisch, geografisch, topografisch en ecologische deel uit van zowel de Amstelscheg als de Diemerscheg en is zo de verbindende ecologische factor in het soortenbehoud en de soortenrijkdom van beide zo belangrijke gebieden. Daarnaast ligt het gebied binnen de Hoofdgroenstructuur en de Natuurboog.

Het Groene Hart vormt door zijn gevarieerde en overwegend landelijke karakter een tegenpool voor het stedelijke gebied eromheen. Landbouw, natuur en recreatie zijn de voornaamste functies van het Groene Hart. Bewoners en bezoekers zoeken er rust, ruimte en groen. Juist dit stuk van het Groene Hart en Natuurnetwerk Nederland, de Hoge Dijk, is van groot belang voor onder andere de Nederlandse weidevogelstand.

Het gebied De Hoge Dijk in Amsterdam kent een rijke biodiversiteit en herbergt verschillende waardevolle natuurwaarden.

- **Ecologische Verbindingen:** De Hoge Dijk fungeert als een belangrijke ecologische verbindingzone tussen de Amstelscheg en de Diemerscheg, waardoor het gebied cruciaal is voor de migratie en verspreiding van diverse soorten.
- **Beschermde Gebieden:** Het gebied maakt deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de Natuurboog, en valt onder de bescherming van het Nationaal Landschap Groene Hart en de hoofdgroenstructuur. Daarnaast zowel onderdeel van Bijzonder Provinciaal Landschap de Amstelscheg en de Diemerscheg.
- **Recreatieve Waarden:** De Hoge Dijk biedt de belangrijkste recreatieve mogelijkheden voor omwonenden en andere bewoners van Amsterdam Zuidoost, die het gebied gebruiken voor ontspanning, sport en natuurbeleving. *Voor veel omwonenden en hun gezinnen vormt De Hoge Dijk het enige bereikbare en toegankelijke recreatiegebied en hun vakantiebestemming!* Ook voor de 60.000 te verwachten nieuwe bewoners binnen 1000-2000 meter zal dit gebied de belangrijkste groene uitvlucht betekenen

Belang voor bewoners en andere bezoekers

- **Gezondheid en Welzijn:** Voor veel bewoners van Amsterdam Zuidoost, met name in wijken als Reigersbos en Holendrecht-West, is de recreatienatuur rond De Hoge Dijk essentieel voor hun fysieke en mentale gezondheid.
- **Educatieve Waarden:** Het gebied wordt ook gebruikt voor natuureducatie, waarbij scholen en natuurverenigingen zoals De

Ruige Hof betrokken zijn bij het ecologisch beheer en het geven van voorlichting over de natuurwaarden.

De aanwezigheid van deze flora en fauna, en de ecologische en recreatieve waarden van De Hoge Dijk, maken het een gebied van groot belang voor zowel natuurbehoud als het welzijn van de lokale gemeenschap.

Kenmerken van Reigersbos: een zeer kwetsbare *ontwikkelbuurt*

Sociaal-economische Status

- **Lage Sociaal-Economische Status (SES):** Reigersbos wordt gekenmerkt door een relatief lage sociaal-economische status. Dit betekent dat veel bewoners te maken hebben met een -veel- lager inkomen dan gemiddeld, beperkte toegang tot onderwijs en minder mogelijkheden voor sociaal-economische mobiliteit.
- **Werkgelegenheid:** Veel bewoners hebben onzekere of laagbetaalde banen. Er zijn gezinnen waar meerdere gezinsleden moeten werken om rond te komen, vaak in deeltijd- of flexibele contracten. Nul-urencontracten komen veel voor

Gezondheid en Welzijn

- **Kwetsbare Gezondheid:** De bewoners van Reigersbos kampen veel vaker met gezondheidsproblemen dan gemiddeld. Dit kan te wijten zijn aan factoren zoals stress, beperkte toegang tot gezonde voeding, en beperkte mogelijkheden voor fysieke activiteiten. GGD rapport 2020: een zuigeling die nu wordt geboren, heeft een levensverwachting van 6 a 7 jaar minder dan een 'gemiddelde' baby. Op volwassen leeftijd, kent hij of zij gemiddeld 20 gezonde levensjaren minder dan elders.
- **Mentale Gezondheid:** Mentale gezondheidsproblemen zoals stress, depressie en angst komen vaker voor in wijken met een lage SES, in Reigerbos zien we deze problemen dan ook significant vaker dan gemiddeld. Dit kan worden verergerd door sociaaleconomische druk en beperkte toegang tot mentale gezondheidszorg én tot een minder

makkelijke toegankelijke groene ruimte van voldoende oppervlak en kwaliteit.

Woonomgeving

- **Woningvoorraad:** Reigersbos heeft een mix van sociale huurwoningen en betaalbare koopwoningen. De woonomstandigheden kunnen soms te wensen overlaten, met verouderde gebouwen en beperkte groene ruimtes.
- **Verdichting en Verstening:** De buurt staat onder druk door de vele nieuwe bouwprojecten die leiden tot verdichting en opwarmende verstening. Dit betekent dat er minder open ruimte en groen beschikbaar is, wat kan bijdragen aan hitte-eilandeffecten en minder mogelijkheden voor recreatie.

Gemeenschapszin en Sociale Cohesie

- **Diversiteit:** Reigersbos is een diverse wijk met bewoners van verschillende culturele en etnische achtergronden. Dit draagt bij aan een rijke sociale structuur, maar kan ook uitdagingen met zich meebrengen op het gebied van integratie en sociale cohesie.
- **Gemeenschapsinitiatieven:** Ondanks de uitdagingen zijn er veel gemeenschapsinitiatieven en organisaties actief in Reigersbos. Buurtcentra, sportclubs, allerlei verenigingen én natuurlijk ons bewonersplatform, spelen een cruciale rol in het ondersteunen van de bewoners en het bevorderen van een gevoel van gemeenschap.

Uitdagingen en Ontwikkelingspotentieel

- **Onderwijs en Scholing:** Investeren in onderwijs en scholing is cruciaal om de sociaaleconomische situatie in Reigersbos te verbeteren. Beter onderwijs kan leiden tot betere kansen op de arbeidsmarkt en een hogere levensstandaard.
- **Gezondheidszorg en welzijnsdiensten:** Toegang tot gezondheidszorg en welzijnsdiensten moet worden verbeterd. Dit omvat niet alleen fysieke gezondheidszorg, maar ook mentale gezondheidszorg en preventieve diensten.

- **Groene ruimtes en recreatie:** Het behoud, versterking en uitbreiding van groene ruimtes en recreatiemogelijkheden in de directe omgeving, is essentieel voor het welzijn van de bewoners. Dit biedt niet alleen fysieke voordelen, maar ook mentale voordelen door mogelijkheden voor ontspanning en sociale interactie. De groene ruimte staat nu al zwaar onder druk. Aandachtspunt is de slechte isolatie van de sociale huurwoningen, maar ook die van de meeste goedkopere koopwoningen. Slaapkamertemperaturen van boven de 40 graden zijn 's zomers geen uitzondering. Versterken en uitbreiden van groen is hier letterlijk van levensbelang.

Samenvatting

Reigersbos is een wijk met aanzienlijke uitdagingen op het gebied van sociaaleconomische status, gezondheid en groene woonomgeving. Door gerichte investeringen in onderwijs, gezondheidszorg en groene ruimtes kan Reigersbos zich ontwikkelen tot een meer veerkrachtige en gezonde wijk, wat bijdraagt aan een betere levenskwaliteit voor alle bewoners. Turbines in hun groene ruimte, zo dicht bij woningen, horen daar niet bij.

Zoekgebied 6A is ongeschikt

In Holendrecht, Reigersbos en Bullewijk wordt hoge en dichtbebouwde nieuwbouw gepland, wat de hoeveelheid groen drastisch zal verminderen en de opwarming zal vergroten.

Toen de RES in 2020 begon, waren windturbines van 150 meter gebruikelijk. Nu zijn turbines van 200-250 meter nodig, wat de situatie verandert.

Een gezonde groene leefomgeving is in dit stadsdeel, waar de levensverwachting gemiddeld zes jaar korter is en men gemiddeld 20 ziektevrije jaren minder leeft dan het stadsgemiddelde (cijfers GGD Amsterdam) en veel mensen geen tuin of balkon hebben, essentieel. De Hoge Dijk biedt belangrijke recreatiemogelijkheden zoals zwemmen, spelen, wandelen, hardlopen, fietsen en bootcamps. Bewoners uit

Holendrecht en Reigersbos, Amstel 3 en Abcoude maken intensief gebruik van dit gebied.

Zuidoost krijgt de komende tien jaar 60.000 nieuwe inwoners, waaronder velen rond UMC-AMC, Reigersbos en Holendrecht. Na de zomer worden direct tegen de grens van het zoekgebied 300 appartementen opgeleverd, waaronder een groot deel voor bewoners met complexe zorgvragen. Waarom juist in dit stadsdeel, waar veel mensen arm zijn en afhankelijk van hun groene omgeving, windturbines plaatsen? Bewoners werken vaak 2 of 3 banen en vinden ontspanning in dit gebied.

Voorts dient hier worden vermeld dat de nieuwe zeer prijzige huur- en koopwoningen in het Amstel III gebied onverkoopbaar en onverhuurbaar zullen blijken als er direct voor de wijk een dergelijke turbine staat. De wervende websites spreken nu over de rust en de natuur van De Hoge Dijk voor de deur en reppen niet over windindustrie.

Aantal gehinderden onjuist

Volgens het PWA zijn er slechts 9 gehinderden in het gebied. Wij tellen er vele honderden binnen 400 meter en vele duizenden binnen de erkende overlastzone, van 10x de masthoogte van de turbine. Wij noemen de bewoners van de Abcouderstraatweg, die van Domus, de 300 woningen in de Nieuwe Tafelberg, het COA gezinsvervangend tehuis voor 100 minderjarige asielzoekers, de aanpalende wijken van Reigersbos 4, Reigersbos 3 en de rest van Reigersbos en Holendrecht.

Wij noemen in het bijzonder de kwetsbare scholieren van de enige VSO-school in de regio voor havo-vwo voor jongeren met ASS, de gezinnen in het Jeroen Pithuis, de 72 kinderen (0-4 jaar) van kinderdagverblijf De Kinderkeet. De patiënten van de High Intensive Care Psychiatrie, de vele andere zorgafdelingen op het AMC-terrein, de college- en studieruimtes van UvA en HvA, de examenzalen, -gevoelige- laboratoria etc etc

Golfvereniging De Hoge Dijk

Golfvereniging De Hoge Dijk, het vermoedelijke plaatsingsgebied van de turbine, is niet zomaar een sportclub. Het is een sportvereniging die van

groot belang is voor vooral jongeren in Zuidoost en velen daarbuiten. Wat opvalt is dat hij, uniek in Nederland, open staat voor iedereen en dat daarom de talentvolle jeugd uit Zuidoost hier coaching en kansen krijgt om zich te ontwikkelen tot pro, zonder dat ook maar iemand let op de juiste achternaam, bankrekening, huidskleur of status. Daarnaast wordt het terrein ecologisch beheerd vanwege de ligging in een natuurgebied met hoge natuurwaarden en het terrein zelf ook die hoge waarden heeft.

Golfclub De Hoge Dijk

Sportieve en Recreatieve Waarden

1. Toegankelijke Sportfaciliteit:

- Golfclub De Hoge Dijk biedt een toegankelijke sportfaciliteit voor de bewoners van Zuidoost. Het stelt zowel ervaren golfers als beginners in staat om deel te nemen aan de golfsport, wat bijdraagt aan een gezonde en actieve levensstijl. Jonge talentvolle sporters, juist ook uit Zuidoost, krijgen de kans zich hier te ontplooien.

2. Recreatie en Ontspanning:

- De golfclub biedt bewoners een plek om te ontspannen en te genieten van de buitenlucht. Dit is vooral belangrijk in dit dichtbevolkte stedelijk gebied

Sociale Waarden

1. Community Building:

- De golfclub fungeert als een sociale ontmoetingsplek waar mensen van verschillende achtergronden samenkomen. Dit bevordert de sociale cohesie in de buurt en biedt kansen voor sociale interactie en netwerken.

2. Inclusiviteit:

- De club organiseert diverse evenementen en activiteiten, waardoor ook niet-leden en mensen uit de buurt betrokken worden. Dit draagt bij aan een inclusieve gemeenschap.

Economische Waarden

Werkgelegenheid:

- De golfclub creëert werkgelegenheid voor bewoners, variërend van banen in het onderhoud en beheer van de golfbaan tot functies in de horeca en administratie.

Ecologische Waarden

1. Groene Ruimte:

- De golfclub draagt bij aan het behoud van groene ruimte in Amsterdam Zuidoost. De aanwezigheid van het golfterrein zorgt voor een ecologische buffer en biedt leefruimte voor diverse flora en fauna. Het maakt deel uit van de ecologische verbindingzone.

2. Natuurbeheer:

- De club speelt een grote rol in het ecologisch beheer van het gebied. Dit bevordert het behoud van de natuurlijke habitat en de bescherming van lokale biodiversiteit.

Gezondheidswaarden

1. Fysieke Gezondheid:

- Golfen helpt bij het verbeteren van de lichamelijke gezondheid. Het terrein maakt deel uit van diverse wandelroutes om en door de stad. Vogelaars en andere natuurliefhebbers komen hier graag vanwege het natuurlijk leven.

2. Mentale Gezondheid:

- Het spelen van golf en het doorbrengen van tijd in een groene, rustige omgeving kan bijdragen aan het verminderen van stress en het verbeteren van de mentale gezondheid.

Educatieve Waarden

1. Golfopleidingen en Cursussen:

- De golfclub biedt opleidingsmogelijkheden en cursussen voor zowel jongeren als volwassenen uit de buurt. Dit bevordert niet alleen de golfsport, maar ook discipline, concentratie en doorzettingsvermogen.

2. Natuureducatie:

- Door samenwerkingen met lokale scholen en natuurorganisaties speelt de club een rol in natuureducatie,

waarbij jongere generaties worden geleerd over natuurbeheer en het belang van biodiversiteit. 'Buurman' Natuurvereniging De Ruige Hof organiseert ook op het golfterrein natuurexcursies.

Conclusie

Golfclub De Hoge Dijk is een waardevolle faciliteit voor Amsterdam Zuidoost. Het biedt een combinatie van sportieve, sociale, economische, ecologische, gezondheids- en educatieve voordelen. Deze veelzijdige rol maakt de golfclub tot een essentieel onderdeel van de gemeenschap, wat bijdraagt aan een betere levenskwaliteit voor de bewoners van Zuidoost. De windturbine heeft hier niets te zoeken.

Toekomstmuziek

Recent onderzoek toont aan dat wind op land geen toegevoegde waarde meer heeft en dat benutting van havencapaciteit voldoende is om aan de energiebehoefte te voldoen. Er lijkt nu een nieuwe beweging op te komen vanuit de gemeente om tóch over te gaan tot plaatsing buiten de havens: bewonersparticipatie volgens de filosofie van Community Wealth Building. Hierbij wordt aangenomen dat bewoners met een laag inkomen kunnen profiteren van de overlast en gezondheidsschade die zij ondervinden en anderen toebrengen. Dit zou via een bewonerscoöperatie gaan, waarbij de gemeente betaalt, organiseert en steunt, en bewoners het geld ontvangen.

Echter, als iets te mooi klinkt om waar te zijn, is het dat meestal ook. Er zijn veel vragen over dit plan: welke bewoners binnen welke overlastcirkel mogen lid worden? 450 meter, 1000 meter, 10x de masthoogte? Doen bewoners en/of bedrijven binnen en buiten het directe overlastgebied ook mee? Kan misschien iedereen in Nederland lid worden, zoals bij de Amstelvogel, waarvan de meeste leden in Zuid-Holland en Utrecht wonen? En kan zo'n bewonerscoöperatie niet ook gewoon in de havens of op zee staan? Of moeten ze hier staan vanwege de energieslurpende datacenters boven het AMC die zich graag greenwashen en voor wie een woud aan windturbines nog niet voldoende is omdat zij meer stroom verbruiken dan

de hele metropool Amsterdam? En waarvoor alle Zuidooster windturbines samen nog geen 2% van de benodigde stroom kunnen leveren?

Dat er mogelijk niet genoeg plaats is voor de turbine-industrie in de havens, wordt mede veroorzaakt door het feit dat de helikopterbasis van Adam Curry daar een beperking vormt. Deze helikopters worden gebruikt voor het vervoer van bekende Nederlanders en andere VIP's, bijvoorbeeld om bekende dj's van festival naar festival te vliegen. Het is onbegrijpelijk dat de gezondheid van mens en natuur in de armste wijken van de stad, Reigersbos en Holendrecht, wordt opgeofferd voor vervuilend en overbodig luchtvervoer van een zeer rijke bovenlaag.

Onze bewoners hebben eerst en vooral behoefte aan Community Health, en daarnaast kunnen we zeker kijken naar welvaart, maar er zijn betere en veiligere methoden dan deelname aan een coöperatie. Het blijft risicovol ondernemerschap. Er zijn voorbeelden waar coöperaties verlies leden en de coöperatieleden de financiële klap moesten opvangen. Alle schuldhulpverleners, Grip-op-je-geld-coaches en Buurtpunten in Zuidoost zullen dergelijk risicovol ondernemen afraden aan mensen in een kwetsbare positie, die soms de gevolgen van de toeslagenaffaire nog niet eens te boven zijn. Wij willen dan ook nadrukkelijk laten weten dat we niet achter dit plan staan en onze platformleden in Reigersbos afraden om in te stappen zolang de turbines in De Hoge Dijk of andere zoekgebieden in Zuidoost worden geplaatst. We vinden het zorgwekkend dat bewoners, zoals sommige groepen uit de Afrikaanse gemeenschap, via door de gemeente gesubsidieerde organisaties en netwerken en zelfs wethouders zelf 'geïnformeerd' worden over de voordelen van deelname aan zo'n coöperatie. Kwetsbare bewoners verleiden met de belofte van financieel profijt is moreel verwerpelijk, vooral als vaststaat dat hun gezondheid en die van hun kinderen, hun burens en hun natuur eronder zal lijden.

Maar als bewonerslidmaatschap of aandeelhouderschap dan echt zoveel voordelen oplevert voor bewoners binnen de overlastcirkel en de gemeente alle financiële risico's op zich neemt, dan is het natuurlijk veel beter om bewoners te betrekken bij een turbine in de havens. Op die manier liggen

zij zelf, hun kinderen en hun buren er niet wakker van en blijft de beschermde stadsnatuur gespaard. Als Bewonersplatform sluiten we ons zeker aan!

We horen dat de gemeente bewonersgroepen buiten de overlastzones in Zuidoost nu al de voordelen van zo'n lidmaatschap voorhoudt. De wethouder vertelde ons tijdens de informatiemarkten ook dat 'de K-buurt en Venserpolder turbines willen'. We merken op dat er nooit gesprekken met ons, bewoners en andere direct belanghebbenden rond het zoekgebied De Hoge Dijk zijn geweest, maar dat de wethouder daarover wel in gesprek gaat met mensen elders. We gaan er dan ook van uit dat de gewenste turbine naast Buurthuis Kraaiennest of aan de Dubbelinkdreef komt. De Windvogel aan de A2 heeft de meeste leden in Zuid-Holland en Utrecht, wat laat zien dat je hier niet hoeft te wonen om te profiteren van natuurlijke bronnen, zoals goed-Hollands kolonialisme betaamt.

Als de gemeente serieus is met de uitspraken op 29 mei 2024 op de Conferentie Masterplan Zuidoost en echt werkt volgens de werkwijze van Community Driven werken en faciliteert wat onze Reigersbos community bedenkt, aandraagt en wenst, dan zet ze de turbines in de haven.

Wij gaan er van uit dat u als overheid het welzijn en de gezondheid van mens en natuur in Zuidoost laat prevaleren boven die van de windindustrie en zal afziet van plaatsing van windturbines buiten het havengebied,

Met vriendelijke groet,

dhr. G.J. van Deuren, secretaris
Mahmoud Mohamed...
Mevrouw.....

Aan de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, 15 juli 2024

Geachte gemeenteraad, geacht college,

Naar mijn mening is de geschiktheidsbeoordeling van de locatie De Hoge Dijk in Amsterdam Zuidoost in de MER en PWA onjuist en is die locatie van alle ongeschikte locaties binnen de stadsgrenzen, op alle punten het meest ongeschikt. Dit zoekgebied had nooit op welke te onderzoeken gebiedslijst dan ook mogen voorkomen. Alle argumenten om andere zoekgebieden ongeschikt te verklaren, gelden voor zoekgebied De Hoge Dijk: (zeer) kwetsbare omwonenden op korte afstand, kwetsbaar, beschermd en cruciaal natuur- en recreatiegebied, nabijheid van 3 snelwegen, drukke spoorlijn, onder vliegroute, diverse veiligheidsrisico's binnen het zoekgebied etc etc.

1. Natuur en Milieu

De windturbine locatie De Hoge Dijk ("Knooppunt Holendrecht" zoekgebied 6A) ligt in de Hoofdgroenstructuur en valt binnen NatuurNetwerk Nederland (NNN). (afbeelding 1) Het gebied maakt zowel deel uit van de Amstelscheg als van de Diemerscheg en vormt de cruciale verbindende ecologische factor tussen beide scheggen. Cruciaal voor het behoud van de soortenrijkdom binnen het hele gebied tussen het IJsselmeer en Schiphol. De Hoge Dijk maakt onmisbaar en cruciaal onderdeel uit van het grotere Geingebied. Het plaatsen van een windturbine hier zou aanzienlijke schade aan de natuur veroorzaken. Het gebied biedt een toevluchtsoord voor beschermde dieren en planten, waaronder rodelijstsoorten, die ongestoord moeten blijven. Bovendien zal de zichtbaarheid van de turbine vanaf kilometers afstand de natuurlijke open uitstraling van dit bijzondere veenweidegebied aantasten. De conclusie in de MER dat het hier gaat om natuur van mindere waarde, is volstrekt onjuist. Zie ook bijgevoegde afbeelding en met tekst van de gemeentelijk website amsterdam.nl (afbeelding 1A)

Conclusie: Een megawindturbine past niet in een hoogwaardig beschermd natuur- en recreatiegebied en bij de provincie- en gemeentegrens.

Afbeelding 1a:

Diemerscheg, afbeelding aparte bijlage



De Diemerscheg loopt van het Flevopark in Amsterdam-Oost richting het oosten. De scheg ligt ten zuiden van het IJmeer, waar een fietsroute loopt naar Muiden die 'de natuurboulevard' heet. De scheg loopt ook langs het water van de Diem en de Gaasp, via het Diemerbos naar stadsgebied Weesp en eindigt bij de Vecht. In het westelijke deel ligt het Gaasperpark en de grote Gaasperplas, waar recreanten kunnen wandelen, fietsen of zwemmen. De scheg loopt door via de Gaasperzoom, een natuurcorridor, richting het rustige en vogelrijke natuurgebied De Hoge Dijk.

Foto: Wilgenlaantje op golfterrein De Hoge Dijk leidend naar plaatsingspunt



Foto: Golfterrein De Hoge Dijk. Oosterse sterhyacinth

Foto's en afbeeldingen in separate bijlage!

2. Gezondheidseffecten

De PlanMER Windenergie Amsterdam biedt een onvolledig en onduidelijk beeld van de gezondheidseffecten van windturbines. De belangrijkste vormen van overlast - hoorbaar geluid, laagfrequent geluid, slagschaduw (afbeelding 2) en verstoring van de rust in natuurgebieden - zijn slechts gedeeltelijk onderzocht. Vooral laagfrequent geluid en slagschaduw kunnen ernstige gezondheidsproblemen veroorzaken, zoals slaapverstoring, stress en concentratieverlies. De gebruikte aannames en cijfers in het onderzoek zijn vaak onjuist, wat leidt tot een onderschatting van de werkelijke impact. In de directe omgeving, binnen 400-750 meter wonen honderden volwassenen en kinderen en jongeren in (residentiële) zorginstellingen, reguliere woningen, begeleid wonen, gezinsvervangende tehuizen, of verblijven er 5 dagen per week in een onderwijsinstelling of kinderdagverblijf. Ook de gezondheid van kwetsbare flora en fauna staat op het spel. Daarnaast liggen binnen de 1000-meterzone delen van de *ontwikkelbuurt* Reigersbos, een van de meest kwetsbare woonwijken van de stad met een bevolking die qua gezondheid en levensverwachting, mentaal en fysiek, grote achterstanden vertoont in vergelijking met andere buurten in de stad. Een nu geboren zuigeling leeft gemiddeld 7 jaar korter dan een baby elders in de stad en kent in zijn latere leven 20 gezonde, ziektevrije jaren minder. Voor veel bewoners is dit gebied het enige bereikbare, hoogwaardige en verkoelende groen om zich te ontspannen en vakanties door te brengen. Een turbine hier maakt elke vorm van ontspanning en werken aan gezondheid, onmogelijk.

Conclusie: Deze plek, direct naast de meest kwetsbare bewoners van de stad, is in alle opzichten al de slechtste plek, maar vooral als we naar de factor gezondheid van mens, dier en natuur kijken.

3. Veiligheidsrisico's

Onder de locatie van de windturbine ligt een *hogedruk gasleiding* van 40 bar (bijlage 2), die een belangrijk deel van Zuidoost van gas voorziet. Het bouwen van een windturbine in de nabijheid van deze leiding brengt aanzienlijke risico's met zich mee. Bij een breuk van de mast of rotorvleugel

kunnen ernstige ongelukken gebeuren, met potentieel catastrofale gevolgen voor de omgeving.

De windturbinelocatie ligt in de directe nabijheid van een belangrijk *snelwegknooppunt*, waar regelmatig ongevallen plaatsvinden vanwege de onoverzichtelijke situatie. Het plaatsen van een windturbine hier brengt grote veiligheidsrisico's met zich mee, door afleiding van bestuurders, zichtontnemende schaduweffecten en slagschaduw en de potentiële gevaren bij mechanisch falen van de turbine. (bijlage 3) Een ongeluk in dit gebied zou, naast ernstige verkeersopstoppingen, veel schade of letsel kunnen veroorzaken. Ook ijsworp of ijssval vormen een gevaar. Een vaak gebruikte Nederlandse vuistregel dat de veiligheidszone rondom een windturbine ten minste gelijk moet zijn aan 1,5 keer de hoogte van de turbine inclusief de lengte van de rotorbladen, zou 300 meter betekenen. Dat maakt de locatie sowieso ongeschikt omdat de breedste breedte van snelweg tot Abcouderstraatweg slechts 500 meter bedraagt.

Conclusie: Het plaatsen van een windturbine dichtbij een snelwegknooppunt is onverantwoord vanwege de verkeersveiligheidsrisico's en veiligheidsrisico's rond de locatie van de aardgas hogedrukleiding.

4. Bescherming van vitale infrastructuur en openbare orde

Het verkeersknooppunt is cruciaal voor de bereikbaarheid en bevoorrading van grote gebieden. De gasdrukleiding is cruciaal voor de energievoorziening van het gebied. Schade aan deze structuren door bijvoorbeeld een afgebroken vleugel of mastbreuk, hoewel de kans klein is, zou ernstige gevolgen kunnen hebben voor de vitale functies binnen een groot en dichtbevolkt gebied. Hetzelfde geldt voor een mogelijke brand in de turbine, die kan overslaan naar de zeer brandbare stoffen die zijn opgeslagen op het AMC terrein of zelfs richting het spoor met de 'giftreinroute'. Daarnaast ligt hier in de directe omgeving de drop-off van de traumahelikopter AMC-UMC. Tot slot: op korte afstand van het zoekgebied liggen nu 9 datacenters (nummer 10 wordt gebouwd) laagfrequente trillingen kunnen de belangrijke vitale functies ervan verstoren.

Conclusie: De risico's, hoe klein ook, rechtvaardigen niet het plaatsen van een windturbine in de nabijheid van vitale infrastructuur. De openbare orde is hier in het geding.

5. Cultureel en historisch Belang

Dit uit de middeleeuwen stammende veenweide, moeras en bosgebied op de grens van de provincie Noord-Holland en Utrecht is niet alleen landschappelijk, maar ook van grote cultuurhistorische waarde. De naamgeving De Hoge Dijk en de ligging van het gebied suggereren een symbolische maar belangrijke grens tussen de provincies en Amsterdam en aangrenzende gemeenten. Het gebied heeft een historische en culturele waarde die niet mag worden aangetast door de plaatsing van een windturbine. Het gebied was sinds de dertiende eeuw eigendom van de Heeren van Amstel, die hier een burcht en jachtterreinen hadden. De buurgemeente De Ronde Venen, direct aangrenzend, heeft duidelijk aangegeven tegenstander te zijn van windturbines in dit gebied, om het unieke karakter te beschermen. Er bestaat een grote cultuurhistorische en ecosystemische samenhang door het gehele stroomgebied van de riviertjes het Gein, de Holendrecht en de Bullewijk.

Conclusie: Respecteer het culturele en historische belang van het gebied en de wensen van de buurgemeenten.

7. Aantal gehinderden en kwetsbare omwonenden

De MER spreekt van 9 gehinderden in het gebied. De realiteit is dat het al vele jaren om honderden gaat. De omliggende wijken van De Hoge Dijk herbergen een aanzienlijke populatie kwetsbare bewoners, waaronder ouderen, kinderen en mensen met -ernstige- gezondheidsproblemen. Binnen en direct naast het AMC-UMC terrein gaat het om woningen, gezinsvervangende tehuizen, een kinderdagverblijf een COA locatie voor 100 minderjarige asielzoekers, 300 zelfstandige woningen deels begeleid door Levvel etc. Deze groepen zijn extra gevoelig voor de negatieve gezondheidseffecten van windturbines, zoals geluidsoverlast en slagschaduw. De gezondheid en het welzijn van deze inwoners moeten prioriteit krijgen bij het nemen van beslissingen over de plaatsing van windturbines.

Conclusie: Het plaatsen van een windturbine in de buurt van kwetsbare bevolkingsgroepen is onverantwoord gezien de potentiële gezondheidsrisico's.

8. Draagvlak

Er is geen draagvlak onder de verwachte groep gehinderden binnen de afstand van 10x de masthoogte van de turbine. Er is nooit een draagvlakonderzoek geweest voor het gebied De Hoge Dijk zelf. Bij het gemeentelijk draagvlakonderzoek dat werd gehouden toen het zoekgebied nog de naam van een 2-3 kilometer verderop gelegen zoekgebied droeg, het industriegebied Amstel III, bleek slechts 39% van de respondenten voorstander, het op één na laagste voorstanders gehalte van de gehele stad! Voor de Amstelscheg, waar De Hoge Dijk ook onderdeel van is, was het aantal voorstanders slechts 13% (bijlage 4). Het in het Masterplan Zuidoost aanbevolen principe van Community Based en Community Driven werken, zoals ook aanbevolen door burgemeester F. Halsema tijdens de Masterplan Conferentie Zuidoost in april 2024, wordt met voeten getreden. De community in Reigersbos, zie ook de zienswijze van Stichting Bewonersplatform Reigersbos, steunt uitsluitend plaatsing van turbines in de havens of op zee. SBR zal ook bewoners afraden in te stappen in een eventuele bewoners- energiecoöperatie, zolang die niet in de havens staat of op zee

Conclusie: Er bestaat geen draagvlak onder omwonenden. Het percentage voorstanders rond De Hoge Dijk (Amstel III en Amstelscheg) is het laagste van de hele stad.

Advies:

- Schrap alle zoeklocaties buiten de havens, waarvan de locatie De Hoge Dijk het minst geschikt is op grond van de te verwachten nadelige effecten op kwetsbare natuur, kwetsbare omwonenden, gezondheid, veiligheid, recreatie, sport en cultuurhistorisch erfgoed. Er is geen draagvlak. Neem het advies van de Technische Adviescommissie Hoofdgroenstructuur (TAC, zie separate bijlage) over. Een windturbine hier kan niet en mag niet.

Kleine greep uit de natuur van De Hoge Dijk, uit "Natuurwaarden in Kaart" door gemeente Amsterdam

Flora

1. Grasland en Weidevegetatie:

- Soorten zoals pinksterbloem, veldlathyrus, koekoeksbloem, blauwe knoop, krabbenscheer en moeraskartelblad
- Diverse graslandtypen, waaronder vochtige hooilanden en grazige weiden. Blauwgrasland
- Hooilanden met zeldzame bloem-en kruidensoorten, waaronder rodelijstsoorten

2. Bos- en Struweelgebieden:

- Gemengde loofbossen met soorten zoals de zomereik, beuk en es.
- Struweelzones met meidoorn, sleedoorn en wilde roos.

3. Water- en Moerasvegetatie:

- Rietkragen met riet, lisdodde en kattenstaart.
- Waterplanten zoals gele plomp, waterlelie en krabbenscheer.

Fauna

1. Vogels:

- Weidevogels: Grutto, Kievit, scholekster en tureluur zijn hier te vinden, wat het gebied belangrijk maakt voor de Nederlandse weidevogelstand.
- Rietvogels: Soorten zoals de kleine karekiet, rietgors en blauwborst en bosrietzanger. Hier broeden ijsvogels
- Roofvogels: Havik, slechtvalk buizerd, torenvalk en sperwer.
- Foerage- en verblijfsgebied voor ooievaars en grote kolonie lepelaars direct naast vermoedelijke plaats turbine

2. Zoogdieren:

- Vleermuizen: de (meer-) vleermuis heeft hier zijn baltsgebied. Rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis

- Ringslang: de beschermde gidssoort in het gebied, mede door inspanningen van de gemeente Amsterdam.
- Diverse kleine zoogdieren zoals de egel, haas en verschillende muizensoorten.
- Waterspitsmuis

3. Amfibieën en Reptielen:

- Ringslang (zoals hierboven vermeld).
- Kikker- en paddensoorten zoals de gewone pad, groene kikker en bruine kikker.
- Rugstreeppad

4. Insecten:

- Vlinders zoals het icarusblauwtje, koninginnenpage en dagpauwoog.
- Bijen en andere bestuivers die essentieel zijn voor de biodiversiteit.

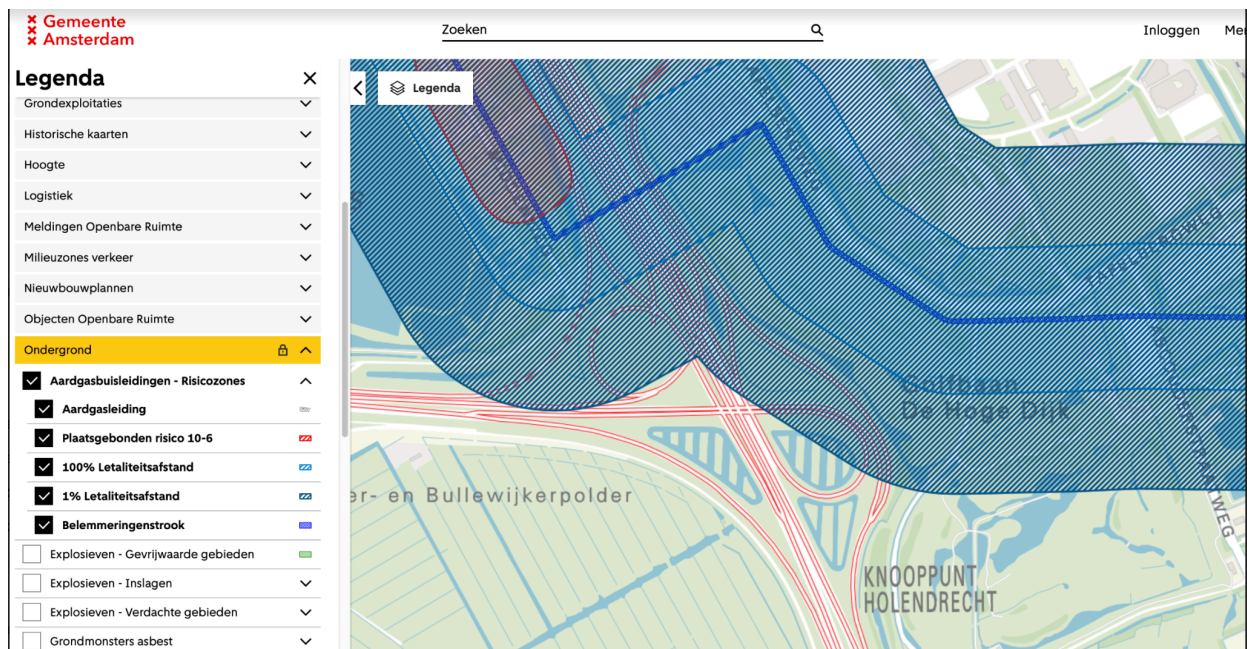
Afbeelding 1 Niet in, overhangend of direct naast
Natuurnetwerk Nederland (zie bijlage)

Afbeelding 2: Slagschaduw verkeersknooppunt, zorgcentra,
scholen, kdv, examenzalen en woonwijken

Figuur 104 Zoekgebied 6A - Holendrecht

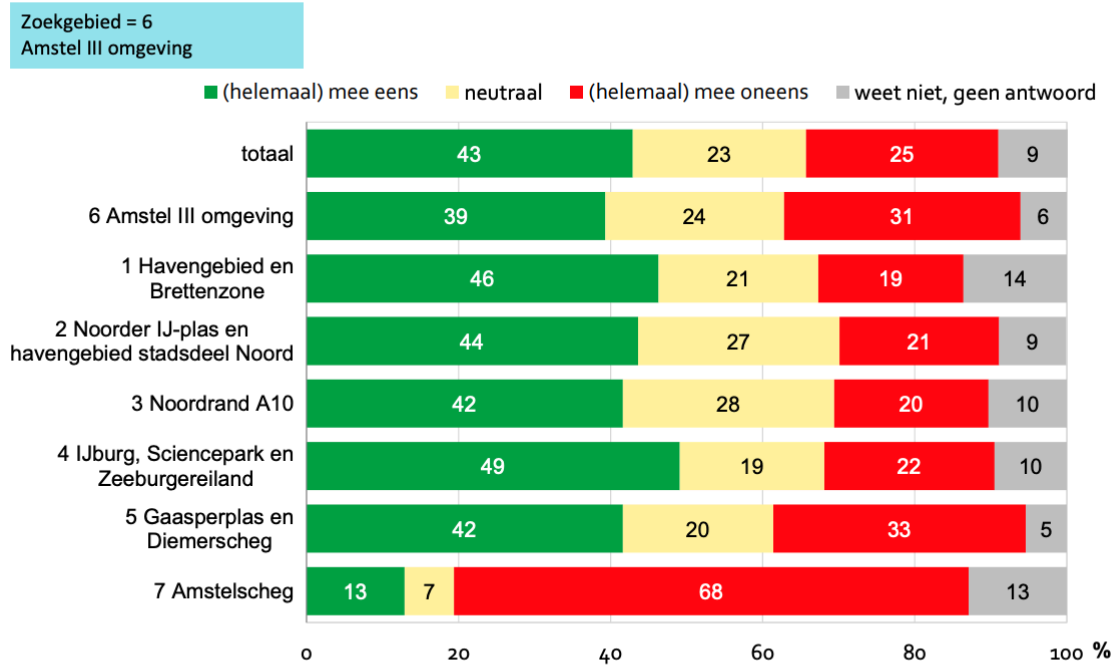


Afbeelding 3 Veiligheid aardgasleiding



Afbeelding 4. Draagvlakonderzoek (De Hoge Dijk had toen nog de naam van industriegebied Amstel III)

Figuur 8.2 Houding ten opzichte van plaatsing extra windmolens in Amstel III omgeving, huishoudens in en rond de zoekgebieden (n=1577)



Bron: OIS

College van B&W Amsterdam,
t.a.v. directeur Ruimte & Duurzaamheid

Postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Betreft: Zienswijze ontwerp-Programma Windenergie Amsterdam

Amsterdam, 16 juli 2024

Geacht college,

Hierbij maken we onze zienswijze kenbaar m.b.t. het aanwijzen van een mogelijke windmolenlocatie in de nabijheid van Natuurterrein Klarenbeek en omgeving. Door u aangeduid als locatie 6a Knooppunt Holendrecht.

Wij onderhouden en beheren als vereniging sinds tientallen jaren het natuurterrein Klarenbeek aan de Abcouderstraatweg, een NNN-gebied. Deze status geeft het gebied een bijzondere bescherming en is daardoor van groot belang, het garandeert immers dat het gebied onaangetast blijft zodat de bijzondere natuur daar in stand gehouden kan worden. Dit natuurterrein wordt omgeven door de volkstuinen van de Vijf Slagen, recreatiegebied de Hoge Dijk en onze overburen golfterrein de Hoge Dijk.

Onze vereniging neemt stelling wanneer natuur in Amsterdam Zuidoost wordt bedreigd. Zie hiervoor artikel 2 uit onze statuten, onderaan deze zienswijze.

Elke aantasting van de natuur in de omgeving beperkt de biodiversiteit, die we toch juist zouden moeten versterken. Het is bewezen dat windmolens, zeker die met een tiphoogte van 212 meter, een bedreiging vormen voor vogels, zoogdieren (vleermuizen) en insecten. Allemaal belangrijke organismen in het ecosysteem – de basis van het leven - en essentieel voor het in stand houden van de biodiversiteit. Wij hebben niet de hand kunnen leggen op recent Nederlands onderzoek over de schadelijke effecten van windturbines op genoemde diersoorten, daarom halen wij enkele trends aan uit buitenlands onderzoek. Belangrijk is natuurlijk wel dat het om de rand van een NNN-gebied gaat, een aantrekkelijke route voor vliegende dieren om zich te verplaatsen. Uit internationaal onderzoek blijkt dat botsingen met windenergieturbines een van de belangrijkste oorzaken is van vleermuissterfte in Noord-Amerika en Europa. Uit Duits onderzoek van F.Trieb is duidelijk geworden dat windmolens op land sterk bijdragen aan de insectensterfte. Migrerende vliegende insecten zoeken in grote zwermen hoge en snelle luchtstromen en laten zich zo naar verre broedplaatsen vervoeren. In deze tocht blijken ze in grote aantallen door de rotorbladen geraakt te worden. In Duitsland gaat het hierbij om honderden tonnen (in gewicht) aan insecten per jaar.

Het door u genoemde onderzoek in Noord-Holland naar de vogeltrek in de afgelopen tien jaar spreekt van een opmerkelijke piek ten zuiden van Amsterdam. Voor ons was dat al een bekend gegeven en we willen dat de gemeente Amsterdam daar rekening mee houdt, te meer daar slachtoffers onder de vogels ten gevolge van windenergieturbines vooral te vinden zijn onder havikachtigen, uilen, valkachtigen en reigers.

In tegenstelling tot uw opvatting dat de locatie aansluit bij de huidige infrastructuur, namelijk bij een reeds bestaande windmolen, de Amstelvogel in Ouderkerk aan de Amstel, en in de nabijheid van knooppunt Holendrecht, zien wij het plaatsen van een windmolen op deze plek als een bedreiging van de natuurlijke waarden in een omgeving die sterk verstedelijkt is, niet alleen in het belang van de planten en dieren, maar met name ook in dat van de mensen die er wonen en werken. Het is kortom in ieders belang de natuur ter plaatse ongemoeid te laten. Dit geldt eens te meer voor de nieuwe bewoners van de bijna opgeleverde 290 woningen aan de Tafelbergweg bij knooppunt Holendrecht.

Het moet ons helaas van het hart dat het er alle schijn van heeft dat wanneer er belangenafwegingen moeten worden gemaakt, het altijd de natuur is die het onderspit delft. Dat lijkt ook nu weer te gaan gebeuren. Zelfs het havengebied of bedrijventerreinen worden door u minder geschikt geacht voor het plaatsen van windmolens.

We hopen dan ook dat u rekening houdt met het NNN-gebied, de recreatie- en natuurgebieden en vooral dat u zich rekenschap geeft van de aantasting van de biodiversiteit en dat u de plannen voor een megagrote winatuurvndturbine bij Knooppunt Holendrecht intrekt.

Namens Natuurvereniging de Ruige Hof,

Walter Swaans, voorzitter

Jetske van den Bijtel, bestuurslid

Uit de statuten van Natuurvereniging de Ruige Hof

DOEL EN MIDDELEN

Artikel 2.

1. Het doel van de vereniging is:

a. de natuur dichterbij de stadsmens brengen en vice versa;

b. het inrichten en beheren van natuurterreinen, waaronder De Riethoek en Klarenbeek, en het bevorderen van de natuurontwikkeling;

c. het vermeerderen van de kennis van de natuur in de ruimste zin van het woord en het aankweken van de belangstelling voor en liefde tot de natuur;

d. het bijdragen aan de natuur- en landschapsbescherming in de ruimste zin van het woord.

Secretariaat: Abcouderstraatweg 77, 1105 AA Amsterdam zuidoost, tel.: 0294-285021.

Inschrijving KvK onder nr. 40535440, NL34INGB0002680973 t.n.v. Vereniging de Ruige Hof.

info@deruigehof.nl / www.deruigehof.nl / www.facebook.com/DeRuigeHof / www.instagram.com/deruigehof

2. De vereniging tracht dit doel onder meer te bereiken door:

- a. het onderhouden van de natuurterreinen van de vereniging;
- b. het ondernemen van acties en het steunen van acties van andere groeperingen;
- c. het organiseren van excursies, lezingen en cursussen;
- d. het geven van advies en hulp bij natuuronderwijs en -educatie;
- e. het oprichten en in stand houden van werkgroepen; het samenwerken met gelijkgerichte organisaties;
- f. het medewerken aan het oplossen van cultuur- en natuurhistorische vraagstukken;
- g. het bijeenbrengen van gelden, nodig om het doel van de vereniging te bevorderen;
- h. het geven van bekendheid aan de werkzaamheden en activiteiten van de vereniging in woord, geschrift en digitaal;
- i. het volgen van de planvorming van overheden en andere instanties op het gebied van de doelstelling;
- j. het voeren van juridische procedures om het natuurbelang in de toekomst veilig te stellen;
- k. alle overige wettelijke en wettige middelen.

Aan: B&W van Amsterdam
Van: Anke van Tijen, bewoonster Gein IV
Betreft: Tweede Zienswijze m.b.t. 'Zienswijze ontwerp-Programma Windenergie Amsterdam':
Datum: 12 juli 2024

Geachte dames en heren,

Járen geleden lag mijn dochter in het UMC locatie AMC in een geïsoleerde kamer met 2^e en 3^e graadsverbrandingen. Om mezelf wat af te leiden van mijn zorgen over haar ging ik een fietstocht maken langs de Angstel, Holendrecht, Winkel, Waver en het Gein.

Maar ik werd helemaal niet afgeleid van mijn zorgen, want waar ik ook reed, ik bleef het forse gebouw van het AMC - ongeveer 83 meter hoog - zien en ik bleef dus aan mijn dochter, liggend alleen in die kamer, denken!!!

Een dergelijk doembeeld vrees ik voor mezelf en alle andere bewoners van Gaasperdam*, Driemond en de parttime-bewoners van de volkstuinen in de Diemerscheg en bij de Hoge Dijk, als B&W van Amsterdam zou besluiten dat alle windturbines –buiten die in de haven - gebouwd moeten worden in of in de omgeving van Gaasperdam.

Dag en nacht zullen we geconfronteerd worden met overlast van deze windturbines:

1^e Niet alleen diegenen die te dicht bij die windturbines wonen – maar ook bewoners verder weg - zullen in en rond hun huis overlast ondervinden van het voortdurende lawaai van de wieken, laag-frequentgeluid, rode knipperlichtjes gedurende de nacht et cetera en daar psychische, psychosomatische en sociale gevolgen van ondervinden. Je zal maar samenwonen met iemand die om welke reden dan ook gevoeliger is voor de overlast van een windturbine;

2^e Maar álle bewoners zullen overlast ondervinden - als je wilt wandelen, fietsen en honden wilt uitlaten in de groene gebieden in Gaasperdam en Driemond – omdat je dan ook met de windturbines geconfronteerd zal worden en overlast kan ondervinden door het lawaai, visueel en sociaal;

3^e Maar ook als je boodschappen gaat doen, naar je werk gaat, een kind van school haalt, zullen we in ieder geval die windturbines zien, of we willen of niet. Ze zullen boven heel Gaasperdam en Driemond uittorenen, niet aan één kant, maar aan álle kanten**.

Hoe bestaat het dat u, als college van B&W, heeft bedacht om een heel stadsdeel van zo 40-duizend bewoners te gijzelen door windturbines te willen plaatsen aan de west- en aan de oostkant van Gaasperdam en Driemond? Het gaat om een stadsdeel waar gemiddeld niet de rijkste en kansrijkste mensen wonen. U wilt álle bewoners in hun dagelijkse woon- en leefomgeving minstens lastig vallen, zo niet zeer grote overlast bezorgen met uw plannen om alle windturbines te plaatsen in en rond Gaasperdam en Driemond.

- Ik vraag u op dit moment met een 'helikopterview' te kijken naar dit beeld:
Zou u daar dán willen wonen?

'Bezint eer u begint' en 'Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald'. Groet Anke van Tijen

*De wijken in Gaasperdam: Gein I t/m 4; Reigersbos 1 t/m 4; Holendrecht-West en -Oost; Nellestein en Driemond (tot 1966 vielen deze gebieden deels onder de toenmalige gemeente Weesperkarspel). Verder óók: de Volkstuinen bij de Hoge Dijk en in de Diemerscheg en alle recreanten van Amsterdam, Abcoude en Weesp die gebruik maken van de groen- en recreatiegebieden in Gaasperdam.

**En dan heb ik het hier nog niet eens over de plannen voor windturbines van Ouderkerk aan de Amstel, Diemen en via de provincie Utrecht De Ronde Venen.

Het college van B&W Amsterdam
Directeur Ruimte & Duurzaamheid
Postbus 2758
1000 CT Amsterdam

Amsterdam, 25-06-2024

Betreft: Zienswijze/bezwaar ontwerp-Programma Windenergie Amsterdam en plan-MER

Geacht college,

Naar aanleiding van Programma Windenergie Amsterdam en plan-MER sturen wij u deze zienswijze. Wij willen onze bezorgdheid en bezwaar kenbaar maken tegen het aanwijzen van knooppunt Holendrecht als geschikt gebied voor de plaatsing van grootschalige windturbines.

- 1. Impact op lokale fauna**
Het door u aangewezen gebied ligt vlak bij onze locatie Fletcher Hotel Amsterdam, gelegen aan de Schepenberweg 50. De omgeving van het Fletcher Hotel Amsterdam herbergt verschillende vogelsoorten en vleermuizen. De plaatsing van een windturbine kan leiden tot aanzienlijke sterfte onder deze dieren door botsingen met de rotorbladen. Dit heeft een negatieve invloed op de biodiversiteit in het gebied.
- 2. Visuele vervuiling**
Fletcher Hotel Amsterdam is een iconisch gebouw met een unieke architectuur dat bijdraagt aan de visuele aantrekkingskracht van de omgeving. De plaatsing van een windturbine zal het esthetische landschap ontsieren en de visuele ervaring voor hotelgasten en passanten aanzienlijk verminderen.
- 3. Nadelige invloed op toerisme en zakelijke klanten**
Fletcher Hotel Amsterdam trekt zowel toeristen als zakelijke reizigers aan. De aanwezigheid van een windturbine in de directe nabijheid kan een negatieve invloed hebben op de aantrekkelijkheid van het hotel, wat kan resulteren in een afname van het aantal boekingen en daarmee een negatieve invloed op de lokale economie.
- 4. Effect op vastgoedwaarde**
De nabijheid van een windturbine kan een negatieve invloed hebben op de waarde van het vastgoed, niet alleen van het hotel zelf maar ook van omliggende gebouwen. Dit kan leiden tot financiële verliezen voor eigenaren en investeerders.
- 5. Geluidsoverlast**
Windturbines produceren geluid, zowel mechanisch als aerodynamisch, wat kan variëren afhankelijk van de windcondities. Dit kan leiden tot een verstoring van de rust en het comfort van de hotelgasten, wat vooral problematisch is in een hotelomgeving waar rust en ontspanning centraal staan.
- 6. Schaduwflickering**
Windturbines kunnen schaduwflickeringen veroorzaken. Dit kan een storend visueel effect hebben op de omgeving en hinderlijk zijn voor de hotelgasten. Dit fenomeen treedt op wanneer de wieken van de windturbine zonlicht blokkeren en snel bewegende schaduwen creëren.



7. Gezondheidsrisico's

Langdurige blootstelling aan de geluiden en trillingen van windturbines kan gezondheidsproblemen veroorzaken, zoals slaapstoornissen en verhoogde stressniveaus. Dit kan een negatieve invloed hebben op zowel de gasten als het personeel van het hotel.

8. NIMBY-effect

Hoewel wij de noodzaak en voordelen van duurzame energiebronnen erkennen, zijn wij van mening dat de plaatsing van een windturbine in de directe nabijheid van een drukbezocht hotel niet de meest geschikte locatie is. De potentiële nadelige effecten op de leefomgeving en het welzijn van de mensen in de buurt moeten serieus worden overwogen.

Gezien de hierboven genoemde bezwaren verzoeken wij u met klem om de aanwijzing van knooppunt Holendrecht als geschikt gebied voor de plaatsing van grootschalige windturbines te heroverwegen. Wij zijn van mening dat de negatieve gevolgen voor het milieu, de economie, de techniek en de sociale aspecten zwaarder wegen dan de voordelen die de windturbines zouden kunnen bieden. Wij stellen voor om alternatieve locaties te onderzoeken die minder impact hebben op de directe omgeving en de betrokkenen.

Met vriendelijke groet,



Edwin van Heteren
CFO Fletcher Hotels



Bundel zienswijzen Zuidoost

Samenvatting:

De indieners van de zienswijzen uiten diverse bezwaren tegen de plannen van de gemeente Amsterdam om windturbines te plaatsen in Zuidoost. De bezwaren concentreren zich rondom de volgende thema's:

Gezondheid:

- **Geluidsoverlast:** De zienswijzen benadrukken de negatieve impact van geluidsoverlast, met name 's nachts. Bewoners van Gein 3, Gein 4 en Driemond vrezen voor slaapverstoring door het geluid van de windturbine in Weesperkarspel, vooral omdat het omgevingsgeluid 's nachts laag is.
- **Laagfrequent geluid:** Naast hoorbaar geluid maken windturbines ook laagfrequent geluid, wat over grotere afstanden hoorbaar is en gezondheidsproblemen kan veroorzaken. Eén zienswijze bekritiseert de gemeente voor het hanteren van de Lden-norm, die alleen hoorbaar geluid meet en geen rekening houdt met laagfrequent geluid.
- **Stress en andere gezondheidseffecten:** De zienswijzen wijzen op de negatieve effecten van windturbines op de mentale gezondheid, zoals stress, concentratieproblemen en slaapverstoring.

Natuur en leefomgeving:

- **Aantasting van natuurgebieden:** De zienswijzen benadrukken de ecologische waarde van de gebieden waar de windturbines gepland zijn, zoals de Gaasperplas en Gaasperzoom. Bewoners vrezen dat de komst van windturbines zal leiden tot schade aan de flora en fauna.
- **Visuele vervuiling:** De hoge windturbines worden gezien als een aantasting van het landschap en de horizonvervuiling wordt als storend ervaren.
- **Waardedaling woningen:** Verschillende zienswijzen wijzen op mogelijke waardedaling van woningen in de nabijheid van windturbines.

Procedurele bezwaren en gebrek aan draagvlak:

- **Gebrekkige onderbouwing:** De zienswijzen bekritisieren de onderbouwing van het PWA en de PlanMER. De gebruikte modellen en aannames worden als onbetrouwbaar beschouwd en er wordt te weinig rekening gehouden met de lokale situatie in Zuidoost.
- **Gebrek aan participatie en draagvlak:** Bewoners voelen zich niet gehoord in het proces en vinden dat er te weinig rekening wordt gehouden met hun zorgen en bezwaren.
- **Ongelijke verdeling lasten en lusten:** De zienswijzen wijzen op de oneerlijke verdeling van de lasten en lusten van de energietransitie. Bewoners van Zuidoost dragen de lasten (geluidsoverlast, slagschaduw, horizonvervuiling), terwijl de lusten (lagere energieprijzen) vooral bij energiebedrijven terecht komen.

Alternatieven:

- **Prioriteit aan het havengebied:** De zienswijzen dringen er bij de gemeente op aan om te kiezen voor plaatsing van windturbines in het havengebied. Dit wordt gezien als een logischere locatie vanwege de aanwezige infrastructuur, de geringere impact op de leefomgeving en het grotere draagvlak onder bewoners.

- **Zonne-energie:** De zienswijzen pleiten voor meer aandacht voor zonne-energie als alternatief voor windturbines op land. Volgens de indieners is er in Amsterdam voldoende potentieel voor zonne-energie om in de energiebehoefte te voorzien.

Conclusie:

De zienswijzen laten zien dat er veel weerstand bestaat tegen de komst van windturbines in Amsterdam Zuidoost. Bewoners maken zich ernstige zorgen over de negatieve gevolgen voor hun leefomgeving, gezondheid en de waarde van hun woning. Ze voelen zich niet gehoord in het proces en hebben het gevoel dat de gemeente te weinig rekening houdt met hun zorgen. De zienswijzen roepen de gemeente op tot een koerswijziging, waarbij de focus komt te liggen op duurzame energieopwekking met behoud van de leefbaarheid en in samenspraak met de bewoners.

Aan de leden van de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, <datum>

Geachte gemeenteraad, geacht college,

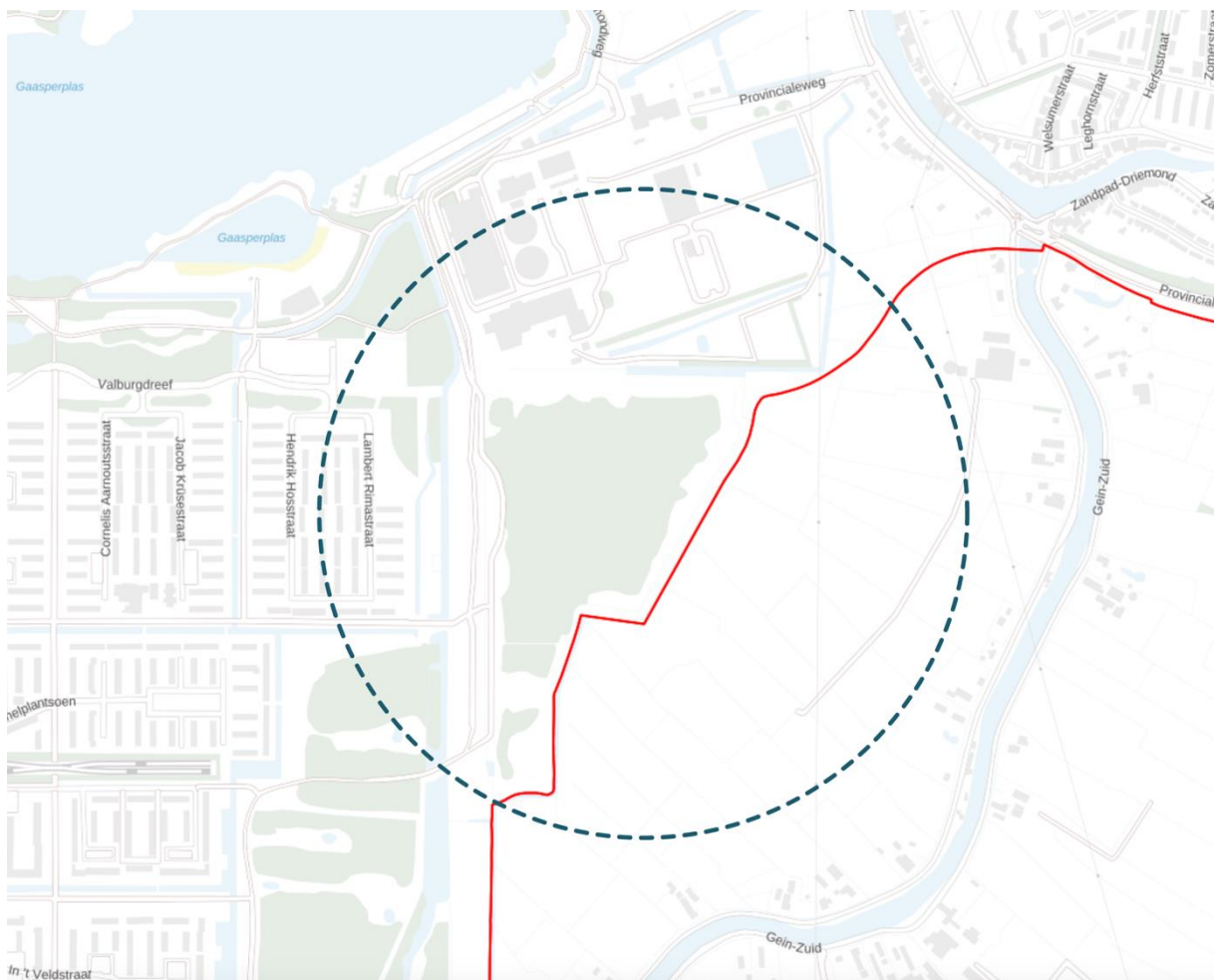
Als bewoner van Gein 3 voel ik mij geschokt door opmerkingen in het concept Programma Windenergie Amsterdam:

Bladzijde 34

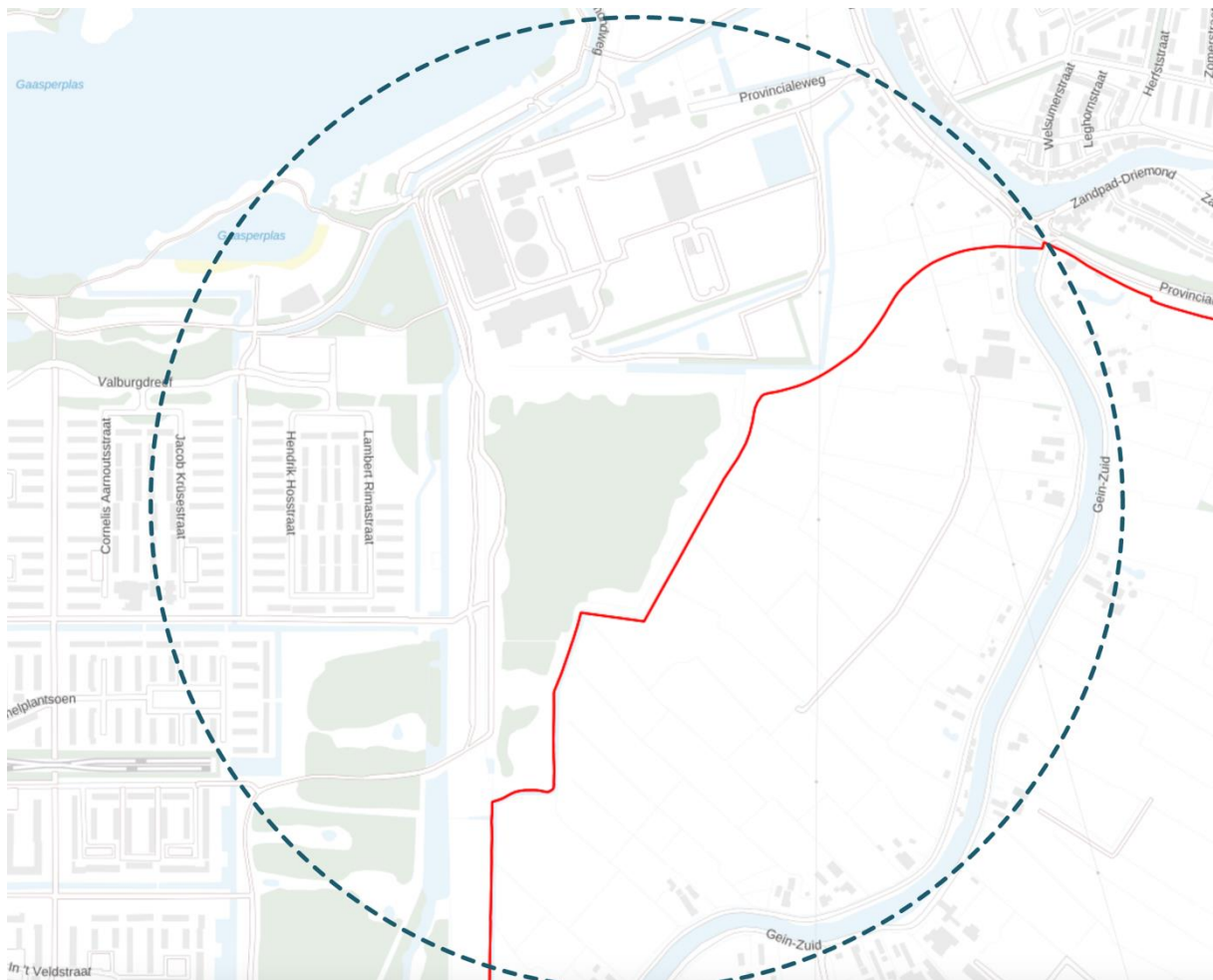
Weesperkarspel (5B)

Een solitaire windturbine in dit zoekgebied (met een tiphoogte van maximaal 212m, overeenkomend met een opwekvermogen van 5,6MW) op de grens met de gemeente De Ronde Venen ligt op aanzienlijke afstand van woningen.

Op een aanzienlijke afstand van woningen? Dit is de 500 meter afstandscirkel waarbinnen alle woningen aan de Lambert Rimastraat van Gein 3 vallen.



Maar geluid draagt verder, zeker 's nachts als het stil is. Dit is het beeld op 750 meter afstand. Ongeveer tweederde van Gein 3 valt binnen de cirkel, maar ook woningen langs de Provincialeweg en de woningen langs de rivier Gein.



Naast hoorbaar geluid is er ook laagfrequent geluid en dan komen grotere afstanden in beeld, zoals 1.000 meter.

Heel Gein 3 valt daarbinnen maar ook een deel van Gein 4, woningen aan de Provincialeweg, een deel van Driemond en alle woningen langs de rivier Gein.

De heer De Laat stelt voor hoorbaar en laagfrequent geluid een afstandsnorm voor van 10 maak de masthoogte (ook ashoogte genoemd). Bij een tiphoogte van 212 meter is de masthoogte 137 meter, dus de overlastgrens van hoorbaar en laagfrequent geluid ligt dan bij 1.370 meter! Als toch enige overlast acceptabel wordt gevonden dan zou 1.000 meter een veilige en voor omwonenden een acceptabele afstand kunnen zijn. De geluidsoverlast neemt immers met de afstand af.

Hoe dan ook is de methode die in de PlanMER is gebruikt (dB Lden cirkels voor geluidsafstand) een te enge en ook omstreden norm omdat dit alleen hoorbaar geluid betreft en geen laagfrequent geluid. Bovendien is de uitgevoerde vertaling naar ernstige overlast ofwel gezondheidsschade niet wetenschappelijk en misleidend omdat het geen rekening houdt met ziekte vanwege laagfrequent geluid. Bovendien is het niet aan milieuonderzoekers om te bepalen wat ernstige gezondheidsschade is en waar de grens ligt.



Mijn advies is om gezondheid voor omwonenden serieus en niet marginaal te nemen.

Slecht slapen betekent niet dat men daar altijd ernstig ziek van wordt, maar een verstoorde nachtrust betekent wel concentratieverlies overdag, voor kinderen en werkenden. En ja, net binnen de 750 cirkel ligt een basisschool. Kortom stel een goede nachtrust en de gezondheid van inwoners boven windenergie en zie af van de locatie Weesperkarspel/Gein.

<naam>

Aan de leden van de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, <datum>

Geachte gemeenteraadsleden, geacht college,

De hoeveelheid tekst met betrekking tot de windturbinevoornemens is overweldigend. Vreemd genoeg ontbreekt een duidelijk samenvattend overzicht van opgewekte aantallen megawatt (MW) van reeds geplaatste, in behandeling zijnde voornemens, en nog extra te plaatsen windturbines. Een dergelijk overzicht (tevens per alternatief) maakt niet alleen duidelijk wat de feitelijke stand van zaken is, maar werpt ook licht op de bestuurlijke afweging, die moet worden gemaakt.

Daarom heb ik getracht het een en ander in beeld te brengen:

- In 2030 wil de gemeente een opgesteld vermogen van 127 MW hebben gerealiseerd.
- Volgens de gemeente staan er nu 28 windturbines in Amsterdam.
- Er zijn plannen voor 7 windturbines, 4 in de haven en 3 in de Noorder IJplas.
- Er zijn ongeveer 4 tot 8 extra windturbines nodig om de doelstelling te halen.
- De gemeente heeft altijd gesteld dat 52 MW extra windenergie nodig is om het doel van 127 MW te halen.

Het zoeken naar locaties gaat in feite over drie groepen zoekgebieden:

1. Havengebied (1A Havengebied en 1B Haven Zuid)
2. Noorder IJplas
3. Zuidoost (5A Diemerscheg, 5B Weesperkarspel/Gein, 5C Gaasperplas en 6A Knooppunt Holendrecht)

Sub 1. Groep Havengebied

De gemeente heeft beloofd dat zo veel mogelijk windturbines in het havengebied zullen worden gerealiseerd. Onduidelijk blijft om hoeveel MW het dan concreet gaat:

- a. Volgens de gemeente leveren de huidige windturbines in de haven samen 75 MW op en wordt het plan voor 4 windturbines nu uitgevoerd (Windpark Westpoortweg, 140 meter hoog).
- b. Onduidelijk is hoeveel MW de 4 windturbines Westpoortweg opleveren: volgens de voetnoot op blz 3 planMER is dit **9 MW**, maar volgens Bosch & van Rijn leveren turbines van 145 m 3.8 MW op, dus samen **15.2 MW**.
- c. Uit de planMER blijkt dat in het havengebied het maximaal vermogen 355 MW bedraagt (planMER tabel 12). Uitgaande van 75 MW (huidig) plus 9 MW (Westpoortweg), ofwel 84 MW, is er dus nog potentiële ruimte voor **271 MW** in het Havengebied.

Sub2. Noorder IJplas

- a. Het plan voorziet in 3 windturbines, waarvan 2 van 200 m en 1 van 150 m hoogte ofwel 12 MW volgens de voetnoot op blz 3 van de planMER.
- b. Onduidelijk is echter of deze 3 windturbines zullen worden gerealiseerd.

Sub 3. Zuidoost

- a. Duidelijk uit de planMER wordt dat stadsdeel Zuidoost op de lat staat voor plaatsing van 4 tot 8 extra windturbines (kennelijk afhankelijk van de hoogte). Dit betreft locaties in grote stadsparken en natuurgebieden aan de randen van Zuidoost, soms vlakbij woonwijken.

Samenvattend:

- Uitgaande van het doel om 52 MW extra windenergie op te wekken wordt 9 MW in het havengebied gerealiseerd (kan door de keuze van de turbine hoger worden) en resteert er maximaal 43 MW.
- Als de 3 windturbines in de Noorder IJplas worden gerealiseerd resteert er 21 MW (43 -12 MW). Dit staat dan voor 4 tot 8 windturbines. De bedoeling is kennelijk om die in het stadsdeel Zuidoost te plaatsen, hoewel steeds is beweerd dat zoveel mogelijk windturbines in het havengebied zullen worden geplaatst.
- In het havengebied is nog potentiële ruimte voor 271 MW.

Conclusies:

- Het is mogelijk om de extra hoeveelheid van 21 MW te realiseren in het havengebied, zelfs wanneer er bij de Noorder IJplas geen windturbines komen (dan is 43 MW nodig), gezien de potentiële ruimte van 271 MW in het Havengebied. Het is wel merkwaardig dat de gemeente nog steeds geen duidelijkheid geeft hoeveel werkelijke MW-ruimte er in het Havengebied is, maar het is ondenkbaar dat er binnen de potentiële ruimte geen ruimte kan worden gevonden, ook al geldt hier hoogtebeperking.
- Plaatsing van windturbines in de zoekgebieden van Zuidoost is dus niet noodzakelijk of onvermijdelijk. Wanneer de gemeente dat toch wil, dan kiest de gemeente beleidsmatig voor hinder en overlast voor bewoners van Zuidoost plus natuurschade in de belangrijke groene gebieden van Amsterdam. Kennelijk wordt gekozen voor maximale elektriciteit (zeer hoge windturbines in plaats van meer lagere turbines in het havengebied).

Mijn advies is om alle benodigde extra MW in realiseren in het havengebied, omdat dit mogelijk is en omdat er dan geen overlast en schade voor bewoners in Zuidoost zal zijn en de parken en natuurgebieden voor heel veel Amsterdammers ongestoord blijven. Als het gaat om gezondheid en natuurbeleving van bewoners in Zuidoost mogen (eventuele) hogere kosten voor meer lagere windturbines in de haven geen doorslaggevend argument zijn.

Met vriendelijke groet,

<naam>

Aan de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, <datum>

Geachte gemeenteraad, geacht college,

De gemeente heeft gekozen voor een tweefasen opzet: uitvoering van een planMER (geeft een omvattend beeld van alle mogelijke zoeklocaties binnen alle zoekgebieden van Amsterdam), en projectMER's voor elke voorbereiding van de bouw van een windturbine of groep windturbines.

Consequenties van deze gekozen tweefasen benadering zijn:

- Al tijdens de planMER wordt bepaald voor welke locaties geen sprake is van ernstige hinder of schade aan bewoners en/of natuur.
- De locatie-specifieke situatie verschuift naar de achtergrond, waarbij van uitvoering van een projectMER beperkt sprake zal zijn; generieke locatie-informatie wordt waarschijnlijk toonaangevend.
- Onderlinge beoordeling van geschikt geachte locaties en optimalisatie-varianten vindt plaats op basis van generieke locatie-informatie.

Bij de gekozen tweefasen opzet kunnen de volgende kanttekeningen worden geplaatst:

1. Deze opzet wijkt af van de toegezegde aanpak in 2022, dat voor elke locatie een Health Impact Assessment (HIA) en een milieueffectrapportage (MER) wordt uitgevoerd. Er is geen HIA en een MER per locatie uitgevoerd, maar wel een planMER voor alle denkbare locaties binnen alle Amsterdamse zoekgebieden. Dit gaat ten koste van de diepgang van het onderzoek. Het aspect gezondheid is bovendien niet integraal onderzocht maar slechts als onderdeel van geluid.
2. De bedoeling was om per locatie te bepalen of er sprake zou zijn van ernstige hinder of schade voor gezondheid en natuur. Als daar toch sprake van zou zijn komt er op die locatie geen windturbine, aldus de toezegging. In plaats van een locatie-specifieke beoordeling is het accent van de planMER verschoven naar maximale windenergie-opbrengst, gecombineerd met onderlinge vergelijking van locaties. Windopbrengst staat dus centraal, niet gezondheid en natuur.
3. Er lijkt geen sprake te zijn van uitvoering van een projectMER per locatie, maar van eventueel aanvullend onderzoek tijdens het bouwtraject. *'In dit stadium worden onderzoeken verricht om te kunnen beoordelen of het plan voldoet aan de eisen uit het PWA en de vergunningsvereisten van het bevoegd gezag. Voor aanvullende onderzoeken, bij voorbeeld geluid en ecologie, zal de initiatiefnemer meestal een gespecialiseerd adviesbureau inschakelen.'* (blz. 43 Programma Windenergie Amsterdam 2030)

Gezien het bovenstaande is het essentieel om locatie-specifieke onderwerpen en kenmerken te kennen bij de beoordeling of er al dan niet sprake is van ernstige hinder of schade aan gezondheid van bewoners en de natuur. Een belangrijke beperking van de PlanMER is dat uitsluitend modellen en databestanden zijn gebruikt en geen feitelijke gegevens en waarnemingen. Pas als dat ook is gebeurd kan een evenwichtige weging van het energieopbrengst-belang versus de overlast en schade voor de mens (bewoners-belang) en de

natuur (natuur-belang) plaatsvinden. Dan is een evenwichtig en geloofwaardig besluit mogelijk over welke locaties ‘geschikt’ worden geacht. Dat lijkt mij ook de juiste manier van omgaan met de gemoederen, die bij het aanwijzen van locaties begrijpelijkerwijs bij Amsterdammers spelen.

Daarom adviseer ik u:

- om bij de behandeling van het Programma en de planMER Windenergie Amsterdam nog geen locaties aan te wijzen als geschikt voor plaatsing van een windturbine;
- aan te geven voor welke potentieel geschikt geachte locaties welke aanvullende onderzoeken worden uitgevoerd door gebiedskenners om een voldoende grondslag te krijgen voor de beoordeling of al dan niet sprake is van ernstige hinder of schade voor gezondheid en/of de natuur. Deze onderzoeken moeten tijdens de ontwerpfase van de bouw worden uitgevoerd; op basis van de uitkomst van die onderzoeken kan de gemeenteraad beslissen over de bouw van een windturbine op die locatie.

Gegroet,

<naam>

Aan de leden van de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, <datum>

Geachte gemeenteraad,

Tot mijn verbijstering heb ik kennisgenomen van passages uit het Programma Windenergie (PWA) over de interpretatie van het rapport Sociale aspecten zoekgebieden Programma Windenergie Amsterdam voor wat betreft de wijken Gein 3 en 4. Als bewoner van Gein 3 voel ik mij beledigd.

In de PWA, bladzijde 34 staat:

Weesperkarspel (5B)

Een solitaire windturbine in dit zoekgebied (met een tiphoogte van maximaal 212m, overeenkomend met een opwekvermogen van 5,6MW) op de grens met de gemeente De Ronde Venen ligt op aanzienlijke afstand van woningen.

Aanzienlijke afstand? Op 380 meter afstand van de locatie ligt de grens van de buitenste rijen woningen van Gein3; 'aanzienlijke afstand' is een misleidende, onware en tendentieuze opmerking van de gemeente. Onder 'aanzienlijk' versta ik tenminste het dubbele aantal meters.

Het onderzoek naar sociale aspecten geeft een meer wisselend beeld. De wijken Gein 3 en 4 scoren bovengemiddeld op sociale aspecten, maar in Weesperkarspel bevindt zich wel een sociaaleconomisch kwetsbare buurt.

Dit suggereert dat het in de wijken Gein 3 en 4 sociaal gezien prima gaat en dat de bewoners extra overlast van een windturbine best aankunnen! Dat de wijken laagbouwoningen hebben klopt en dat voelt inderdaad rustiger en ruimtelijker. Dit is ook een misleidende en tendentieuze opmerking van de gemeente. In de eerste plaats heeft dit niets met geluidsoverlast te maken (het tegenovergestelde geldt eerder: in een rustige en ruimtelijke buurt is een extreem hoge windturbine juist extra storend).

Weesperkarspel een sociaaleconomisch kwetsbare buurt? Weesperkarspel bestaat niet meer want het is een oude gebiedsbenaming voor onder meer Gein3 en 4! Bedoeld wordt Gaasperdam!

In het onderzoek Sociale aspecten zoekgebieden Programma Windenergie Amsterdam waar naar de gemeente verwijst staat heel wat anders over Zuidoost op bladzijde 18 en 19:

Sociaal-economische situatie

Zuidoost is één van de stadsdelen met de meeste kwetsbare groepen. Deze groepen zijn vaak geclusterd woonachtig door het stadsdeel. Er is vaak sprake van een opeenstapeling van problematiek die verder gaat dan sociaal-economische situatie (gezondheid, onderwijs, veiligheid, armoede). Uit onderzoek blijkt ook dat mensen die naar Zuidoost verhuizen vaker dan gemiddeld in de laagste klasse vallen⁶. In het OER bij de Omgevingsvisie werd deze trend

'suburbanisatie van de armoede' genoemd⁷. Door de clustering van kwetsbare groepen, groeit ook de cumulatie van problematiek in het stadsdeel.

Ervaren woonomgeving

Zuidoost is een divers stadsdeel, waarbij veel onderling verschil bestaat tussen de buurten. De leefomgeving is hier bepalend voor: de K-buurt en H-buurt hebben een vrij specifiek belevingsbeeld (met flats en grote groene open ruimten), terwijl Gaasperdam, waar zoekgebieden Gaasperplas en Waternetlocatie liggen, bijvoorbeeld meer laagbouw of portiekwoningen kent. De laatstgenoemde opzet wordt als rustiger en ruimtelijker ervaren. Richting de locaties aan de A2 wordt het beeld meer gedomineerd door bedrijventerreinen en kantoren. Hiernaast zijn de zoekgebieden knooppunt Holendrecht en Amstel III gelegen.

Leefsituatie

Gerelateerd aan de piramide van Maslow⁸ scoren veel bewoners van Zuidoost laag: dat wil zeggen dat primaire behoeften als eten, drinken (armoede) en zekerheid (werkzekerheid, gezondheid) niet altijd vanzelfsprekend zijn. Tegelijkertijd is er een sterk netwerk van onderlinge sociale zorg, wat van buitenaf moeilijk zichtbaar is.

Buurten binnen Zuidoost scoren slecht op thema's als eenzaamheid en gezondheid. Hier speelt opnieuw een cumulatie van problemen: naast financiële problemen spelen vaak ook gezondheid, stress en andere lichamelijke klachten. Dit kan doorsijpelen naar volgende generaties, doordat kinderen opgroeien in omstandigheden waar essentiële behoeften ontbreken. Hierdoor dreigt een vicieuze cirkel. Ongezonde leefsituaties zijn daardoor een vrij hardnekkig probleem in Zuidoost. Binnen het stadsdeel manifesteert zich veel onzichtbare armoede. Door het ontbreken van een goed toekomstperspectief, het niet altijd machtig zijn van de taal en het relatief hoge niveau van laaggeletterdheid zijn groepen binnen Zuidoost ook nog eens relatief lastig te bereiken.

Tabel 9 Bevindingentabel per zoekgebied Zuidoost

Zoekgebied	Sociale aspecten
5B Weesperkarspel	In de directe omgeving bevindt zich een sociaal kwetsbare buurt.
5C Gaasperplas	Meerdere buurten in de directe omgeving scoren laag op sociale aspecten.
6A Holendrecht	Nabijgelegen buurten zijn werkgebieden. Kwetsbare buurten zijn op afstand gelegen.
6B Amstel III	Nabijgelegen buurten zijn werkgebieden. Kwetsbare buurten zijn op afstand gelegen. Woningbouwambities aandachtspunt.

Gein 3 en 4 is laagbouw maar armoede speelt ook in deze buurten een rol van betekenis. Ook is er sprake van vergrijzing.

Ook op het gebied van ecologie en landschap is de impact beperkter dan in diverse andere gebieden.

Gein 3 en 4 liggen aan de Gaasperplas en de Gaasperzoom, NNN-gebied en dus zou de impact op ecologie en landschap beperkter zijn dan in andere gebieden? In de Gaasperzoom, ongeveer op de locatie van de windturbine is pas een slapende vos gezien, in de Gaasperzoom komen bijzondere dieren en planten voor. Ook zijn in de Gaasperzoom groene buurtinitiatieven gerealiseerd in samenwerking met Groengebied Amstelland en de gemeente.

Vanwege de, in vergelijking met andere gebieden, beperktere nadelige milieugevolgen is dit gebied aan gewezen als mogelijke locatie voor plaatsing van een solitaire windturbine. Mogelijk kan een cluster van twee windturbines gevormd worden met een turbine aan de zuidoostelijke rand van gebied Gaasperplas.

Om dan te concluderen dat de locatie geschikt is vind ik beledigend. De sterke indruk wordt gewekt dat vanuit de windambitie van de gemeente naarstig is gezocht naar locatieplekken en dat natuur en overlast van omwonenden en parkbezoekers er voor de gemeente niet toe doen. Ook de combinatie met een locatie op de oostoever van de Gaasperplas versterkt mijn vermoeden: voor de gemeente gaat windenergie boven alles, dus zeker boven het belang van de natuur en de zorgplicht voor inwoners. Voor de initiatiefnemer is dit het meest rendabele windproject in Amsterdam! En het Programma Windenergie Amsterdam is daartoe een 'ondersteunende', maar feitelijk onjuiste onderbouwing gegeven.

Juist Amsterdam dient zorgvuldig om te gaan met de grote parken en natuurgebieden omdat die voor steeds meer Amsterdammers van groot belang zijn. Van de gemeente mag bescherming van inwoners worden verwacht, in het bijzonder als het om inwoners in kwetsbare wijken gaat.

Er is maar één advies denkbaar: verwerp de locaties Weesperkarspel/Gein en Gaasperplas en realiseer de ambitie binnen de mogelijkheden van het havengebied. Het is denkbaar dat in overleg met Schiphol ruimere tiphoogte-normen binnen het havengebied mogelijk zijn; dat is toch ook gelukt bij de Noorder IJplas!

<naam>

Aan de gemeenteraadsleden van Amsterdam

Amsterdam, <datum>

Geachte leden van de gemeenteraad, geacht college,

Met het onderzoeken van geschikte locaties voor windturbines moet ook een kader voor de handhaving worden vastgesteld. Het is immers belangrijk dat omwonenden een duidelijk beeld krijgen van de wijze waarop normen en afspraken zullen worden gehandhaafd.

Daarbij komt wel een lastig punt naar voren: geluidsnormen zijn nu gedefinieerd in termen van Lden. Een gemiddelde kan van tevoren worden afgesproken (bijv. 45 dB Lden met de bijbehorende normen voor de avond en nacht), maar wat het werkelijke Lden is kan pas na afloop van het jaar worden berekend. De inspectie van VROM heeft in Zembla gesteld dat dit soort normen niet handhaafbaar zijn; bewoners opzadelen met niet-handhaafbare normen behoort een gemeente niet te doen omdat omwonenden kunnen dan niet rekenen op handhaving ook al is duidelijk sprake van overtreding van de normen.

De vraag is welke aanvullende afspraken op de Lden-norm een bevredigende handhaving mogelijk maken.

Geluidsoverlast hangt sterk af van de windrichting en windsterkte. Juist bij harde wind in de richting van woonwijken zal de geluidsoverlast, vooral in de nacht, het sterkst zal zijn. Maar ook bij een gemiddelde windsterkte kan er bij hoge windturbines sprake zijn van geluidsoverlast in het midden van de nacht, omdat het dan in hogere luchtlagen hard kan gaan waaien.

Vanuit het oogpunt van handhaving is het belangrijk om van tevoren afspraken te maken wat de maximaal toegestane geluidsterkte aan de rand van een nabijgelegen woonwijk is. Bij overschrijding daarvan moet de windturbine dan automatisch in 'noise mode' worden gezet (lagere rotatiesnelheid van de bladen). Dit betekent dat aan de randen van woonwijken geluidsmeters moeten worden geïnstalleerd die gekoppeld zijn aan de windturbine. Aan de hand van controlemetingen kan de werking van deze geluidsbeperkende voorziening periodiek worden geïjkt.

Hierbij verzoek ik u als gemeente te bepalen dat de initiatiefnemer van de windturbine er zorg moet voor dragen dat een maximaal toegestane geluidsterkte aan de rand van de nabijgelegen woonwijk niet mag worden overschreden.

Hoogachtend,

<naam>

Aan de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, <datum>

Betreft Zienswijze ontwerp-Programma Windenergie Amsterdam en/of PlanMER

Geachte gemeenteraad, geacht college,

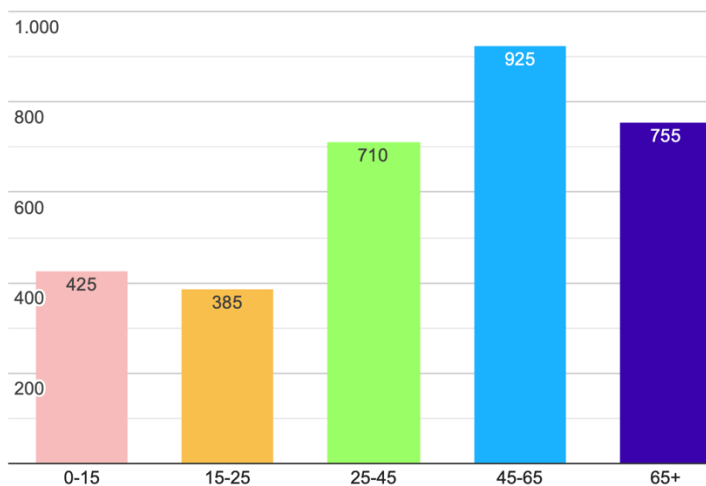
In de PlanMER Windenergie Amsterdam worden bij het onderzoek berekeningen modellen gebruikt, analyse-instrumenten en aannames. Het onderzoek en de resultaten ervan berusten daarmee op beelden van de werkelijkheid, maar niet van de werkelijkheid zelf. Hierdoor ontstaan afwijkingen tussen het beeld en de werkelijkheid.

Een duidelijk voorbeeld is de aanname dat voor heel Amsterdam is uitgegaan van het gemiddelde aantal bewoners per woning van 1,89 (PlanMER paragraaf 3.3.2.1 Ernstige hinder als gevolg van windturbinegeluid, blz. 39).

Dit is geoorloofd als het werkelijke aantal bewoners per woning ongeveer 1,89 maar als de afwijking aanzienlijk is moet worden uitgegaan van het gemiddeld aantal bewoners van de buurten waarvan het aantal ernstig gehinderden moet worden bepaald.

Zo ligt de windturbinelocatie Weesperkarspel/Gein dicht bij de buurt Gein 3. Het aantal bewoners in Gein 3 is volgens allecijfers.nl: 3.195 en het aantal woningen 1.259. Het gemiddeld aantal bewoners per woning is dus 2,54, dus aanzienlijk afwijkend van het Amsterdams gemiddelde. Dit betekent dat het werkelijk aantal ernstig gedupeerde bewoners hoger is dan uit het PlanMER blijkt.

Inwoners naar leeftijd in de buurt Gein 3 [↗](#)



Aantal inwoners per jaar [↗](#)

De buurt Gein 3 telt 3.195 inwoners in 2023.

Adressen: bouwperiode van panden [↗](#)

Er zijn 1.259 panden uit de bouwperiode 1980-1990 in de buurt Gein 3.

Mijn advies is gebruik voor de berekening van het aantal gedupeerden voor elke windturbinelocatie het werkelijke gemiddelde aantal bewoners per woning van de betreffende buurten in plaats van het gemiddelde voor Amsterdam.

Aan de gemeenteraadsleden van Amsterdam

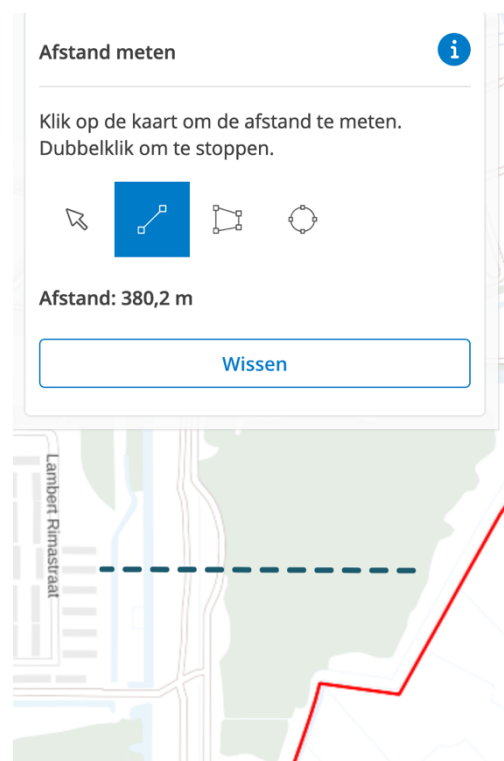
Amsterdam, <datum>

Geachte raadsleden en college,

Bestudering van alle stukken over het windbeleid van Amsterdam, maakt duidelijk dat het best lastig is om binnen de gemeentegrenzen de ambitie van 127 MW in te vullen. Daarin gaat de gemeente trouwens erg ver want uit de stukken blijkt dat de uiterste grenzen worden opgezocht. Ter staving enkele voorbeelden.

Afstand tot woningen

Deze afstand moet ten minste 350 meter zijn en voor zover het woningen betreft wordt dit in acht genomen. Voor de locatie Weesperkarspel/Gein blijkt die afstand net iets groter te zijn, namelijk ongeveer 380 meter.

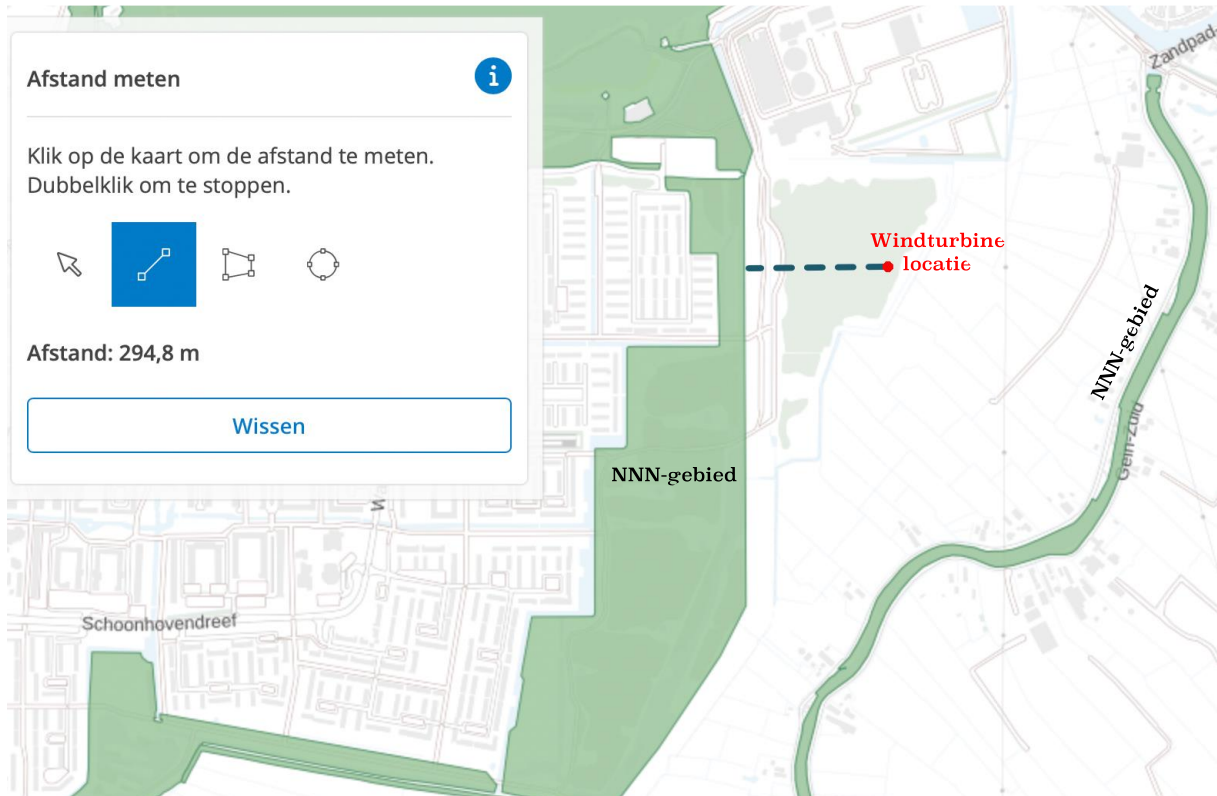


Afstand tot de gemeentegrens

De wieken van de windturbine op de locatie Weesperkarspel/Gein mogen niet over de gemeentegrens met de gemeente De Ronde Venen komen. Uitgaande van een windturbine met tiphoogte 212 meter bedraagt de rotordiameter 150 meter, dus van een wijk 75 meter. Het lijkt erop dat die afstand precies is aangehouden.

Afstand tot NNN-gebied

De locatie in zoekgebied Weesperkarspel/Gein ligt vlak bij het NNN-gebied (Natuurnetwerk Nederland), een beschermd natuurgebied. De afstand is minder dan 300 meter



Afstand tot vlieghoogtebeperkingsgebied Schiphol

Vanwege aanvlieg- en opstijgroutes en de radar van Schiphol gelden hoogtebeperkingen voor windturbines. Precies over de Gaasperplas ligt de lijn tussen een hoogtebeperking van 150 meter (blauw gebied) en geen hoogtebeperking. Precies op de grens daarvan ligt de windturbinelocatie Gaasperplas; net naast de rand van de 150 meterzone wordt die turbine 212 meter hoog!



De conclusie is dat bij de locaties Weesperkarspel en Gaasperplas de uiterste randen wat is toegestaan bewust zijn opgezocht.

Consequentie is een maximale overlast voor omwonenden en bezoekers van de Gaasperplas en Gaasperzoom. Een staaltje van berekenend beleid, gericht op maximale elektriciteitsopbrengst en winst voor de initiatiefnemer, met maximale overlast en natuurschade tot gevolg.

Geadviseerd wordt om deze berekenende benadering te laten varen en meer belang te hechten aan de gezondheid en leefomgeving van bewoners in Zuidoost. Dat lijkt mij de basistaak van de gemeente.

<naam>

Aan de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, <datum>

Geachte gemeenteraad, geacht college,

De belofte dat zoveel mogelijk windenergie in het havengebied zal worden opgewekt wordt niet nagekomen. Ja, er staan veel windturbines in het havengebied maar er is ruimte voor extra windturbines. De invulling blijkt heel beperkt te zijn: 4 turbines in Westpoortweg met als consequentie dat alle andere extra windturbines in Zuidoost zijn bedacht. Het stadsdeel dat al veel problemen zoals armoede kent, wordt gestraft met windturbines in de parken en natuurgebieden aan de randen van Zuidoost. En waarom? Omdat de gemeente het niet voor elkaar krijgt om meer turbines in het havengebied te plaatsen. Dit is vreemd, want de gemeente kan kennelijk, na alle tijd, nog steeds geen duidelijkheid geven waarom dat niet lukt en is nog steeds in gesprek met havenorganisaties.

Denkbaar is dat windturbines in de haven geen voordelige business case voor initiatiefnemers zijn vanwege de hoogtebeperking, want in Zuidoost wil de gemeente windturbines van ruim meer dan 200 meter plaatsen (initiatiefnemers hebben al gezegd dat interessant te vinden).

Het beeld dat ontstaat is dat het niet alleen om de windambitie van het gemeentebestuur gaat maar om de business case van initiatiefnemers. Dat bewoners van Zuidoost de nadelen ondervinden (de gezondheidssituatie is daar al slechter dan in andere stadsdelen) vindt het bestuur kennelijk geen probleem.

Gezien dit beeld adviseer ik om toch alle beoogde windenergie in het havengebied te realiseren, ook al is de business case wat slechter, en de bewoners van Zuidoost een hart onder de riem te steken door daar geen windturbines te plaatsen en vaart te maken met het masterplan Zuidoost, isoleren van de vele woningen die slecht zijn geïsoleerd en een oplossing te vinden voor lagere stadsverwarmingskosten.

<naam>

Aan de gemeenteraad van Amsterdam

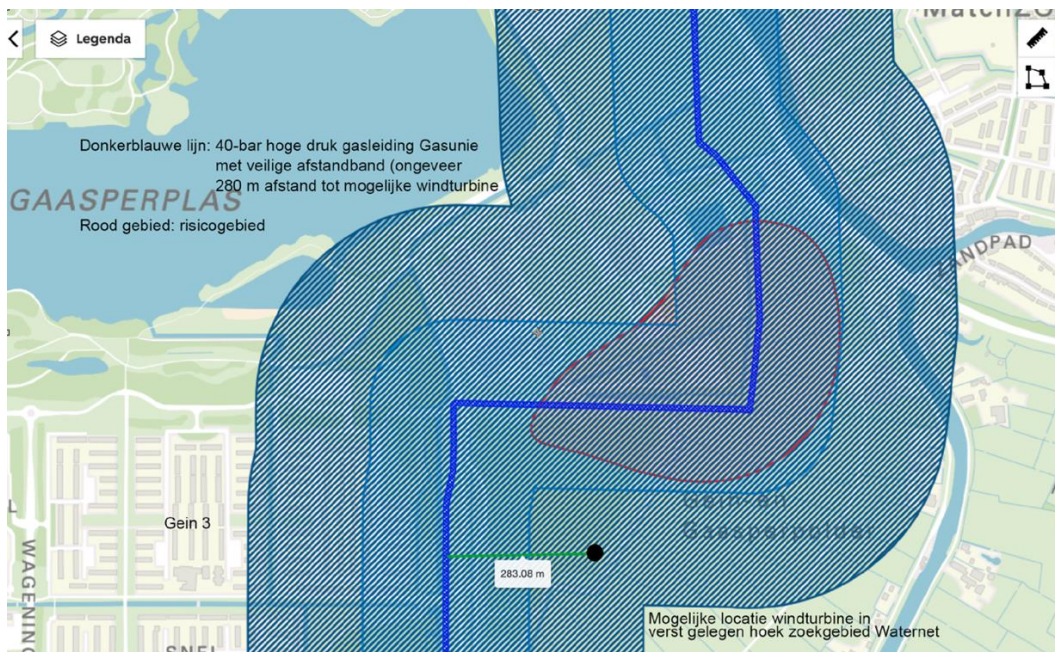
Geachte gemeenteraad, geacht college,

Veiligheid is een harde voorwaarde als het gaat om plaatsing van windturbines. Met name in het zoekgebied Weesperkarspel/Gein is de locatie voor een windturbine extra risicovol om twee redenen.

Allereerst ligt in de bodem een hogedruk hoofdgasleiding van 40 bar (blauwe lijn). De Gasunie hanteert een veiligheidszone (blauw gearceerd); wel kan binnen die band worden gebouwd als voorzorgmaatregelen worden getroffen; het rode gebied is bijzonder kwetsbaar en risicovol zodat daar niet mag worden gebouwd.

Aan een windturbine binnen de blauwe strook zijn drie specifieke risico's verbonden:

1. Wanneer een rotorvleugel afbreekt is dit gevaarlijk voor personen in de buurt maar de gasleiding is daar tegen bestand.
2. Wanneer de mast breekt en de gondel op de plaats van de gasleiding valt ontstaat er volgens de Gasunie gegarandeerd een breuk in de gasleiding (de leiding is hier niet tegen bestand) met direct risico voor woningen in de omgeving.
3. Voor het bouwen van een windturbine zal zwaar materieel over de grond boven de hoofdgasleiding moeten worden vervoerd; dat vergt extra maatregelen met name grondversterking om schade aan de gasleiding te voorkomen. Graafwerkzaamheden voor de plaatsing van het fundament van de windturbine mogen niet in de buurt van de hoofdgasleiding gebeuren.



De tweede reden is het risico op schade aan het complex Waternet. Schade kan ontstaan door een afgebroken vleugel of door breken van de mast, in het bijzonder als de gondel op de gasleiding valt. Het complex Waternet is essentiële basisinfrastructuur met een vitale publieke functie voor de drinkwatervoorziening van Amsterdam.

Geadviseerd wordt om geen windturbine te plaatsen in het zoekgebied Weesperkarspel/Gein gezien de bijzondere risico's van een breuk in de gasleiding en schade aan de essentiële infrastructuur met een vitale publieke functie voor de drinkwatervoorziening van Amsterdam. De kans op het optreden van deze risico's is gering maar wanneer het gebeurt zal het vergaande gevolgen kunnen hebben voor omwonenden.

A. Grool

Bewoner Gein

Aan de leden van de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, <datum>

Betreft planMER en Programma Windenergie Amsterdam

Geachte gemeenteraad, geacht college,

Het effect van windturbines op bewoners en (stads)natuur moet in samenhang worden beschouwd:

- Bewegen, zoals wandelen en sporten, is immers belangrijk voor de gezondheid.
- Parken en natuurgebieden zijn plekken om te onthaasten, stress te verminderen en problemen voor even te vergeten (in Zuidoost kennen relatief veel mensen armoede en problemen).

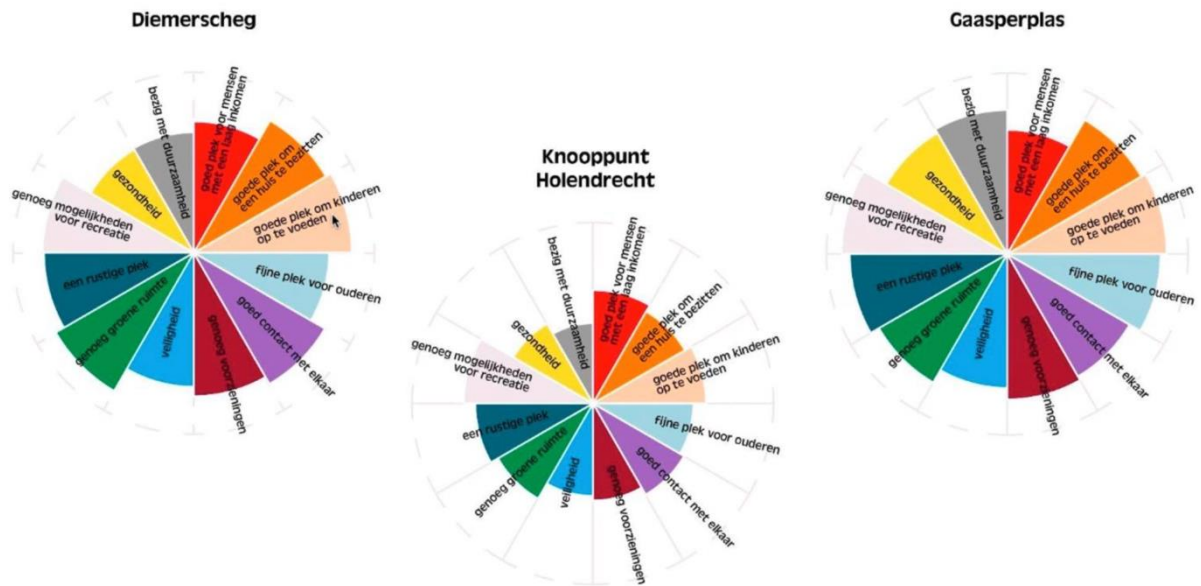
De PlanMER beperkt zich tot het effect van windturbines op de gezondheid van direct omwonenden door hoorbaar geluidsoverlast. Het belang van parken en natuurgebieden op de gezondheid (fysiek, psychisch, mentaal) en het effect van windturbines daarop, is niet meegenomen (wel is voor sport- en hondenuitlaatgebieden een afstand van 10 maal de tiphoogte aangegeven, dus voor een windturbine van 212 m 2.120 m). Met andere woorden: er zijn twee groepen die hinder kunnen ondervinden: omwonenden en bezoekers van parken en natuurgebieden als daarin windturbines worden geplaatst. Om een betrouwbaar beeld te krijgen van het effect van windturbines op de gezondheid moet de overlast van bezoekers van parken en natuurgebieden ook worden onderzocht.

Gelukkig is feitelijke kennis beschikbaar over de waardering van zoekgebieden in grote parken en natuurgebieden. De gemeente heeft dit enkele jaren geleden namelijk laten onderzoeken. Zo is de mening van bewoners in Zuidoost gevraagd naar hun waardering (motieven) van de Diemerscheg, Knooppunt Holendrecht en de Gaasperplas.

Onderstaand figuur geeft het volgende beeld:

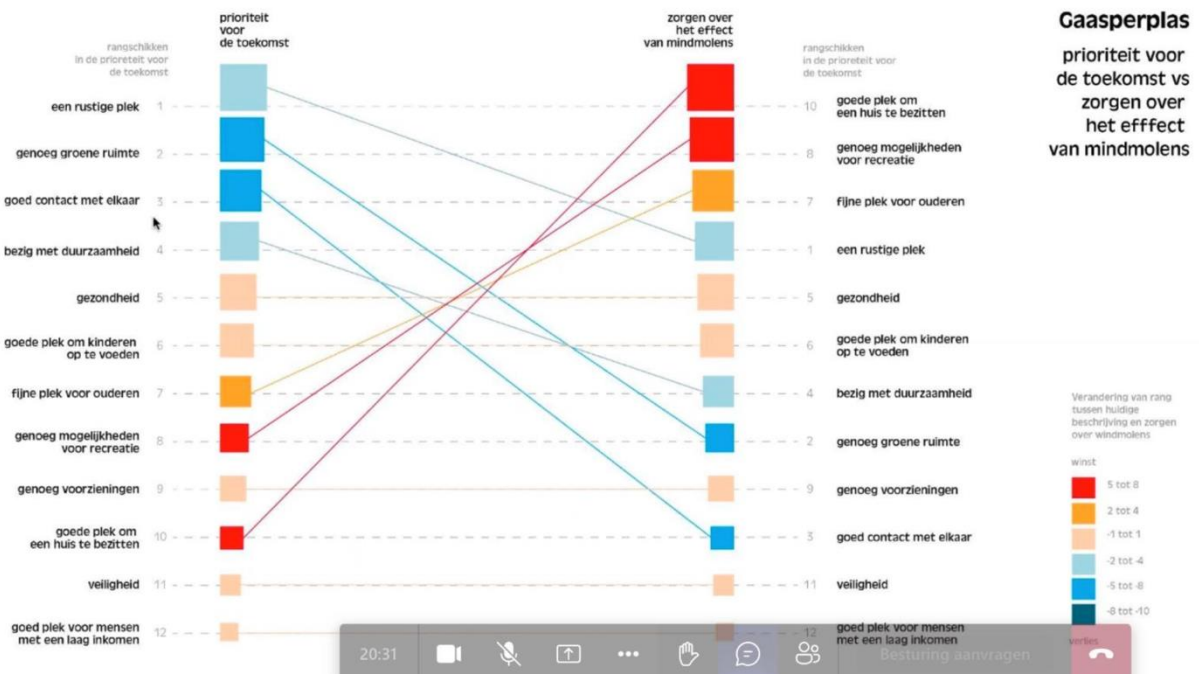
- De hoogste waardering krijgt 'Goede plek om kinderen op te voeden'.
- Bij Diemerscheg wordt 'Genoeg groene ruimte het hoogst gewaardeerd, bij Knooppunt Holendrecht en Gaasperplas 'Genoeg mogelijkheden voor recreatie'.
- 'Goede plek voor mensen met een laag inkomen' scoort bij alle zoekgebieden hoog (Zuidoost kent relatief veel bewoners met een laag inkomen).
- 'Goede plek om een huis te bezitten' scoort hoog. Bewoners vinden hun woning een fijne woonplek juist vanwege de natuur in hun leefomgeving.
- 'Gezondheid' wordt gemiddeld gewaardeerd. Dat slaat vooral op fysieke gezondheid; de andere onderzochte onderwerpen dragen juist bij aan een goede mentale en psychische gezondheid.

Dit overzicht geeft een prima beeld van hoe bewoners hun groene leefomgeving waarderen.



Huidige buurtbeschrijving

Ook is onderzocht welke onderwerpen bewoners voor hun toekomst belangrijk vinden (linkerkant). Als het gaat om de toekomstige leefomgeving van bewoners is de top 3: ‘Een rustige plek’, ‘Genoeg groene ruimte’ en ‘Goed contact met elkaar’.

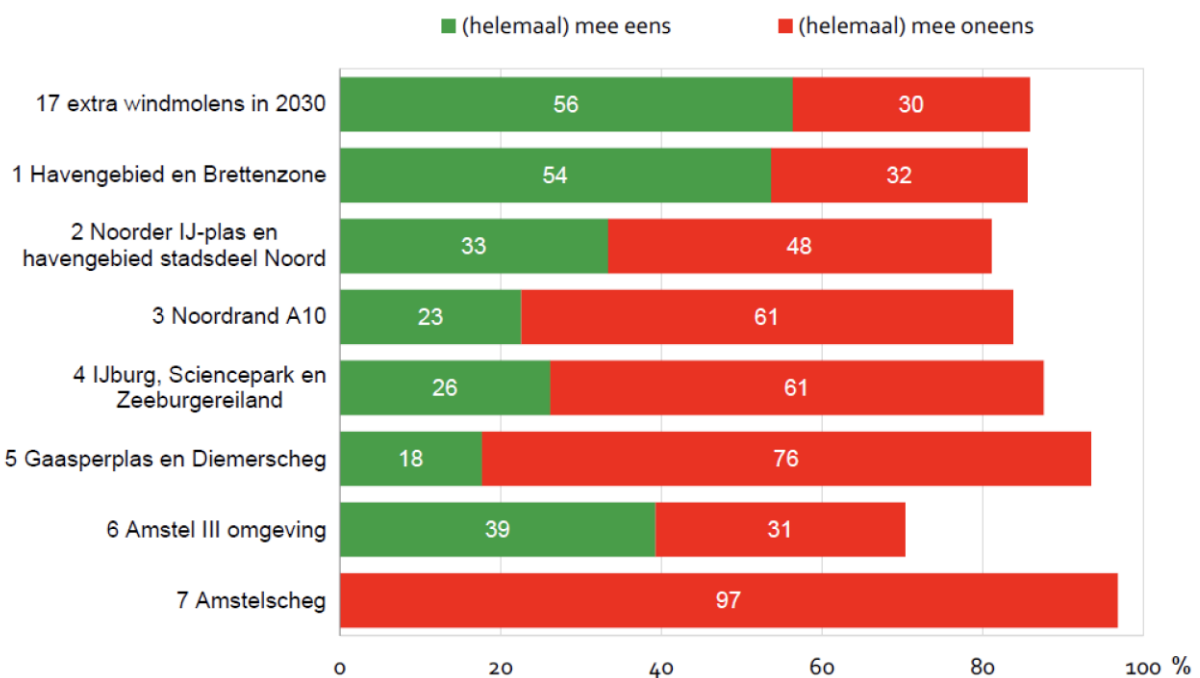


Gevraagd naar de zorgen over het effect van windturbines op de groene leefomgeving, is de top 3: ‘Een goede plek om een huis te bezitten’, ‘Genoeg mogelijkheden voor recreatie’ en ‘Een fijne plek voor ouderen’. Anders gezegd: de inschatting is dat de woonomgeving een

stuk onaantrekkelijker wordt, recreatiemogelijkheden worden beperkt en dat geldt ook voor rustplekken voor ouderen.

Ook uit een andere peiling van de gemeente blijkt dat vooral bewoners bij de Gaasperplas en Diemerscheg het (helemaal) oneens zijn met windturbines. Windturbines worden als dé grote bedreiging van de groene leefomgeving ervaren, sterker dan bij bewoners in andere zoekgebieden.

Figuur 6 Houding ten opzichte van extra windmolens in het algemeen en ten opzichte van bijplaatsing in zoekgebieden, huishoudens uit het eigen zoekgebied (n=1577)



Nast bewoners gaat het om bezoekers van parken en natuurgebieden.

In het rapport Natuur- en Recreatiegebieden Noord-Holland Deel B: Gebiedsanalyse, Eindrapportage, augustus 2022, staan gegevens over het aantal bezoekers van de Diemerscheg/Diemberbos en de Gaasperplas.

Aantal bezoeken, aantal hectare, bezoeken per hectare en de grens van bezoekersaantallen bereikt per natuur- of recreatiegebied (bron: NBTC Bezoekersonderzoek 2016)

Natuur/ recreatiegebied	Aantal bezoeken (2016)	Aantal hectare	Aantal bezoeken per hectare (2016)	Grens bezoekersaantallen
Amstel, oever, dijk en polders	1.750.000	2.287	765	Grens wordt niet overschreden
Amsterdamse Bos	5.500.000	981	5607	Grens wordt op bepaalde piekmomenten of specifieke locaties overschreden
Diemberbos/ Overdiemerpolder	625.000	363	1722	Grens wordt op bepaalde piekmomenten of specifieke locaties overschreden
Gaasperplas*	1.750.000	190	9211	Grens wordt op bepaalde piekmomenten of specifieke locaties overschreden

Deze gegevens zijn gebaseerd op een onderzoek uit 2016; naar verwachting is het aantal bezoekers inmiddels hoger. Zeker de Gaasperplas kent een ongekend hoog aantal jaarlijkse bezoekers, op dit moment waarschijnlijk 2.000.000 of meer.

De herkomst van bezoekers is voor het Diemberbos regionaal (gemeente Diemen en Amsterdam) en voor de Gaasperplas lokaal (Zuidoost, met uitzondering voor de jaarlijkse festivals).

Duidelijk is dat het om zeer grote aantallen bezoekers gaat (vooral in de lente, zomer en herfst). Deze bezoekers kunnen overlast (hoorbaar en laagfrequent geluid en slagschaduw) ervaren tijdens hun bezoek.

Aandeel bezoeken uit eigen of overige omgeving/ provincie(s), aantrekkingskracht en top 3 vervoersmiddelen per natuur- of recreatiegebied (bron: NBTC Bezoekersonderzoek 2016)

Natuur/ recreatiegebied	Aandeel (%) bezoeken uit eigen provincie	Aandeel (%) bezoeken overige Nederlandse provincies	Aandeel bezoeken (%) uit directe omgeving (eigen gemeente)	Aandeel bezoeken (%) overig Noord-Holland	Conclusie aantrekkingskracht o.b.v. herkomst bezoekers	Top 3 vervoersmiddelen
Amstel, oever, dijk en polders	89%	11%	10%	90%	Regionaal	1. Fiets 2. Auto scooter motor bromfiets 3. Te voet
Amsterdamse Bos	88%	12%	26%	74%	Regionaal	1. Auto scooter motor bromfiets 2. Fiets 3. Openbaar vervoer
Diemerbos/ Overdie-merpolder	92%	8%	26%	74%	Regionaal	1. Fiets 2. Auto scooter motor bromfiets 3. Te voet
Gaasperplas	90%	10%	88%	12%	Lokaal	1. Auto scooter motor bromfiets 2. Fiets 3. Openbaar vervoer

De PlanMER beperkt zich tot het effect van windturbines op de gezondheid van omwonenden en de natuur. Dit is een veel te beperkte benadering omdat er jaarlijks zeer veel bezoekers van de parken en natuurgebieden zijn, waarin de gemeente windturbines wil plaatsen. Voor een deel van die bezoekers zal dit ernstige overlast kunnen betekenen. Daarbij komt de gemeente de waardering van omwonenden en bezoekers al eerder heeft onderzocht, dus daarvan op de hoogte is; het begeren van die uitslag door de gemeente kan ook invloed hebben op de gezondheid.

Mijn advies is om:

- Het effect van windturbines op de gezondheid te verbreden naar omwonenden én bezoekers van grote parken en natuurgebieden.
- Daarbij ook het effect op de fysieke en mentale gezondheid van bewoners en bezoekers te onderzoeken.
- Het onderzoek te richten op de gebieden Diemersweg, Knoop punt Holendrecht (Golfterrein en natuurgebied met kinderbad De Hoge Dijk) en de Gaasperplas/Weesperkarspel/Gein (recreatiegebied, watergebied voor kinderen).
- De door de gemeente uitgevoerde waarderingsonderzoeken binnen Zuidoost te gebruiken.
- Artsen (zoals van nabijgelegen gezondheidscentra) te betrekken om het effect op de gezondheid van de omwonenden zo goed mogelijk te bepalen.

Pas dan ontstaat een volledig beeld van de effecten voor de gezondheid en is een gefundeerde beoordeling mogelijk van het aantal ernstig gehinderde personen. Uiteindelijk gaat het om een belangenafweging tussen energieopbrengst, natuurbescherming en gezondheid van omwonenden en bezoekers. De indruk het Programma Windenergie Amsterdam en de planMER geven is dat de gemeente voor deze gebieden kiest voor energieopbrengst ten koste van natuur en gezondheid. Dat komt over als een vooringenomen beleidskeuze waarvan vooral inwoners en bezoekers van Zuidoost het slachtoffer zijn.

Met vriendelijke groet,
<naam>

Aan de gemeenteraadsleden van Amsterdam

Amsterdam, <datum>

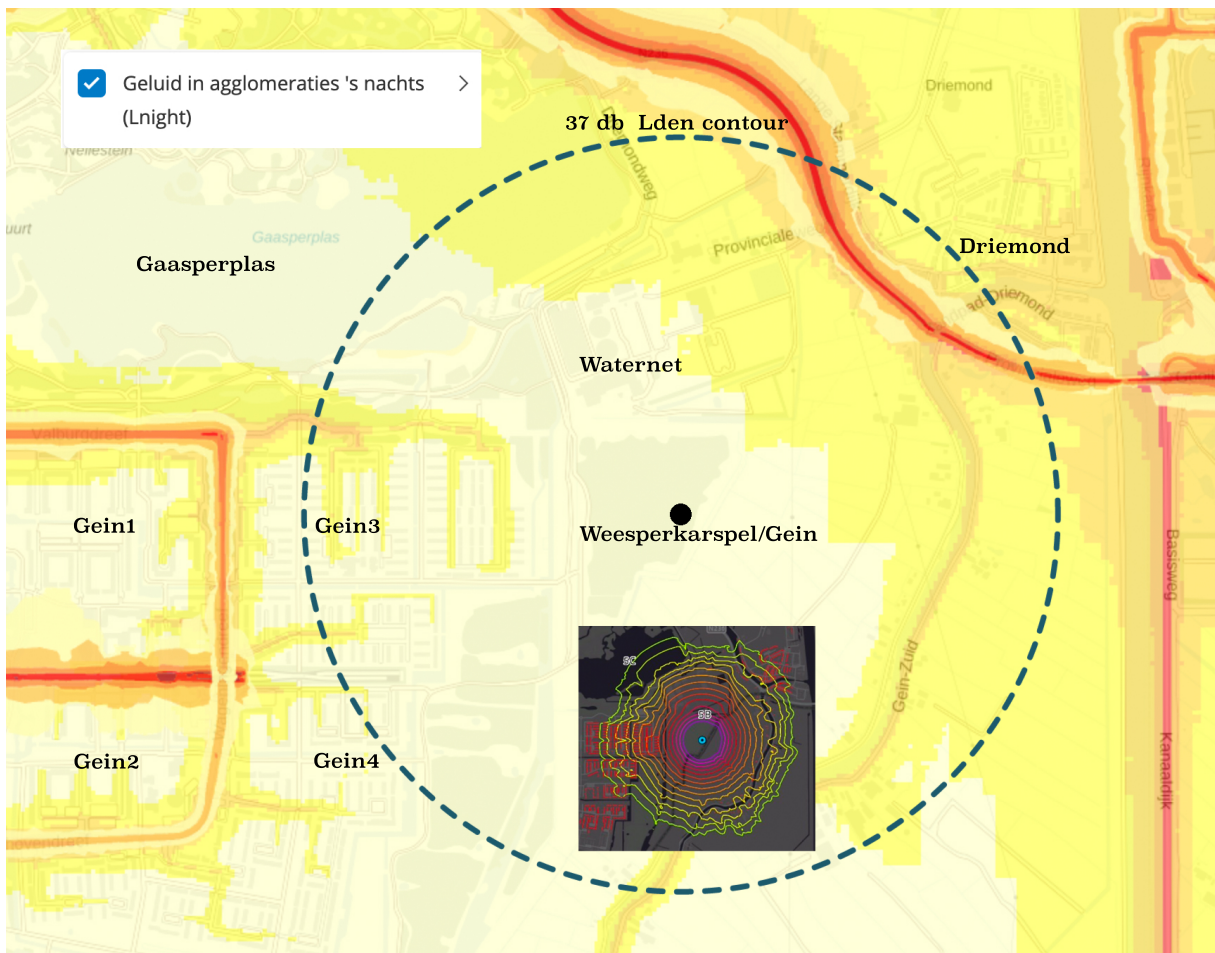
Geachte gemeenteraad, geacht college,

Als het om geluidsoverlast van windturbines gaat dan is de geluidsterkte 's nachts bepalend.

- Het herhalende windturbinegeluid kan de nachtrust verstoren en dat kan tot concentratieverlies overdag leiden.
- Geluidsoverlast begint hoorbaar en storend te worden als het windturbinegeluid in de nacht luider is dan het omgevingsgeluid.

Voor het zoekgebied Weesperkarspel/Gein is de geluidssituatie 's nachts in beeld gebracht aan de hand van de Geluidkaart agglomeraties 's nachts in Lnight (Atlas leefomgeving).

De cirkel geeft de 37 dB Lden contour aan volgens de planMER (technisch, blz. 85). De 37 dB contour is gekozen omdat dit ook de geluidsterkte is van stiltegebieden (in de geluidkaart nagenoeg blank).

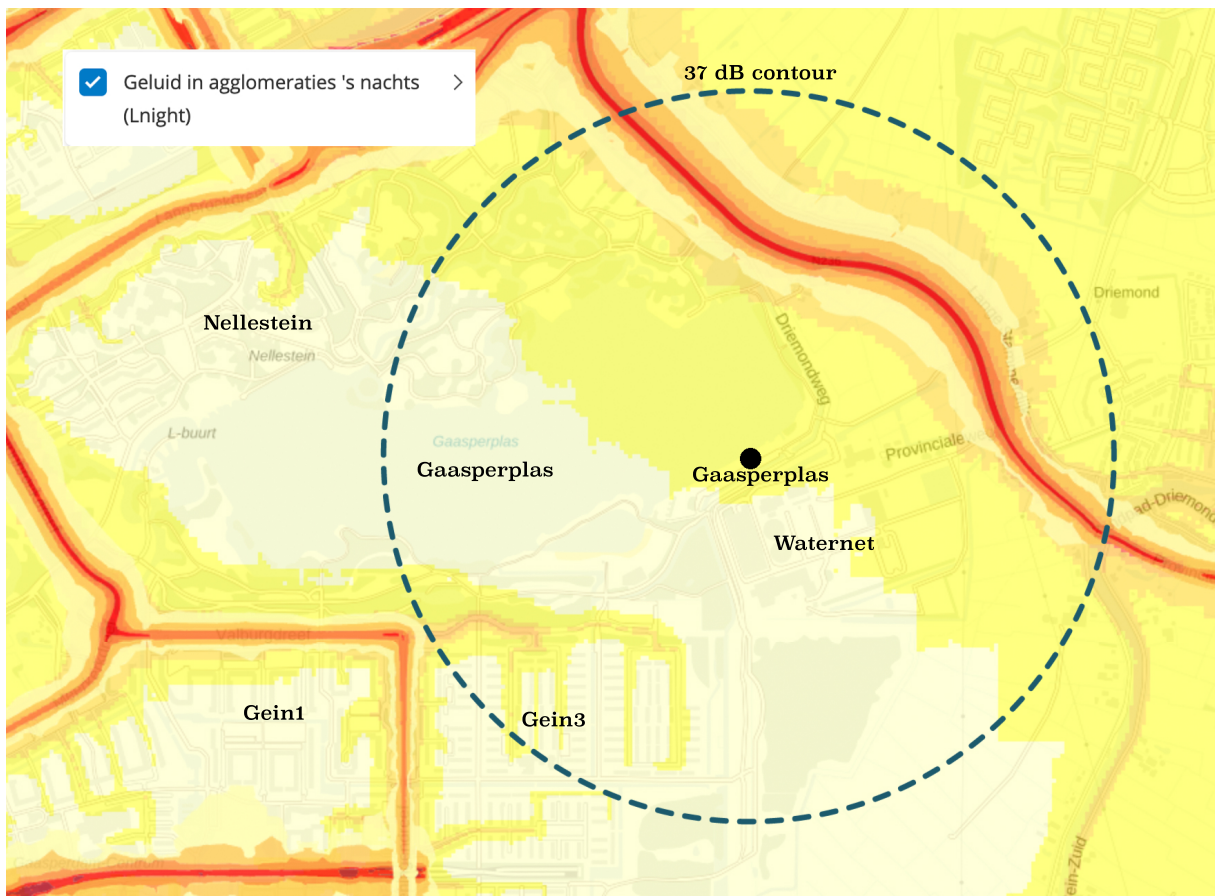


Binnen de cirkel liggen de meeste woningen van Gein 3 en gedeeltelijk van Gein 4 (en paar straten zijn geel vanwege enig lokaal wijkverkeer 's nachts). Daarnaast zullen woningen in

het centrum van Driemond en langs de rivier Gein (gemeente De Ronde Venen) geluidsoverlast ondervinden.

De meeste bewoners slapen met het raam open zodat muren dan geen geluidsbeperking geven. Als het geluid van de windturbine hoger is dan 37 dB, en dat is het geval, dan kan al slaapverstoring aanvagen.

Aan de rand van de Gaasperplas is tevens een locatie bepaald. Ongeveer de helft van alle woningen van Gein 3 ligt binnen de cirkel maar ook alle woningen aan weerszijden van de rivier Gaasp (rode en oranje lijnen).



Gezien de geluidkaarten adviseer ik om voor windturbines en woningen die in gebieden liggen waarbij de geluidsterkte 's nachts overeenkomt met stiltegebieden, als grenswaarde voor de windturbine 37 dB Lnight aan te houden om concentratieproblemen van bewoners te vermijden en geen onaanvaardbare gezondheidsrisico's te riskeren.

<naam>

Aan de leden van de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, <datum>

Geachte gemeenteraadsleden en college,

Windturbines kunnen overlast betekenen voor omwonenden, met name geluidsoverlast, bonzend ervaren gevoel van laagfrequent geluid en slagschaduw. Goede afspraken tussen initiatiefnemer en omwonenden zijn daarom van groot belang.

In het Programma Windenergie Amsterdam zijn de volgende afspraken en maatregelen vermeld:

- Het bevoegd gezag (provincie of gemeente) kan monitoringsmaatregelen opleggen in de vergunningvoorschriften, zoals verplichte monitoring van geluid, om te kunnen bepalen of dit binnen de gestelde normen blijft, of monitoring van slachtoffers onder vogels en vleermuizen. De initiatiefnemer moet een monitoringsplan opstellen zodat het bevoegd gezag de uitvoering en overlast kan beoordelen.
- De Omgevingsdienst kent een algemene handhavingsstrategie. Omwonenden kunnen ook een handhavingsverzoek bij de omgevingsdienst indienen.
- Melden van overlast of indienen van een klacht kan worden gedaan bij de initiatiefnemer en/of gelijk bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaal. De Omgevingsdienst heeft een speciale meldingentool: *overlast.odnzkg.nl*

In de praktijk blijkt dat omwonenden het op prijs stellen wanneer zij direct overlast kunnen melden en dat daarop terstond door de initiatiefnemer wordt gereageerd. Dit is mogelijk door meldingen via de telefoon of een speciale meldingswebsite of app door te geven.

Een nog betere manier is om meldingen en maatregelen automatisch te laten uitvoeren. Het grote voordeel is dat bewoners dan weten dat afgesproken normen automatisch worden gehandhaafd en dat handhaving direct plaatsvindt volgens afgesproken regels. Hiertoe moeten dan geluidsmeeptalen aan de rand van woonwijken worden geplaatst, die gekoppeld zijn aan de windturbinesoftware.

Mijn advies aan u is ervoor te zorgen dat in de vergunningsvoorschriften wordt vastgelegd dat meldingen van overlast automatisch zullen plaatsvinden, zodat maatregelen terstond worden uitgevoerd.

<naam>

Aan de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, <datum>

Geachte gemeenteraad, geacht college,

Het effect van het plaatsen van windturbines op de natuur is een belangrijk onderwerp. Als het gaat om mogelijke schade aan de natuur kan onderscheid worden gemaakt naar:

- Tijdelijke natuurschade die ontstaat bij de plaatsing van een windturbine.
- Permanente natuurschade gedurende de levensduur van een windturbine.

Tijdelijke schade kan aanzienlijk zijn wanneer de locatie van een windturbine niet goed bereikbaar is voor zwaar transport (bouwmaterialen, transport van delen van de windturbine, hijskraan). Des te verder de locatie afligt van geschikte wegen voor zwaar transport, des te groter de natuurschade. Dit kan betekenen dat aanzienlijke stukken natuur moeten worden vrijgemaakt. Na enkele jaren zal die schade wel grotendeels zijn hersteld.

Permanente natuurschade bestaat uit bouwelementen: het platform, het ingegraafde fundament en de toegangsweg voor onderhoud aan de windturbine.

Permanente schade betreft ook de flora en fauna, bij voorbeeld als gevolg van trillingen, verontreiniging, aantasting van lokale populaties van vogels, vleermuizen en insecten.

In de PlanMER is de tijdelijke en permanente schade summier in beeld gebracht. Dat is bovendien gedaan aan de hand van modellen en databestanden.

Wat ontbreekt is kennis over de feitelijke, werkelijke situatie van de natuur bij de locatie van de windturbine. Het mooie is dat er diverse bewoners zijn die de feitelijke, werkelijke situatie in hun gebied kennen. Daarnaast zijn er deskundigen die het gebied bestuderen. Samen kunnen zij een genuanceerd beeld geven van de werkelijke gebiedssituatie en het effect van een windturbine voor wat betreft de natuur. Bij de PlanMER is deze lokale kennis echter niet ingebracht en gebruikt.

Geconcludeerd kan worden:

Het natuuronderzoek in de PlanMER vormt een aanzet maar schiet qua kennis van de feitelijke situatie tekort.

Geadviseerd wordt om op korte termijn de volgende acties uit te voeren:

1. Onderzoek de aard en de omvang van de tijdelijke natuurschade voor de plaatsing van een windturbine: het tracé van de aan te leggen verbinding voor zwaar transport, de omvang en eigenschappen van het vrij te maken gebied, de schade aan de flora en fauna.
2. Onderzoek de permanente natuurschade: het effect van het platform, het ingegraafde fundament en de toegangsweg ten behoeve van onderhoud aan de windturbine, door trillingen, verontreiniging, aantasting van lokale populaties van vogels, vleermuizen en insecten.
3. Maak gebruik van lokale kennis bij het in kaart brengen van de feitelijke werkelijke gebiedssituatie.

Aan de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, <datum>

Geachte gemeenteraad, geacht college,

Het lezen en begrijpen van de planMER is geen eenvoudige klus, maar wat als algemene indruk resteert is: dit onderzoek is uitgevoerd door milieutechnici die allerlei modellen, rekenmethoden en aannames maken, maar klopt het wel? Dat valt voor een burger echt niet na te gaan zodat de rapporten niet overtuigend zijn.

Wel is duidelijk dat de opdracht van de gemeente was om zoveel mogelijk locaties voor windturbines te bepalen. Dat is gelukt, maar het resultaat voelt dat je als burger alleen nog maar 'een vinkje hoeft te zetten' en niet serieus wordt genomen.

De Onderzoeksraad voor Veiligheid heeft over dit spanningsveld net een rapport uitgebracht met als boodschap:

- Onderzoekinstanties (dus ook milieubureaus zoals Bosch & van Rijn), die namens de overheid onderzoek doen, moeten beter naar burgers luisteren, anders creëer je je eigen gebrek aan vertrouwen.
- Wat we betrouwbaar onderzoek vinden, is in de loop der tijd geleidelijk veranderd naar vétrouwbaar onderzoek. Krijg een onderzoek nog wel het vertrouwen van de mensen die het aangaat?
- Ervaringsverhalen van direct betrokkenen kunnen onderzoekers de ogen openen voor zaken die anders misschien onopgemerkt blijven.
- Uiteraard verschilt de burgerbetrokkenheid per onderwerp. Het gaat niet om puur technisch onderzoek, maar om onderzoek dat mensen raakt, zoals ruimtelijke ordening en leefomgeving. Dan zal je als onderzoeker echt actief de stap moeten zetten om de mensen die erbij betrokken zijn, zelf te horen.

Hierin zit de pijn: de planMER is uitgevoerd als een technisch onderzoek door ingenieurs, maar raakt direct de leefomgeving van burgers, die echter niet actief zijn betrokken (de informatiebijeenkomsten vanuit de gemeente zijn toelichtend geweest en niet gericht op actieve betrokkenheid van bewoners).

Gevolg: de planMER wordt waarschijnlijk niet als 'vertrouwbaar' gezien. Bovendien is geen gebruik gemaakt van burgerkennis van de locatiegebieden als het gaat om de natuur en buurtgerichte bewonerskenmerken. Een gemiste kans.

Daarom adviseer ik u om een lees- en begrijpbare weergave van de planMER te laten maken. Dat kan het beste per zoekgebied gebeuren door een groep burgers en kenners van het zoekgebied. De groepen wordt gevraagd om ook aanvullende feitelijke kennis over de natuur en omwonenden van het gebied te verzamelen.

<naam>

Aan de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, <datum>

Geachte gemeenteraad, geacht college,

De afbakening tussen begrippen als (financiële) participatie, eigenschap en lokaal draagvlak zijn gaandeweg verschoven waardoor onduidelijkheid is ontstaan bij burgers.

Zo lijkt de oorspronkelijke norm van 50% financiële participatie (dat naast eigenschap zou staan voor lokaal draagvlak) te zijn verschoven naar 50% maatschappelijk draagvlak (eigenschap via financiële participatie los van de afstand tussen woning en windturbine).

Bij het ontstaan van coöperatieve windorganisaties bouwden bewoners gezamenlijk een windturbine voor eigen gebruik; financiële participatie stond voor lokaal eigendom plus lokaal draagvlak. Nu exploiteren windcoöperaties meerdere windturbines op verschillende locaties en in verschillende gemeenten; investeren in windcoöperaties houdt zelden in dat men ook in de directe omgeving van die windturbines woont en overlast daarvan ondervindt. De relatie met lokaal draagvlak is verdwenen.

Het is daarom belangrijk om een hanteerbare definitie te hebben van lokaal draagvlak. De Raad van State definieert 'belanghebbenden' bij een windturbineproject als iedereen die binnen een straal van 2 km van de projectlocatie woont. Dit is een heldere definitie voor lokaal draagvlak.

Daarom stel ik voor om het begrip 'lokaal draagvlak' voor een windturbineproject te definiëren als:

Alle inwoners binnen een straal van 2.000 meter vanaf een windturbine en die financieel participeren in het windturbineproject.

De mate van lokaal draagvlak is dan eenvoudig te bepalen: aantal inwoners binnen 2.000 meter vanaf de windturbine dat financieel participeert in het windturbineproject ten opzichte van het aantal woningen binnen die 2.000 meter.

Als het gaat om participatie van omwonenden bij een windturbineproject, in de zin van door de gemeente en initiatiefnemer bij het windproject te betrekken bewoners, gaat het dus om (een vertegenwoordiging) van bewoners binnen die 2.000 meter.

Die vertegenwoordiging van bewoners is de gesprekspartner voor overleg en bespreken van maatregelen en afspraken over met name onderzoeken, meldingen, compensatie voor overlast.

Met hoogachting,

<naam>

Aan de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, 5 juni 2024

Betreft Zienswijze ontwerp-Programma Windenergie Amsterdam en/of PlanMER

Geachte gemeenteraad, geacht college,

De afbakening tussen begrippen als (financiële) participatie, eigenschap en lokaal draagvlak zijn gaandeweg verschoven waardoor onduidelijkheid is ontstaan bij burgers.

Zo lijkt de oorspronkelijke norm van 50% financiële participatie (dat naast eigenschap zou staan voor lokaal draagvlak) te zijn verschoven naar 50% maatschappelijk draagvlak (eigenschap via financiële participatie los van de afstand tussen woning en windturbine).

Bij het ontstaan van coöperatieve windorganisaties bouwden bewoners gezamenlijk een windturbine voor eigen gebruik; financiële participatie stond voor lokaal eigendom plus lokaal draagvlak. Nu exploiteren windcoöperaties meerdere windturbines op verschillende locaties en in verschillende gemeenten; investeren in windcoöperaties houdt zelden in dat men ook in de directe omgeving van die windturbines woont en overlast daarvan ondervindt. De relatie met lokaal draagvlak is verdwenen.

Het is daarom belangrijk om een hanteerbare definitie te hebben van lokaal draagvlak. De Raad van State definieert 'belanghebbenden' bij een windturbineproject als iedereen die binnen een straal van 2 km van de projectlocatie woont. Dit is een heldere definitie voor lokaal draagvlak.

Daarom stel ik voor om het begrip 'lokaal draagvlak' voor een windturbineproject te definiëren als:

Alle inwoners binnen een straal van 2.000 meter vanaf een windturbine die financieel participeren in het windturbineproject.

De mate van lokaal draagvlak is dan eenvoudig te bepalen:

- Het aantal inwoners binnen 2.000 meter vanaf de windturbine dat financieel participeert ten opzichte van het totaal aantal inwoners binnen die 2.000 meter.
- Wanneer dit percentage 50% of hoger is, dan is sprake van lokaal draagvlak.

Met hoogachting,

A Grool, Amsterdam



Aan de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, <datum>

Geachte gemeenteraad, geacht college,

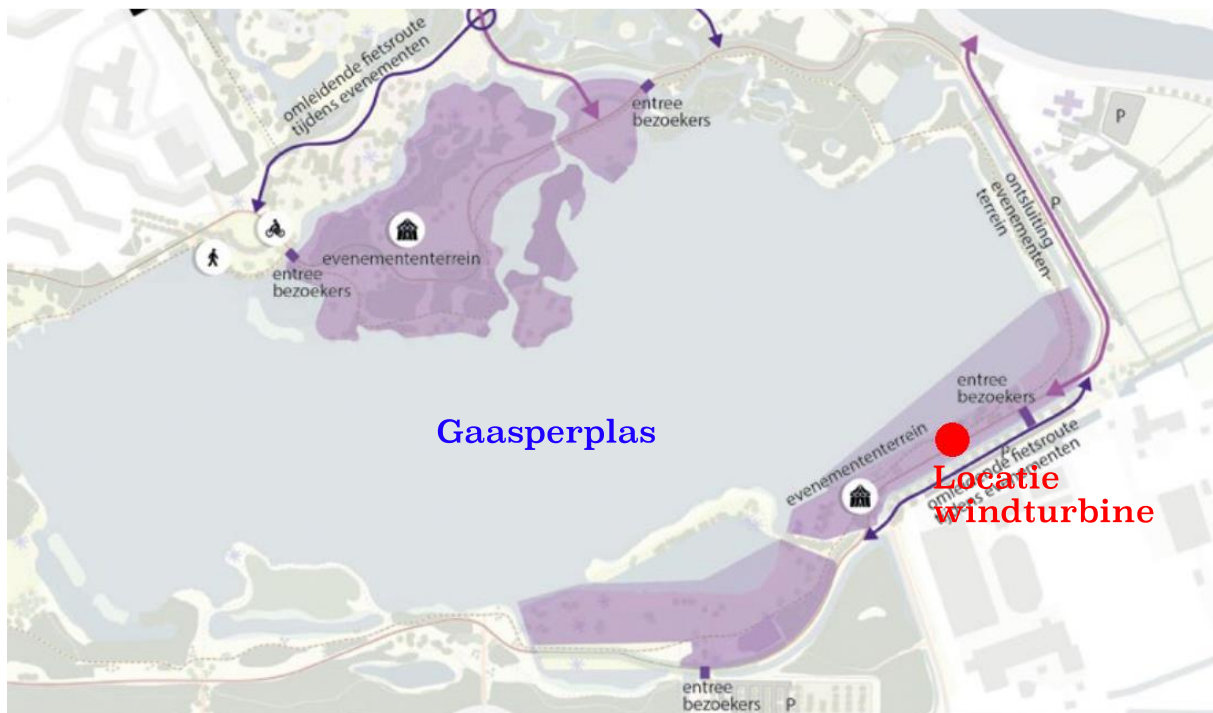
Met verbazing heb ik kennisgenomen van de keuze van de windturbinelocatie aan de oostoever van de Gaasperplas. Verbazing omdat de onderzoekers geen rekening hebben gehouden met het belang van miljoenen jaarlijkse bezoekers aan het park en de uitvoering van het Toekomstplan Gaasperplas 2021 en verder, dat door de gemeenteraad is goedgekeurd en in uitvoering is.

In het Toekomstplan Gaasperplas zijn aan de oostoever juist drie functies toegekend:

1. Evenemententerrein
2. Hoofdpad voor wandelaars (wandelrondje Gaasperplas) en voor fietsers (fietsrondje Gaasperplas)
3. Intensieve recreatie.

Sub 1 Evenemententerrein

Op het evenemententerrein oostoever vindt jaarlijks een groot festival plaats en daarnaast kleine bijeenkomsten zoals familiebijeenkomsten en feesten. De locatie van de windturbine ligt midden in het evenemententerrein.



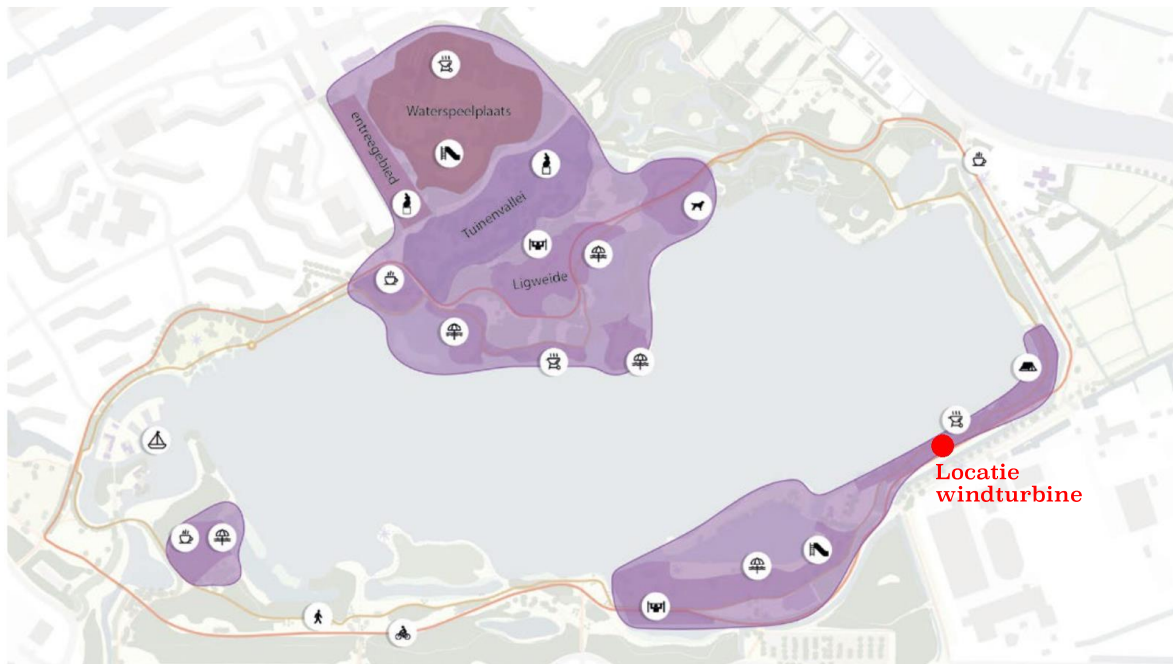
Sub 2 Hoofdpad voor wandelaars en fietsers

De locatie van de windturbine ligt letterlijk ingeklemd tussen het aan te leggen hoofdpad voor wandelaars en het hoofdpad voor fietsers.



Sub 3 Intensieve recreatie

De hele zuidooststrand van de Gaasperplas is bedoeld voor intensieve recreatie: sportvelden (volleybal), zwembad voor kinderen, zonnen, speeltuin, horeca, barbecueplaatsen, dagcamping. Het aantal bezoeken aan de Gaasperplas bedroeg in 2016 1.750.000 en dat stijgt omdat Zuidoost sterk groeit en het park ook buiten Zuidoost bekendheid geniet vanwege de evenementen. Het Gaasperplasgebied is een essentieel rust- en ontspanningsgebied voor veel Amsterdammers. Voor inwoners van Zuidoost (met beperkte financiële middelen) is het ook een favoriete zomervakantiebestemming (zoals de zomercamping).



Zonering intensieve recreatie

Juist de oostzijde van de Gaasperplas is een intensief recreatiegebied voor jaarlijks heel veel Amsterdammers, het is een festivalgebied en er lopen hoofdwandel- en fietsroutes die in het kader van het Toekomstplan Gaasperplas worden aangelegd. Dit belangrijke gebied voor Amsterdammers, in het bijzonder bewoners van Zuidoost, mag niet worden gedupeerd door plaatsing van een windturbine. In dit geval gaat opwekken van duurzame energie niet boven de rust, ontspanning en natuurbeleving voor miljoenen mensen. Daarom verzoek ik u deze locatie voor een windturbine te schrappen.

<naam>

Aan de gemeenteraad van Amsterdam

Amsterdam, <datum>

Geachte gemeenteraad, geacht college,

Om overlast voor mensen en natuur als gevolg van windturbines te verminderen kunnen beperkende (mitigerende) maatregelen worden genomen, zoals het tijdelijk stilzetten van een windturbine bij harde wind of hinderlijke slagschaduw.

Waar niet altijd aan wordt gedacht is aan het treffen van zogeheten bronmaatregelen om bepaalde risico's van afbreken van rotorbladen en breken van de mast tot een acceptabel niveau terug te brengen:

- Verlaging van de ashoogte, met name als uit risicoanalyse blijkt dat geluidsgevoelige objecten of infrastructuur net op of binnen de rand van een gebied met verhoogd risico ligt. Door de ashoogte van de windturbine te verlagen, worden bij voorbeeld de effectafstanden van mastbreuk en bladafworp verkleind. Afhankelijk van de geplande ashoogte kan de ashoogte met 10 tot 20% worden verlaagd zonder dat dit technische consequenties voor het windturbineontwerp heeft. De meeste fabrikanten van windturbines kunnen hun windturbines met verschillende ashoogtes leveren. Windturbines met 90 tot 100 meter rotordiameter worden meestal met 100 tot 110 meter ashoogte uitgevoerd, maar 80 meter ashoogte is ook mogelijk.
- Toerentalverlaging en vermogensbeperking verkleint de afworpafstand van rotorbladen. Toerenverlaging kan alleen worden uitgevoerd in combinatie met verlaging van het (nominaal) vermogen van de windturbine. De vermogensverlaging moet met de windturbineleverancier worden afgestemd. De afworpafstanden van het rotorblad moeten voor het verlaagde toerental opnieuw worden berekend.

Mijn advies is om naast mitigerende maatregelen om de overlast te beperken ook bronmaatregelen te onderzoeken in de situatie van verhoogd risico van afbreken van een rotorblad of breken van de mast. De bronmaatregelen zijn verlaging van de masthoogte (wanneer geluids- en risicogevoelige objecten of infrastructuur net op of binnen het gebied met verhoogd risico liggen) en toerentalverlaging met vermogensbeperking (wanneer de overlast voor omwonenden te groot is).

<naam>